INTEGROVANÁ STRATÉGIA ROZVOJA ÚZEMIA MAS VITIS

AKTUALIZOVANÁ VERZIA, JANUÁR 2014

MENO KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA (OPRÁVNENÉHO ŽIADATEĽA):

MAS VITIS

ŠTATUTÁRNY ZÁSTUPCA

Meno priezvisko, titul	Silvia Cocherová, Bc.
Podpis	Pečiatka

ZÁVÄZNÁ OSNOVA INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA
aktualizované Dodatkom č.10 k Usmerneniu pre administráciu osi 4 Leader zo dňa 19.12.2011,
ktorým sa mení a dopĺňa Usmernenie pre administráciu osi 4 Leader

KAPITOLA 1: KONEČNÝ PRIJÍMATEĽ (OPRÁVNENÝ ŽIADATEĽ)

1.1 Identifikácia konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa)

Celý názov konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa): ***MAS VITIS***
Sídlo: ***Veľké Zálužie, Hlavná 788, 951 35 Veľké Zálužie***

Registrovaný v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov dňa: ***10.1.2012***

IČO: **42208378**

DIČ: **2023481581**

Adresa banky: **Tatra banka, a.s.**

Číslo účtu: **2924869143 / 1100**

IBAN: **SK 6511000000002924869143**

SWIFT: **TATR SK BX**

Verzia a dátum Usmernenia pre administráciu osi 4 Leader v zmysle ktorom bola vypracovaná Integrovaná stratégia rozvoja územia: ***Verzia č. 1.10 platná od 19. 12. 2011***

Verzia/číslo dodatku a dátum Príručky pre žiadateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 v zmysle ktorej bola vypracovaná Integrovaná stratégia rozvoja územia: ***Verzia č. 2 platná od 15. júla 2009***

Štatutárny zástupca	Meno a priezvisko	Bc. Silvia Cocherová
	Adresa trvalého bydliska	Školská 793 95135 Veľké Zálužie
	Adresa pre doručovanie (ak sa líši od trvalého bydliska)	
	Email kontakt	cocherova@velkezaluzie.sk
	Telefón	037 6592463
	Fax	
	Mobil	0905549659

1.2 Základné údaje o území

Počet obyvateľov (31.12.2011)	14941
Rozloha	12 817 ha
Hustota obyvateľstva	117 obyvateľov/km^2
Počet obcí	7
Z toho mestá (vymenovať)	0
Počet obyvateľov najväčšej obce	4 080 (Veľké Zálužie)

Administratívne zaradenie – okres/y	Nitra
Administratívne zaradenie – kraj/e	Nitriansky kraj
Počet obcí zaradených do pólov rastu	5
Počet obcí nezaradených do pólov rastu	2
% obyvateľstva na území žiadateľa žijúceho vo vidieckych obciach na úrovni okresu Poznámka: Pri žiadateľovi pokrývajúcom územie 2 a viac okresov sa berie do úvahy údaj za okres s najväčšou rozlohou územia verejno-súkromného partnerstva (MAS).	43,45 % (percentuálny podiel obyvateľov vidieckych obcí na úrovni okresu)

1.3 Budovanie partnerstva

1.3.1 Vznik, história a skúsenosti

- **Popíšte postupnosť krokov vedúcich k vytvoreniu verejno-súkromného partnerstva s dôrazom na preukázanie vyváženosti výberu územia a zostavenie verejno-súkromného partnerstva z geografického, sektorového, inštitucionálneho, sociálneho a ekonomického hľadiska (max. 30 riadkov).**

V novembri 2003 sa rozhodli obce Lehota, Jarok, Veľké Zálužie, Báb a Rumanová vytvoriť Združenie obcí mikroregiónu, ktorého hlavným cieľom bola spolupráca v rozvojových projektoch na podporu vytvárania podmienok pre investovanie v regióne z domácich a zahraničných zdrojov, zviditeľnenie regiónu pre potencionálnych návštevníkov a investorov doma aj v zahraničí, rozvíjanie mikroregionálnej a cezhraničnej spolupráce a koordinácia aktivít v jednotlivých oblastiach regionálneho rozvoja. Spojenie týchto obcí vychádzalo z geografického hľadiska, ale dôležitým impulzom bolo zachovanie si svojho vidieckeho charakteru, ktorý bol v posledných desaťročiach potlačovaný najmä činnosťami okresného a krajského mesta.

Obce vytvárajú spolu homogénne nížinaté územie s veľmi úrodnými pôdami. Z hľadiska sídelného a ekonomického, v posledných desaťročiach bol vývoj ovplyvnený blízkosťou mesta Nitry – okresného a krajského sídla so silnou ekonomickou, kultúrnou, administratívnou a vzdelávacou integráciou aktivít. Toto zapríčiňuje dlhodobo orientáciu najmä obyvateľstva vo veku stredoškolskej a vysokoškolskej dochádzky a obyvateľstva ekonomicky aktívneho na mesto Nitra a znižovanie príležitostí pre zamestnanosť a rozvoj služieb na miestnej úrovni. Obce si uvedomujú svoju závislosť v oblasti zabezpečenia zamestnanosti a v oblasti služieb, na druhej strane sa chcú rozvíjať vlastným smerom k udržaniu vlastnej identity vidieckeho územia, aby sa nestali len anonymnými satelitnými obcami, s prvkami urbanizovaného priestoru. Obce Veľké Zálužie a Jarok sa prirodzene stávajú lokálnymi pólmi rozvoja a prinášajú možnosti lokálneho zamestnania sa na vidieku, čím podporujú myšlienku rozvoja na vidieku. Obce spája najmä podobný ráz krajiny, podobní ľudia, spoločné výhody územia a podobné bariéry v rozvoji, a preto sa rozhodli spoločne využiť lokálny potenciál, aby odstránili bariéry a spoločne riešili problémy rozvoja vidieckeho priestoru. V roku 2011 sa predstavitelia samosprávy obcí združených v mikroregióne rozhodli rozšíriť svoju spoluprácu aj v zmysle iniciatívy LEADER a vytvoriť verejno – súkromné partnerstvo na území mikroregiónu. Táto snaha bola zavŕšená vytvorením a prijatím Integrovanej strategie rozvoja územia MAS VITIS v januári 2012. V priebehu roka

2012 prebehli rokovania, ktoré vyústili k prijatiu obce Lužianky do verejno-súkromného partnerstva a prepracovaniu Integrovanej stratégie rozvoja územia. Rovnako po rokovaniach v roku 2013 sa členom stala obec Rišňovce.

- **Popíšte ako bola verejnosť (občania, profesné a záujmové združenia a zástupcovia jednotlivých sektorov) zapojení do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva (ankety, dotazníky, informačné kampane, iné spoločenské aktivity), vrátane popisu účasti občanov v procese.**

Pri budovaní združenia VITIS boli dôležitou súčasťou občania, spolky a organizácie i podnikateľské subjekty v obciach. Všetky tieto skupiny ako aj samotní občania boli oslovení prostredníctvom dostupných komunikačných kanálov s cieľom rozprúdiť diskusiu o iniciatíve LEADER a spoločne pripraviť podklady pre vypracovanie Integrovanej stratégie rozvoja územia (ISRÚ). Združenie VITIS sa budovalo postupne počas aktivít, ktoré viedli k vytvoreniu ISRÚ (dotazníkový prieskum, obecné stretnutia, mikroregionálne stretnutia).

Do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva bola verejnosť zapojená nasledovne:

- ***Informačná kampaň*** – články a informácie na obecných tabuliach, zverejnenie prostredníctvom obecných rozhlasov
- ***Dotazníkové zisťovanie*** – *údaje o svojej členskej základni, činnosti a aktivitách poskytli spolky a združenia vyvíjajúce činnost v spracovávanom území*
- ***Organizovanie individuálnych stretnutí s občianskymi združeniami, podnikateľmi a predstaviteľmi samospráv***
- ***Realizácia verejných obecných stretnutí*** – 15 stretnutí, ktorých sa zúčastnilo 246 obyvateľov (38 predstaviteľov verejného sektora, 17 podnikateľov a 64 zástupcov občianskeho sektora).

- **Uveďte v akom pomere sú v členskej základni zastúpené jednotlivé sektory (verejný, súkromný a občiansky) a ako je členská základňa rozložená v území verejno-súkromného partnerstva (OZ).**

Členskú základňu verejno-súkromného partnerstva MAS VITIS tvorí 70 členov.

OBEC	SEKTOR			SPOLU
	VEREJNÝ	SÚKROMNÝ	OBČIANSKY	
Báb	2	4	2	**8**
Jarok	1	6	1	**8**
Lehota	2	4	3	**9**
Lužianky	2	6	3	**11**
Rišňovce	2	1	7	**10**
Rumanová	2	1	7	**10**
Veľké Zálužie	2	6	6	**14**
MAS VITIS	**13**	**28**	**29**	**70**

Tabuľka 1.1 Členská základňa MAS VITIS, zdroj: Personálna matica MAS

- **Vyplňte v Záväznej osnove Integrovanej stratégie rozvoja územia, Prílohu č. 6 Zoznam členov verejno-súkromného partnerstva (OZ).**

Viď príloha č.6

- **Vyplňte v Záväznej osnove Integrovanej stratégie rozvoja územia, Prílohu č.7 Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach.**

Viď príloha č.7

ANALYTICKÁ ČASŤ

KAPITOLA 2: PREHĽAD ZDROJOV ÚZEMIA

2.1 Všeobecný popis územia a analýza súčasného stavu

- **Výhody a nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia verejno-súkromného partnerstva (OZ).**

Poloha a lokalizácia verejno-súkromného partnerstva

Verejno-súkromné partnerstvo MAS VITIS sa nachádza v západnej časti okresu Nitra a susedí s okresmi Šaľa, Galanta a Hlohovec. Všetky obce (***Báb, Jarok, Lehota, Lužianky, Rišňovce, Rumanová, Veľké Zálužie***) sú lokalizované v oblasti ľahko dostupnej k okresnému a krajskému mestu Nitra (od 3 do 15 km). Relatívne dobrá dostupnosť je aj a k Bratislave (cca 65 km). Časová dostupnosť do regionálnych pólov rozvoja je veľkou výhodou pre obyvateľov dochádzajúcich za prácou mimo obce (podľa údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 za prácou denne odchádza 45,13 % ekonomicky aktívnych ľudí). Obce územia MAS VITIS vytvárajú nodálne väzby s veľkým okresným a krajským centrom regionálneho významu - Nitrou, ktorá poskytuje administrativne, vzdelávacie a pracovno-obslužné funkcie širokému okoliu.

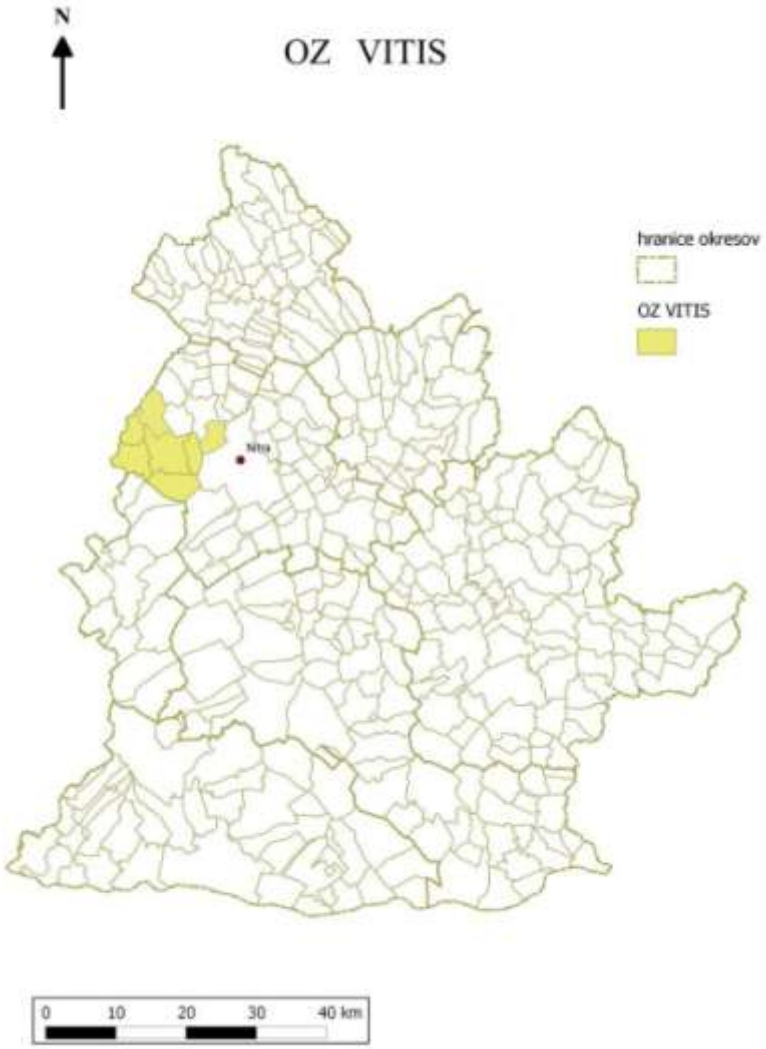

Výhody polohy a lokalizácie územia MAS VITIS

- rozlohou primerané a kompaktné územie, ktoré má rozmanité prírodné a geografické podmienky,
- relatívne čisté a zachovalé životné prostredie nenarušené veľkou priemyselnou výrobou
- dostatočné prírodné danosti a podmienky pre diverzifikáciu agrosektora smerom k agroturistike a rozvoju vidieckeho cestovného ruchu;
- výhodná geografická poloha a blízkosť okresného mesta Nitra ako rozvojového pólu rastu
- relatívne dobrá vybavenosť prvkami technickej a sociálnej infraštruktúry
- silný kultúrnohistorický potenciál ako rozvojový impulz miestnej identity

Nevýhody polohy a lokalizácie územia MAS VITIS

- postupná likvidácia poľnohospodárstva ako historicky najvýznamnejšieho sektora hospodárstva
- preťaženosť územia intenzívnou dopravou

- **Prepojenia územia na širšie rozvojové súvislosti národného alebo regionálneho charakteru (investičné zámery väčšieho rozsahu, ktoré sa realizujú, prípadne sa plánujú v území a v jeho okolí a ako ovplyvnia implementáciu integrovanej stratégie, resp. ako na ne reaguje stratégia).**

Na území MAS VITIS sa nenachádza intenzívna koncentrácia priemyselnej výroby, okrem obce Veľké Zálužie, v ktorej je silne zastúpený najmä sekundárny sektor sú v ostatných obciach horšie podmienky pracovných príležitostí.
Značný význam pre rozvoj regiónu má priemyselný park Nitra sever, ktorý sa nachádza v kontaktnej vzdialenosti. Viaceré investície v priemyselnom parku Nitra sever spolu vytvorili vyše 5000 nových pracovných miest.

- **Doterajší rozvoj hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov.**

Obce MAS VITIS doteraz postupovali v rozvoji svojich území zväčša individuálne, resp. v združení obcí Mikroregión Veľké Zálužie-Lehota-Jarok-Báb-Rumanová. V rámci tohto združenia bol v roku 2008 spracovaný a prijatý spoločný Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Napriek existencii tohto základného rozvojového dokumentu obce v nasledujúcom období pokračovali v realizácii svojich rozvojových zámerov skôr individuálne, s minimálnou koordináciou.
Jednotlivé obce sa už v minulosti uchádzali o podporu z rôznych zdrojov a v regióne boli už podporené viaceré individuálne aj spoločné projekty, a to nielen z domácich dotačných titulov, ale aj z predvstupových, jako aj štrukturálnych fondov EU. Preto obce aj región už majú určité skúsenosti z prípravy, ale aj z implementácie úspešných projektov. Spojenie celého územia a vytvorenie verejno-súkromného partnerstva v príprave na prístup Leader je jeho prvým väčším projektom využívajúcim verejné zdroje v procese integrovaného rozvoja.
Najviac finančných prostriedkov bolo vynaložených na investičnú činnosť v obci Veľké Zálužie a najmenej v obciach Báb Účelovo boli prostriedky použité hlavne na dostavbu technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia a rekonštrukcia centrálnych zón).

- **Zvláštnosti daného územia a jeho komparatívne výhody oproti ostatným územiam.**

Územie s rozlohou 12 879 ha má nížinný charakter, cca 10,3 % tvoria lesné porasty, ostatné územie sa vyznačuje vysokým podielom ornej pôdy a nízkym zastúpením chránených území, čo vytvára vynikajúce podmienky pre poľnohospodárske využitie. Táto nížinatá krajina poskytuje výnimočné výhľady na polia, lúky a malé dedinky. Prostredie vytvára vynikajúce podmienky pre cyklistiku, spolu s vodnými plochami (nádrže a rybníky) sú významným prvkom pri vytváraní rázu krajiny a endogénnym zdrojom, ktoré poskytujú viaceré formy využitia (preprava, rybolov, turizmus).

Komparatívne výhody daného územia oproti ostatným územiam:

- Diverzifikovaná ekonomická základňa

- Existencia podnikateľských subjektov s nadregionálnou pôsobnosťou
- Nízky podiel chránených území
- Dobrá kvalita pôd
- Vysoký podiel ornej pôdy
- Vysoká produkčná schopnosť poľnohospodárstva
- Výhodná geografická poloha vzhľadom k inovačným pólom rastu (Nitra, Bratislava)

- **Stupeň vidieckosti územia**

Pri určovaní stupňa vidieckosti sa postupovalo na základe metodiky OECD, na základe rozhodnutia Rady č. 2006/144/ES o strategických usmerneniach Spoločenstva pre rozvoj vidieka (programovacie obdobie 2007 – 2013). (In: *archiv.mpsr.sk/slovak/dok/nsprv_prilA/0.2.pdf* dňa 30. 10. 2008) Metodika OECD definuje vidiecku obec ako obec s hustotou nižšou ako 150 ob./ km^2. V rámci územia OZ majú všetky obce hustotu nižšiu ako 150 ob. /km^2, a teda všetkých 7 obcí je vidieckych.

Čo sa týka vidieckosti okresu Nitra, zo všetkých sídel len dve majú hustotu vyššiu ako 150 ob./ km^2. Následne sa podľa metodiky OECD vypočítava podiel obyvateľov žijúcich vo vidieckych obciach k celkovému počtu obyvateľstva žijúceho v okrese. Vo vidieckych obciach okresu žilo k 31. 12. 2011 spolu 71 564 obyvateľov, čo tvorí 44,88 % celkového počtu obyvateľov v okrese. Týmto sa okres Nitra podľa metodiky OECD zaraďuje k ostatným vidieckym regiónom.

- **Administratívno-správna príslušnosť územia**

Obce verejno-súkromného partnerstva patria z hľadiska administratívno-správnej príslušnosti do ***Nitrianskeho kraja a do okresu Nitra.***

Región (NUTS II): Západné Slovensko

Vyšší územný celok (NUTS III): Nitriansky
Okres: Nitra

Najväčou obcou v rámci mikroregiónu je obec Veľké Zálužie (4 080 obyvateľov), najmenšia je obec Rumanová (813 obyvateľov)

- **Vyplňte v Záväznej osnove Integrovanej stratégie rozvoja územia, Prílohu č.2 Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti verejno-súkromného partnerstva (OZ) a oboznámením sa s Integrovanou stratégiou rozvoja územia**

Viď príloha č.2

2.2 Popis prírodných zdrojov

- všeobecný opis charakteru krajiny

Riešené území tvorí katastrálne územie obcí: **Malý Báb, Veľký Báb, Jarok, Lehota, Lužianky, Rišňovce, Rumanová a Veľké Zálužie.** Nachádza sa v Nitrianskom kraji, v západnej časti okresu Nitra. Na západnej strane hraničí s okresom Šaľa, s Trnavským krajom - okresmi Hlohovec a Galanta.

Geologické pomery

Podľa tektonickej schémy slovenskej časti Západných Karpát riešené územie leží v oblasti: *neogénne sedimentárne panvy*.

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú staršie neogénne horniny z obdobia dák, ktoré tvoria podložie kvartéru v celom území. Predstavujú ich fluviálne až fluviolimnické uloženiny volkovského súvrstvia, ktoré majú na území Nitrianskej pahorkatiny najväčšie plošné rozšírenie. Na uvedených neogénnych horninách ležia kvartérne eolické sedimenty v podobe spraší, piesčitých spraší a vápnito sprašovitých hlín. Tieto eolické sedimenty tvoria súvislý pokryv celej Nitrianskej pahorkatiny.

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, E., Lukniš, M. 1986) riešené územie spadá do subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelku Nitrianska pahorkatina.

Nitrianska pahorkatina je pokrytá sprašou a sprašovými hlinami, je rozčlenená do plochých, mierne modelovaných chrbtov, ktoré rozčleňujú vodné toky do úvalinových dolín, pod úpätím Považského Inovca sú náplavové kužele. Relatívne výšky plochých chrbtov pahorkatiny sa pohybujú od 30 do 70 m. Sklony strání dosahujú priemerne 3° - 7°, len strmšie svahy asymetrických dolín a úvalinovitých dolín dosahujú 12°- 17° (orientované sú väčšinou Z, SZ až S smerom a sú tektonicky podmienené). Lesy sa zachovali len vo fragmentoch, je tu intenzívna poľnohospodárska výroba, v poriečnych nivách sú lúky, vidiecke sídla.

Tab. č. 2.2.1 Nadmorská výška v riešenom území

K. ú.	Interval od –do
Báb	132 m n. m. - 192 m n. m.
Jarok	135 m n. m. - 237 m n. m.
Lehota	153 m n. m. - 245 m n. m.
Lužianky	140 m n.m. – 190 m n.m.
Rišňovce	156 m n. m. - 208 m n. m.
Rumanová	148 m n. m. - 212 m n. m.
Veľké Zálužie	141 m n. m. - 229 m n. m.

Celkovo sa nadmorská výška v riešenom území pohybuje v intervale od 132 m n. m. do 245 m n.m.

V riešenom území prevláda *reliéf nížinných pahorkatín.* Z vybraných tvarov reliéfu sa v riešenom území vyskytujú *úvalinovité doliny a úvaliny nížinných pahorkatín* – ide o plytké a dlhé zníženiny (pozdĺž vodných tokov).

Klimatické pomery

Riešené územia spadá do *klimatickej oblasti teplej (T) a* dvoch okrskov *T2* (väčšina územia) *a T4* (severná časť územia). Charakteristické je pre ňu výskyt v priemere 50 a viac letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu > 25°C. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje od 9° –10 °C. Priemerná teplota v januári je -2° až -3 °C. Priemerná teplota v júli je 19° až 20 °C. Priemerné ročné úhrny zrážok sú okolo 500 – 550 mm, priemerné úhrny zrážok v januári sú 30 až 40 mm a v júli 60 mm.
V území prevládajú severozápadné vetry, v priemere najvyššiu rýchlosť dosahujú v zimnom a jarnom období.
Územie spadá do oblasti s miernymi inverznými polohami. Priemerný počet dní s hmlou je 20 - 45 (oblasť nížin so znížením výskytom hmiel).

Pedologické pomery

V záujmovom území prevláda poľnohospodárska pôda, najmä orná pôda získaná postupným odlesňovaním Nitrianskej pahorkatiny. Zastúpené sú najmä černozeme a z nich najmä černozeme kultizemné karbonátové na sprašiach (lokálne černozeme erodované a černozeme modálne) a regozeme kultizemné karbonátové na sprašiach. V k. ú. Rišňovce, Rumanová a Malý Báb sa nachádzajú najmä černozeme hnedozemné a čiernicové zo spraší a sprašových hlín.
Okrajovo do severných častí k. ú. Veľké Zálužie, Lužianky, Lehota a do východných častí k. ú. Lužianky, Lehota a Jarok zasahujú hnedozeme kultizemné.

Černozeme

- sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúcim sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách.

Hnedozeme

- sú pôdy na sprašiach alebo sprašových hlinách s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B horizontom zvetrávania alebo premiestnenia ílu, prevažne neobsahujú skelet.

Regozeme

- sú pôdy s veľmi tenkým svetlým humusovým horizontom, ktorý sa vytvoril na viatych pieskoch, na íloch, slieňoch alebo sprašiach. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy.

Černozeme v riešenom území patria k najprodukčnejším pôdam zaradených do kategórie O2 až O5 a zaberajú väčšinu územia. Ďalšou skupinou pôd sú pôdy zaradené do kategórie OT1-OT2. Lokálne sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie O6-O7 a T1.

Tab. č. 2.2.2 Typologicko-produkčné kategórie PPF v riešenom území

Označenie	Charakteristika subtypu
O2	Vysoko produkčné orné pôdy
O3	Veľmi produkčné orné pôdy
O4	produkčné orné pôdy
O5	Stredne produkčné orné pôdy

O6	Menej produkčné orné pôdy
O7	Málo produkčné orné pôdy
OT1	Stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty
OT2	Menej produkčné polia a produkčné trávne porasty
T1	Produkčné trvalo trávnaté porasty

Zdroj: www.podnemapy.sk

Z hľadiska zrnitosti v riešenom území prevládajú stredne ťažké pôdy (hlinité), lokálne sa vyskytujú ľahké pôdy (piesočnaté a hlinitopiesočnaté – SV časť k. ú. Veľké Zálužie) a stredne ťažké pôdy – ľahšie (piesočnatohlinité – k. ú. Rumanová a Malá Báb).

Hydrologické pomery

Povrchové vody

Riešené územie spadá do povodia riek Váh a Nitra. Okrem rieky Nitra sú ďalšími vodnými tokmi v záujmovom území Radošinky, Andač, Dlhý kanál a Bábsky potok.

Andač

Andač je vodný tok na západnom Slovensku, preteká územím okresov Hlohovec a Nitra. Je to pravostranný prítok Radošinky, má dĺžku 16 km a je tokom V. rádu. Pramení v Nitrianskej pahorkatine neďaleko Hlohovca v nadmorskej výške 185 m n. m. Od prameňa tečie juhovýchodným smerom, z ľavej strany priberá občasný prítok prameniaci južne od obce Pastuchov a preteká cez obce Kľačany a Rišňovce. Na kratšom úseku tečie potom východným smerom, sprava priberá Geňov a pokračuje cez Alekšince. Za obcou sa oblúkom stáča na sever, sprava priberá Alekšinský potok a obteká sústavu troch Alekšinských rybníkov na ľavom brehu. Následne sa stáča na severovýchod, zľava priberá Blatinu a od osady Tŕnie tečie opäť východným smerom. Neďaleko osady Andač priberá z pravej strany Slivášsky potok a cca 500 m severne od železničnej stanice Zbehy ústi v nadmorskej výške 143,7 m n. m. do Radošinky.

Dlhý kanál

Dlhý kanál bol pôvodne vybudovaný ako umelý kanál, ale slúži ako prirodzený tok – recipient povrchových vôd z povodia s rozlohou 428 km^2. Tok bol upravený v celej pôvodnej dĺžke 50,8 km – od ústia do Nitry od Nových Zámkov až po jeho začiatok v Lehote. Zároveň bol obojstranne ohrádzovaný proti vzdutým veľkým vodám rieky od Nitry až po Sládečkovce (km 0,00 – 34,10). Dlhý kanál je pravostranným prítokom rieky Nitra odvodňujúcim väčšiu časť Nitrianskej pahorkatiny, je tokom III. rádu. Pramení v k. ú. Lehota, kde priberá dva bezmenné prítoky, potom pokračuje cez k. ú. Veľké Zálužie, kde sprava priberá ďalší bezmenný prítok, potom priberá pravostranný prítok Kebelka, napája VN Veľké Zálužie, ďalej pokračuje do k. ú. Jarok pričom priberá opäť dva pravostranné bezmenné prítoky. V k. ú. Jarok napája VN Jarok a ďalej pokračuje do k. ú. susediacej obce Horná Kráľová.

Bábsky potok

Cez k. ú. obcí Rumanová a Báb preteká zregulovaný Bábsky potok (úsek od prameňa po VN Báb sa nazýva aj ako Rumanovský potok). Pramení v k. ú. Rumanová v jeho SZ časti v nadmorskej výške cca 165 m n.m., preteká poľnohospodárskou krajinou a zastavaným územím obidvoch obcí. V obci Báb priberá ľavostranný bezmenný prítok prameniaci

v lokalite Zagardu (k. ú. Veľké Zálužie). Vteká do vodnej nádrže Báb (139,0 m n. m.), vytvára ostrú zákrutu, pokračuje ďalej a ústí do vodného toku Jarčie, (ľavostranného prítoku rieky Váh - mimo riešeného územia). Bábsky potok je tok IV. rádu s celkovou dĺžkou 14,7 km a plochou povodia 42,7 km^2.

Ďalej v záujmovom území sa nachádzajú ďalšie vodné toky:

- Koša – ľavostranný prítok Dlhého kanálu (ústí mimo riešeného územia v k. ú. Horná Kráľová), je tokom V. rádu, pramení v k. ú. Jarok,
- Kanál Kanec – pramení v k. ú. Jarok a napája VN Jarok,
- Kebelka – pravostranný prítok Dlhého kanála, pramení v k. ú. Veľké Zálužie,
- bezmenné prítoky pretekajúce zastavaným územím obcí Jarok, Veľké Zálužie, Báb

Na okraji obce Báb sú vybudované dva odvodňovacie kanály - v lokalitách Záhumenice a Horekoncová. Tieto toky sú v správe Hydromeliorácií, š.p. Bratislava.

Z hľadiska odtokových pomerov patria vodné toky záujmového územia do dažďovo-snehového typu odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou vo februári až marci, s najnižšími prietokmi v septembri, s výrazným podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra, s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra.

Vodné plochy

V záujmovom území sa nachádzajú 3 vodné nádrže, a to:
- k. ú. Malý Báb - VN Báb na Bábskom potoku, celkový objem 600 tis m^3 , plocha 27 ha,
- k. ú. Jarok – VN Jarok na Dlhom kanáli (rkm 41,15), objem 234 tis m^3, plocha 18 ha, vybudovaná r. 1960,
- k. ú. Veľké Zálužie – VN Veľké Zálužie (rkm 45,50), objem 293 tis m^3, plocha 11 ha, vybudovaná r. 1964.

Tieto vodné nádrže boli vybudované najmä za účelom ich využívania na závlahy, ale sú tiež využívané na chov rýb. Správcom vodnej VN Báb je Slovenský rybársky zväz, MO Sereď, správcom VN Jarok je Slovryb Žilina (rybársky revír chovný, chov násadových rýb), správcom VN Veľké Zálužie je SVP, š.p.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie riešené územie spadá do rajónu NQ 071 – Neogén Nitrianskej pahorkatiny – využiteľné množstvo podzemných vôd sa odhaduje na 800 – 1500 ls^{-1}(SHMÚ, 2009). Hydrologická bilancia územia nie je vyrovnaná, prevažuje výpar (64%) nad odtokom a vsakom do podložia (36%). Sedimenty Nitrianskej pahorkatiny sú hydrogeologicky nepriaznivé, nepriepustné, s výskytom zvodnených vrstiev pieskov až štrkov s artézskymi vodami prevažne s negatívnou hladinou (0,5 až 1 m pod terénom). Výdatnosť týchto vrtov je lokálna, nepresahuje 2 - 4 $l.s^{-1}$ (najčastejšie je v rozpätí 0,1 - 1 $l.s^{-1}$). Výskyt kolektorov je nerovnomerný, závisí od miestnych stratigrafických podmienok Podľa režimu patria podzemné vody celej oblasti do prvého výškového stupňa (do 450-600 m n. m.), s nejvyššími stavmi hladiny podzemných vôd a výdatnosťami prameňov koncom marca a začiatkom apríla, minimálnymi stavmi v septembri až novembri.

Vodné zdroje

V riešenom území sa nachádza niekoľko podzemných vodných zdrojov. Obec Rumanová a Báb je zásobovaná pitnou vodou z vlastného vodného zdroja. V obci Veľké Zálužie sú vodné zdroje – studne situované v areáli PD, odoberateľnom je PD, ďalšia studňa slúži pre účely Liaharenského podniku a.s., ďalší zdroj slúži pre sociálne potreby, odoberateľnom sú Slovenské telekomunikácie a.s.(Slovak Telecom a.s), ďalšia studňa slúži pre verejný vodovod a závlahy, odoberateľnom je pre Psychiatrická nemocnica.

V obci Jarok sa nachádzajú studne v zastavanom území aj v areáli PD, kde odberateľom je PD, ďalšia studňa slúži pre účely je Liaharenského podniku a. s, ďalšia slúži pre sociálne potreby, odoberateľnom sú Slovenské telekomunikácie a.s.(Slovak Telecom a.s).

V obci Lehota je tiež studňa, ktorá slúži pre účely PD. Vo všetkých zastavaných územiach je situovaných niekoľko studní a prameňov slúžiacich pre individuálne využitie.

V obci Lužianky je tiež studňa, ktorá slúži pre účely PD. Vo všetkých zastavaných územiach je situovaných niekoľko studní a prameňov slúžiacich pre individuálne využitie.

V k. ú. Veľký Báb sú situované nasledovné vodné zdroje:

- vrt HM-1 v obci - artézsky vrt hĺbky 215 m, výdatnosť 5 $l.s^{-1}$, čerpané je cca 2 $l.\ s^{-1}$. Vrt je využívaný na zásobovanie obce,
- vodný zdroj Dolný majer – výdatnosť 2 $l.\ s^{-1}$, slúži ako doplnkový zdroj na zásobovanie miestnych častí Bábsky majer a Dolný majer.
- vodný zdroj Alexandrov dvor – výdatnosť 2 $l.\ s^{-1}$ – slúži na zásobovanie miestnej časti Alexandrov dvor.

Biotické pomery

Rastlinstvo

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) celé riešené územie spadá do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti, okresu č. 3 – Nitrianska pahorkatina.

Na druhové zloženie rastlinstva vplýva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. V riešenom území je zastúpená najmä teplomilná vegetácia. Súčasný vegetačný kryt riešeného územia je oproti prirodzenému stavu značne zmenený najmä v dôsledku postupného odlesňovania krajiny a jej pretvárania na poľnohospodársku krajinu. Prevažná časť pôvodných spoločenstiev bola v riešenom území odstránená a ich miesta zabrali najmä agrocenózy, na ktorých dominujú monokultúry plodín.
Okrem nich sú v súčasnej krajine zastúpené lesné porasty na lesných pozemkoch a nelesná krovinná a drevinná vegetácia, ktorú v krajine prestavuje:

- líniová vegetácia pozdĺž komunikácií a katastrálnych hraníc,
- brehové porasty vodných tokov a vodných plôch,
- kontaktná vegetácia medzi záhradami, vinicami a poľami,
- remízky
- solitéry.

V brehových porastoch sú zastúpené geograficky pôvodné druhy drevín napr. topoľ biely, topoľ sivý, jaseň štíhly, vŕba biela, vŕba krehká, dub letný, hrab obyčajný. Z ostatných drevín

je zastúpený najmä agát biely, z krovín napr. baza čierna, trnka, ruža šípová, z ovocných stromov napr. čerešňa a orech.
Okraje polí, ciest a zastavaných plôch sú lemované najmä ruderálnou vegetáciou.
Na podmáčaných miestach, vodných tokoch a vodných nádrží sú zastúpené vodné a mokraďové spoločenstvá. Lúčne porasty sa zachovali iba v minimálnom rozsahu.
Súčasnú vegetáciu v krajine dopĺňa vegetácia v sídlach (verejná zeleň, záhrady, parky), vinohrady a ovocné sady.

Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia (Stehlík a Vavřínová 1991, upravené Matis 1999) riešené územie zasahuje do provincie eurosibírske stepi s podprovinciou Pannonicum, úseku: panónska step (Eu-Pannonicum).

V riešenom území sa nachádzajú najmä druhy, ktoré znášajú vplyv intenzívnej poľnohospodárskej výroby, sú viazané na agrocenózy, vinohrady a ovocné sady, alebo znášajú blízkosť človeka a jeho obydlia.
V krajine sú ďalej zastúpené druhy viazané na lesné porasty (brehové porasty a lesy) a druhy typické pre vodné a mokraďové spoločenstvá.
Do k. ú. Veľké Zálužie zasahuje bažantnica Veľké Zálužie – Veľké Zálužie o celkovej výmere 2 705 ha.

- súčasnú situáciu v environmentálnych ukazovateľoch – kvalita vody, vzduchu a pôdy environmentálne záťaže

<u>Prírodné stresové javy</u>

Seizmické javy

Makroseizmická intenzita je používaná na ocenenie makroseizmických účinkov zemetrasení (t.j. účinkov na ľudí, objekty, prírodu a stavby). Je základnou charakteristikou používanou pri oceňovaní účinkov historických zemetrasení. Na Slovensku a vo väčšine krajín Európy sú používané dvanásťstupňové stupnice diskrétnych hodnôt MSK-64 a EMS-98. (RNDr. Peter Labák, PhD. Analýza seizmického ohrozenia a makroseizmické účinky zemetrasení

Riešené územie sa nachádza v oblasti s možnosťou výskytu makroseizmickej intenzity o sile 6 - 7° M.S.K. – 64. (Atlas krajiny SR, 2002).

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v posledných rokoch predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia.
Západná časť riešeného územia patrí do oblasti so stredným radónovým rizikom, do východnej časti zasahuje oblasť so s nízkym radónovým rizikom.

K. ú. so stredným radónovým rizikom: Báb, Rišňovce, J časť k. ú. Rumanová, Z časť k. ú. Jarok, stredná *časť k. ú. Veľké Zálužie, v ostatných častiach prevažuje nízke radónové riziko.*

(Atlas krajiny SR, 2002).

V dôsledku výskytu stredného radónového rizika je potrebné pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleneniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební. (Návrh Záväznej časti ÚPN VUC Nitrianského kraja, 2011)

Geodynamické javy

Takmer na celom riešenom území sa vyskytujú sedimenty náchylné na presadanie.

V riešenom území je náchylnosť pôd na zosúvanie nízka. (Atlas krajiny SR, 2002).

Z hľadiska potencionálneho ohrozenia poľnohospodárskej pôdy veternou eróziou sú pôdy v riešenom území zaradené do nasledovných kategórii: stredná (časť k. ú. Lužianky, časť k. ú. Rumanová časť k. ú. Veľké Zálužie a časť k. ú. Lehota), silná (časť k. ú. Lužianky, časť k. ú. Rumanová časť k. ú. Rišňovce, Veľké Zálužie), ostatné časti územia sú zaradené medzi pôdy s nízkou veternou eróziou.

Tab. č. 2.2.3 Kategórie eróznej ohrozenosti

Kategória eróznej ohrozenosti	Kategória svahovitosti	Dĺžka honu	Šírka honu	Plocha honu
1 – Žiadna až slabá erózia	0° - 3°	750 m	100 m	30 ha
2 – Stredná erózia	3° - 7°	550 m	200 m	10 - 20 ha
3 – Silná erózia	7° - 12°	400 m	250 m	- 10 ha
4 – Extrémna erózia	nad 12°	Delimitácia do trávnych porastov		

zdroj: www.podnemapy.sk

Takmer celé územie patrí do kategórie slabej až stredne silnej, miestami až silnej aktuálnej vodnej erózie. (Atlas krajiny SR, 2002).

Sekundárne stresové javy a zdroje

Stresové javy a zdroje predstavujú sprievodné javy, ktoré vznikli ľudskou aktivitou a majú negatívny dosah na územie.

Znečistenie ovzdušia

Na znečistení ovzdušia v riešenom území sa podieľajú výraznou mierou činitele, ktoré sú situované priamo v jeho území, ale aj pôsobiace v okolí tohto územia. Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia v Nitrianskom kraji pochádzajú z bodových zdrojov priemyselnej prevádzky (Duslo, a. s., SES, a. s., Smurfit Kappa Štúrovo, EUSTREAM, a. s., Calmit, s. r. o., Wienerberger Slovenské tehelne), ale aj z mobilných zdrojov akým je automobilová doprava.

V oblasti ochrany ovzdušia musia prevádzkovatelia zdrojov znečisťovania ovzdušia plniť podmienky zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší.
Vyhláška MPŽP a RR č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v prílohe č. 17 ustanovuje zoznam aglomerácií a zón pre účely hodnotenia kvality ovzdušia. Územie Nitrianskeho kraja bolo touto vyhláškou vymedzené za zónu pre oxid siričitý, oxid dusičitý a oxidy dusíka, častice PM10, častice PM2,5, benzén a oxid uhoľnatý. (Návrh ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja, 2011)

V riešenom území sa nachádzajú veľké zdroje (živočíšna výroba) a stredné znečistenia ovzdušia, ktoré ovplyvňujú kvalitu ovzdušia v riešenom území. Ich zoznam zdrojov je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 2.2.4 Zoznam stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a množstvo produkcie znečisťujúcich látok vypúšťaných do vzdušia z týchto zdrojov za rok 2011

Názov prevádzkovateľa	Obec prevádzkovateľa	Názov zdroja	Obec zdroja	Veľkosť zdroja	Kód L	Emisia (t/rok)
Psychiatrická nemocnica	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.01	0,022589
Psychiatrická nemocnica	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.02	0,002711
Psychiatrická nemocnica	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.04	0,440484
Psychiatrická nemocnica	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.05	0,177888
Psychiatrická nemocnica	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.06	0,029648
HSH	Veľké Zálužie	Porážkareň hydiny	Veľké Zálužie	V	3.3.01	0,456000
HSH	Veľké Zálužie	Porážkareň hydiny	Veľké Zálužie	V	0.0.01	0,003252
HSH	Veľké Zálužie	Porážkareň hydiny	Veľké Zálužie	V	0.0.02	0,000390
HSH	Veľké Zálužie	Porážkareň hydiny	Veľké Zálužie	V	0.0.04	0,063421
HSH	Veľké Zálužie	Porážkareň hydiny	Veľké Zálužie	V	0.0.05	0,025612
HSH	Veľké Zálužie	Porážkareň hydiny	Veľké Zálužie	V	0.0.06	0,004269
Poľnohospodárske družstvo Jarok	Jarok	Sušička obilnín STELA MVF 70	Jarok	S	0.0.01	0,427100
Poľnohospodárske družstvo Jarok	Jarok	Sušička obilnín STELA MVF 70	Jarok	S	0.0.02	0,000402
Poľnohospodárske družstvo Jarok	Jarok	Sušička obilnín STELA MVF 70	Jarok	S	0.0.04	0,065334
Poľnohospodárske družstvo Jarok	Jarok	Sušička obilnín STELA MVF 70	Jarok	S	0.0.05	0,026385
Poľnohospodárske družstvo Jarok	Jarok	Sušička obilnín STELA MVF 70	Jarok	S	0.0.06	0,004397
Lieharenský podnik Nitra, akciová spoločnosť	Nitra	Chov hydiny Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	V	3.3.01	1,599154
Lieharenský podnik Nitra, akciová spoločnosť	Nitra	Chov hydiny Jarok	Jarok	V	3.3.01	6,552378
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Sušiareň zrnín	Veľké Zálužie	S	0.0.01	0,013696
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Sušiareň zrnín	Veľké Zálužie	S	0.0.02	0,000409
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Sušiareň zrnín	Veľké Zálužie	S	0.0.04	0,066480

Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Sušiareň zrnín	Veľké Zálužie	S	0.0.05	0,026848
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Sušiareň zrnín	Veľké Zálužie	S	0.0.06	0,004475
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.01	0,010515
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.02	0,001262
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.04	0,205033
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.05	0,082802
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Kotolňa	Veľké Zálužie	S	0.0.06	0,013800
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Výkrm brojlerových kurčiat	Veľké Zálužie	S	3.3.01	10,460106
Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	Chov hovädzieho dobytka	Veľké Zálužie	S	3.3.01	1,901400
Roľnícke družstvo Rumanová	Rumanová	Chov hovädzieho dobytka	Rumanová	S	3.3.01	4,095240
JURKI – HAYTON, s.r.o.	Báb	ČSPH, JURKI Báb	Báb	S	0.0.06	0,202758
JURKI – HAYTON, s.r.o.	Bratislava	ČSPH, JURKI Báb	Báb	S	4.3.02	0,006020
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Kotolňa	Jarok 660	S	0.0.01	0,002423
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Kotolňa	Jarok 660	S	0.0.02	0,000291
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Kotolňa	Jarok 660	S	0.0.04	0,047255
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Kotolňa	Jarok 660	S	0.0.05	0,019084
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Kotolňa	Jarok 660	S	0.0.06	0,003181
Obec Jarok – Obecný úrad	Jarok 283	Kotolňa	Jarok	S	0.0.01	0,002113
Obec Jarok – Obecný úrad	Jarok 283	Kotolňa	Jarok	S	0.0.02	0,000254
Obec Jarok – Obecný úrad	Jarok 283	Kotolňa	Jarok	S	0.0.04	0,041206
Obec Jarok – Obecný úrad	Jarok 283	Kotolňa	Jarok	S	0.0.05	0,016641
Obec Jarok – Obecný úrad	Jarok 283	Kotolňa	Jarok	S	0.0.06	0,002773
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Dieselagregát 6S275 III	Jarok	S	0.0.01	0,000212
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Dieselagregát 6S275 III	Jarok	S	0.0.02	0,000015
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Dieselagregát 6S275 III	Jarok	S	0.0.04	0,000745
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Dieselagregát 6S275 III	Jarok	S	0.0.05	0,000119
TOWERCOM, a.s.	Bratislava	Dieselagregát 6S275 III	Jarok	S	0.0.06	0,000011

Veľkosť zdroja: Kód ZL (znečisťujúcej látky):
V – veľký 0.0.01 – tuhé znečisťujúce látky (TZL)
S – stredný 0.0.02 – oxid siričitý (SO2), ak je tak uvedené pre vybrané technológie v prílohe č. 4
0.0.04 – oxidy dusíka – oxid dusnatý a oxid dusičitý vyjadrené o oxid dusičitý (NOx)
0.0.05 – oxid uhoľnatý (CO)
0.0.06 – organické látky vo forme plynov a pár vyjadrené ako celkový organický uhlík 3.3.01 – amoniak a jeho plynné zlúčeniny
4.3.02 – alkány (parafíny) okrem metánu

Okrem veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia sa v každej obci nachádzajú malé zdroje znečistenia ovzdušia, ich evidenciu zabezpečuje obec. Na kvalitu ovzdušia v obciach vplývajú aj mobilné zdroje znečistenia ovzdušia – automobilová doprava. Významnou mierou prispieva k zhoršeniu kvality ovzdušia automobilová doprava na rýchlostnej cesta I 51/E571 v smere Bratislava – Nitra, ktorá prechádza k. ú. Báb, Veľké Zálužie a Lehota.
Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v krajskom meste Nitra, synergicky účinok uvedených zdrojov znečistenia ovzdušia nie je možné preto vyčísliť.

Znečistenie vôd

Ochranou vodných zdrojov sa zaoberá zákon 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), ktorý rozšíril ochranu vodných zdrojov i o ochranu vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov.

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 491/2002 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.
Základným spôsobom hodnotenia kvality povrchových vôd na Slovensku je klasifikácia kvality povrchových vôd podľa STN 75 7221, podľa ktorej sa zaraďuje kvalita povrchovej vody podľa jednotlivých ukazovateľov do tried kvality.
Kvalita vody vo vodných tokoch a plochách v riešenom území nie je pravidelne sledovaná. Predpokladáme ich znečistenia hlavne v dôsledku absencie verenej kanalizácie vo väčšine obcí. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).
Do Dlhého kanála sú zaústené odpadové vody Psychiatrickej liečebne Veľké Zálužie, v tomto mieste je kontrolný profil pre sledovanie kvality povrchovej vody.

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve. V riešenom území v súčasnosti nie sú dostupné dostatočné údaje o nej, nakoľko nie je vybudovaný monitoring na jej sledovanie.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné voda majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

Úroveň znečistenia pozemných vôd je v prevažnej väčšine územia veľmi vysoká - stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty viac ako 5 (prevažná časť k. ú. Jarok, Veľké Zálužie a Lehota, na menšom území sa vyskytuje aj v k. ú. Báb a Rumanová). V ostatnej časti k. ú. je úroveň znečistenia pozemných vôd stredná až vysoká (stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 1,1 – 5) iba lokálne je nízka (0,1 – 1). (Atlas krajiny SR, 2002).

Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami je nízka, do východných časti územia zasahuje miera stredná až vysoká. (SAŽP, Environmentálna regionalizácia SR, 2002).

V území má kanalizáciu vybudovanú obec Rišňovce, ČOV je v smere na Alekšince, vyústená do vodného toku Andač. Obec Lužianky je pripojená na kanalizačnú sieť a ČOV mesta Nitra. Čiastočne majú vybudovanú kanalizáciu a ČOV obce Jarok a Veľké Zálužie. S vybudovaním kanalizácie sa uvažuje aj v ostatných obciach územia. Nakoľko nie sú odpadové vody v celom území odvádzané prostredníctvom kanalizácie, je veľký predpoklad znečistenia podzemných vôd v dôsledku netesnosti žúmp a septikov.

V sledovanom území nenachádza pozorovacia sieť podzemných vôd.

Zdrojmi znečistenia podzemných vôd v sledovanom území je PD Báb, PD Rumanová, PD Lehota (Agrol s.r.o.) a PD Veľké Zálužie - škodlivé látky: močovka, siláž, *PHM a PD Jarok* - škodlivé látky: močovka, siláž. (HEP Povodia Váhu od Piešťan po preložku Nitry, vrátane Dudváhu a HEP povodia Nitry.)

Ohrozenie územia povodňami

Dňom 1. 2. 2010 nadobudol účinnosť zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, ktorým sa transponovala Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík. Oba dokumenty spolu so všeobecne záväznými predpismi, ktoré ustanovujú podrobnosti vykonávania zákona, ustanovujú komplexný systém plánovania manažmentu povodňových rizík.
Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami definuje povodeň ako dočasné zaplavenie zvyčajne nezaplaveného územia v dôsledku pôsobenia prírodných činiteľov, ktorými sú najmä zrážky, topenie sa snehu, zátarasy vytvorené ľadovými kryhami, ľadové zápchy, rôzne prekážky obmedzujúce plynulý odtok vody, pričom je jedno, či sa prekážky brániace odtoku vody vytvorili v koryte vodného toku alebo na teréne, a pod.
Ochrana pred povodňami zahrňuje:

a) úpravy tokov,

b) budovanie ochranných hrádzí

a) kombináciu opatrení a) + b)

V okrese Nitra sú odtokové pomery z väčšej časti vysporiadané a toky sú upravené s kapacitou v intravilánoch na Q_{100}, v extravilánoch od Q_{20} do Q_{100}. Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava drobných vodných tokov ako súčasť hydromeliorácií, za účelom ich stabilizácie, ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a umožnenia vyústenia odvodňovacích sústav (ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, 2001).

Bábsky potok v obci Rumanová a Báb a prítoky Dlhého kanála v obci Veľké Zálužie (mimo zastavaného územia), Lehota a Jarok majú vybudované úpravy. Na Dlhom kanály v obci Lehota a Veľké Zálužie sú vybudované stabilizačné objekty na toku (stupne, prahy, sklzy). (Vodohospodársky plán povodia Nitry, SVP š.p. Banská Štiavnica, 2001)

V obci Báb sa vyskytujú občasné povodne pri Bábskom potoku. V obci Veľké Zálužie býva zaplavovaná ulica Podvinohrady, Vinohrady a Piesková. Pri návalových dažďoch býva v dôsledku vybreženia koryta zaplavovaná aj obec Lehota v lokalite Konopnica (severná časť zastavaného územia), Kapusnice (západná časť zastavaného územia). V dôsledku odstránenia viníc z priľahlého chotára Stará hora býva záplavami postihnutá aj Kaplonská ulica (južná časť zastaveného územia). (Dotazník 2011)

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť.
Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácií pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené medzi nekontaminované pôdy - relatívne čisté pôdy.

Náchylnosť pôdy na acidifikáciu je v rámci územia rôzna. Pôdy slabo náchylné so strednou pufračnou schopnosťou sa nachádzajú v prevažnej časti k .ú Lehota, Jarok, Veľké Zálužie, Báb, pôdy s nižšou pufračnou schopnosťou sa nachádzajú v prevažnej časti k. ú. Rumanová, a v SZ časti k. ú. Báb. Do územia zasahujú pôdy náchylné na acidifikáciu na minerálne chudobných substrátoch: V časť k. ú. Jarok, S časť k. ú. Lehota, Veľké Zálužie a Rumanová. Pôdy nenáchylné na acidifikáciu - karbonátové pôdy - zasahujú iba do k. ú. Báb. (Atlas krajiny SR, 2002, M 1: 500 000).

Zaťaženie prostredia hlukom

Legislatívne je hluk v súčasnosti upravený vyhláškou MZ SR č. 549/2007 ktorou sa stanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí doprava. Hluk z dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky priemyselnej a poľnohospodárskej výroby.

Riešeným územím prechádzajú významné dopravné ťahy. K. ú. Báb, Veľké Zálužie, Lehota prechádza rýchlostná cesta I 51/E571 v smere Bratislava – Nitra. Na rýchlostnú komunikáciu sú obce napojené cestami III. triedy (Báb - Rumanová, Veľké Zálužie – Lehota, Veľké Zálužie – Jarok, Lužianky). Severnú časť k.ú. Lehota a južnú časť k.ú. Lužianky a celé územie obce Rišňovce pretína cesta II/513 Nitra - Hlohovec.

Zaťaženie prostredia pachom

V území pôsobia poľnohospodárske podniky PD Jarok, PD Rumanová, PD Veľké Zálužie, FERTILAGRI TRADING SK s. r. o so sídlom v Bábe, AGROL s.r.o. a Farm s. r. o. so sídlom v Lehote. Poľnohospodárske subjekty sa venujú rastlinnej výrobe (Báb, Jarok, Lehota) ako aj rastlinnej aj živočíšnej výrobe - chovu hovädzieho dobytka a hydiny (Rumanová, Veľké Zálužie). Vo Veľkom Záluží a v Jarku má svoje prevádzky Liaharenský podnik a.s., Nitra. V obciach pôsobia aj SHR, ktorí sa zameriavajú na rastlinnú výrobu.

Poľnohospodárske strediská, ktoré sa venujú živočíšnej výrobe, môžu byť za nepriaznivých veterných a klimatických podmienok potencionálnym zdrojom pachu.

Poškodzovanie bioty a prvkov ÚSES

Biota predstavuje súbor všetkých živých organizmov v určenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov, ale v tejto časti uvedieme najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine.
Zdrojmi znižovania biodiverzity v území a ohrozovania funkčnosti resp. samotnej existencie prvkov ÚSESu sú najmä socioekonomické javy, ktoré sa prejavujú plošným, líniovým alebo bodovým zásahom.

K takýmto zdrojom ohrozovania bioty a prvkov ÚSESu v záujmovom území sú:

- *urbanizačné vplyvy* – najmä zvyšovanie nárokov na priestor, rozširovanie zastavaných plôch, plôch infraštruktúry, riziko vzniku nových zdrojov znečisťovania zložiek ŽP (napr. nelegálne skládky KO, zanedbané priestory, šírenie inváznych druhov rastlín),
- *intenzívna poľnohospodárska výroba*- znečisťovanie zložiek ŽP, najmä pôdy a vody napr. vplyvom používaných agrochemikálií (obzvlášť citlivé sú vodné ekosystémy) a intenzívnej živočíšnej výroby, veľkoplošný spôsob obhospodarovania ornej pôdy (priniesol so sebou redukciu pôvodných lesov, plôch NSKV, mokradí a TTP a výrazne poznačilo charakter krajiny, jej obraz a scenériu tým, že sa obmedzila mozaikovitosť krajiny a jej rozmanitosť),
- *intenzívna lesohospodárska výroba* – najmä pestovanie nepôvodných druhov drevín a monokultúrnych porastov, poškodzovanie drevín pri ťažbe dreva, stret záujmov ťažby dreva so záujmami ochrany prírody,

- *technická a dopravná infraštruktúra* - vodohospodárske úpravy (najmä odvodňovanie mokradí), križovanie líniových stavieb s prvkami ÚSESu, znečisťovanie povrchovej a podzemnej vody odpadovými vodami splaškovými (aj z netesných žúmp), nadzemné elektrovody spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahom elektrickým prúdom, cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu.

Výrobné areály

Zoznam výrobných areálov, ktorý výrazne vplývajú na kvalitu ovzdušia je uvedený v časti Znečistenie ovzdušia.
V obci Veľké Zálužie sa nachádza najviac priemyselných podnikov v rámci riešeného územia: HSH s.r.o., ktorý s zameriava na spracovanie hydiny, NITROTECH s. r. o, zameriava sa na spracovanie nerezu a ďalšie menšie firmy, ktoré sa zaoberajú obrábaním kovov, spracovaním dreva a kameňa, stavebnou výrobou, výrobou nábytku a textilnou výrobou.
V obci Jarok pôsobí firma Jozef Boledovič – DREKON – výroba nábytku, dverí a eurookien, firma NOSEK – oprava motorových vozidiel a ďalšie firmy.
V obci Rumanová pôsobí firma TECHNOV s.r.o., ktorá je zameraná na výrobu a montáž vzduchotechniky.
V obci Lehota pôsobí firma V+V BETÓN zameraná na výrobu betónových výrobkov, ďalej firmy zamerané na kovovýrobu, kováčstvo, stavebnú výrobu a potravinársku výrobu.
V obci Báb sa nachádza CD-TEN spol. s.r.o., GIVA s.r.o. a iné. (PHSR Združenia obcí veľké Zálužie, Lehota, Jarok, Báb, Rumanová)
V obci Báb, Jarok a Veľké Zálužie sa plánuje s vybudovaním priemyselného parku. (ÚPN VUC NR, Zmeny a doplnky č. 2, 2008)
V obci Rišňovce sa nachádzajú víceré menšie prevádzky. Najväčší výrobný areál patrí stavebnej firme STAVEKO. Firma tu má umiestnený celý vozový park a rovnako tam má umiestnenú aj betonáreň. Ďalšou významnou firmou s výrobným areálom je firma VABAL, ktorá vyrába antialergické prikrývky a vankúše, posteľné prádlo a matrace.

Obytné areály a areály služieb

Kvalita životného prostredia je ohrozovaná najmä z bodových zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovanie tuhým palivom, nepovolené spaľovanie bioodpadu v záhrade), ohrozením kvality podzemnej vody únikom odpadových vôd z netesných žúmp a šírením inváznych druhov rastlín v neudržiavaných priestoroch.

Dopravné línie a plochy

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí doprava, ktorá pôsobí na okolie predovšetkým produkciou dopravných exhalátov, prašnosťou, hlučnosťou, svetelnými efektami a bariérovým efektom voči migrácii bioty.
Riešeným územím prechádzajú významné dopravné ťahy. K. ú. Báb, Veľké Zálužie, Lehota prechádza rýchlostná cesta I 51/E571 v smere Bratislava – Nitra. Na rýchlostnú komunikáciu sú obce napojené cestami III. triedy (Báb - Rumanová, Veľké Zálužie – Lehota, Veľké Zálužie - Jarok). Severnú časť k.ú. Lehota resp. južnú časť k.ú.Lužianky a celé k.ú. Rišňovce pretína cesta II/513 Nitra - Hlohovec.

Poľnohospodárske areály

V území pôsobia poľnohospodárske podniky PD Jarok, PD Rumanová, PD Veľké Zálužie, FERTILAGRI TRADING SK s. r. o so sídlom v Bábe, AGROL s.r.o. a Farm s. r. o. so sídlom v Lehote. Poľnohospodárske subjekty sa venujú rastlinnej výrobe (Báb, Jarok, Lehota) ako aj rastlinnej aj živočíšnej výrobe - chovu hovädzieho dobytka a hydiny (Rumanová, Veľké Zálužie). Vo Veľkom Záluží a v Jarku má svoje prevádzky Liaharenský podnik a.s., Nitra. Najväčší areál v obci Rišňovce má Agrodružstvo Rišňovce, kde sú okrem skladovacích priestorov a garáží pre techniku umiestnené aj priestory pre výkrm hovädzieho dobytka. V obci má výrobný areál aj spoločnosť MOVOS, spol. s r.o., ktorá je významná pre chov a predaj moriek aj násadových. V obciach pôsobia aj SHR, ktorí sa zameriavajú na rastlinnú výrobu.

Poľnohospodárske strediská, ktoré sa venujú živočíšnej výrobe, môžu byť za nepriaznivých veterných a klimatických podmienok potencionálnym zdrojom pachu.

Hydromelioračné zariadenia

Vo všetkých k. ú sú čiastočne vybudované hydromelioračné zariadenia. V južnej a západnej časti riešeného územia (ZP Hájske – Močenok) a v k. ú. Veľké Zálužie (ZP Veľké Zálužie) sú situované závlahy, v ostatných sa lokálne vyskytujú aj odvodnenia. Tieto zariadenia sú však vo veľkej miere už nefunkčné. Pre účely zavlažovania boli vybudované aj vodné nádrž Báb, Jarok a Veľké Zálužie.

Elektrovody

Severovýchodnou časťou riešeného územia prechádza prechádza 110 kV vzdušné elektrické vedenie (Rumanová, Veľké Zálužie, Lehota) a celým územím sieť 22 kV elektrického vedenie.

Vzdušné elektrické vedenia sú potenciálnym nebezpečenstvom pre vtáky a patria medzi pohľadovo krajinnoestetické negatíva.

Produktovody, tranzitný plynovod

Severovýchodnou časťou riešeného územia prechádza ropovod a tranzitný plynovod, pretína k. ú. Rumanová, Veľké Zálužie a Lehota.

Telekomunikácie

Mobilní operátori majú vo všetkých obciach svoje zariadenia, ktoré tvoria zdroj elektromagnetického poľa.

Čerpacia stanica pohonných hmôt.

V obciach Báb a Lužianky sa nachádzajú čerpacie stanice pohonných hmôt.

Nakladanie s odpadom

Systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu určujú všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch jednotlivých obcí na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č.

369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch v znení a doplnení niektorých zákonov.

Za nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce a zodpovedá obec. Povinnosti obce pri nakladaní s odpadom stanovuje § 39 zákona o odpadoch. Podľa § 39 ods. 14 zákona o odpadoch obce sú povinné zaviesť separovaný zber piatich komodít: papier, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľného odpadu .

Obec, ako pôvodca odpadu musí mať vypracovaný Program odpadového hospodárstva (POH), schválený príslušným orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva, ktorý nesie byť v rozpore so záväznou časťou kraja. Nakoľko POH SR ani kraja nie je schválený, obce nemajú vypracovaný aktuálny POH. Pri nakladaní s odpadom sa riadia VZN obce.

V riešenom území sa komunálny odpad separuje a vyváža v pravidelných intervaloch spoločnosťou oprávnenou na nakladanie s komunálnym odpadom. V rámci POH tejto spoločnosti je aj separácia odpadu, separované komodity : sklo, papier, plasty, biologicky rozložiteľný odpad, kovy, stavebný odpad, nebezpečný odpad. Okrem toho obec Jarok separuje aj pneumatiky, odpadové oleje, agrochemický odpad. Nakladanie s biologickým odpadom nie je v území komplexne riešené. Veľké Zálužie, ktorá štiepkuje drevný odpad, ktorý zhodnocuje PD. Obec Jarok a Rumanová majú zriadený zberový dvor.

Environmentálne záťaže

Environmentálna záťaž je v zmysle geologického zákona zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. Ide o široké spektrum území kontaminovaných priemyselnou, vojenskou, banskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom.

S účinnosťou od 1.1.2012 nadobudne účinnosť zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorého účelom je upraviť práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri identifikácii, prieskume, klasifikácii a sanácii environmentálnych záťaží, upraviť zodpovednosť za environmentálne záťaže a pôsobnosť orgánov štátnej správy vo veciach environmentálnych záťaží.

V rámci Registra environmentálnych záťaží (REZ) nie je v riešenom území evidovaná pravdepodobná environmentálna záťaž, environmentálna záťaž ani sanovaná a rekultivovaná environmentálna lokalita, to však nevylučuje jej pravdepodobný výskyt.

V Rumanovej sa nachádza skládka odpadu, ktorej činnosť bola ukončená 2009, jej prevádzkovateľom bol ENVI - GEOS s.r.o. bola prevádzkovaná za osobitných podmienok. Skládka nie je rekultivovaná. Skládka odpadu v k. ú. Veľké Zálužie (prevádzkovateľom je obec Lehota) bola zrekultovovaná a pravidelne je monitorovaná. Bývalá nelegálna skládka odpadu v obci Báb je tiež zrekultivovaná.

Potencionálnou environmentálnou záťažou bývajú aj neriadené nespevnené poľné hnojiská a nevyužívané poľnohospodárske objekty (napr. bývalé sklady chemických látok).

Konfliktné uzly

Na miestach so sústredeným výskytom stretov viacerých stresových javov a línií s viacerými prvkami kostry ÚSES na relatívne krátkom úseku vznikajú strety - konfliktné uzly. Tieto strety znamenajú najvýznamnejšie bariéry pre fungovanie ÚSES.

Podľa ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, Zmeny a doplnky 2008 je v riešenom území evidovaný:

Konfliktný uzol č. NR2: Báb

Rýchlostná cesta I 51/E571 v smere Bratislava – Nitra je významnou bariérou pre fungovanie ÚSES na celom svojom úseku. V tomto uzle bariéra pretína prvky kostry ÚSES nadregionálneho významu.

Odporúčania:

- prepojenie ÚSES na tomto konfliktnom uzle je treba riešiť v oblasti lokality Bažantnica,
- vytvorenie biologicky aktívneho podchodu pod cestou.

Konfliktný uzol č. NR3: Veľké Zálužie

Rýchlostná cesta I 51/E571 v smere Bratislava – Nitra vytvára dopravný konfliktný uzol s križovaním sa s existujúcimi a navrhovanými biokoridormi.

Odporúčania:

- prepojenie ÚSES na tomto konfliktnom uzle je treba riešiť najmä na dne úvalu a svahoch tohto úvalu severne od Veľkého Zálužia ,
- zvyšovanie podielu ekologicky stabilných prvkov (krovinný a stromový pás pozdĺž oboch strán cesty),
- rozčlenenie veľkoblokov polí severne od cesty krovinnými pásmi a skupinami,
- vytvorenie biologicky aktívneho podchodu, príp. ekoduktu pod cestou pri Veľkom Záluží.

- využitie územia a pôdneho fondu

Tabuľka 2.2.5 Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v riešenom území, 2011

Obec	Celkom	Orná pôda	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	TTP	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy
Malý Báb	958,4982	731,0038	30,0874	33,6287	1,5217	11,1746	40,0292	31,1528	66,5895	13,3105
Veľký Báb	1050,6051	968,2598	14,4293	20,3482	13,9180	1,2077	95,1758	4,2006	45,3985	13,9828
Lehota	1100,4528	942,9944	7,7881	29,2818	0,9978	1,3767	5,6132	2,0945	99,6080	10,6983
Lužianky	1242,6294	841,9274	0,9447	46,0842	3,1788	0,0754	0,0000	58,7335	167,2791	124,4063
Jarok	2211,2780	1493,0590	15,6612	44,8745	0,0000	5,9931	475,8875	26,7110	136,7455	12,3462
Rišňovce	1939,8312	1565,8486	0,9747	54,0861	0,5035	5,4211	153,6440	8,3584	119,4351	31,5597
Rumanová	1165,5767	876,7067	26,5349	22,0750	1,7359	9,9693	128,4177	6,4845	70,0601	23,5926
V. Zálužie	3210,3731	2304,8480	105,8791	74,3758	0,4748	31,1911	424,2982	21,3175	212,4170	35,5716
celkom ha	**12879,2445**	**9724,6477**	**202,2994**	**324,7543**	**22,3305**	**66,4090**	**1323,0656**	**159,0528**	**917,5328**	**265,4680**
celkom %	100,00%	75,51%	1,57%	2,52%	0,17%	0,52%	10,27%	1,23%	7,12%	2,06%

Zdroj: www.katasterportal.sk

Lesná vegetácia

Lesné pozemky vzhľadom na plochu celého riešeného územia zaberajú plochu 1323,065 ha, čo predstavuje 10,27 % podiel.

Lesné porasty sú zaradené do dvoch kategórií, a to:

- hospodárske lesy, ich prvoradou funkciou je produkcia dreva,
- lesy osobitného určenia (lesy v chránených územiach) - NPR Bábsky les.

Správcom lesných porastov sú v prevažnej miere Lesy SR a.s. Banská Bystrica, Odštepný závod Palárikovo. Časť lesných porastov je v majetku Urbárskeho spolku Jarok (187,7392 ha), Urbárskeho spolku Báb, Urbárskeho spolku Veľké Zálužie a fyzických osôb.

Lesy sú súčasťou lesného hospodárskeho celku, a to : LHC Nitra (platnosť LHP na roky 2004 - 2013). Obhospodarovatelia sú povinní zabezpečiť hospodárenie v lesoch v súlade s platným LHP.

V lesných porastoch sú zastúpené z pôvodných drevín jaseň štíhly, dub zimný, dub, letný, dub cer, hrab obyčajný, z nepôvodných drevín dominuje agát biely a topoľ šľachtený.

Trvalé trávne porasty

V riešenom území zaberajú plochu 66,4090 ha, čo je 0,5 1 % z celkovej rozlohy riešeného územia. Sústredené sú predovšetkým pozdĺž komunikácií, vodných tokov, kanálov a v okolí niektorých lesných porastoch.

Orná pôda a trvalé kultúry

Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy zaberá orná pôda najväčšiu plochu 8026,15 ha, (75,51%) z celkovej rozlohy riešeného územia, čo predstavuje vysoké percento zornenia krajiny. Poľnohospodárska krajina je intenzívne využívaná na produkciu poľnohospodárskych plodín.

Trvalé kultúry v území sú zastúpené záhradami, ktoré zaberajú 2,52 % z celkovej rozlohy riešeného územia.

Vinice zaberajú 1,57% z celkovej rozlohy riešeného územia, patria do Nitrianskej vinohradníckej oblasti, Šintavského vinohradníckeho rajónu.

V záujmovom území k významným obhospodarovateľom vinohradov a výrobcom vína patria napr.: Vinárske závody Topoľčianky (v k. ú. Veľké Zálužie užívajú hon: Kezidomby na ploche 69 ha), Vinidi, s.r.o., Bratislava (Báb - 50 ha), Alcedo Ing. Ľubomír Rybárik (k. ú. Malý Báb).
Ovocné sady sú zastúpené v minimálnej miere, pestujú sa slivky (k. ú. Lehota), jablká (Báb).

Záhrady sú viazané najmä na intravilán obcí, sady a vinohrady na členitejšiu pahorkatinu v okolí obcí. Časť ovocných sadov je dlhodobo nevyužívaná - napr. terasované a zatrávnené sady južne od obce Báb a v susedstve Bábskeho lesa.

Vodné plochy a toky

V riešenom území zaberajú 1,23 % z celkovej rozlohy riešeného územia.

Sídelné a technické prvky

Medzi sídelné a technické prvky patria najmä obytné plochy a plochy služieb, dopravné línie a plochy poľnohospodárskych a výrobných areálov, ktoré sa viažu zväčša na zastavané územie. V záujmovom území zaberajú 7,12 % z celkovej rozlohy.

- využitie lesných a vodných zdrojov, využitie poľnohospodárskej pôdy

Lesná vegetácia

Lesné pozemky vzhľadom na plochu celého riešeného územia zaberajú plochu 1323,0656 ha, čo predstavuje 10,27 % podiel.

Lesné porasty sú zaradené do dvoch kategórií, a to:

- hospodárske lesy, ich prvoradou funkciou je produkcia dreva,
- lesy osobitného určenia (lesy v chránených územiach) - NPR Bábsky les.

Správcom lesných porastov sú v prevažnej miere Lesy SR a.s. Banská Bystrica, Odštepný závod Palárikovo. Časť lesných porastov je v majetku Urbárskeho spolku Jarok (187,7392 ha), Urbárskeho spolku Báb, Urbárskeho spolku Veľké Zálužie a fyzických osôb.

Lesy sú súčasťou lesného hospodárskeho celku, a to : LHC Nitra (platnosť LHP na roky 2004 - 2013). Obhospodarovatelia sú povinní zabezpečiť hospodárenie v lesoch v súlade s platným LHP.

V lesných porastoch sú zastúpené z pôvodných drevín jaseň štíhly, dub zimný, dub, letný, dub cer, hrab obyčajný, z nepôvodných drevín dominuje agát biely a topoľ šľachtený.

- výskyt a využitie nerastných surovín

Podľa údajov „Regionálnej surovinovej politiky pre oblasť nerastných surovín Nitrianskeho kraja“ spracovanej ŠGÚDŠ Bratislava v roku 2005 sa v predmetnom území kraja nenachádzajú chránené ložiskové územia ani ložiská nevyhradených nerastov.

- popis a vymedzenie chránených území a území NATURA 2000, ÚSES, územia spadajúce pod nitrátovú smernicu.

Ochranu prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Na území SR rozlišuje päť stupňov územnej ochrany. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

V riešenom území sú v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny evidované nasledovné chránené územia :

Tab. č. 2.2.6 Chránené územia

Kategória, názov	*Katastrálne územie*	*Rok vyhlásenia*	*Výmera (ha)*	*Stupeň ochrany*	*Predmet ochrany*
NPR Bábsky les	**Veľký Báb**	**1966**	**30,39**	**5**	Je vzácny zvyšok prirodzeného lesného spoločenstva na černozemi v poľnohospodársky intenzívne využívanej krajine na Trnavskej tabuli. Ako vedecký doklad vývoja lesov v geologickej minulosti môže byť využívané na prírodoved. a lesn. výskum.
CHA Bábsky park	**Veľký Báb**	**1982**	**4,22**	**3**	Je ochrana historického parku v okolí kaštieľa, ktorý bol založený vo voľnokrajinárskom štýle v 2. pol. 19. storočia. Vyniká kompozíciou i drevinou skladbou (57 taxónov).
CHA Rumanovský park	**Rumanová**	**1982**	**2,97**	**3**	Je ochrana historického parku pri kaštieli na návrší v strede obce Rumanová. Už len v náznakoch sú zachovalé časti pravidelnej parkovej úpravy so vždyzelenými druhmi drevín, zvyšok parku má voľnú kompozíciu. Vzácny je jedinec tamaryšky francúzskej.

Zdroj: www.sopsr.sk

Vyhláškou KÚ ŽP Nitra č. 3/2011 zo dňa 14.1. 2011 bola zrušená ochrana chráneného areálu „Veľkozálužský park“ z dôvodu zániku predmetu jeho ochrany.

Ochranné pásmo NPR Bábsky les tvorí územie do vzdialenosti 100 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany. Ostatné chránené územia nemajú ochranné pásmo určené v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

V ostatnom riešenom území platí prvý stupeň ochrany.

Podľa ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja (2008) v riešenom území je evidované nasledovné navrhované chránené územie:

- nA46 – názov „Zálužianska slatina“, k. ú. Veľké Zálužie (12,14 ha) – evidovaná tiež ako *mokraď regionálneho významu*.

NATURA 2000

Vstupom do Európskej únie Slovenská republika prijala európsky systém ochrany prírody prostredníctvom vybudovania sústavy chránených území pod názvom NATURA 2000.

NATURA 2000 je reprezentatívna sústava chránených území členských štátov Európskej únie. Jej hlavným cieľom ja zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale pre Európsku úniu ako celok. Zabezpečuje ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ.

Túto sústavu tvoria dva typy území:

1. ***územia európskeho významu***
2. ***chránené vtáčie územia***

1. Výnosom MŽP SR č. 3/2004 –5.1 zo 14. júla 2004 bol vydaný zoznam území európskeho významu, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2004. Vláda SR schválila uznesením č.577/2011 návrh aktualizácie národného zoznamu území európskeho významu. *Do riešeného územia nezasahuje žiadne z území európskeho významu uvedených v týchto dokumentoch.*

2. Aktualizovaný Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území eviduje 41 lokalít. Vláda SR doteraz vyhlásila 40 chránených vtáčích území. *Do riešeného územia nezasahuje žiadne vyhlásené chránené vtáčie územie.*

Starostlivosť o územie z hľadiska ochrany prírody a krajiny zabezpečujú odborné organizácie Štátnej ochrany prírody a krajiny. Riešené územie spadá pod územnú pôsobnosť ŠOP SR, Regionálneho centra ochrany prírody v Nitre, Správy CHKO Ponitrie, ktoré zabezpečuje aj monitoring chránených a ohrozených druhov a realizuje opatrenia na ich ochranu.

Chránené stromy

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy .
Ochrana drevín je vykonávaná v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, kde obec vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

Druhová ochrana

Druhová ochrana sa vykonáva v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, vykonávacej vyhlášky a ďalších predpisov. Zoznam chránených druhov rastlín a živočíchov, druhov

európskeho a národného významu je v príslušných prílohách vyhlášky. Evidenciu chránených druhov a starostlivosť o ne v riešenom území zabezpečuje ŠOP SR, Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre v spolupráci so samosprávou a právnickými osobami hospodáriacimi v riešenom území.

Prioritnou požiadavkou ochrany druhov je zabezpečenie ochrany primerane veľkých biotopov, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.
V riešenom území chránené druhy sú viazané najmä na vodné, mokraďové, travinnobylinné a lesné biotopy.

Prírodné zdroje

Ochrana nerastného bohatstva

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Podľa údajov „Regionálnej surovinovej politiky pre oblasť nerastných surovín Nitrianskeho kraja“ spracovanej ŠGÚDŠ Bratislava v roku 2005 sa v predmetnom území kraja nenachádzajú chránené ložiskové územia ani ložiská nevyhradených nerastov.

Ochrana vodných zdrojov

Ochranu vôd upravuje najmä zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), zákon č.272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších zákonov a ďalšie právne predpisy.

Na ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov sa vyhlasujú ochranné pásma vodárenských zdrojov I., II. stupňa. Súčasne sú pásmami hygienickej ochrany (PHO) podľa zákona č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí.

Obec Rumanová a Báb majú vlastné zdroje pitnej vody, ktoré zabezpečujú pitnú vodu do celoobecných vodovodov. Obce Veľké Zálužie, Lehota, Lužianky a Jarok sú napojené na skupinový vodovod Jelka – Galanta – Nitra.

Riešením územím pretekajú v zmysle vyhlášky MŽP SR č.211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárensky vodných tokov dva vodohospodársky významné vodné toky.

Tab. č. 2.2.7 Vodohospodársky významné vodné toky

Por.č.	Názov toku	Číslo hydrologického poradia
236	Nitra	4-21-11-001
267	Andač	4-21-12-047
288	Dlhý kanál	4-21-14-005

233	Bábsky potok	4-21-10-049
262	Radošinka	4-21-12-032

Zdroj: Vyhláška MZP SR č. 211/2005 Z. z.

Vodárenské toky sú vodné toky alebo úseky vodných tokov, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje na odber pre pitnú vodu.
Vodárenské vodné toky sa v riešenom území nevyskytujú.

Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) je územie, ktoré svojim prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách.
Do riešeného územia nezasahuje chránená vodohospodárska oblasť.

Citlivé a zraniteľné oblasti

Citlivé a zraniteľné oblasti sú vyhlásené podľa Nariadenie vlády č. 617/2004 Z. z.
Citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd v ktorých dochádza, alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd, ktoré sa využívajú alebo môžu využívať ako vodárenské zdroje, alebo ktoré si v záujme zvýšenej ochrany vyžadujú vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd. *SR je celoplošne zaradená do citlivej oblasti.*
Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 $mg.l^{-1}$ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Za zraniteľné oblasti sa ustanovujú poľnohospodársky využívané pozemky podľa obcí.
Všetky obce riešeného územia sú zaradené medzi zraniteľné oblasti.

Ochrana lesných zdrojov

V zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy,
- lesy osobitného určenia,
- hospodárske lesy.

Lesné porasty v riešenom území sú zaradené do dvoch kategórií, a to:

1. *Hospodárske lesy* - ich prvoradou funkciou je produkcia dreva, okrem produkčnej funkcie plnia hospodárske lesy spravidla aj funkcie ďalšie, ich význam je však nižší.
2. *Lesy osobitného určenia* - nachádzajú sa v NPR Bábsky les - ich hlavnou funkciou je ochrana prírody.

Povinnosti pri ochrane lesa sú zakotvené v § 28 zákona o lesoch.

Ochrana pôdnych zdrojov

Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu vychádza zo zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý chráni pôdu s vyššou bonitou, s najlepšou produkčnou schopnosťou ako aj osobitne chránené pôdy, na ktorých boli vykonané hydromelioračné a iné opatrenia. Zákon ukladá za povinnosť pred každou investičnou výstavbou, pri ktorej dochádza k záberu pôdy na nepoľnohospodárske aktivity využívať menej kvalitné pôdy, zastavané hranice miest a obcí a pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy vykonať náhradné rekultivácie.

V zmysle zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prílohy č. 3 tohto zákona je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

V riešenom území sa nachádzajú pôdy prvej, druhej, tretej a štvrtej kvalitnej skupiny.

Územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny :

- *biocentrum* je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- *biokoridor* je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- *interakčný prvok* určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

V zmysle ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, Zmeny a doplnky(2008) - časti krajinná štruktúra do riešeného územia zasahujú tieto prvky ÚSESu:

1. nadregionálneho významu
   - hydrický biokoridor – Nitra
2. regionálneho významu
   - hydrický biokoridor – Andač
   - hydrický biokoridor – Dlhý kanál
   - hydrický biokoridor – Bábský potok (úsek pod VN Báb)

- hydrický biokoridor – Kebelka
- hydrický biokoridor - Koša
- terestrický biokoridor – Starý Háj (k.. Rumanová) – Malý Ritkáš (k. ú. Veľké Zálužie) – Bábsky les (k. ú. Veľký Báb)
- biocentrum - Bábsky les (k. ú. Veľký Báb)
- biocentrum – VN Báb a Bartov háj (k. ú. Malý Báb)
- biocentrum - Pod Cermi (k. ú. Veľké Zálužie) – Tizardov vrch – Geňov (k. ú. Rišňovce)
- biocentrum- Biskupský háj (k. ú. Lehota, Jarok, Veľké Zálužie, Párovské háje, Cabaj-Čápor)

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie územia (ľudského ovplyvnenia územia), či ide o územie prirodzené s vysokou krajinnoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoekologickou hodnotou. (RA 21 metodický postup 2001). Štruktúra pozemkov vypovedá o hospodárskom využívaní krajiny.

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a ich dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia majú veľký význam krajinné prvky s vysokou ekostabilizačnou hodnotou ako sú lesné pozemky, trvalé trávne porasty a vodné plochy, ich zastúpenie v riešenom území je nízke, len 12 % celkovej rozlohy riešeného územia.

Krajinné prvky s nízkou ekostabilizačnou hodnotou ako sú orná pôda a zastavané plochy spolu tvoria 82,6 % celkovej rozlohy riešeného územia, pričom najväčšie zastúpenie má orná pôda – 75,5 %, čo predstavuje vysoký stupeň zornenia krajiny.

Na základe vyššie uvedeného riešené územie možno hodnotiť ako krajinu s nepriaznivou krajinou štruktúrou a ako krajinu s nízkou ekologickou stabilitou.

2.3 Popis demografickej situácie

- **Počet obyvateľov, populačné vývojové pyramídy**

K základným rozvojovým potenciálom každého regiónu patrí ľudský potenciál. Celkový počet obyvateľov je najjednoduchší a najzákladnejší demografický ukazovateľ, charakterizujúci stav populácie. Poskytuje základný obraz o sile sledovanej populácie a o ľudnatosti územia, na ktorom obyvateľstvo žije a o jeho osídlení.
K 31. 12 2010 žilo v MAS VITIS celkom 10 010 obyvateľov, z čoho bolo 5 121 žien (51,16%). Tento fakt je spôsobený predovšetkým vyšším podielom žien v poproduktívnom veku. Populácia mikroregiónu predstavuje 6,06 % obyvateľov z celkovej populácie Nitrianskeho okresu. (tabuľka 2.3.3)

Obec Rumanová patrí do veľkostnej skupiny obcí od 500 do 1000 obyvateľov. Obce, v ktorých žije viac ako 1000 a menej ako 2000 obyvateľov sú v MAS VITIS dve – Jarok a Báb. Do kategórie väčších obcí s počtom obyvateľov od 2000 do 5000 patria obce Lehota, Lužianky, Rišňovce a Veľké Zálužie. (tabuľka 2.3.1)

Tabuľka 2.3.1 - Zastúpenie obcí v MAS VITIS podľa veľkostných kategórií

Počet obyvateľov	Počet obcí	Obce MAS VITIS
Menej ako 500	0	---
500 - 1000	1	Rumanová
1000 - 2000	2	Báb, Jarok
Viac ako 2000	4	Lehota, Lužianky, Rišňovce, Veľké Zálužie

Zdroj: Štatistický úrad SR

Hustota obyvateľov v jednotlivých obciach mikroregiónu je vzhľadom na rôznu veľkosť katastrálnych území a počet miestnych obyvateľov značne odlišná. Hustota osídlenia celého územia k 31.12.2011 bola 118 obyvateľov na km^2. Najhustejšie obývanou obcou sú Lužianky (223 obyvateľov na km^2), najredšie osídlenie je v obci Báb, kde žije len 56 obyvateľov na km^2.

Tabuľka 2.3.2 - Hustota obyvateľov v obciach MAS VITIS v roku 2012

OBEC	POČET TBO	VÝMERA V KM^2	HUSTOTA OBYVATEĽOV
Báb	1037	20,09	52
Jarok	1914	22,11	87
Lehota	2183	11,00	198
Lužianky	2813	12,42	226
Rišňovce	2082	18,79	111
Rumanová	822	11,66	71
Veľké Zálužie	4090	32,10	127
MAS VITIS	14 941	128,17	117

Zdroj: Štatistický úrad SR, mestská a obecná štatistika

Ak porovnáme vekové zloženie obyvateľov MAS VITIS s okresnou úrovňou, hodnoty všetkých vekových kategórií obyvateľov sa približujú k hodnotám okresnej úrovne. V územím VITIS žije o 1,63 % viac predproduktívnych obyvateľov v porovnaní s okresnými hodnotami detskej zložky populácie. Na území žije o 0,21 % viac produktívnych obyvateľov ako v nitrianskom okrese a o 1,54 % menej obyvateľov v dôchodkovom veku. V porovnaní so samotným okresným mestom Nitra je zastúpenie vekových štruktúr lepšie zastúpené v prospech predproduktívnej zložky obyvatelstva (tabuľka 2.3.3).

Tabuľka 2.3.3 – Porovnanie populácie okresnej úrovne s populáciou MAS VITIS v roku 2011

KATEGÓRIA	Okres Nitra		Nitra		MAS VITIS	
	absolútne	***v %***	***absolútne***	***v %***	***absolútne***	***v %***
Spolu	165 011	**100**	83 444	**100**	12 697	**100**
Muži	79 753	***48,3***	39 983	***47,9***	6 187	***48,7***
Ženy	85 258	***51,7***	43 461	***52,1***	6 510	***51,3***
Predproduktívna zložka	22 830	***13,84***	10 851	***13,00***	1 966	***15,48***
Produktívna zložka	104 360	***63,24***	53 276	***63,85***	7 986	***62,89***
Poproduktívna zložka	37 821	***22,92***	19 317	***23,15***	2 745	***21,61***

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vývoj počtu obyvateľov MAS VITIS mal od roku 1961 do roku 2001 klesajúci charakter (SODB rokov 1961, 1970, 1980, 1991, 2001) a za posledných 10 rokov sa stále zvyšuje (tabuľka 2.3.4, graf 2.3.1). Tento trend poukazuje na potrebu rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry a zlepšenie služieb pre udržanie a zvýšenie kvality života obyvateľov žijúcich v území VITIS (zabezpečenie dostatočnej vybavenosti technickou infraštruktúrou, dostupnej sociálnej infraštruktúry v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti, dostupného bývania a športovej a relaxačnej infraštruktúry, zlepšenie poskytovania služieb v oblasti sociálnej, zdravotníckej, školskej, relaxačnej, komerčnej).

Tabuľka 2.3.4 - Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku v rokoch 20031-2012

Rok		Počet obyv. 31.12	V tom vo veku						Priem. vek	Index starnutia
			predprod.	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.		
			absolútne			v %				
2003	muži	6638	1171	4551	916	17,64%	68,56%	13,80%	36,48	0,78
	ženy	7039	1176	3885	2001	16,71%	55,19%	28,43%	39,19	1,70
	spolu	**13700**	**2347**	**8436**	**2917**	**17,13%**	**61,58%**	**21,29%**	**37,81**	**1,24**
2004	muži	6708	1147	4537	1024	17,10%	67,64%	15,27%	35,98	0,89
	ženy	7114	1151	4024	1917	16,18%	56,56%	26,95%	39,79	1,67
	spolu	**13800**	**2298**	**8561**	**2941**	**16,65%**	**62,04%**	**21,31%**	**38,00**	**1,28**
2005	muži	6803	1134	4641	1028	16,67%	68,22%	15,11%	36,26	0,91
	ženy	7169	1140	4077	1941	15,90%	56,87%	27,07%	39,90	1,70
	spolu	**13961**	**2274**	**8718**	**2969**	**16,29%**	**62,45%**	**21,27%**	**38,16**	**1,31**
2006	muži	6877	1096	4753	1028	15,94%	69,11%	14,95%	36,56	0,94
	ženy	7244	1116	4154	1965	15,41%	57,34%	27,13%	40,17	1,76
	spolu	**14112**	**2212**	**8907**	**2993**	**15,67%**	**63,12%**	**21,21%**	**38,44**	**1,35**
2007	muži	6997	1094	4841	1062	15,64%	69,19%	15,18%	36,70	0,97
	ženy	7330	1126	4205	1989	15,36%	57,37%	27,14%	40,17	1,77
	spolu	**14317**	**2220**	**9046**	**3051**	**15,51%**	**63,18%**	**21,31%**	**38,50**	**1,37**
2008	muži	7088	1105	4902	1081	15,59%	69,16%	15,25%	36,91	0,98
	ženy	7420	1123	4292	1997	15,13%	57,84%	26,91%	40,19	1,78
	spolu	**14500**	**2228**	**9194**	**3078**	**15,37%**	**63,41%**	**21,23%**	**38,61**	**1,38**
2009	muži	7201	1117	4975	1109	15,51%	69,09%	15,40%	37,14	0,99
	ženy	7584	1167	4399	2027	15,39%	58,00%	26,73%	40,16	1,74
	spolu	**14794**	**2284**	**9374**	**3136**	**15,44%**	**63,36%**	**21,20%**	**38,67**	**1,37**
2010	muži	7296	1144	5019	1133	15,68%	68,79%	15,53%	37,24	0,99
	ženy	7686	1184	4436	2067	15,40%	57,72%	26,89%	40,17	1,75
	spolu	**14983**	**2328**	**9455**	**3200**	**15,54%**	**63,10%**	**21,36%**	**38,74**	**1,37**
2011	muži	7183	1139	5325	719	15,86%	74,13%	10,01%	37,24	0,63
	ženy	7596	1230	5184	1185	16,19%	68,25%	15,60%	39,92	0,96
	spolu	**14782**	**2369**	**10509**	**1904**	**16,03%**	**71,09%**	**12,88%**	**38,61**	**0,80**
2012	muži	7284	1169	5419	697	16,05%	74,40%	9,57%	37,36	0,60
	ženy	7669	1235	5174	1259	16,10%	67,47%	16,42%	40,04	1,02
	spolu	**14953**	**2404**	**10593**	**1956**	**16,08%**	**70,84%**	**13,08%**	**38,73**	**0,81**

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 2.3.1 - Vývoj počtu obyvateľov podľa veku v rokoch 2003-2012

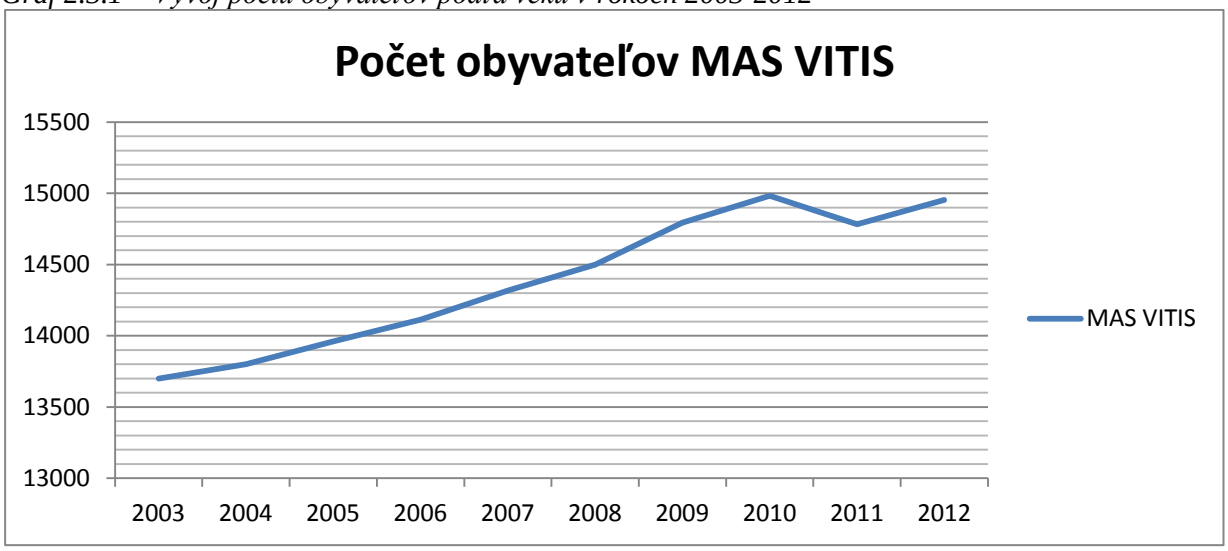

Zdroj: Tabuľka 2.3.4

Pokles mladej populácie súvisí s celkovým negatívnym populačným trendom, ako aj so zvyšovaním priemerného veku obyvateľstva, ktorý za posledných 10 rokov vo všetkých obciach mierne stúpa. Priemerný vek obyvateľstva je najvyšší v obci Lehota a najnižší je vo Veľkom Záluží. Priemerný vek obyvateľstva VITIS (38,73 rokov) oproti priemernému veku v meste Nitra (39,99 roka) a okresu Nitra (39,72 rokov) je nižší v priemere o jeden rok.

Graf 2.3.2 - Strom života obyvateľov MAS VITIS podľa pohlavia

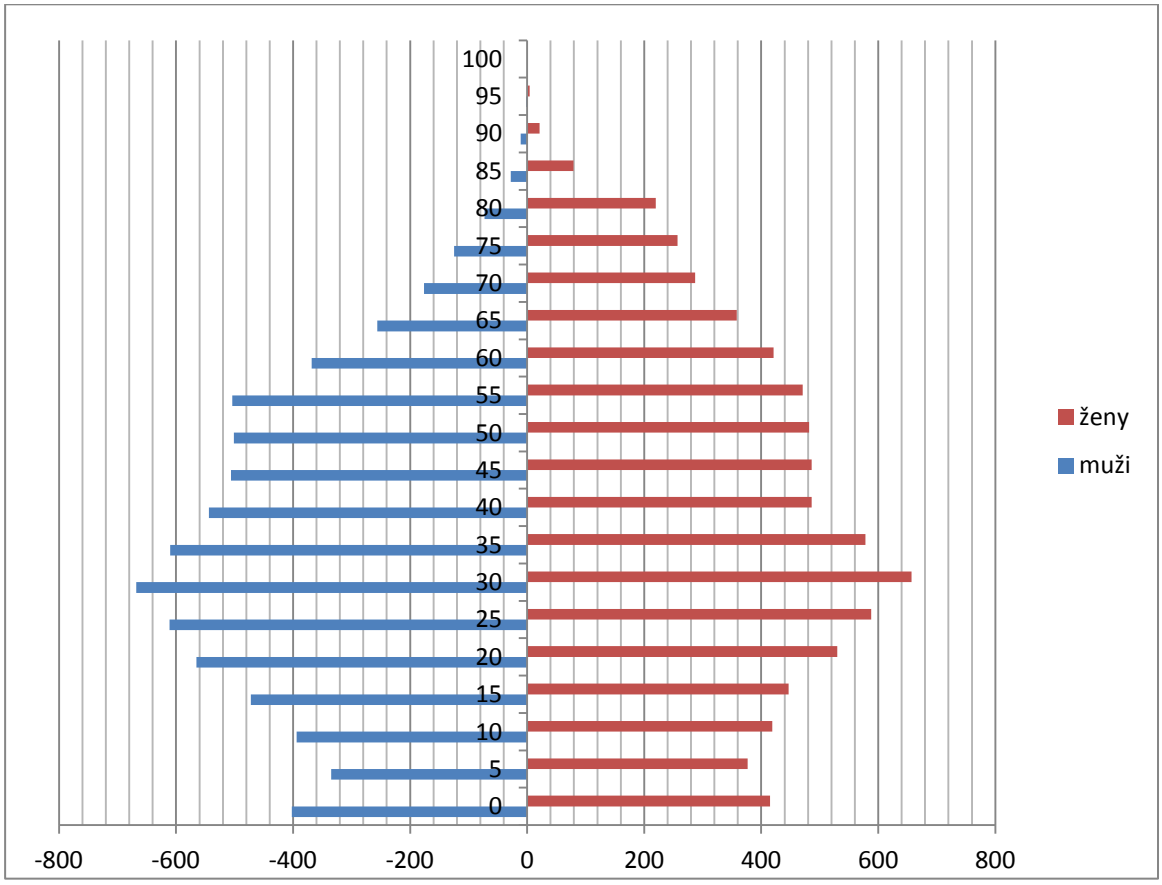

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

- **Štruktúra populácie územia podľa produktívnosti a ekonomickej aktivity**

Vekové zloženie obyvateľstva je výsledkom súčasnej pôrodnosti a úmrtnosti ako aj reprodukčných procesov z minulosti. Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia závisí od pohlavnej štruktúry živonarodených detí, od úmrtnosti podľa pohlavia, od migračných pohybov a aj vonkajších účinkov. Veková štruktúra obyvateľstva závisí od natality, úmrtnosti a migračných pohybov.

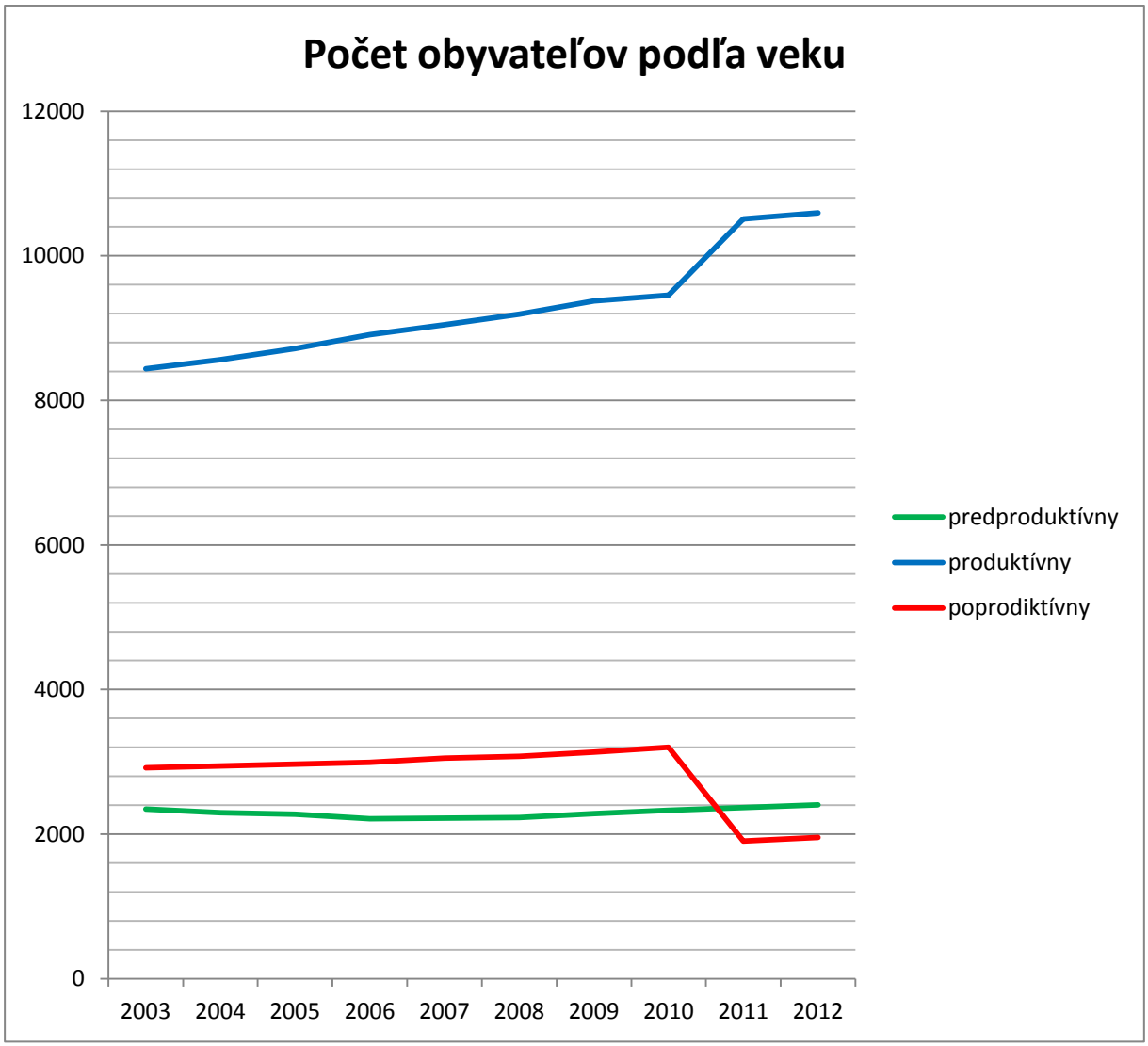

Zdroj : Štatistický úrad SR

Zo získaných údajov vyplýva, že počet predproduktívneho obyvateľstva dlhodobo klesal, ale od roku 2006 začal mierene narastať. Počet produktívneho obyvateľstva má v posledných 10 rokoch stále stúpajúcu tendenciu, počet poproduktívnych po niekoľkoročnej stagnácii začal v roku 2006 narastať. Zlom v počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku vyplýva zo zmeny metodiky výpočtu.

Z tohto vývoja vyplýva potreba vytvárať podmienky pre rast obyvateľov v predproduktívnom veku a orientovať sa aj na zlepšenie dostupnosti služieb pre poproduktívne obyvateľstvo,

keďže je predpoklad na základe globálneho trendu, že počet poproduktívneho obyvateľstva bude rásť (pokiaľ sa nezmení legislatíva v oblasti dôchodkového veku).

Graf 2.3.3 - Veková štruktúra všetkých obyvateľov OZ VITIS k 31.12.2012

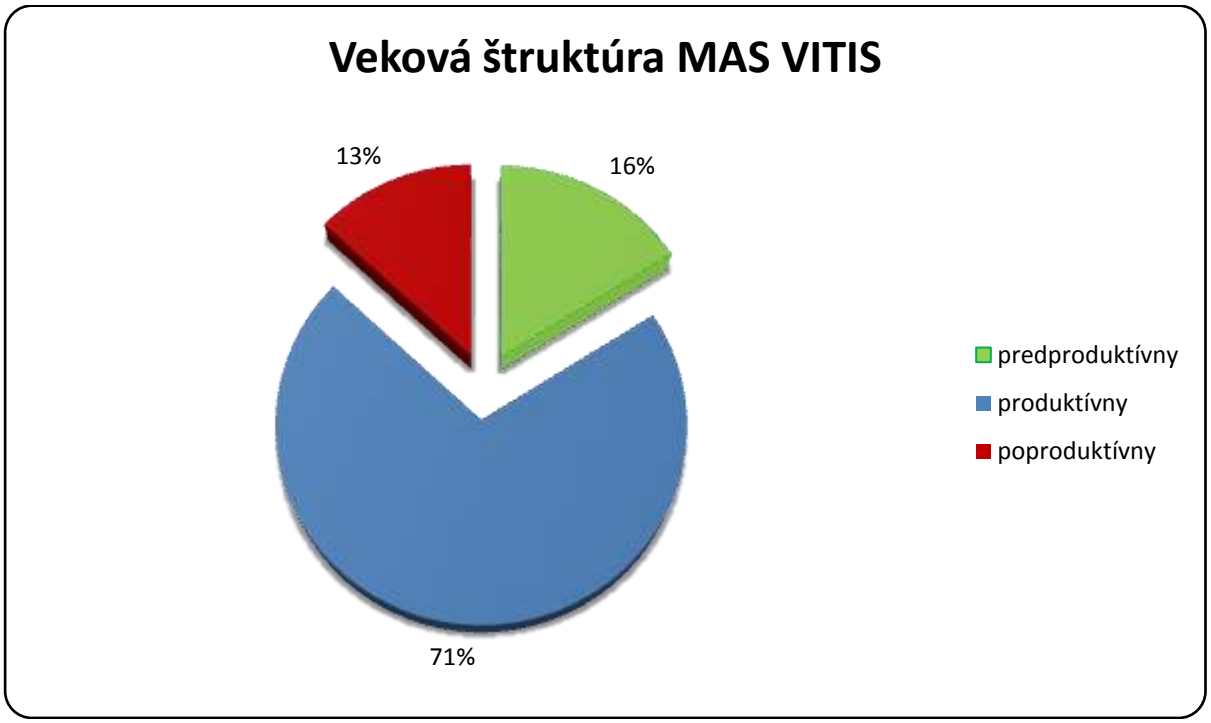

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ukazovateľom vnútornej demografickej kvality a vitality súčasného obyvateľstva je index vitality populácie. MAS VITIS ako celok sa v minulosti z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva javila ako ***regresívny typ***, keďže predproduktívna zložka obyvateľstva bola v území slabšie zastúpená ako poproduktívna, index vitality dlhodobo klesal.

Tabuľka 2.3.5 - Vývoj počtu obyvateľov v obciach v rokoch 2003-2012

Obec	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Priem. vek	Index vitality
Báb	965	960	967	981	1 008	1 044	1047	1 063	1037	1049	**38,45**	77,65
Jarok	1751	1767	1799	1 813	1 821	1 852	1859	1 912	1891	1914	**39,52**	93,55
Lehota	1790	1803	1825	1 827	1 848	1 873	1938	1 965	2099	2183	**39,14**	87,72
Lužianky	2526	2536	2589	2 619	2 670	2 686	2758	2 822	2777	2813	**38,78**	84,02
Rišňovce	1962	1971	1996	2 011	2 034	2 046	2139	2 151	2085	2082	**38,70**	78,06
Rumanová	769	772	785	775	800	806	816	815	813	822	**38,83**	79,14
Veľké Zálužie	3937	3974	4000	4 086	4 136	4 193	4237	4 255	4080	4090	**38,18**	74,19

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zmenou metodiky sa tento nepriaznivý stav obrátil a momentálne vykazujú všetky obce a územie ako celok charakter ***progresívneho typu sídla***. Najvyšší index vitality je v obci Jarok, najnižší v obci Báb.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Z hľadiska ekonomickej aktivity je v MAS VITIS podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v pomere k trvalo bývajúcim obyvateľom relatívne priaznivý - 49,61%. Ak porovnáme tento údaj s celoslovenským podielom ekonomicky aktívneho obyvateľstva, je to len 2,4 % menej. Ak by sme ho porovnali s úrovňou Nitrianskeho okresu, tu je rozdiel ukazovateľov 2,2 %. Tento fakt vyplýva najmä z vidieckeho charakteru osídlenia, kde väčšina žien zostáva v domácnosti, resp. má menej príležitostí sa zamestnať. Veľmi dôležitým faktorom je podiel dochádzajúcich do zamestanania. Až 81,18 % ekonomicky aktívnych obyvateľov musí za prácou dochádzať mimo svojho bydliska, najviac z obcí Jarok a Rišňovce.

Tabuľka 2.3.6 - Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v MAS VITIS

	Trvalo žijúci			Ekonomicky aktívne obyvateľstvo				z toho dochádza	
	spolu	muži	ženy	spolu	%	muži	ženy	počet	%
Báb	1049	525	524	514	49,00%	305	209	398	77,43%
Jarok	1914	931	983	961	50,21%	545	416	821	85,43%
Lehota	2183	1089	1094	1039	47,60%	600	439	844	81,23%
Lužianky	2813	1373	1440	1358	48,28%	768	590	1017	74,89%
Rišňovce	2082	999	1083	1035	49,71%	568	467	887	85,70%
Rumanová	822	397	425	385	46,84%	219	166	312	81,04%
Veľké Zálužie	4090	1971	2119	2126	51,98%	1168	958	1743	81,98%
MAS VITIS	**14953**	**7285**	**7668**	**7418**	**49,61%**	**4173**	**3245**	**6022**	**81,18%**

Zdroj: SODB 2011

- **Trendy vo vývoji jednotlivých vekových kategórií**

V časovom horizonte rokov 2003 až 2012 bol v obciach MAS VITIS zaznamenaný nárast počtu obyvateľstva. Kým v roku 2003 na území mikroregiónu žilo 13 700 obyvateľov, o desať rokov neskôr ich už bolo 14 953, čo predstavuje nárast o 9,14 %.

Graf 2.3.4 - Vývoj počtu obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 -2012

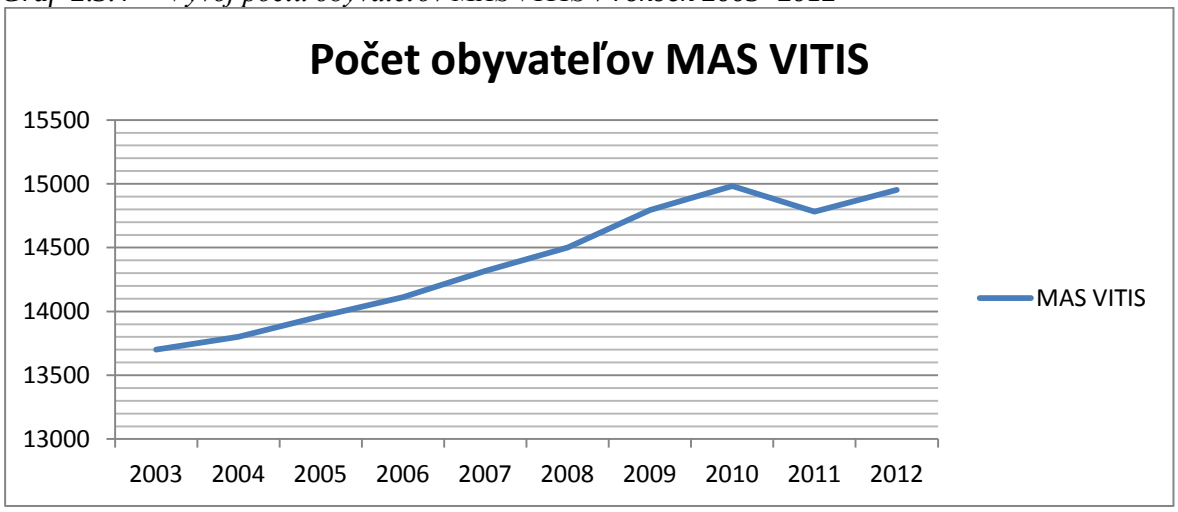

Zlom v roku 2011 je zapríčinený spresnením údajov po SOBD 2011. Populácia MAS VITIS začína dosahovať trend západoeurópskeho typu populácie, t.j narastá podiel obyvateľstva produktívneho a stagnuje, resp. rastie podiel poproduktívneho obyvateľstva. Je možné pozorovať pokles podielu vekovej skupiny 0 - 14 ročných a nárast v ostatných vekových kategóriách.

Graf 2.3.5 - Vývoj počtu predproduktívnych obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 – 2012

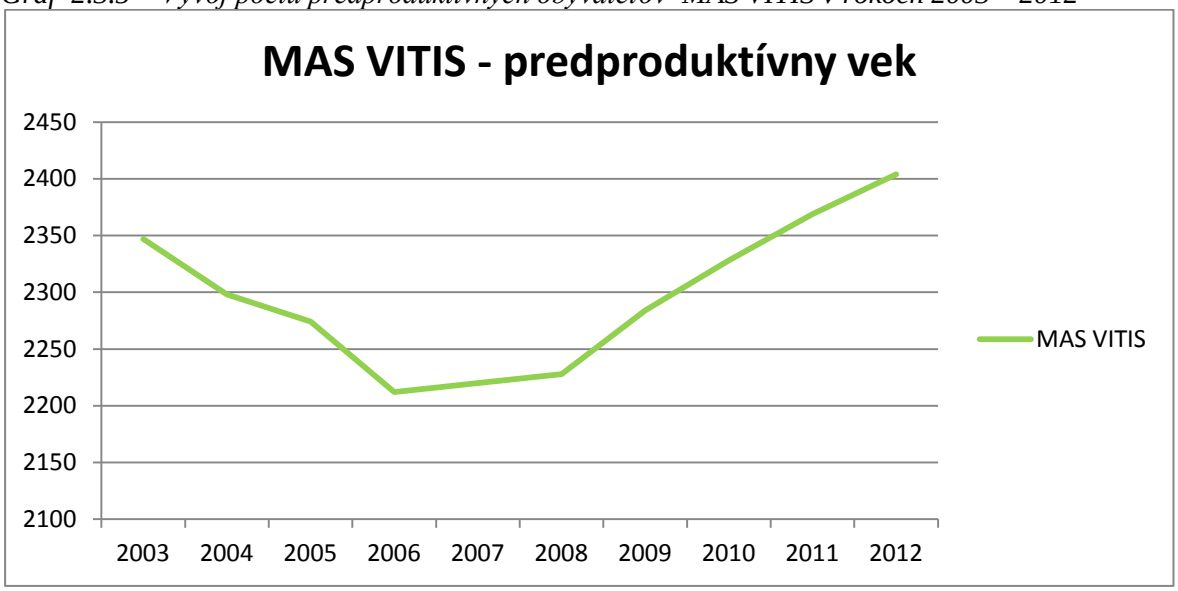

Zdroj: Tabuľka 2.3.4

Vplyvom úbytku detskej zložky populácie a rastom početnosti osôb v produktívnom veku sa ďalej zvyšuje aj priemerný vek žijúcich obyvateľov a index starnutia. (tabuľka 2.3.4)

Graf 2.3.6 - Vývoj počtu produktívnych obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 – 2012

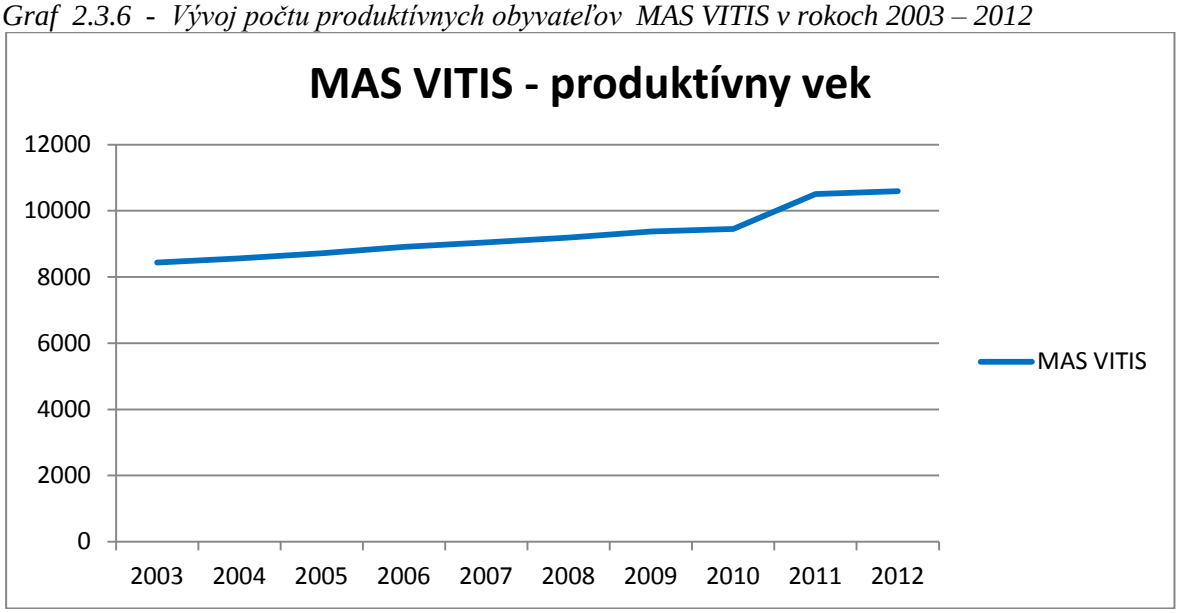

Zdroj: Tabuľka 2.3.4

Graf 2.3.7 - Vývoj počtu poproduktívnych obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 – 2012

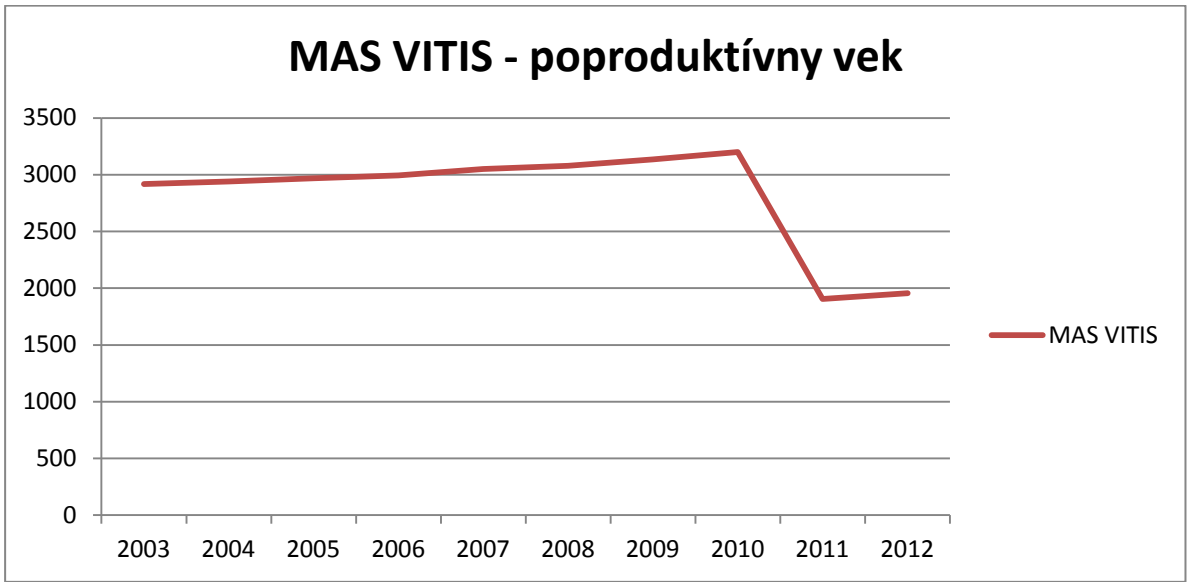

Zdroj: Tabuľka 2.3.4

- **Trendy v demografických pohyboch, ich príčiny**

Prirodzený prírastok ako výsledok reprodukcie obyvateľstva, ktorý predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých obyvateľov, mal až do roku 2006 klesajúcu tendenciu. V roku 2007 došlo prvýkrát k prirodzenému prírastku obyvateľstva, kedy počet živonarodených detí bol vyšší ako počet zomrelých a v nasledujúcich rokoch tento trend pokračuje. Z hľadiska pôrodnosti a úmrtnosti bol za posledných desať rokov v regióne zaznamenaný úbytok o 39 obyvateľov. Celkovo možno konštatovať, že hodnoty prirodzeného prírastku/úbytku sa po nepriaznivom vývoji v roku 2007 zmenili na pozitívny vývoj. (tabuľka 2.3.7, graf 2.3.8)

Tabuľka 2.3.7 - Prirodzený prírastok obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 -2012

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	narodení	115	121	123	105	160	147	155	178	190	164
MAS VITIS	*zomretí*	154	154	139	140	149	161	136	148	158	158
	prírastok	**-39**	**-33**	**-16**	**-35**	**11**	**-14**	**19**	**30**	**32**	**6**

Zdroj: Štatistický úrad SR

Migračné saldo dosahuje za poslednú dekádu kladné hodnoty. Tento pozitívny trend v migrácii možno pripísať hlavne výhodnej geografickej polohe obcí a blízkosti okresného rozvojového pólu – mesta Nitry, narastajúcemu počtu podnikateľských subjektov v obciach a s tým súvisiacimi novými pracovnými príležitosťami. Vplyv na počet prisťahovaných má aj výstavba nájomných bytových domov. V súčasnosti je v území zaznamenaný trend návratu ľudí na vidiek, nielen mladých ľudí a rodín s deťmi, ktorí opúšťajú sídliská a sťahujú sa do obcí s únosnou dostupnosťou do okresného mesta, ale aj starších obyvateľov, ktorí sa vracujú do svojich rodných dedín. (tabuľka 2.3.8, graf 2.3.9)

Tabuľka 2.3.8 - Migračný pohyb obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 -2012

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	prisťah.	306	294	364	396	393	360	467	355	294	362
MAS VITIS	*vysťah.*	202	161	187	210	199	163	182	186	223	197
	migrácia	**104**	**133**	**177**	**186**	**194**	**197**	**285**	**169**	**71**	**165**

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 2.3.8 - Prirodzený prírastok obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003- 2012

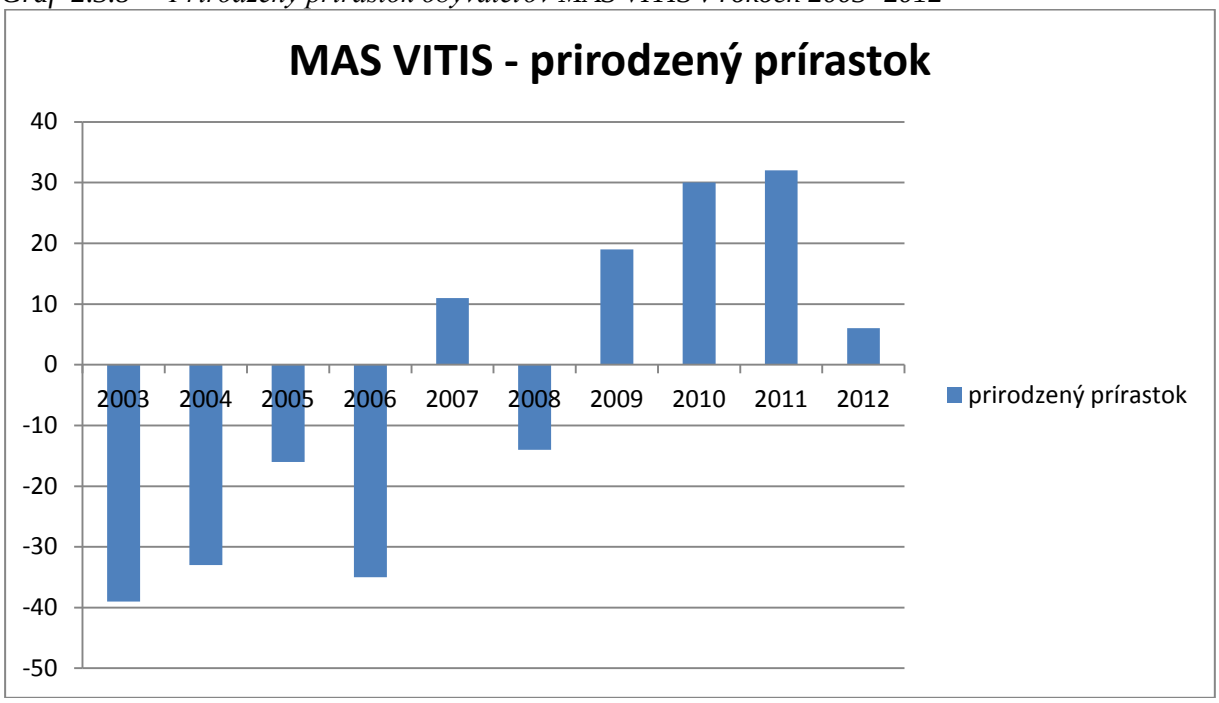

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 2.3.9 - Migračný pohyb obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003- 2012

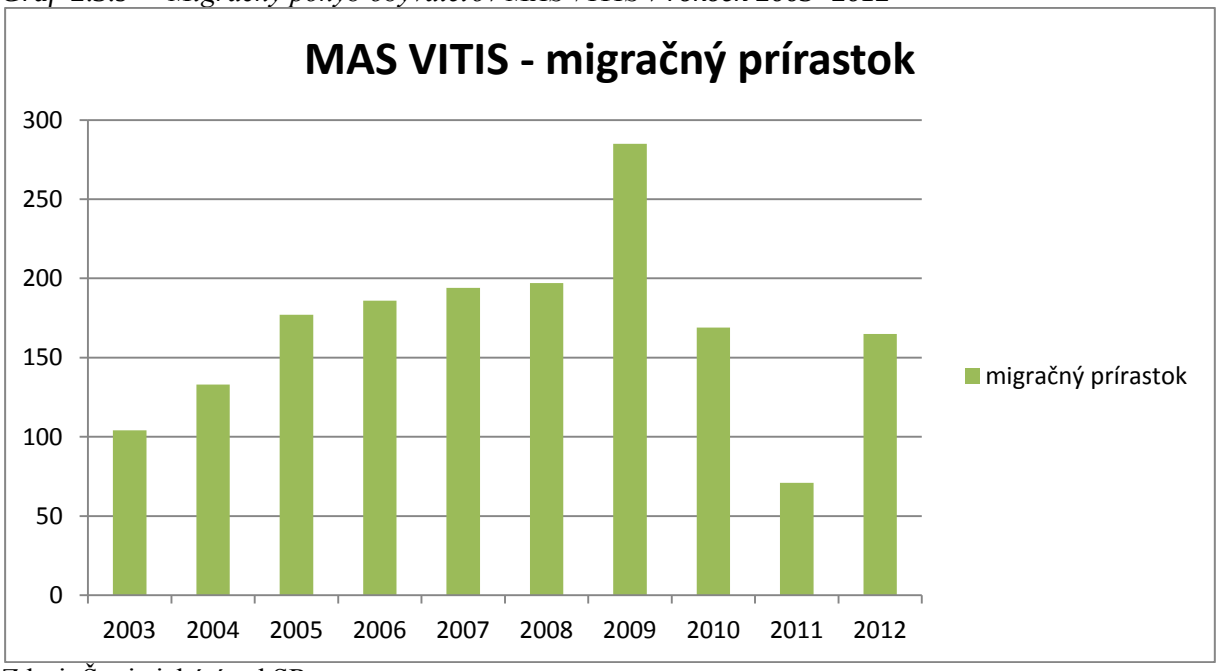

Zdroj: Štatistický úrad SR

Celkový prírastok obyvateľov dosahuje za poslednú dekádu vždy kladné hodnoty. Tento pozitívny trend vyplýva najmä pre vysokú pozitívnu migráciu. Celkom sa za sledované obdobie zvýšil počet obyvateľov v území o 1642, čo je oproti roku 2003 nárast o 11,98 %. V nasledujúcom období možno predpokladať miernejší nárast, ale pozitívny trend sa zrejme zachová.

Tabuľka 2.3.9 - Celkový prírastok obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003 -2012

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	prirodzený	-39	-33	-16	-35	11	-14	19	30	32	6
MAS VITIS	*migračný*	104	133	177	186	194	197	285	169	71	165
	saldo	**65**	**100**	**161**	**151**	**205**	**183**	**304**	**199**	**103**	**171**

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 2.3.10 - Celkový prírastok obyvateľov MAS VITIS v rokoch 2003- 2012

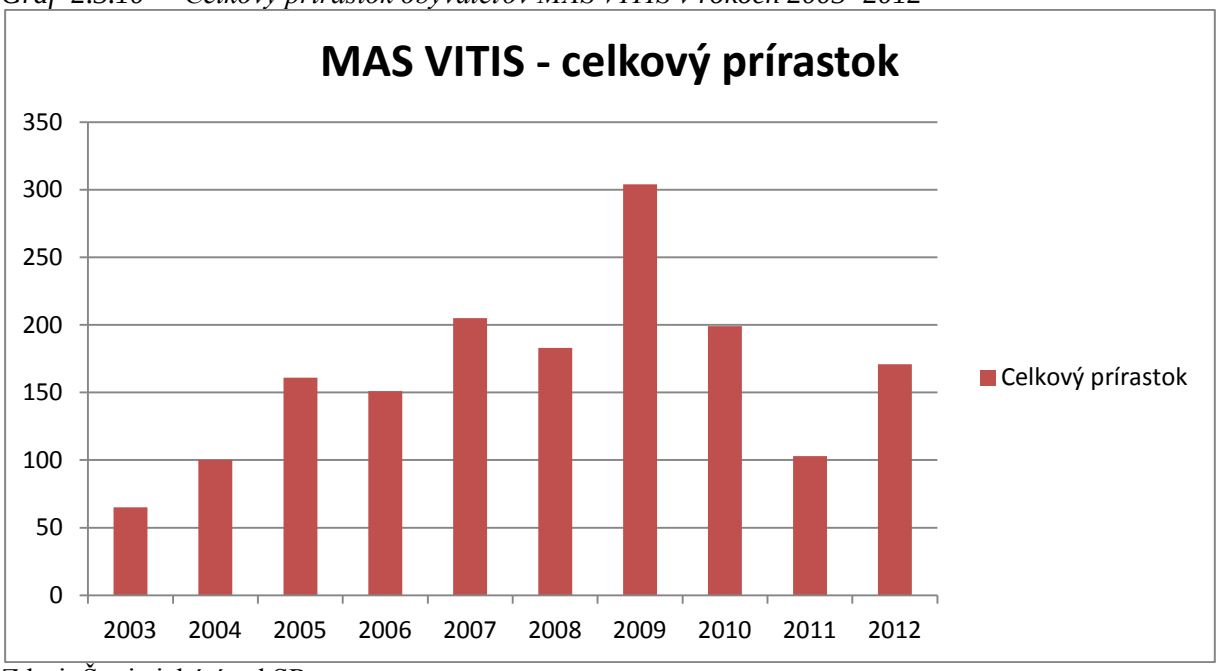

Zdroj: Štatistický úrad SR

- **Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva**

Z hľadiska národnostného zloženia je MAS VITIS tiež typickým homogénnym sídlom. Celkom až 98,75 % z počtu obyvateľov je slovenskej národnosti. Z ostatných národnostných menšín žijú na území mikroregiónu ešte zástupcovia maďarskej a českej národnosti, nepatrné počty rusínskej, ukrajinskej, nemeckej a poľskej národnosti. Zastúpenie rómskej minority je v skutočnosti vyššie ako uvádzajú štatistiky podľa SOBD z roku 2011. (tabuľka 2.3.10, graf 2.3.11)

Tabuľka 2.3.10 - Národnostná štruktúra obyvateľov MAS VITIS

	slov.	maď.	rómska	rusín.	ukrajin.	česká	nem.	poľská	srbská	ruská	židov.	morav.	bulh.	ostatné
Báb	1002	4	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	2	5
Jarok	1855	5	0	0	0	8	1	1	0	0	0	1	0	2
Lehota	1946	9	0	1	0	6	1	1	0	0	0	1	0	3
Lužianky	2663	5	4	4	0	15	3	2	1	1	0	0	0	7
Rišňovce	2044	3	1	0	0	6	0	0	0	0	1	2	0	3
Rumanová	765	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľké Zálužie	3954	9	17	0	5	12	1	6	0	0	0	2	0	6
MAS VITIS	14229	35	22	5	5	60	6	10	1	1	1	6	2	26

Zdroj: SODB 2001

Graf 2.3.11 - Národnostné zloženie obyvateľov MAS VITIS

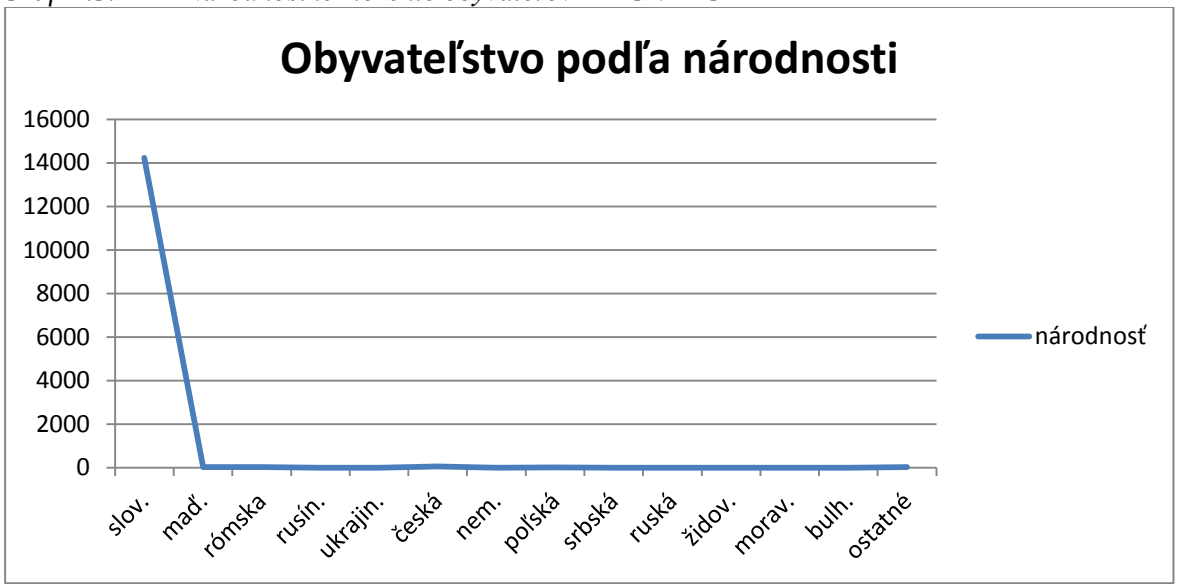

Zdroj: Tabuľka 2.3.10

Charakteristika rómskeho etnika a osídlenia v MAS VITIS

Na území MAS VITIS žijú aj zástupcovia rómskeho etnika, hlavne v obciach Veľké Zálužie a Lužianky. Presný počet sa nedá určiť, pretože podľa oficiálnych štatistických zisťovaní sa k rómskej národnosti hlási zanedbateľný počet obyvateľov. Nie je možné povedať, že v obciach sú vyčlenené osady či lokalizovaná koncentrácia tohto etnika, svoje obydlia majú integrované v rámci celej obce.
Napriek tomu, že oficiálne nie je možné určiť zastúpenie etnika medzi obyvateľmi, existujú evidované prípady porušovania povinnej školskej dochádzky a páchania priestupkov, ktoré možno pripísať príslušnosti k rómskemu etniku.

- **Vierovyznanie**

MAS VITIS je z hľadiska vierovyznania homogénnym územím. Celkom 85,53 % obyvateľov sa pri poslednom sčítaní obyvateľov, domov a bytov prihlásilo k rímskokatolíckej cirkvi a 7,77 % obyvateľov je bez vyznania. K ostatným cirkvám sa hlási veľmi málo obyvateľov. Pri sčítaní až 4,70 % obyvateľov neuviedlo tento údaj. (tabuľka 2.3.12)

Tabuľka 2.3.12 - Náboženské vyznanie obyvateľov MAS VITIS

	MAS VITIS	%
Rímskokatolícka	12603	85,53%
Gréckokatolícka	44	0,30%
Pravoslávna	17	0,12%
ECAV	128	0,87%
Reformovaná kresťanská	5	0,03%
Spoločnosť Jehovovi svedkovia	10	0,07%
Evanjelická metodistická	5	0,03%
Kresťanské zbory	13	0,09%
Apoštolská	10	0,07%
Bratská jednota babtistov	0	0,00%
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0,01%
Cirkev bratská	5	0,03%
ÚZ židovských náboženských obcí	1	0,01%
Starokatolícka	11	0,07%
Cirkev československá husitská	4	0,03%
Novoapoštolská	0	0,00%
Bahájne spoločenstvo	2	0,01%
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	2	0,01%
iné	36	0,24%
bez vyznania	1145	7,77%
nezistené	693	4,70%

Zdroj: SODB 2011

- **Vzdelanostná úroveň – stupeň aj druhy, vývojové trendy vo vzdelanosti**

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva ovplyvňuje nielen jeho uplatnenie sa na trhu práce, ale je tiež významným podnetom pre pritiahnutie investícií do územia.

Pri poslednom SODB v máji 2001 prevládali vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľov mikroregiónu osoby s nižším vzdelaním. Dominuje skupina miestnych obyvateľov s dokončeným učňovským vzdelaním (28,54%). Druhú najväčšiu skupinu tvoria obyvatelia so základným vzdelaním (27,18%).
Stredoškolské vzdelanie dosiahlo v území MAS VITIS 20,43% obyvateľov. Ľudia, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie predstavujú 2,72 % z celkového počtu obyvateľov mikroregiónu. Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov pochádza z obce Jarok (3,48%) a Veľké Záluzie (2,89%).

K dnešnému dátumu však táto vzdelanostná šruktúra miestneho obyvateľstva nemusí byť relevantnou, nakoľko sme v posledných rokoch zaznamenali vysokú imigráciu obyvateľov. Jedná sa najmä o solventné mladé rodiny, ktoré sa rozhodli žiť na vidieku a kúpili si tu nehnuteľnosť, resp. voľný stavebný pozemok. Podľa prieskumov ide o obyvateľov s ukončeným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním. Vo vzdelanostnej štruktúre teda možno očakať vyššie percentuálne zastúpenie skupín obyvateľov s úplným stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním.(tabuľka 2.3.13, graf 2.3.12 a 2.3.13)

Tabuľka 2.3.13 – TBO podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

najvyššie dosiahnuté vzdelanie	MAS VITIS	%
základné	2578	17,50%
učňovské (bez maturity)	2600	17,65%
stredné odborné (bez maturity)	1628	11,05%
úplné stredné učňovské	535	3,63%
úplné stredné odborné	2667	18,10%
úplné stredné všeobecné	472	3,20%
vyššie odborné	143	0,97%
vysokoškolské bakalárske	267	1,81%
vysokoškolské mag., inž., dokt.	1117	7,58%
vysokoškolské doktorandské	66	0,45%
bez vzdelania	2343	15,90%
nezistené	319	2,16%

Zdroj: SODB 2011

Graf 2.3.12 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v MAS VITIS podľa dosiahnutého vzdelania

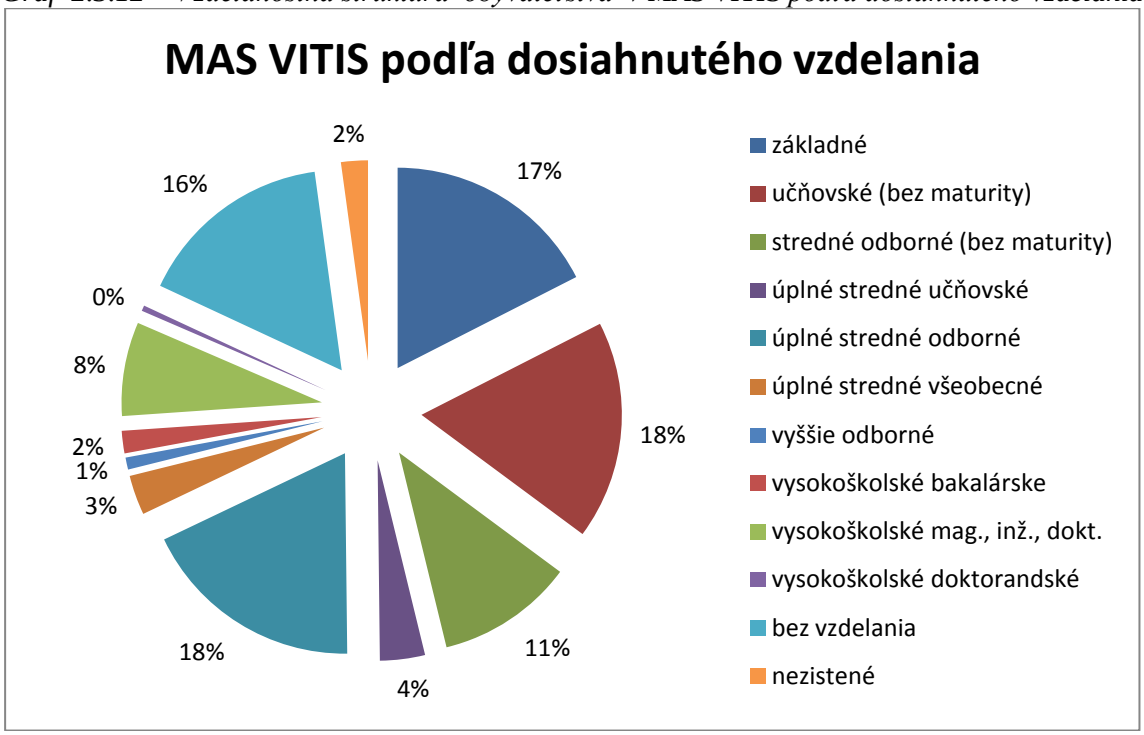

Zdroj: Tabuľka 2.3.13

- **prehľad počítačových zručností**

Pri sčítaní v roku 2011 sa po prvýkrát zisťovali počítačové zručnosti obyvateľstva. Údaj označuje schopnosti a zručnosti obyvateľov v jednotlivých činnostiach pri práci s počítačom. Nie sú to údaje o technickom vybavení domácností.

Tabuľka 2.3.13 – TBO podľa počítačových zručností

počítačové znalosti		MAS VITIS	%
práca s textom	áno	7322	49,69%
	nie	5633	
	nezistené	1780	
práca s tabuľkami	áno	5421	36,79%
	nie	7039	
	nezistené	2275	
práce s elektronickou poštou	áno	6851	46,49%
	nie	5912	
	nezistené	1972	
práca s internetom	áno	8109	55,03%
	nie	5114	
	nezistené	1512	

Zdroj : SOBD 2011

- **prehľad iných zručností obyvateľstva**

V obciach MAS VITIS sa podarilo zachovať miestnym obyvateľom niektoré tradičné remeslá a zvyklosti, ale ľudia si v území postupom času nadobudli a osvojili aj niektoré modernejšie zručnosti.

Medzi tradičné remeslá, ktoré sa v území zachovali patrí umelecké drevorezbárstvo, umelecké kováčstvo, pletenie košíkov, pernikárstvo a paličkovanie. V obciach však nájdeme aj maliarov, aranžérov a výrobcov tradičných krojov.

Celkovo v území žije viac ako 30 miestnych obyvateľov, ktorí svojimi výrobkami oslovujú nielen obyvateľov z obcí MAS VITIS, ale svojou prácou prezentujú verejno-súkromné partnerstvo aj v zahraničí .

2.4 Popis spoločenských, inštitucionálnych, kultúrnych a historických zdrojov

- **Situáciu v školstve, zdravotníctve, sociálnych a iných verejných službách**

V MAS VITIS sa v každej obci nachádza ***predškolské zariadenie a základná škola.*** V obci Rumanová je základná škola organizovaná iba ako malotriedka pre prvý stupeň, v ostatných obciach je plneorganizovaná základná škola. Dlhodobo klesajúci počet narodených detí sa prejavil v znižovaní počtu žiakov na základných školách. Legislatívne zmeny a najmä spôsob

financovania predškolských zariadení mali pozitívny vplyv na počty detí v predškolských zariadeniach, keď si napriek nepriaznivému demografickému vývoju prakticky zachovali počty detí. V obci Veľké Zálužie je zriadené aj Centrum voľného času Slniečko ako zariadenie poskytujúce záujmové vzdelávanie a možnosti pre trávenie voľného času detí. CVČ navštevujú aj deti zo susedných obcí, ale v pomerne malom počte. Centrum voľného času je zriadené aj v obci Rišňovce, záujmové vzdelávanie organizuje dislokovane vo viacerých susedných obciach.

Tabuľka 2.4.1 – Vývoj počtu žiakov v MŠ a na ZŠ spolu v celom území MAS VITIS

Školský rok	MŠ	ZŠ
2003/2004	327	1305
2004/2005	335	1238
2005/2006	351	1190
2006/2007	343	1159
2007/2008	333	1159
2008/2009	325	1139
2009/2010	350	1095
2010/2011	339	1080
2011/2012	368	1058
2012/2013	407	1063

Zdroj: ZŠ a MŠ v obciach MAS VITIS

Graf 2.4.1 Vývoj počtu detí v MŠ v rokoch 2003 – 2012

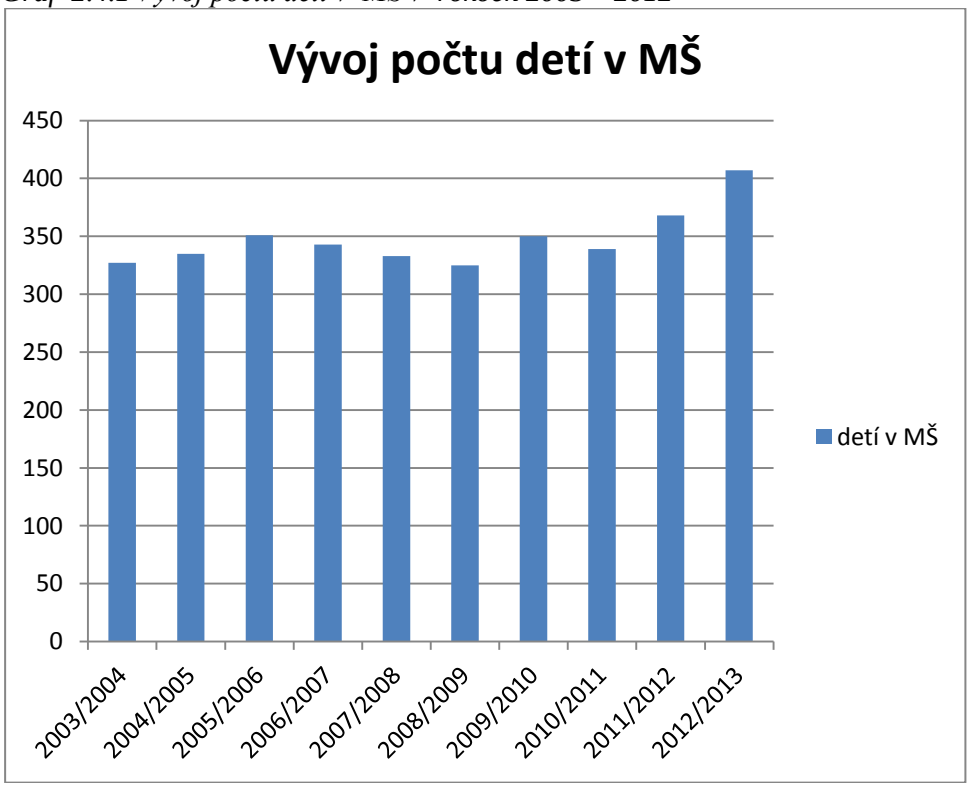

Zdroj: Tabuľka 2.4.1

Graf 2.4.2 Vývoj počtu žiakov v ZŠ v rokoch 2003 – 2012

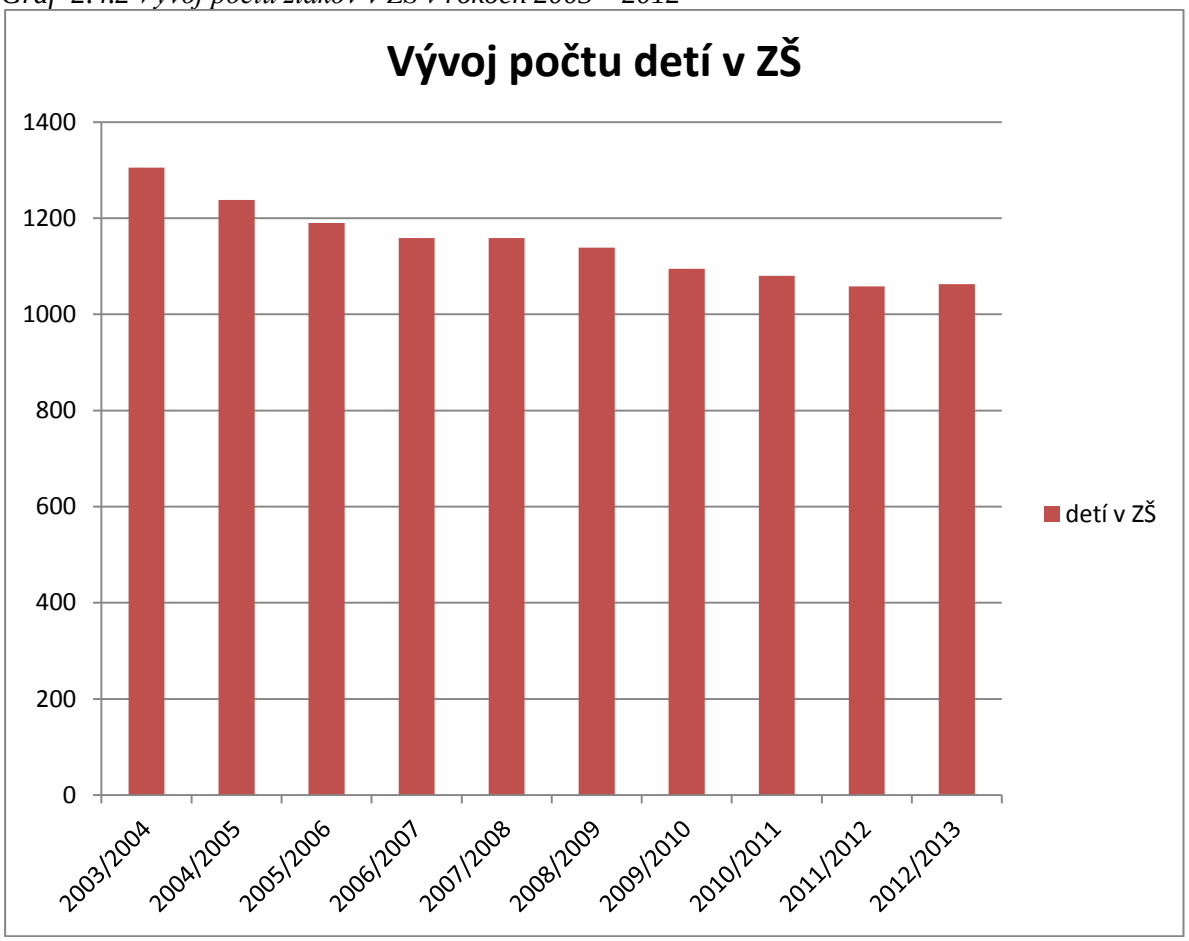

Zdroj: Tabuľka 2.4.1

Vo väčšine škôl je možné hovoriť o pomerne dobrom technickom vybavení. Školy sú vybavené počítačovými miestnosťami, meotarmi alebo dataprojektormi či videoprojektormi, tlačiarňami, faxovými zariadeniami, skenermi, TV a majú prístup na internet.

Existujúce ***školy sa zameriavajú*** hlavne na výučbu cudzích jazykov a informatiky. Buď sú zaradené medzi povinné predmety v rámci vyučovania, alebo sú zaradené do krúžkovej činnosti jednotlivých škôl. Okrem toho sa žiaci mimo vyučovacích hodín môžu venovať nasledovným *aktivitám a krúžkom*: modelárstvo, rôzne druhy športu (stolný tenis, futbal, hádzaná), výtvarníctvo, zdravotníctvo, divadelníctvo, turizmus, folklór, aranžovanie, spev, literatúra a pod.

*Do **mimoškolských činností*** ďalej *patria* akcie typu: matematické a geografické olympiády, športové turnaje a majstrovstvá, Strom života, rôzne výstavky, projekty „Adamko-hravo a zdravo“, policajný výcvik, Protidrogové dni, regionálna výchova, rozhlasové relácie.

Nie všetky deti z materských škôl navštevujú miestne základné školy. Dovôdy, pre ktoré sa rodičia rozhodnú pre inú, než miestnu základnú školu sú rôzne, medzi najčastejšie patrí špecializácia, ktorú miestna škola neposkytuje (napríklad športová základná škola, jazyková škola a iné).

Dôležitejším faktorom pri rozhodovaní sa o umiestnení dieťaťa do ZŠ v mieste bydliska, alebo okresnom meste je každodenná dochádzka rodičov automobilom do zamestnania v Nitre, čo spoja s odvozom detí do školy v okresnom meste. Najvýraznejšie sa tento jav vyskytuje v obci Lužianky.

Zdravotnícke zariadenia tvoria zdravotné strediská v obciach Lehota, Lužianky a Veľké Zálužie, v obci Jarok pravidelne ordinuje lekár pre deti a stomatológ, v obci Báb je to všeobecný lekár. K týmto zdravotným strediskám patria aj lekárne. V obci Veľké Zálužie poskytuje starostlivosť aj Psychiatrická nemocnica - štátne nemocničné zdravotnícke zariadenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Na územíMAS VITIS absentuje ***zariadenie sociálnej starostlivosti*** a opatrovateľská služba funguje len v obmedzenom rozsahu – ako pomoc pri nákupoch (Veľké Zálužie). Vzhľadom na povinnosti, ktoré samosprávam vyplývajú zo zákona o sociálnej starostlivosti a tiež preto, že mikroregión ako celok tvorí regresívny typ sídla, v budúcnosti treba riešiť otázku starostlivosti o starnúce obyvateľstvo a existencia zariadenia sociálnych služieb bude nevyhnutnosťou.

Tabuľka 2.4.2 - Zdravotnícke a sociálne služby

Zdravotnícke zariadenia	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Zálužie
Nemocnica							1
Zdravotné stredisko			1	1	1		1
Lekár pre deti a dorast		1	1	1	1		1
Všeobecný lekár	1		1	1	1		1
Stomatológ		1	1	1	1		1
Gynekológ							1
Lekáreň							1
Sociálne služby							
Domov dôchodcov, penzión							
Opatrovateľská služba						1	1
Rozvoz stravy pre seniorov	1	1		1			1

Zdroj: Obecné úrady v obciach MAS VITIS

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v sídlach mikroregiónu charakterizujú zariadenia v oblasti kultúry, administratívy, športové zariadenia, školstvo, zdravotníctvo, a zariadenia sociálnych služieb.

Tabuľka 2.4.3 - Kultúrna vybavenosť

Kultúrna vybavenosť	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Zálužie
Kultúrny dom	1	1	1	1	1	1	1
Múzeum					1		
Galéria							1
Centrum voľ.času					1		1
Klubovňa	1					1	
Knižnica	1	1	1	1	1	1	1
Komunitné centrum							
farský úrad	1	1	1	1	1		1
kostol	1	1	1	1	1		1
kaplnka		1	1	1		1	4
samostatná zvonica				2			
božie muky			4	10			6
kaštieľ					1	1	1
park		1	1	1	1	1	1
socha		3	1	1	1	1	
významný hrob			2			2	
chránené územie	1					1	1
archeologické nálezisko						1	

Zdroj: Obecné úrady v obciach MAS VITIS

Priestory občianskej vybavenosti spĺňajú potreby a zodpovedajú požiadavkám kladeným na občiansku vybavenosť a objekty zväčša vyhovujú riešením aj polohou v obciach. Občianska vybavenosť sa nachádza prevažne v centre sídiel a zodpovedá požiadavkám obyvateľstva. Niektoré objekty občianskej vybavenosti sú využité nedostatočne a v budúcnosti samospráva plánuje ich rekoštrukciu a zmenu pôvodného funkčného využitia.

Medzi zariadenia voľného času radíme kultúrne domy, knižnice, rôzne kluby – klub dôchodcov, kluby mládeže, múzeá, kiná, parky a iné. Kultúrny dom sa nachádza vo všetkých obciach mikroregiónu. Kultúrne domy sa využívajú hlavne na rôzne kultúrne a spoločenské podujatia ako zábavy, rodinné oslavy, svadby, oslavy dňa matiek, detí a starších ľudí, divadelné predstavenia a obecné kultúrno-spoločenské podujatia rôzneho charakteru. Ich technický stav je rôzny, niektoré si vyžadujú zásadné investície, najmä do rekonštrukcie a zateplenia.V každej obci sa nachádza aj knižnica.

V MAS VITIS sa nachádza široká škála ***športových zariadení.*** V každej obci je futbalové ihrisko a ponuka ostatných športovísk zodpovedá možnostiam samosprávy investovať svoje prostriedky do športovej infraštruktúry a schopnosti financovať ich prevádzku. Telocvične sú súčasťou základných škôl a využívajú sa hlavne pre žiakov škôl.

Tabuľka 2.4.4 - Športové zariadenia a infraštruktúra

Športové zariadenia	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Záluzie
Futbalové ihrisko	1	1	1	1	1	1	1
Miniihrisko	1		1	1	1	1	1
Detské ihrisko	1	1	1	3	4		
Telocvičňa	1	1		1	1		1
Strelnica				1	1	1	
Posilňovňa			1	1	1	1	
Fitnes centrum							1
Sauna							1
Bowling, kolky							
Bazén							
Tenisový kurt		2					
Jazdiareň				2			

Zdroj: Obecné úrady v obciach MAS VITIS

- **prehľad a opis inštitúcií pôsobiacich v území – na miestnej, regionálnej aj národnej úrovni, ak sú tieto lokalizované v území, vrátane obecných úradov a pod.**

Na území MAS VITIS je zriadených a svoju činnosť vykonáva ***viac ako 60 záujmových organizácií,*** v ktorých je združených 3 961 obyvateľov zo všetkých obcí, čo je 26,5 % z celkového počtu obyvateľov MAS VITIS. Najviac kultúrnych, spočenských a športových organizácií je v Lehote, Lužiankach, Jarku a Veľkom Záluží, najsilnejšiu členskú základňu majú združenia v obci Jarok.

Tabuľka 2.4.5 - Záujmové organizácie v MAS VITIS a počty ich členov

Združenie, spolky a organizácie	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Záluzie
Jednota dôchodcov	75	145	87	220	148	64	203
Slovenský červený kríž	120			280	218	82	80
Materské centrum			7				38
Folklórny súbor		59	16	36	12	16	43
Dobrov. hasičský zbor				14	40	10	32
Poľovnícke združenie	19	23	12	15	21	18	64
Zväz záhradkárov			31	90	30	21	42
Kynologický klub			12				
Chovateľský zväz				17	31		
Športový klub	40	136	124	150	70	94	226
Slovenský skauting							46
Vinohradnícky spolok			80				
MO Matice Slovenskej			95				10
Zbor duchovnej hudby		12					
Urbársky spolok		387					

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

- **prehľad kultúrnych a historických zdrojov vrátane stručného opisu histórie územia, prehľad pamiatok zaradených do pamiatkovej starostlivosti a ich súčasný stav i využitie, popis tradícií a duchovného dedičstva**

Kultúrne zdroje a historické zdroje

Nitra a jej okolie patrí medzi najvýznamnejšie archeologické náleziská na Slovensku, čo potvrdzujú i nálezy v jednotlivých obciach mikroregiónu. Systematický archeologický výskum nebol prevedený ani v jednej obci.
Z obce Veľké Zálužie pochádza nález črepov z mladšej doby rímskej 200 - 300 r. po Kristovi, čo je dôkazom osídlenia obce aj v tejto dobe. V období Veľkej Moravy sa v okolí Nitry nachádzali rodové osady na pahorkatinnej vlne Zalamíny. Tieto mohli dať základ dnešnej obce.Zemnými prácami vo farskej záhrade bola zistená sídlisková vrstva z 12.-13. storočia. Pôvodná obec bola údajne založená v 12. storočí asi jeden kilometer na východ od terajšej obce a volala sa "Úlok", resp. "Úlak", čiže malý úľ. V 16. a 17. storočí tu fungovala chýrna škola, ktorú viedol Michal Žabokrecký. Forgáchovci počas spravovania hlohoveckého panstva zveladili v Ujlaku hospodárstvo. V roku 1752 sa spomína panský liehovar, pivovar, vodný mlyn a chov oviec na Titváni a Mesači Mikuláš Forgách si dal v Ujlaku postaviť kaštieľ. Niekdajšie grófske sídlo je dvojpodlažná budova, v ktorej sa pôvodne nachádzala veľká knižnica a zbierka zbraní, ktoré sa však nezachovali. Neskôr sa majiteľmi kaštieľa stávajú Esterházyovci.

Prvá zmienka o Jarku sa nachádza v tzv. "druhej Zoborskej listine" z roku 1113 napísanej v koži, na 51 riadkoch po latinsky. V 9. a v 10. riadku sa píše o obci Ireg, hraničiacej s močenským chotárom, ktorý bol vtedy majetkom zoborského opátstva. Jarok, obec i chotár, boli v tej dobe pravdepodobne kráľovským majetkom, pretože v roku 1349 daroval kráľ Ľudovít I. majetok Ireg vtedajšiemu významnému štátnikovi palatínovi uhorského kráľovstva, Mikulášovi Konthovi. V roku 1363 došlo s kráľovským súhlasom k zámene majetkov. Mikuláš Konth dostáva od kráľa nové panstvo a hrad Hlohovec. Zároveň daruje Ireg nitrianskemu biskupovi. A tak je od roku 1363 história obce natrvalo spätá s históriou nitrianskeho biskupstva. Majetok Jarok (obec i chotár) boli zo začiatku osobným vlastníctvom nitrianskych biskupov a to až do roku 1644, keď ho biskup Ján Telegdy daroval ako osobný majetok do kmeňového majetku nitrianskeho biskupstva.

Obec Lehota založil v r. 1303 kómes Aba z rodu Hunt-Poznan pri hradskej ceste, ktorá spájala Nitriansky hrad s Hlohoveckým. Najprv sa nazývala LEHOTKA, keď sa spomína v r.1456 ako majetok hradu Hlohoveckého. Neskôr ju nazvali Ujlak, alebo ABA LEHOTA, potom od r.1775 KONYOK LEHOTA.

Prvá písomná zmienka o obci Lužianky, ako o lokalite susediacej s majetkami zoborských benediktínov je z roku 1113. Vtedajší názov osady Sorlou, neskoršie aj v podobe Kys Sarlo, Šarlužky. Na dnešnom území obce to boli viaceré osady – Kajsa, Korytov, Holotka a niektoré ďalšie, o čom svedčia záznamy o vtedajších staniciach dostavníkov. Významnou udalosťou bolo v roku 1897 úradné zlúčenie vtedajších osád do jednej spoločnej obce pod názvom Šarlužky-Kajsa, od októbra 1948 obec nesie pomenovanie Lužianky. Administratívne patrila obec pod susednú obec Zbehy, neskôr bola súčasťou mesta Nitra. Osamostatnenie získala po úspešnom referende v roku 1993.

V katastri obce Báb boli objavené žiarové hroby z laténskej doby. Začiatkom 11. storočia na Slovensku zakladali rytiersky rád mnísi templári, ktorých slovenský ľud menoval červení mnísi. Podľa ústneho podania oni mali byť zakladateľmi kostola v Bábe. Je tiež pravdepodobné, že už začiatkom 12. storočia vystavili kláštor, pretože prvá písomná zmienka o Bábe je z roku 1156 v listine, ktorá je uložená v archíve Ostrihomskej kapituly. Za vlády Bela IV. K nám cez Karpaty vtrhli Tatári. V roku 1241 spustošili stovky dedín medzi nimi aj Báb, ktorého pôvodné obyvateľstvo vyvraždili a obec vypálili. Z písomných záznamov sa dozvedáme, že až do roku 1268 bola obec neobývaná. Do oblasti dnešnej obce sa začali usadzovať nemeckí kolonisti. Dostali od kráľov mnohé výsady a práva. Belo IV. daroval Báb, obývaný jeho predkami šľachticovi Štefanovi, synovi Pazmaňa z Bábu. Tunajší zemepáni mali právo meča, mohli na smrť odsúdiť obesením. Šibenica stála na Bagohegyi, čiže Katovom vŕšku. Secesný kaštieľ je zo začiatku 20.storočia.

Prvá písomná zmienka o obci Rumanová pochádza z roku 1156, jej dominantou je neskoroklasicistický kaštieľ postavený v prvej polovici 19. storočia rodom Andrássy. Následne mal kaštieľ viacerých majiteľov – rod Esterházy, gróf Sechény, posledným majiteľom bol Maximilián Schwarz a Obchodná komora. Po zoštátnení v roku 1948 kaštieľ, park a priľahlé pozemky prebralo pre svoje účely školstvo. V roku 2001 prešiel do súkromných rúk. Raritou v Rumanovej je nález meteoritu z roku 1994. Merania určili jeho vek na 4,3 miliardy rokov, čo je zhruba obdobie, keď vznikla Zem. Na miesto nálezu dopadol v čase, keď sa po našej planéte ešte ponevierali mamuty - približne pred 12-tisíc rokmi. Dlho ležal hlboko v zemi a na povrch sa dostal pravdepodobne pri klčovaní lesa alebo pri výkopových prácach pre plynovod.

Tabuľka 2.4.6 - Zoznam nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok v MAS VITIS

Veľké Zálužie			
1563/1	Kaštieľ a park	kaštieľ	Eszterházyovský kaš.
1563/2	Kaštieľ a park	park	
1564/0	Kostol	r.k.Všetkých svätých	farský kostol Všetkých sv.
1565/1	Socha na stĺpe	valcový	
1565/2	Socha na stĺpe	Panna Mária-Immaculata	Socha Immaculaty
1566/1	Socha na podstavci	štvorboký,kamenný	
1566/2	Socha na podstavci	sv.Ján Nepomucký	socha sv.Jána Nepomuckého
1567/1	Kríž s korpusom na podstavci	štvorboký,kamenný	
1567/2	Kríž s korpusom na podstavci	Ukrižovaný Kristus	socha Krista na kríži
Jarok			
2362/0	Olejáreň	tehla nepálená	
1438/1	Kostol s areálom	r.k.sv.Martina	kostol sv. Martina
1438/2	Kostol s areálom	r.k.sv. Anny	Kaplnka sv. Anny
1438/3	Kostol s areálom	tehla	opevnenie kostola
Rumanová			
1534/0	Hrob s náhrobníkom	Konopásek, Báliš	1887-1920

Zdroj: Pamiatkový úrad SR

- **typické črty územia, ktoré môžu byť základom pre budovanie identity.**

Výrazný vplyv na budovanie identity má dobre rozvinuté poľnohospodárstvo, najmä typické vinohrady a spracovanie vínnej révy na víno. V území je stále značné množstvo menších aj väčších viníc, produkcia vína má dlhodobú tradíciu, a to nielen pre vlastnú spotrebu, ale aj na predaj. Práve vďaka tradícii pestovania viniča hroznorodého v tomto regióne si občianske združenie vybralo svoj názov VITIS.

Ďalší dôležitý vplyv na vytváranie identity má mierne členitý reliéf, množstvo účelových a málo frekventovaných komunikácií a cestičiek, ktoré dávajú spolu so zachovalým charakterom vidieckej architektúry a pekných krajinných výhľadov ideálne podmienky pre cykloturistiku alebo vidiecky turizmus s využitím jazdy na koňoch. V území existuje viacero fariem, ktoré sa venujú chovu a výcviku koní pre takýto účel.

Prakticky vo všetkých obciach mikroregiónu sú zachovalé tradície výroby historických krojov, spolky a súbory svojou pravidelnou činnosťou prispievajú k budovaniu a posilneniu folklórnych tradícií a organizujú množstvo pravidelných podujatí v roku.

Spojením všetkých týchto faktorov je možné budovať identitu územia a rozvíjať ponuku pre zaujímavé a kvalitné služby vidieckeho a prímestského cestovného ruchu.

2.5 Popis materiálnych zdrojov

- **Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov (situáciou v ROEP a pozemkových úpravách)**
- **Pripravenosť územia na rozvoj (situácia v PHSR, územnoplánovacej dokumentácii a pod.)**

ROEP je ukončený vo všetkých obciach MAS VITIS, štyri obce z celkového počtu nemajú ukončený proces pozemkových úprav. Priaznivejšia situácia je v území z hľadiska existencie územno - plánovacích dokumentov. Všetky obce majú spracované ÚPD, spoločne majú taktiež spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Tabuľka 2.5.1 - Vysporiadanie vlastníckych vzťahov v MAS VITIS

Obec	ROEP	PÚ	PHSR	ÚPD
Báb	áno	áno	áno	áno
Jarok	áno	nie	áno	áno
Lehota	áno	nie	áno	áno
Lužianky	áno	áno	áno	áno
Rišňovce	áno	nie	áno	áno
Rumanová	áno	nie	áno	áno
Veľké Zálužie	áno	nie	áno	áno

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

- **Situácia v bývaní, obývanosti a vybavenosti bytového fondu**

Existencia príležitostí na bývanie, ako aj stav domového a bytového fondu sú určujúcimi faktormi, ktoré ovplyvňujú ďalší rozvoj obce a napĺňajú jej obytnú funkciu. Obytná funkcia tvorí vo väčšine obcí mikroregióne ich základnú funkciu.

Na základe výsledkov posledného sčítania ľudu z roku 2001 žije 96,65 % obyvateľov MAS VITIS v rodinných domoch a 2,96 % v bytoch v bytových domoch. Jedná sa teda o typický vidiecky ráz osídlenia. Z celkového počtu rodinných domov je trvalo obývaných 83,1 %, zvyšok tvoria neobývané domy. (tabuľka 2.5.2, graf 2.5.1). Tento údaj je aktuálny k poslednému sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2001. Terajšia situácia v obývanosti v domového fondu je priaznivejšia.

Tabuľka 2.5.2 - Domový a bytový fond MAS VITIS

	Byty						
	spolu	obývané					
		spolu	podľa formy vlastníctva				
			z toho				
			vlastné byty v byt. domoch	byty vo vlast. rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
Báb	464	369	43	284	0	0	28
Jarok	669	569	55	496	0	2	9
Lehota	695	602	82	478	14	1	5
Lužianky	909	808	114	638	0	1	17
Rišňovce	710	633	65	521	24	2	14
Rumanová	320	255	26	217	0	5	4
Veľké Zálužie	1 317	1 195	119	912	57	1	59
MAS VITIS	**5 084**	**4 431**	**504**	**3 546**	**95**	**12**	**136**

Zdroj: SODB 2011

Vo vlastníckych vzťahoch rodinných domov má jednoznačnú prevahu vlastníctvo fyzických osôb. Až 95,7 % zo všetkých rodinných domov v mikroregióne patrí fyzickým osobám. Asi jedna tretina bytov v bytových domoch je vo vlastníctve bytových družstiev, rovnako jedna tretina je vlastníctvom obce a ostatné sú rovnomerne rozdelené medzi fyzické osoby, štát a iné subjekty (spravidla zamestnanecké byty vo vlastníctve poľnohospodárskych družstiev).

Priemerný vek domového fondu v obciach MAS VITIS je pomerne vysoký, pri rodinných domoch je to takmer 40 rokov, pri bytoch 29 rokov. Najstaršie rodiné domy sú v Bábe (45), najmladší domový fond je v Jarku (36).

- **Vybavenosť územia infraštruktúrou (dopravná, environmentálna), zameranie sa na zistenie stavu neobývanosti domov, ich stavebnotechnický stav, vekovú štruktúru domov a bytov, identifikuje rekreačné, ubytovacie a stravovacie zariadenia, poľnohospodárske a výrobné objekty, rekreačné areály a areály**

poskytujúce zázemie pre diverzifikáciu činností na vidieku s dôrazom na cestovný ruch. (Popis stavu technickej, komunikačnej a cestnej infraštruktúry. Pasporty voľných budov, ich stav, vlastníctvo a plány s budúcim využitím)

Infraštruktúra a vybavenosť domácností

Vybavenosť domov základnou infraštruktúrou je závislá od vybavenosti obce. Ak má obec dobudovanú technickú infraštruktúru, väčšina domácností v obci využíva tieto služby.
Vybavenie obcí MAS VITIS technickou infraštruktúrou je podobné širšiemu regiónu a okolitým obciam, aj keď v rámci mikroregiónu sú badateľné mierne rozdiely. Obce v záujmovej oblasti okresného mesta sú lepšie vybavené prvkami technickej infraštruktúry a ich geeografická poloha je pre ne aj v tomto prípade devízou (tabuľka 2.5.5, graf 2.5.9).

Tabuľka 2.5.5 - Vybavenie bytov v MAS VITIS technickou infraštruktúrou

	Rozvodná sieť plynu	Kanalizačná sieť	Počet prípojok kanalizačnej siete	VK pripojená na ČOV
Báb	Áno	Nie	-	Nie
Jarok	Áno	Áno	174	Áno
Lehota	Áno	Nie	-	Nie
Lužianky	Áno	Nie	-	Nie
Rišňovce	Áno	Áno	682	Áno
Rumanová	Áno	Nie	-	Nie
Veľké Zálužie	Áno	Áno	271	Áno

Zdroj: SODB 2011

Graf 2.5.2 - Vybavenosť bytov MAS VITIS prvkami technickej infraštruktúry

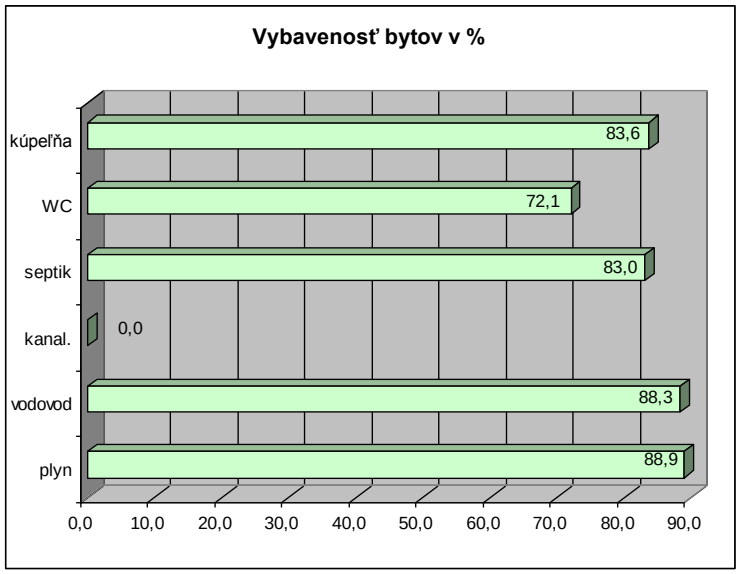

Zdroj: SOBD 2011

Všetkých 7 obcí je plynofikovaných a tiež vybavených verejným vodovodom. Územím prechádza rozvod plynu v celkovej dĺžke 42 882 m a vodovodná sieť v rozsahu 43 202 m. Aj napriek dobrej vybavenosti jednotlivých obcí MAS VITIS vodovodom a plynom je kanalizačná sieť v Jarku, Rišňovciach a čiastočne Veľkom Záluží. V ostatných obciach mikroregiónu systém odkanalizovania a ČOV absentuje.

Cestná sieť je pomerne dobre vybudovaná. Cestnú infraštruktúru tvoria hlavne miestne komunikácie (v dĺžke 49 km) a územím prechádza aj rýchlostná komunikácia R1 v dĺžke 10km. Spojenie obcí navzájom je veľmi dobré, rovnako tak spojenie s okresným a krajským mestom Nitra. Výrazným nedostatkom je, že obec Jarok nemá priame spojenie s ostatnými obcami mikroregiónu pravidelnou hromadnou dopravou.

Zber a likvidácia komunálneho odpadu je zabezpečovaná na dobrej úrovni, momentálne sa pripravuje aj spoločný projekt dôsledného separovaného zberu spolu so zabezpečením čpeciálnych zberových nádob na separáty. Potrebné však je zvýšiť úroveň environmentálneho cítenia obyvateľov, aby sa intenzívnejšie zapájali do separovania a zhodnocovania druhotných surovín.

Tabuľka 2.5.6 - Vybavenosť obcí MAS VITIS technickou infraštruktúrou

Technická vybavenosť	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Záluzie
Dĺžka cestnej siete v km	12	11	10,2	4,5	10	6	19,8
Cesty 1.kategórie	8	-	2	-	-	-	-
Cesty 2.kategórie	-	-	-	-	-	-	-
Ostatné	4	11	8,2	4,5	10	6	19,8
Dĺžka železničnej trate v km	0	0	0	12,7	4,2	0	0
Plyn (dĺžka v m)	8000	10500	9 000	16500	12050	6982	17400
Kanalizácia (dĺžka v m)	0	2565	0	0	11115	0	0
Vodovod (dĺžka v m)	7970	10850	9 025	16500	11840	6982	17400
Vlastný vodný zdroj	áno	-	-	-	áno	Art. stud.	-
ČOV	-	áno	-	-	áno	-	sk. prev.
Lokálna (domová) ČOV	10	31	8	2	2	1	3
Vedenie el. siete vzduchom	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Vedenie el. siete káblové	nie	nie	nie	áno	nie	áno	áno
Autobusová zastávka	4	5	5	6	6	3	5
Z toho diaľkové spoje	-	-	-	1	1	-	-
Železničná zastávka	0	0	0	1	1	0	0
Telefónne káblové rozvody	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Mobilné telefónne siete	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Miestny rozhlas	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Wi-Fi internetová zóna	nie	nie	áno	nie	áno	nie	nie
Káblová televízia	nie	nie	áno	áno	áno	nie	nie
Optické dátové siete	nie	áno	áno	áno	áno	áno	áno

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

- **majetok obcí a investičné aktivity obcí v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity.**

Majetky obcí vykazujú rozdielne hodnoty. Majetkom v najväčšej účtovnej hodnote disponujú obce Veľké Zálužie a Jarok. Posledná účtovná hodnota majetku všetkých obcí v MAS VITIS predstavuje sumu 13.138.456,- €.(tabuľka 2.5.7).

Tabuľka 2.5.7 – Majetok obcí MAS VITIS

OBCE MAS VITIS	Posledná účtovná hodnota majetku
Báb	1 400 021,00 €
Jarok	4 580 036,00 €
Lehota	2 624 352,00 €
Lužianky	3 033 389,00 €
Rišňovce	7 687 105,00 €
Rumanová	805 375,00 €
Veľké Zálužie	3 728 672,00 €
Spolu	14 771 824,00 €

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

Investičná činnosť obcí

Za posledných sedem rokov bola zrealizovaná v obciach MAS VITIS investičná činnost v celkovom objeme ***287 158 002,- Sk***. Najviac finančných prostriedkov bolo vynaložených na investičnú činnosť v obci Jarok a najmenej v obciach Báb a Rumanová. Účelovo boli prostriedky použité na dostavbu technickej infraštruktúry (kanalizácia, rekonštrukcia budov ZŠ a rekonštrukcia centrálnych zón obcí).

Budúce investície v obciach súvisia najmä s výstavbou miestnych komunikácií, chodníkov a kanalizačnej siete. Obecné úrady plánujú získať zdroje na realizáciu svojich rozvojových zámerov zväčša zo štrukturálnych fondov EÚ.(tabuľka 2.5.9 a 2.5.10)

Tabuľka 2.5.9- Vyhodnotenie investičnej činnosti obcí - rok 2004 až 2012

OBEC	INVESTÍCIE
Báb	185 000,- €
Jarok	2 400 200,- €
Lehota	1 379 260,- €
Lužianky	650 000,- €
Rišňovce	6 119 865,- €
Rumanová	388 491,- €
Veľké Zálužie	2 540 656,- €
Spolu	***13 013 472,- €***

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

Tabuľka 2.5.10 – Plánované aktivity obcí MAS VITIS v oblasti investičnej činnosti

OBEC	INVESTÍCIE
Báb	400 000,- €
Jarok	1 600 000,- €
Lehota	1 800 000,- €
Lužianky	5 700 000,- €
Rišňovce	2 500 000,- €
Rumanová	360 000,- €
Veľké Zálužie	2 500 000,- €
Spolu	***14 860 000,- €***

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

2.6 Popis ekonomických zdrojov

- **Popíšte, rozdiely v sektoroch a odvetviach v rámci územia – geografické rozmiestnenie odvetví, nezamestnanosti, prípadných sociálnych problémov, ako aj širšie ekonomické prepojenie mimo územia verejno-súkromného partnerstva (MAS) – výskyt veľkých zamestnávateľov v blízkosti územia a pod. Základná charakteristika územia.**
- **Popíšte, situáciu v podnikateľskej sfére podľa sektorov, odvetví – počet aj schopnosť tvoriť zamestnanosť, rozdelená na PO a FO a podľa veľkosti v súlade s legislatívou EÚ (mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky), schopnosť investovať, expandovať a diverzifikovať**

Štruktúra podnikateľskej sféry

Ekonomická základňa MAS VITIS je tvorená najmä súkromným sektorom, ktorý v obci predstavujú predovšetkým podnikatelia živnostníci. Na území mikroregiónu majú svoje sídlo, resp. prevádzku aj malé, stredné a veľké podnikateľské subjekty typu právnických osôb. Podnikateľskú aktivitu reprezentuje 717 podnikateľských subjektov zapísaných do Živnostenského registra (92,2%), 61 podnikateľských subjektov zapísaných do Obchodného registra (7,8%) a 16 súkromne hospodáriacich roľníkov(2,2 %). (tabuľka 2.6.1)
Jedná sa o významné ***podnikateľské subjekty s celoslovenskou pôsobnosťou*** a silným ekonomickým vplyvom v území. Celkovo pôsobí v obciach mikroregiónu ***778 podnikateľských subjektov***. ***Ekonomická štruktúra*** v mikroregióne je ***diverzifikovaná*** a sformovali ju najmä živnostníci v oblasti služieb, aj keď v obciach má zastúpenie tiež výrobný a spracovateľský priemysel.
Najsilnejší podnikateľský sektor čo do počtu subjektov je v obci Veľké Zálužie a aj najväčší zamestnávatelia sa nachádzajú na území tejto obce. Podnikateľské subjekty v obciach mikroregiónu vytvárajú celkovo ***2 800 pracovných príležitostí, z nich viac ako 55 % je vytvorených vo Veľkom Záluží***. Najmenej podnikateľských subjektov prevádzkuje svoju živnosť na území obce Báb.
Najviac podnikateľských subjektov pôsobí v terciárnom sektore – 90 %, sekundárny sektor zastupuje 6 % podnikateľských subjektov a v primárnom sektore svoju živnosť prevádzkujú 4 % podnikateľov.

Primárny sektor je v mikroregióne reprezentovaný len poľnohospodárskymi subjektami. Jednoznačne najvýznamnejším z nich je PD Veľké Zálužie, ktoré zamestnáva 196 obyvateľov z mikroregiónu, ale aj blízkeho okolia.
V rámci ***sekundárneho sektora*** sú v obciach zastúpené podniky výrobného a spracovateľského charakteru, konkrétne sa jedná o spracovanie potravín (24%), stavebnú výrobu (27%), strojárstvo (9%), kovovýroba (9%) a spracovanie dreva (7%). Taktiež je tu zastúpená výroba odevov (5%), spracovanie kameňa (4%), výroba plastov a plastových výrobkov (7 %).
V rámci ***terciárneho sektora*** sa 69 % zo všetkých podnikateľských subjektov venuje službám, zvyšných 31 % pôsobí v oblasti obchodu.V odvetví služieb sa podnikateľské subjekty venujú službám v stavebníctve (27,5 %) a montážnym službám (6,1%) , aj keď v týchto prípadoch ide zväčša o drobných živnostníkov, alebo tzv. nútené živnosti. Okrem týchto odvetví terciárneho sektora tvoria ďalšiu skupiny podnikatelia, ktorí sa venujú sprostredkovateľskej činnoti (12,5%), reklamnej činnosti (4,5 %) a poradenskej činnosti (2,9%).(tabuľky 2.6.1 až 2.6.3, grafy 2.6.1 až 2.6.4)

Tabuľka 2.6.1 - Počet a podiel podnikateľských subjektov podľa jednotlivých sektorov

PODNIKY V MR	MIKROPODNIKY		MALÉ PODNIKY		STREDNÉ PODNIKY		VEĽKÉ PODNIKY		SPOLU
	FO	PO	FO	PO	FO	PO	FO	PO	
Primárny sektor	18	4	3	0	1	4	0	0	30
Sekundárny sektor	21	6	0	4	0	12	0	2	45
Terciárny sektor	674	26	0	3	0	0	0	0	703
Spolu	***713***	***36***	***3***	***7***	***1***	***16***	***0***	***2***	***778***

Zdroj: Ocú, www.orsr.sk, www.zrsr.sk, vlastný zber

Graf 2.6.1 Sektorové zastúpenie podnikateľských subjektov v MAS VITIS

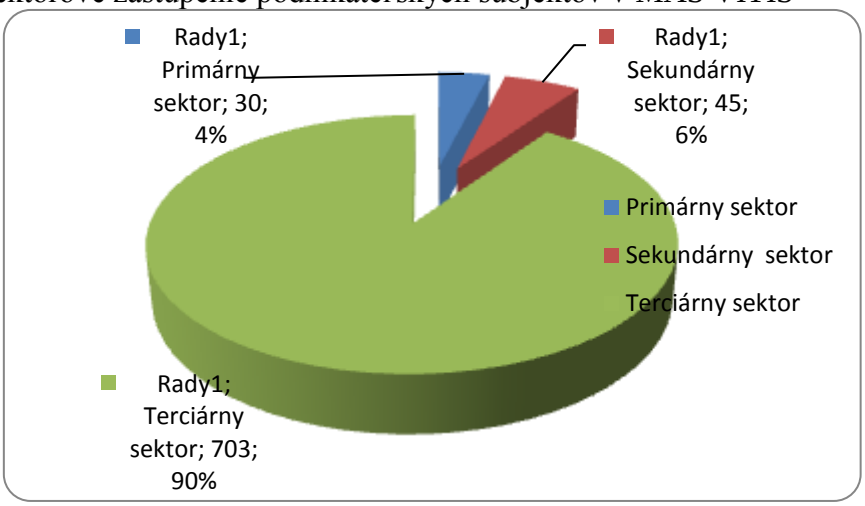

Zdroj: Tabuľka 2.6.1

Graf 2.6.2 Zastúpenie podnikateľských subjektov podľa veľkosti v MAS VITIS

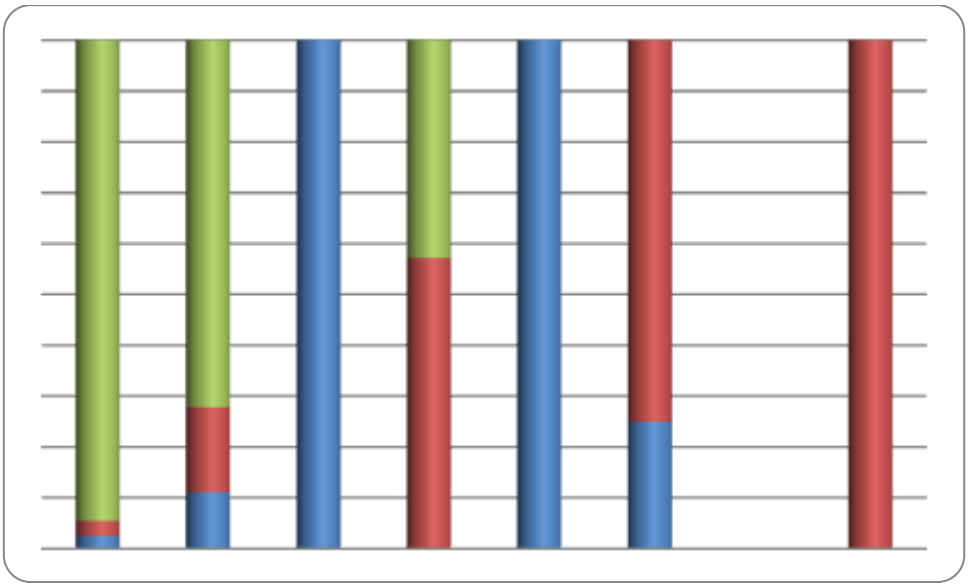

Zdroj: Tabuľka 2.6.1

Tabuľka 2.6.2 – Podnikateľské subjekty v sekundárnom sektore v MAS VITIS

Podniky spolu		***Spolu***
Sekundárny sektor	spracovanie potravín a pochutín	11
	stavebníctvo a výroba stavebných hmôt	12
	strojársky priemysel	4
	textilný a odevný priemysel	2
	spracovanie dreva	3
	výroba upomienkových predmetov,hračiek,darčekov	1
	spracovanie kameňa	2
	kováčstvo	2
	výroba skla, keramiky	0
	kovovýroba	4
	výroba plastov a plastových výrobkov	3
	výroba kŕmnych zmesí	1
Spolu		***45***

Zdroj: Ocú, www.orsr.sk,wwwzrsr.sk, vlastný zber

Graf 2.6.3 Odvetvová štruktúra podnikateľských subjektov v sekundárnom sektore

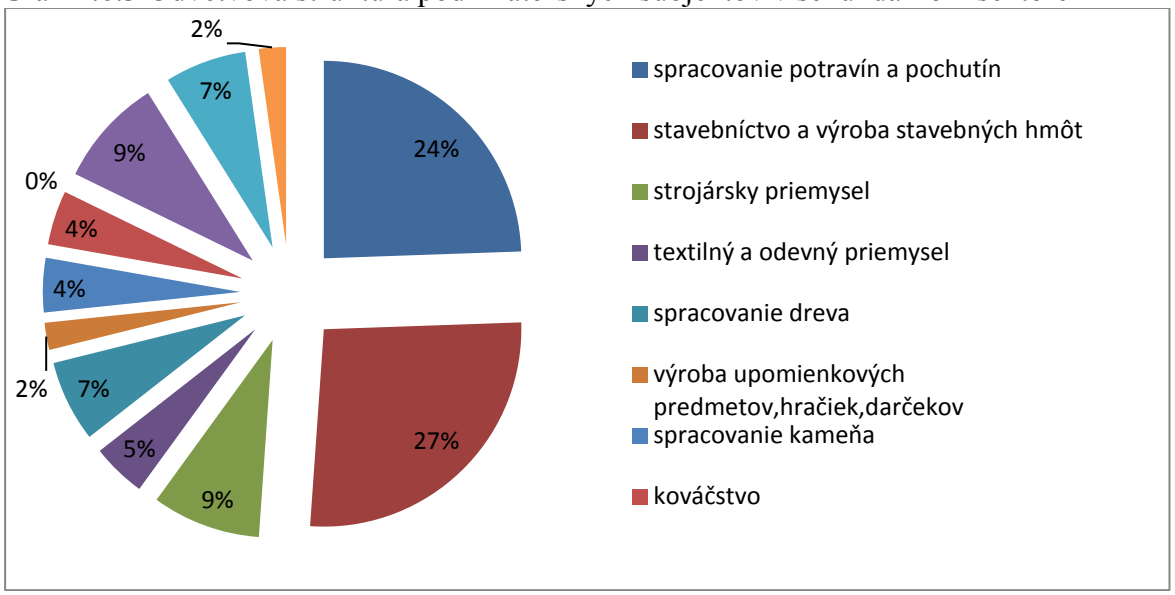

Zdroj: Tabuľka 2.6.2

Tabuľka 2.6.3 – Podnikateľské subjekty v terciárnom sektore v MAS VITIS

Podniky spolu		***Spolu***
Terciárny sektor	veľkoobchod, malobchod	195
	poštové služby	4
	dopravné služby	17
	oprava, predaj a údržba motorových vozidiel	13
	montážne a opravárenské služby	42
	kadernícke a kozmetické služby	6
	mMasérske služby	3
	krajčírstvo	7
	spracovanie odpadov	2
	výuka cudzích jazykov	3
	sprostredkovateľská činnosť	72
	poradenstvo	27
	vedenie účtovnej evidencie	28
	kancelárska a administratívna činnosť	12
	kovoobábanie	13
	elektroinštalačné a vodoinštalačné práce	38
	stolárske práce	15
	murárske a maliarske práce	74
	zámočnícke a klampiarske práce	37
	stavebné práce	66
	Geodetická, inžinierska a projekčná činnosť	15
	lekárenské a zdravotnícke služby	4
	reklamná činnosť	6
	iné služby	4
Spolu		***703***

Zdroj: Ocú, www.orsr.sk,wwwzrsr.sk, vlastný zber

Graf 2.6.4 Zastúpenie hospodárských odvetví v terciárnom sektore

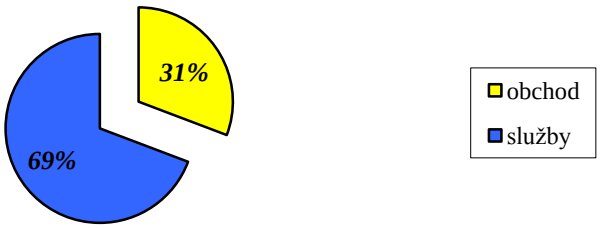

Zdroj: Tabuľka 2.6.3

Pod ekonomicky aktívnym obyvateľstvom (EAO) rozumieme obyvateľstvo, ktoré je v pracovnom, služobnom alebo v obdobnom pomere k nejakej organizácii. Podľa výsledkov posledného sčítania ľudu v roku 2011 v obciach MAS VITIS bolo evidovaných 7418 EAO, čo predstavuje 49,61 % z celkového počtu obyvateľov študovaného mikroregiónu. Podiel EAO na 100 obyvateľov sa v jednotlivých obciach pohybuje v rozpätí 46,84 % až 51,98 %. Najnižšia hodnota je v obci Rumanová a naopak najvyššia hodnota je v obci Veľké Zálužie.

Tabuľka 2.6.4- Základné ukazovatele ekonomicky aktívneho obyvateľstva obcí MAS VITIS (r. 2011)

	Trvalo žijúci			Ekonomicky aktívne obyvateľstvo				z toho dochádza	
	spolu	muži	ženy	spolu	%	muži	ženy	počet	%
Báb	1049	525	524	514	49,00%	305	209	398	77,43%
Jarok	1914	931	983	961	50,21%	545	416	821	85,43%
Lehota	2183	1089	1094	1039	47,60%	600	439	844	81,23%
Lužianky	2813	1373	1440	1358	48,28%	768	590	1017	74,89%
Rišňovce	2082	999	1083	1035	49,71%	568	467	887	85,70%
Rumanová	822	397	425	385	46,84%	219	166	312	81,04%
Veľké Zálužie	4090	1971	2119	2126	51,98%	1168	958	1743	81,98%
MAS VITIS	**14953**	**7285**	**7668**	**7418**	**49,61%**	**4173**	**3245**	**6022**	**81,18%**

Zdroj : SODB 2011

Veľmi dôležitým faktorom je podiel dochádzajúcich do zamestanania. Až 81,18 % ekonomicky aktívnych obyvateľov musí za prácou dochádzať mimo svojho bydliska, najviac z obcí Jarok a Rišňovce.

Graf 2.6.6 - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa spoločenskej skupiny v obcích MAS VITIS (r. 2001)

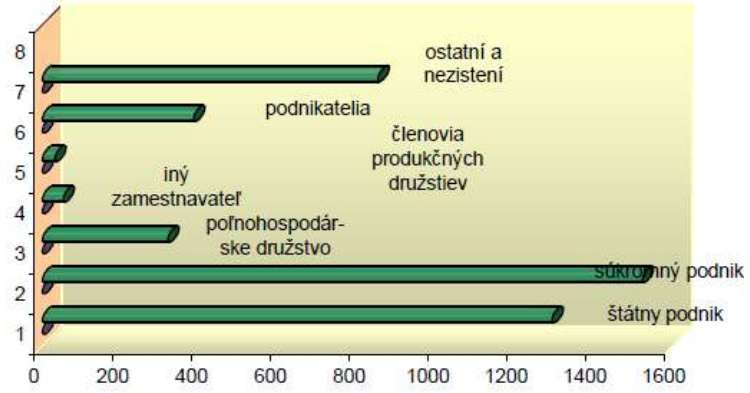

Najdominantnejšou spoločenskou skupinou sú však stále zamestnanci (4 884 osôb), ktorí sa na EAO podieľajú 71,55 %. Zamestnanci nachádzajú pracovné príležitosti v štátnom sektore (1 295 osôb, tzn. 29,05 %), v súkromnom sektore (1 524 osôb, tzn. 34,18 %), v poľnohospodárskych družstvách alebo v inej družstevnej organizácii (318 osôb, tzn. 7,13, %), resp. u iného zamestnávateľa (53 osôb, tzn. 1,19 %). Štruktúru EAO podľa spoločenskej skupiny dopĺňajú členovia produkčných družstiev, vypomáhajúci obyvatelia v rodinných podnikoch a iní. Rozmiestnenie zamestnancov v štátnom a v súkromnom sektore podľa obcí poukazuje miernu prevahu súkromného sektoru okrem obce Jarok, kde je situácia opačná

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo možno charakterizovať i podľa sektorovej štruktúry hospodárstva, kde najväčšia zamestnanosť je terciárnom sektore, v ktorom našlo pracovné možnosti 42,12 % zamestnaných obyvateľov mikroregiónu. Sekundárny sektor reprezentovaný priemyselnou a stavebnou aktivitou zamestnával necelú jednu tretinu EAO (32,31 %). V primárnom sektore, najmä v poľnohospodárstve, pracuje 11,24 % EAO.

Tabuľka 2.6.6 - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v sektoroch hospodárstva v obciach MAS VITIS

Obec	Primárny sektor	Sekundárny sektor	Terciálny sektor	EAO bez udania	Spolu
Báb	81	152	225	56	514
Jarok	132	265	390	174	961
Lehota	138	334	415	152	1039
Lužianky	142	482	694	40	1358
Rišňovce	128	345	435	127	1035
Rumanová	56	108	119	102	385
Veľké Zálužie	157	711	847	411	2126
SPOLU	**834**	**2397**	**3125**	**1062**	**7418**

Zdroj : SODB 2011

V štruktúre EAO podľa odvetví hospodárstva patrí najviac EAO k výrobným odvetviam, tzn. k priemyselnej činnosti (22,92 %), stavebníctvu (8,48%) a k poľnohospodárskej výrobe (9,69 %). Z nevýrobných odvetví je v popredí zamestnanosť v

obchodných službách (veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru), ktorá dosahuje 11,12 %-ný podiel na EAO mikroregiónu. Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie ako i zdravotníctvo spolu so sociálnou starostlivosťou majú vyrovnaný podiel 5,49 %. Významné postavenie v štruktúre zamestnanosti majú i ďalšie odvetvia ako školstvo, doprava a pod.

I keď sa v MAS VITIS rozvíja podnikateľská aktivita, obyvateľstvo nenachádza dostatok pracovných príležitostí, čo obyvateľov núti za prácou migrovať. Na odchádzke za prácou mimo trvalého bydliska sa zúčastňuje takmer 45 % EAO. Odchádzka za prácou smeruje hlavne do krajského mesta Nitra, ktoré má diverzifikovanú štruktúru pracovných príležitostí. Najviac odchádzajúcich osôb je z najväčšej obce mikroregiónu Veľkého Zálužia a následne z obcí Lehota a Jarok. V prepočte na 100 ekonomicky aktívnych obyvateľov obce dosahuje najvyššie hodnoty obec Jarok (53,6 obyv./100 EAO) a Rumanová (50,00 obyv./100 EAO). Najlepšia situácia je v obci Lehota, kde intenzita odchádzky je len 25,83 obyv./100 EAO).

Graf 2.6.8 - Odchádzka ekonomicky aktívneho obyvateľstva z obcí MAS VITIS (r. 2001)

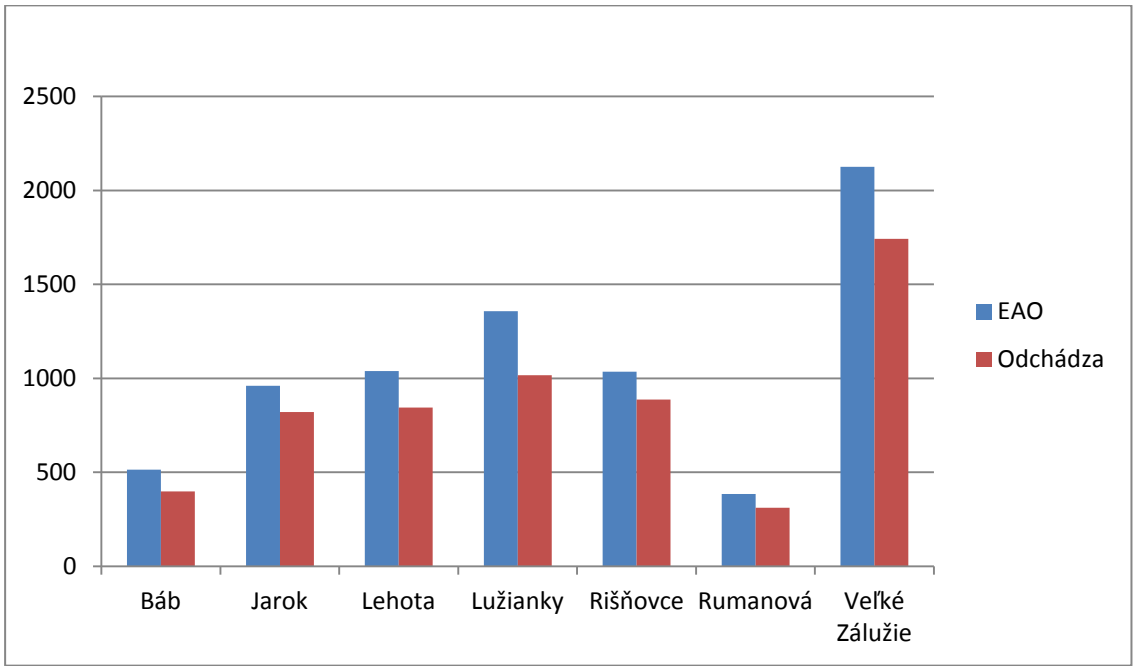

Zdroj : SOBD 2011

Vysoký podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva odchádza za svojim zamestnaním mimo svojho bydliska. Najviac je to z obcí Jarok a Rišňovce, čo je dlhodobo pretrvávajúci jav. Vďaka uplatneniu viacerých podnikov v území sa tento podiel oproti predchádzajúcemu obdobiu mierne zlepšuje.

- **Popíšte najväčších podnikateľov a zamestnávateľov v území ale aj mimo neho v prípade, že majú významný podiel a zamestnanosti územia vrátane znalosti ich rozvojových zámerov**

Ekonomický rozvoj obcí je ovplyvňovaný najmä rozvojom súkromného sektoru, ktorý ponúka pracovné príležitosti okrem poľnohospodárstva, vo viacerých oblastiach hospodárstva. Na území MAS VITIS podniká viacero podnikateľov nielen v oblasti obchodnej sféry ale i v oblasti dopravných služieb, drevovýroby, stavebníctva, klampiarenských prác ale i drobných služieb ako napr. kaderníckych, krajčírskych, stolárskych atď. Mnohí z nich poskytujú pracovné príležitosti v mikroregióne. Podnikateľská aktivita jednotlivých obcí sa odlišuje nielen v počte podnikateľov ale aj v ich orientácii. Najnižšia aktivita je v malých obciach regiónu. Špecifické postavenie majú väčšie obce ako Veľké Zálužie, Jarok a Lehota, kde je koncentrovaných najviac podnikateľov mikroregiónu.

Za ťažiskové a základné hospodárske odvetvie celého územia sa naďalej považuje poľnohospodárstvo. Prírodné podmienky územia umožňujú intenzívne poľnohospodárstvo, mikroregión je súčasťou obilnice Slovenska s rozvinutou živočíšnou výrobou.
Poľnohospodárstvo tu má svoje tradície, čo sa prejavuje v spätosti obyvateľstva s pôdou. V rastlinnej výrobe má dominantné postavenie pestovanie obilovín, najmä pšenice, ktorej produkcia poklesáva v prospech pestovania kŕmneho obilia najmä jačmeňa a kukurice. Vzrastajúci trend má aj pestovanie olejnín a zeleniny.

Pracovnú príležitosť v poľnohospodárskej výrobe nachádza 9,69 % EAO. Predpokladá sa, že zamestnanosť v tomto odvetví hospodárstva sa bude naďalej znižovať. Dnes na poľnohospodárskej pôde hospodária okrem poľnohospodárskych družstiev aj iné subjekty, ako napr. spoločnosti s ručením obmedzeným a súkromne hospodáriaci roľníci. I keď sa forma vlastníctva v poľnohospodárskych družstvách po roku 1992 zmenila, len pomaly sa menil charakter riadenia podnikov. Pred rokom 1999 sa z mnohých prosperujúcich poľnohospodárskych podnikov stali ak nie stratové tak málo efektívne podniky, ktoré pri Transformácii vlastníctva pristúpili k hromadnému prepúšťaniu pracovníkov. Reštrukturalizácia poľnohospodárstva mala veľmi negatívny vplyv na zamestnanosť mikroregiónu a spôsobila prudký nárast nezamestnanosti v tomto typicky poľnohospodárskom území. Práve poľnohospodárstvo bolo charakteristické tzv. prezamestnanosťou ako i zamestnanosťou marginálnych skupín obyvateľstva, ktoré nenašli uplatnenie na trhu práce a zaradili sa prevažne medzi dlhodobo nezamestnaných.

Medzi najväčších zamestnávateľov pôsobiacich v mikroregióne v primárnom sektore patria poľnohospodárske subjekty – poľnohospodárske družstvá.

Najvýznamnejšími zamestnávateľmi zo sekundárneho sektora sú podniky pôsobiace vo Veľkom Záluží a v Rumanovej - NIROTECH Veľké Zálužie, HSH Veľké Zálužie, BMS Veľké Zálužie, TECHNOV Rumanová.

K najväčším zamestnávateľom na území mikroregiónu patrí aj verejná sféra (obecné úrady, školy, nemocnica) – 327 zamestnancov

- **Popíšte, podnikateľské zázemie**

Obce v mikroregióne majú záujem na zlepšovaní podnikateľského prostredia a vytváraní čo najlepšieho podnikateľského zázemia, o čom svedčia nasledujúce aktivity:

  - zvýhodnený prenájom nebytových priestorov pre podnikateľov

- výška miestnych daní je navrhnutá tak, aby nebrzdila rozvoj podnikania
- podnikatelia sú prizývaní na stretnutia, ktoré sú zamerané na vypracovanie rozvojových plánov a stratégií
- zástupcovia podnikov sú poslancami obecných zastupiteľstiev, takže sú priebežne informovaní o rozvojových zámeroch obcí

Na území mikroregónu pôsobí viacero fyzických osôb, ktoré sa venujú poradenskej a konzultačnej činnosti, hlavne v oblasti vedenia účtovníctva a ekonomického poradenstva. Celkovo je ich v obciach MAS VITIS 17.

- **Popíšte, prieskum zdrojov cestovného ruchu – ak je to relevantné a ide o územie s existujúcim odvetvím, alebo preukazným potenciálom.**

Cestovný ruch

MAS VITIS momentálne nedisponuje kvalitnou materiálno- technickou základňou pre potreby rozvoja vidieckeho cesovného ruchu, vidieckej turistiky a agroturistiky. V obciach sa nachádza 11 reštaurácií, 2 vinárne a tiež 2 pizzérie a 5 pivární. Z hľadiska ubytovacích kapacít je však územie mikroregiónu značne poddimenzované.

Ubytovacie zariadenia sa nachádzajú len na území obcí Veľké Zálužie a Báb – penzión s celkovou kapacitou ubytovania 52 lôžok. V celom MAS VITIS však neexistujú iné kategórie ubytovacích zariadení, vôbec nie zariadenia charakteristické pre vidiecky cestovný ruch ako ubytovanie na súkromí, či vidiecke domy.

V obciach v súčasnosti dominuje obytná a hospodárska funkcia obcí, rekreačné využitie a rekreačný potenciál v území nie je dominantný a ustupuje do úzadia.(tabuľka 2.6.4 a 2.6.5)

Tabuľka 2.6.8 – Stravovacie a reštauračné zariadenia v MAS VITIS

Stravovacie	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Zálužie
Reštaurácia so stravovaním	1				2		4
Reštaurácia bez stravovania	3		2	9	1		1
Vináreň							2
Pizzeria							2
Piváreň		2	1			2	

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

Tabuľka 2.6.9 – Ubytovacie zariadenia v MAS VITIS (počet/kapacita)

Ubytovacie	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	V.Zálužie
Hotel							
Penzión	1/12			2/30			2/40
Ubytovňa							
Chatová osada							
Ubytovanie v súkromí					8		

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

- **Popíšte, zamestnanosť a nezamestnanosť – súčasná situácia a vývojové trendy v prepojení na vek a vzdelanie.**

Odvetvová zamestnanosť

V MAS VITIS bolo k poslednému sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2001 najviac ľudí – 22,93 % - zamestnaných v priemyselnej výrobe, nakoľko územie je ekonomicky silným mikroregiónom s diverzifikovanou podnikateľskou základňou. 11,13% obyvateľov pracuje v oblasti výroby motorových vozidiel a spotrebného tovaru a 9,69% obyvateľov je zamestnaných v sektore poľnohospodárstva. (tabuľka 2.6.6, graf 2.6.6).

Tabuľka 2.6.10 - Odvetvová zamestnanosť obyvateľov MAS VITIS

ODVETVIE HOSPODÁRSTVA	SPOLU	V %
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	432	9,69
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	9	0,20
Rybolov, chov rýb	0	0,00
Ťažba nerastných surovín	4	0,09
Priemyselná výroba	1022	22,93
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	37	0,83
Stavebníctvo	378	8,48
Výroba vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	496	11,13
Hotely a reštaurácie	82	1,84
Doprava, skladovanie a spoje	207	4,64
Peňažníctvo a poisťovníctvo	39	0,87
Obchodné služby, výskum a vývoj	153	3,43
Sociálne zabezpečenie	245	5,50
Školstvo	153	3,43
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	245	5,50
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	81	1,82
EA bez udania odvetví	874	19,61

Tabuľka : SODB 2001

Graf 2.6.9- Odvetvová zamestnanosť obyvateľov MAS VITIS

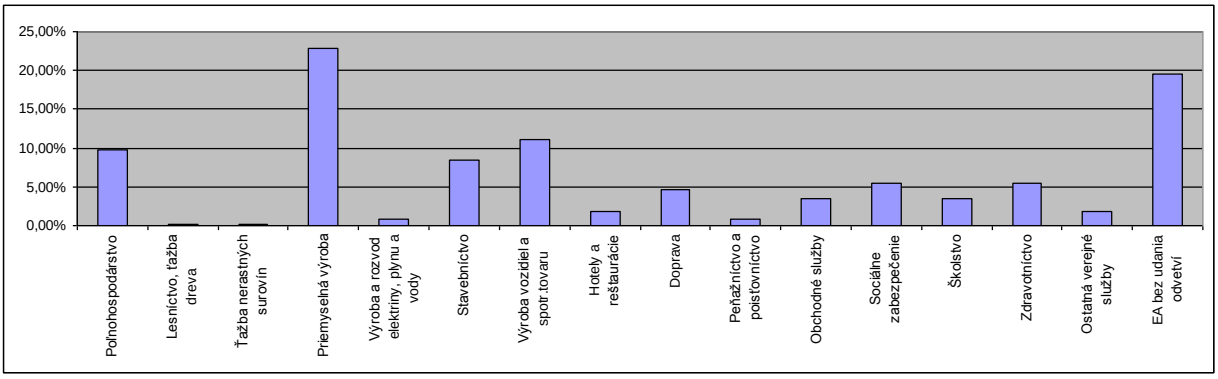

Zdroj: Tabuľka 2.6.10

Tabuľka 2.6.11 – Počet zamestnancov vo verejnom sektore (celkom / z toho ženy)

Zamestnanci vo ver.sektore	Báb	Jarok	Lehota	Lužianky	Rišňovce	Rumanová	Veľké Zálužie
Obecný úrad	12 / 10	10 / 7	9 / 6	14 / 7	11 / 6	7 / 3	27 / 16
Školy a školské zariadenia	12 / 10	31 / 27	24 / 22	29 / 28	31 / 28	9 / 9	48 / 43
Ostatné org. verejnej správy				13 / 1			138 / 37
Spolu	21 / 20	41 / 34	33 / 28	56 / 36	42 / 34	16 / 12	213 / 96

Zdroj: Obecné úrady MAS VITIS

Nezamestnanosť

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že možnosť nájsť si prácu pre obyvateľov MAS VITIS sa v rokoch pred 2008 zlepšovala. Bolo to najmä začiatkom činnosti stredných a veľkých zahraničných firiem do priemyselného parku v Nitre a ich subdodávateľov aj v území jednotlivých obcí. V posledných štyroch rokoch sa prejavil účinok finančnej krízy a zhoršenia zamestnanosti aj v evidencii uchádzačov o prácu v regióne.(tabuľka 2.6.12, graf 2.6.10)

Tabuľka 2.6.12 - Miera nezamestnanosti v obciach MAS VITIS v rokoch 2003-2012

	Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie k 31.12. *Miera nezamestnanosti v %*									
Obec	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Báb	95	88	57	35	24	31	64	57	70	80
	18,48	*17,12*	*11,09*	*6,81*	*4,67*	*6,03*	*12,45*	*11,09*	*13,62*	*15,56*
Jarok	110	91	74	50	29	28	54	67	67	86
	11,45	*9,47*	*7,70*	*5,20*	*3,02*	*2,91*	*5,62*	*6,97*	*6,97*	*8,95*
Lehota	165	142	119	63	42	44	87	94	104	129
	15,88	*13,67*	*11,45*	*6,06*	*4,04*	*4,23*	*8,37*	*9,05*	*10,01*	*12,42*
Lužianky	255	232	179	114	79	74	136	132	157	170
	18,78	17,08	13,18	8,39	5,82	5,45	10,01	9,72	11,56	12,52
Rišňovce	146	127	100	56	33	41	92	76	71	114
	14,11	*12,27*	*9,66*	*5,41*	*3,19*	*3,96*	*8,89*	*7,34*	*6,86*	*11,01*
Rumanová	69	57	37	32	15	15	35	38	43	59
	17,92	14,81	9,61	8,31	3,90	3,90	9,09	9,87	11,17	15,32
Veľké Zálužie	273	236	165	105	70	60	140	145	211	237
	12,84	*11,10*	*7,76*	*4,94*	*3,29*	*2,82*	*6,59*	*6,82*	*9,92*	*11,15*
MAS VITIS	1113	973	731	455	292	293	608	609	723	875
	15,00	***13,12***	***9,85***	***6,13***	***3,94***	***3,95***	***8,20***	***8,21***	***9,75***	***11,80***

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra

Graf 2.6.10 Miera nezamestnanosti v MAS VITIS v rokoch 2003 – 2012

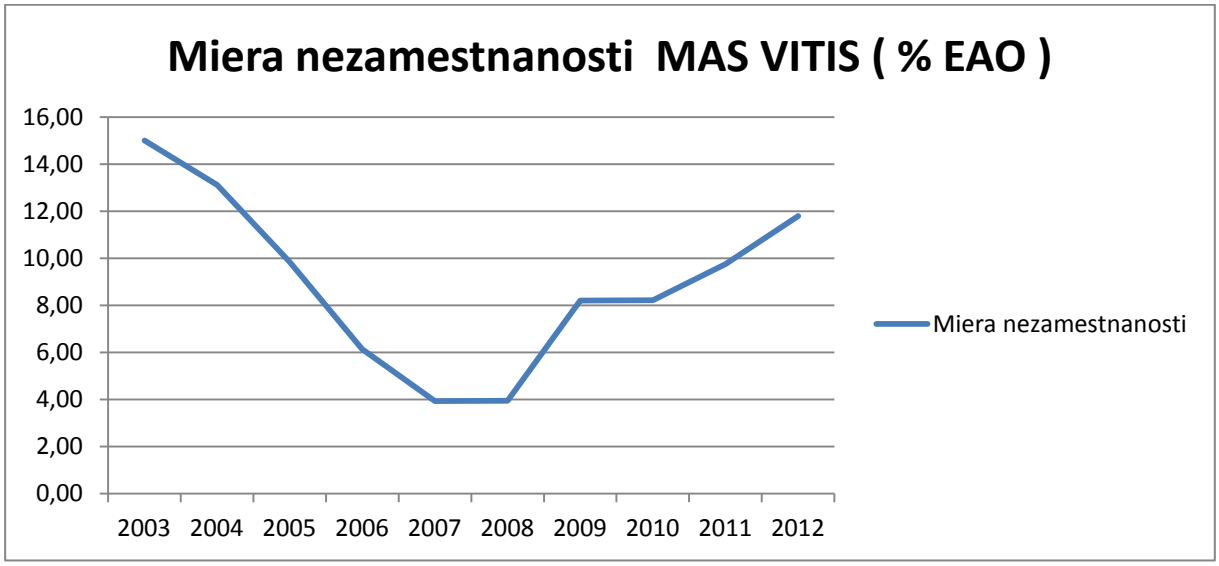

Zdroj: Tabuľka 2.6.12

- **Vyplňte v Záväznej osnove Integrovanej stratégie rozvoja územia, Prílohu č.1 Socio - ekonomická charakteristika (uveďte aj zdroj čerpania informácií).**

Viď príloha č.1

KAPITOLA 3: ANALÝZY

3.1 SWOT analýza

- Vypracujte tabuľku SWOT analýzy.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ✓ výhodná geografická poloha vzhľadom na okresné a krajské póly rastu – Bratislava, Nitra ✓ existencia lokálnych centier miestneho významu – Veľké Zálužie, Lehota, Jarok ✓ existencia lokalít starovekého osídlenia ✓ existencia prírodných rarít všeobecného významu (nález meteoritu v Rumanovej) ✓ priaznivé klimatické podmienky pre rastlinnú a živočíšnu výrobu ✓ vysoká kvalita ornej pôdy ✓ bohatá fauna a flóra ✓ vhodné prírodné podmienky pre rozvoj vidieckeho cestového ruchu ✓ priestor na rekreáciu a oddych pre širšie zázemie blízkych miest ✓ existencia chránených prírodných území	**ŽIVOTNÉ PROSTREDIE** ✓ existencia legálnej i nelegálnych skládok odpadov ✓ slabé využívanie existujúceho prírodného potenciálu ✓ absencia zberných dvorov a kompostovísk ✓ absencia technických prostriedkov na separáciu a úpravu zberných dvorov a tvorbu kompostovísk

a biotopov európskeho a národného významu (NPR Bábsky les, CHA Bábsky park, CHA Rumanová) ✓ existencia tradičných odrôd viniča ✓ kvalitné zdroje pitnej vody ✓ existencia samostatných kvalitných vodných zdrojov (pramene)	
SPOLOČNOSŤ A ĽUDIA ✓ fundovaní odborníci v oblasti lesníctva, poľnohospodárstva, vinohradníctva a záhradkárstva ✓ bohatá tradícia pestovanie viniča ✓ výrazné zastúpenie aktívnych spoločenských, kultúrnych a športových organizácií ✓ organizovanie tradičných kultúrnospoločenských, folklórnych, divadelných a športových podujatí ✓ záujem občanov o folklór a tradičnú kultúru (zachovávanie zvykov a tradícií) ✓ zachované tradičné remeslá a zručnosti (drevorezba, košíkarstvo, paličkovanie, pernikárstvo, cukrárstvo, sochárstvo) ✓ dobrá vzájomná komunikácia občan – neziskové organizácie – miestna samospráva ✓ vysoké zastúpenie produktívnej zložky obyvateľstva ✓ záujem občanov o ochotnícku divadelnú prezentáciu ✓ kladné hodnoty migračného salda – imigrácia obyvateľov do mikroregiónu ✓ pozitívne hodnoty celkového prírastku – pozitívny demografický vývojový trend	**SPOLOČNOSŤ A ĽUDIA** ✓ apatia obyvateľstva a slabý záujem o veci verejné na miestnej úrovni ✓ nízka uvedomelosť miestnych obyvateľov voči ŽP ✓ slabá propagácia kultúrneho, prírodného a historického potenciálu regiónu ✓ mikroregión je stagnujúci až regresívny typ sídla ✓ vysoký podiel odchádzajúcich mimo obcí za prácou
MATERIÁLNE STATKY ✓ existencia historických cirkevných objektov ✓ existencia sakrálnej a svetskej drobnej architektúry ✓ existencia tradičnej architektúry (pôvodné domy a hospodárske budovy) ✓ existencia verejných knižníc a dočasných výstavných sieni ✓ funkčná a kvalitná sieť predškolských a školských zariadení ✓ existencia separovaného zberu odpadu ✓ dobrá vybavenosť prvkami technickej infraštruktúry ✓ vybudovaný bytový fond pre miestnych	**MATERIÁLNE STATKY** ✓ zlý stav verejnej infraštruktúry – miestne komunikácie, chodníky, oddychové zóny, autobusové zastávky ✓ absencia zariadenia sociálnej starostlivosti (penzión, denný stacionár) ✓ existujúci kultúrny a historický fond v zlom chátrajúcom stave ✓ absencia klubových priestorov pre spoločenské organizácie ✓ slabá frekvencia víkendových dopravných spojov v malých obciach mikroregiónu ✓ nedostatok viacúčelových športových a

obyvateľov (nájomné byty) ✓ dobrá dostupnosť informačných technológií – internet ✓ existencia vodných plôch pre účely vidieckej turistiky a rekreačného rybárstva ✓ dobrá vybavenosť zariadeniami pre kultúrne a športové vyžitie	detských ihrísk ✓ nevyhovujúci stav obecných budov a objektov spoločenského významu ✓ nedostatok stavebných pozemkov
EKONOMIKA ✓ existencia životaschopných a kvalitných poľnohospodárskych subjektov s dlhoročnou tradíciou – Rumanová, Veľké Zálužie, Jarok ✓ silné zastúpenie podnikateľských subjektov v sekundárnom sektore –stavebníctvo, drevovýrova, kovoobrábanie, textilná výroba a spracovanie potravín ✓ diverzifikovaná ekonomická základňa mikroregiónu ✓ ekonomická stabilita firiem podnikajúcich v obciach ✓ dobrý vzťah samospráva – podnikateľ ✓ pokles miery nezamestnanosti ✓ rozvíjajúci sa religiózny cestovný ruch (pútnické miesto v Lehote)	**EKONOMIKA** ✓ nedostatok pracovných príležitostí priamo v obciach ✓ absencia dostatočného množstva kvalitných ubytovacích a stravovacích kapacít v regióne ✓ absencia doplnkových služieb cestovného ruchu ✓ nízke zastúpenie obchodnej siete a v menších obciach ✓ absencia živnostenských služieb v niektorých obciach

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ✓ zlepšenie systému separovaného zberu – vybudovanie zhromažďoviska biologického odpadu a zberného dvora ✓ rozvoj ekologického poľnohospodárstva a agroturistiky ✓ využívanie alternatívnych zdrojov energie smerom k ochrane ŽP ✓ podpora rozvoja vinárstva a vinohradníctva ✓ vybudovanie kanalizácie a ČOV (klasické, aj alternatívne) ✓ úprava vodných tokov a nádrží a ich revitalizácia **SPOLOČNOSŤ A ĽUDIA** ✓ zvýšenie informovanosti miestnych obyvateľov o dianí v obciach a území ✓ podpora participácie obyvateľov na veciach verejných ✓ zlepšenie vzájomnej spolupráce a koordinácie mikroregionálnych aktivít ✓ pozdvihnutie kultúrnospoločenského a športového života realizáciou spoločných mikroregionálnych aktivít ✓ využitie kultúrno-historického potenciálu pre budovanie identity územia ✓ obnova tradičných remesiel, ľudových tradícií a zručností ✓ vydávanie literárnych diel s lokálnou a regionálnou tematikou a podpora autorského potenciálu ✓ rozvoj poľovníctva, rybárstva a včelárstva ✓ rozšírenie zdravotníckej a sociálnej starostlivosti v obciach mikroregiónu **MATERIÁLNE STATKY** ✓ dobudovanie a rekonštrukcia komplexnej technickej infraštruktúry ✓ vybudovanie spoločného sociálneho zariadenia pre obyvateľov regiónu ✓ posilnenie obytnej funkcie obcí	**VNÚTORNÉ** ✓ nevysporiadané majetkovo- právne vzťahy ✓ pretrvávajúci nezáujem o veci verejné a pasivita obyvateľov ✓ intolerancia medzi lídrami spoločenských organizácií a členmi miestnych samospráv ✓ chátrajúce objekty kultúrneho a historického významu ✓ útlm poľnohospodárstva v mikroregióne ✓ nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a sociálnej infraštruktúry **VONKAJŠIE** ✓ zložitý legislatívny systém ✓ slabá dostupnosť podporných finančných zdrojov pre malé obce

podporovaním IBV a výstavby nájomných bytov pre sociálne skupiny obyvateľstva ✓ dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obciach ✓ vytvorenie spevnených ciest (prepojenia) medzi susediacimi obcami z existujúcich i zrušených starých poľných ciest ✓ dobudovanie zariadení infraštruktúry voľného času ✓ zlepšenie vzhľadu obcí - dobudovanie verejných a oddychových priestranstiev ✓ využitie vysokého potenciálu obcí pre rozvoj športovo – rekreačných aktivít ✓ rekonštrukcia a modernizácia existujúcich školských a predškolských zariadení ✓ dobudovanie viacúčelových športovo – oddychových areálov a detských ihrísk ✓ skrášlenie vzhľadu obcí (revitalizácie verejných priestranstiev, parkov a zelene) ✓ výstavba a rekonštrukcia autobusových zastávok ✓ vybudovanie značených turistických a cykloturistických trás a náučných chodníkov **EKONOMIKA** ✓ diverzifikácia poľnohospodárskych subjektov smerom k nepoľnohospodárskym aktvitám ✓ rozvoj poľnhospodárstva a potravinárstva (predaj z dvora) ✓ využitie vodných plôch pre doplnkové služby vidieckeho cestovného ruchu ✓ podpora podnikateľskej sféry a samozamestnania ✓ zvýšenie prezentácie a propagácie mikroregiónu	

- **Uveďte, použité postupy pri príprave SWOT analýzy, metódy stanovenia jednotlivých zdrojov SWOT analýzy, informačné zdroje a celkový dopad SWOT analýzy pre územie verejno-súkromného partnerstva (MAS) – prepojenie SWOT analýzy na os 4 PRV.**

Postupy použité pri príprave SWOT analýzy

Metodickým základom pre zostavenie SWOT analýzy bola situačná analýza, teda mapovanie všetkých existujúcich zdrojov v území a taktiež výstupy z verejných obecných stretnutí, ktoré prebiehali v každej obci. Zber a spracovanie auditov zdrojov prebiehal od augusta 2011 do novembra 2011. Verejným obecným stretnutiam predchádzali informačné stretnutia so

zástupcami podnikateľských subjektov, záujmových organizácií a spoločenských, kultúrnych a športových spolkov a združení. Na týchto úvodných informačných stretnutiach boli zástupcom a predstaviteľom jednotlivých organizácií, subjektov a spoločností predstavené základné princípy prístupu Leader, základné podmienky jeho fungovania na Slovensku, ako aj princípy a proces zostavenia Integrovanej stratégie rozvoja územia ako spoločného rozvojového dokumentu. Verejné obecné stretnutia boli realizované v každej obci mikroregiónu a to v termíne od 16.11.2011 do 28.11. 2011. Obecné stretnutia, na ktorých bola zostavení vízia a SWOT analýza, sa konali v každej obci v termíne od 16.11.2011 do 28.11.2011. Následne expert v spolupráci s miestnym manažérom zosumarizovali výstupy zo všetkých stretnutí a tieto boli odprezentované a pripomienkované na spoločnom mikroregionálnom stretnutí, ktoré sa konalo 30.11. 2011 v obci Veľké Zálužie za účasti zástupcov všetkých obcí a taktiež sektorov v území.

SWOT analýzu sme rozdelili na dve časti :

- ***Analýzu silných a slabých stránok (z angličtiny S- strenghts, W – weaknesses)***
- ***Analýzu príležitostí a prekážok (O – opportunities a T – threats)***

Analýza silných a slabých stránok

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav v obciach MAS VITIS na základe zisteného auditu zdrojov. Pri zostavovaní statického obrazu súčasného stavu sme členili fakty o území na pozitívne a negatívne, všetko však s vedomím, že nie všetko čo teraz považujeme za zlé musí takým byť v budúcnosti a naopak. SWOT analýza je v tejto časti pre lepší popis územia a nadväznosť na situačnú analýzu členená na silné a slabé stránky v oblasti životného prostredia, spoločnosti, materiálnych statkov a ekonomiky.

Analýza príležitostí a možných hrozieb

V ďalšej časti analýzy – analýzy príležitostí a hrozieb, sme sa sústredili na budúci rozvoj územia MAS VITIS a hľadali sme najpravdepodobnejšie možnosti rozvoja a príležitosti preň.

Analýza opäť vychádza s auditu zdrojov, ale aj z analýzy silných a slabých stránok. Pri rozhodovaní sme brali do úvahy všetky sociálne, kultúrne, materiálne a ekonomické možnosti rozvoja, pričom osobitou kapitolou boli príležitosti ekonomické, ktoré je nutné chápať z pohľadu vstupov a výstupov.

- **Popíšte, ako bola verejnosť (občania, profesijné a záujmové združenia a zástupcovia jednotlivých sektorov) zapojení do procesu tvorby SWOT analýzy (napr.: ankety, dotazníky, informačné kampane, iné spoločenské aktivity), vrátane popisu účasti občanov v procese.**

<u>Zapojenie verejnosti do procesu tvorby SWOT analýzy</u>

Počas celého procesu plánovania a zostavovania Integrovanej stratégie rozvoja územia zástupcovia obcí a manažéri zabezpečovali zapájanie sa čo najširšieho okruhu občanov do tohto procesu. Zapájanie verejnosti malo význam hlavne kvôli tomu, aby občania a hlavne miestni lídri získali pocit vlastníctva za rozvojový proces a prevzali zodpovednosť za jeho

jednotlivé kroky. Podľa tohto základného princípu participácie miestneho obyvateľstva na rozvojovom procese postupovali pri plánovaní a programovaní aj zástupcovia MAS VITIS. Snaha spočívala vo vytvorení takého prostredia, aby bol každý včas informovaný o procese spoločného plánovania ďalšieho rozvoja územia a jednak v otvorenosti tohto procesu pre každého, kto má záujem sa doň zapojiť.

V procese tvorby SWOT analýzy sme na informovanie verejnosti použili v území MAS VITIS nasledovné metódy:

- Infoletáky zverejnené na obecných a informačných tabuliach
- Adresné pozvánky pre zástupcov záujmových združení a podnikateľov, aktívnych a mienkotvorných obyvateľov mikroregiónu

Pre potreby zostavenia SWOT analýz bolo zrealizované v každej obci MAS VITIS verejné obecné stretnutie, ktorého sa zúčastňovali zástupcovia verejného sektora, členovia záujmových združení, podnikatelia, dôchodcovia, ale aj študenti a mladí ľudia.

- **Popíšte, úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov pri príprave a spracovaní SWOT analýzy (ak sa na spracovaní podieľali externí odborníci, uveďte ich identifikačné údaje a spôsob spolupráce).**

Na príprave a zostavovaní SWOT analýzy participovali okrem zástupcov územia a aktérov miestneho rozvoja aj miestny manažér a vonkajší expert projektu.

Pozícia a úloha experta spočívala v odbornom vedení pracovnej skupiny počas celého procesu, príprave a facilitácii pracovných stretnutí členov verejno-súkromného partnerstva, teda expert vedie skupinu od vízie až k definovaniu strategického cieľa, strategických priorít, špecifických cieľov a opatrení až po aktivity. Na pozícii vonkajšieho experta pôsobila počas celého procesu prípravy a vypracovania Integrovanej stratégie rozvoja územia Ing. Renáta Lelovská, ktorá taktiež zabezpečovala metodické vedenie počas celej realizácie projektu.

Komunikáciu so všetkými účastníkmi rozvojového procesu a zástupcami obcí, podnikateľských subjektov, ako aj záujmových združení zabezpečoval miestny manažér. V jeho kompetencii bol aj vecná a obsahová príprava stretnutí, realizácia záznamov z pracovných stretnutí , prezenčných listín a pozvánok.

- **Vyplňte, Prílohu č.7 Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach Integrovanej stratégie rozvoja územia.**

Viď príloha č. 7

3.2 Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít

Zadefinovanie problémov

- Nezáujem ľudí o veci verejné a slabá informovanosť
- Nedostatočné podnikateľské zázemie a nedostatok pracovných príležitostí priamo v území
- Slabá propagácia a prezentácia územia
- Absencia sociálnych služieb a zariadení
- Znečisťovanie ŽP a nízka uvedomelosť obyvateľov k ŽP
- Nedobudovaná infraštruktúra voľného času
- Technická infraštruktúra v zlom technickom stave
- Zlý stav historických a kultúrnych zariadení
- Nedostatočná kultúrno-historická identita mikroregiónu

Na základe výskytu frekvencie jednotlivých problémov v párovej matrici boli v MAS VITIS zadefinované nasledovné **kľúčové problémy:**

1. ***Nedostatočné podnikateľské zázemie a nedostatok pracovných príležitostí priamo v území***
2. ***Absencia sociálnych služieb a zariadení***
3. ***Nevyhovujúci technický stav a nízka kvalita miestnej infraštruktúry (technickej, sociálnej, environmentálnej)***
4. ***Nedostatočná kultúrno-historická identita mikroregiónu***

Z týchto kľúčových problémov boli na základe diskusie s členmi partnerstva vybrané tieto **strategické rozvojové priority:**

- ***Miestna ekonomika a rozvoj podnikania***
- ***Kvalitná sociálna starostlivosť***
- ***Lokálna a environmentálna infraštruktúra***
- ***Kultúrnohistorické dedičstvo a identita***

- **Uveďte, analýzu problémov územia verejno-súkromného partnerstva (MAS).**

Z analýzy silných a slabých stránok vyplývajú problémy, s ktorými sa región stretáva a ktoré musí riešiť. Väčšinou súvisia so slabými stránkami, ale niekedy majú súvis aj so silnými stránkami. Pre ďalšie zostavovanie integrovanej stratégie rozvoja je potrebné problémy identifikovať a zároveň si určiť poradie prioritných problémov, na riešenie ktorých sa zástupcovia územia zamerajú a budú do ich riešenia investovať nielen finančné zdroje, ale aj svoj čas a ľudský potenciál.

Pre identifikáciu problémov, ich príčin a riešení sa dajú použiť viaceré techniky, zástupcovia územia MAS VITIS pod vedením skúseného facilitátora pracovali s technikou logickej párovej matrice a selektívnej dedukcie.

- **Uveďte, použité postupy pri príprave problémovej analýzy.**

Problémová analýza bola zostavená na jednom stretnutí, kde sa celý proces spoločného plánovania a programovania posúva z úrovne lokálnej na úroveň územnú, teda regionálnu. Na tomto stretnutí identifikovali zástupcovia všetkých obcí a sektorov problémy, s ktorými sa stretávajú a ktoré potrebujú riešiť. Následne po vzájomnom porovnaní z hľadiska urgencie a potreby riešenia definovali kľúčové problémy, z ktorých po diskusii a vzájomnej dohode identifikovali tri rozvojové priority.

Verejnosť sa o procese zostavovania spoločnej rozvojovej stratégie dozvedela z obecných informačných tabúľ, taktiež sa v každej obci realizovalo úvodné informačné stretnutie, z ktorých výstupy slúžili ako podklady k zostaveniu problémovej analýzy.

Na samotnom procese zostavenia problémovej analýzy a definovaní rozvojových priorít participovali zástupcovia verejného, podnikateľského, ako aj občianskeho sektora.

- Popíšte, ako bola verejnosť (občania, profesijné a záujmové združenia a zástupcovia jednotlivých sektorov) zapojení do procesu tvorby problémovej analýzy (napr.: ankety, dotazníky, informačné kampane, iné spoločenské aktivity), vrátane popisu účasti občanov v procese.

Problémová analýza bola zostavená na jednom stretnutí, kde sa celý proces spoločného plánovania a programovania posúva z úrovne lokálnej na úroveň územnú, teda regionálnu. Na tomto stretnutí identifikovali zástupcovia všetkých obcí a sektorov problémy, s ktorými sa stretávajú a ktoré potrebujú riešiť. Následne po vzájomnom porovnaní z hľadiska urgencie a potreby riešenia definovali kľúčové problémy, z ktorých po diskusii a vzájomnej dohode identifikovali tri rozvojové priority.

Verejnosť sa o procese zostavovania spoločnej rozvojovej stratégie dozvedela z obecných informačných tabúľ.

Na samotnom procese zostavenia problémovej analýzy a definovaní rozvojových priorít participovali zástupcovia verejného, podnikateľského, ako aj občianskeho sektora.

Výstupy zo spoločného pracovného stretnutia, ktoré slúžilo k definovaniu a výberu rozvojových priorít boli posunuté na obecné úrady, kde slúžili k nahliadnutiu a pripomienkovaniu pre všetkých obyvateľov

- Popíšte, úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov pri príprave a spracovaní problémovej analýzy (ak sa na spracovaní podieľali externí odborníci, uveďte ich identifikačné údaje a spôsob spolupráce).

Analýza problémov má za cieľ identifikovať kľúčové problémy územia, ktoré sú základom pre rozvojové priority. Pri ich definovaní vychádzame z auditu zdrojov a zo SWOT analýzy a ich výber je najdôležitejším krokom v strategickom plánovaní a zostavenia stratégie.

Rozvojové – strategické priority reflektujú kľúčové problémy a predstavujú oblasti intervencie, v ktorých sa budú koncentrovať plánované financie, personálne a materiálne zdroje.

NÁVRHOVÁ ČASŤ

KAPITOLA 4: ZOSTAVENIE STRATEGICKÉHO RÁMCA

4.1 Integrovaná stratégia rozvoja územia (strategické plánovanie)

- Uveďte, postupy a harmonogram spracovania Integrovanej stratégie rozvoja územia.

Pri strategickom plánovaní ide o rámcový pohľad na rozvoj územia verejno-súkromného partnerstva (MAS), ktorý zahŕňa aj širšie väzby v regióne (napr. prítomnosť a zámery väčšieho mesta, ktoré nie je súčasťou verejno-súkromného partnerstva (MAS) a prepojenie s vyššou regionálnou stratégiou) a venuje sa aj témam, ktoré nie je možné riešiť prostredníctvom osi 4 PRV (určuje demarkačné línie). Zdôvodnením integrovaného prístupu je vyššia efektívnosť a cielenosť použitia finančných prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu, a zabezpečenie vzájomnej súčinnosti finančných tokov do územia pre naštartovanie jeho endogénneho rozvoja.

Pri spracovaní Integrovanej stratégie rozvoja územia – MAS VITIS boli použité metódy a postupy práce založené na interaktívnom a participatívnom prístupe k strategickému plánovaniu. (prístup zdola- nahor, multisektorový prístup, využitie lokálnych zdrojov.)

Zostavený dokument bol spracovávaný za širokej účasti rôznych skupín miestnych obyvateľov a zástupcov obcí (mládež, študenti, dôchodcovia, zástupcovia záujmových organizácií – spoločenských, kultúrnych a športových organizácií, predstavitelia verejného sektora – poslanci a starostovia, ako aj pedagogický pracovníci, podnikatelia vo všetkých sektoroch a odvetviach) takže možno konštatovať, že predkladaný dokument odzrkadľuje reálne potreby a rozvojové zámery daného územia. Prístup integrovaného a endogénneho rozvoja vidieka bol podporený aj priebežných budovaním kapacity pre ďalšie riadenie a spravovanie územia.

Proces zhotovenia integrovanej stratégie metodicky pozostával z nasledovných etáp:

1. **„Miestna (lokálna) etapa“** – časť procesu, ktorá bola realizovaná na úrovni jednotlivých obcí prebiehala formou viacerých krokov:

- ***Mapovanie (audit) zdrojov***
  - ***zber sekundárnych zdrojov*** - informácie získavané na úrovni inštitúcií, napr. Štatistický úrad SR, ÚPSVaR, Obvodné úrady, Obecné úrady a pod. Tieto informácie sa týkali demografických, materiálnych, prírodných a ekonomických zdrojov.
  - ***zber primárnych zdrojov*** – tieto sa realizovali na úrovni občanov, podnikateľov alebo jednotlivcov (súkromné a verejné investičné mapy, informácie o záujmových združeniach, databázy zručných ľudí, databázy významných rodákov a iné).
- ***Spracovanie auditu zdrojov*** – popis situačnej analýzy podložený grafickým a tabuľkových spracovaním existujúcich zdrojov v území.
- ***Úvodné informačné stretnutia*** – realizované v každej obci MAS VITIS, so zástupcami podnikateľských subjektov, záujmových organizácií a spoločenských,

kultúrnych a športových spolkov a združení. Na týchto úvodných informačných stretnutiach boli zástupcom a predstaviteľom jednotlivých organizácií, subjektov a spoločností predstavené základné princípy prístupu Leader, základné podmienky jeho fungovania na Slovensku, ako aj princípy a proces zostavenia Integrovanej stratégie rozvoja územia ako spoločného rozvojového dokumentu.

- ***Verejné obecné stretnutia***, realizované v každej obci MAS VITIS, ktoré boli moderované facilitátorom – diskusie o súčasnej kvalite života a o predstavách občanov o budúcnosti v horizonte 20 rokov a diskusia k slabým a silným stránkam obce, ako aj rozvojovým príležitostiam a možným prekážkam ďalšieho rozvoja obce.
- V procese obecných stretnutí a mapovania zdrojov ***vyselektovanie zástupcov územia,*** ktorí sa neskôr budú podieľať na zhotovení integrovanej stratégii rozvoja územia.

2. **„Územná (mikroregionálna) etapa“** – časť procesu, ktorá obsahovala vlastný proces strategického plánovania so zástupcami MAS VITIS, pričom bola dodržaná zásada prístupu LEADER - maximálne 50 % zástupcov z verejného sektora. Táto etapa sa skladala z nasledovným krokov:

- ***Zostavenie vízie a SWOT analýzy územia*** na základe sumarizácie výstupov z obecných vízií a SWOT analýz, ako aj na základe situačnej analýzy podporenej názormi respondentov v realizovanom dotazníkovom prieskume - jedno stretnutie moderované facilitátorom.
- ***Zostavenie problémovej analýzy***, identifikácia kľúčových problémových okruhov a zadefinovanie rozvojových prioritných oblastí, do ktorých bude nasmerovaná intervencia do roku 2020 - jedno stretnutie moderované facilitátorom
- ***Zostavenie strategického rámca a akčného plánu***– kľúčové priority, strategický cieľ a špecifické ciele v rámci každej priority v opatreniach PRV SR ako aj operačných programov NSRR SR v rámci každého špecifického cieľa, zostavenie akčného plánu - jedno stretnutie moderované facilitátorom
- ***Zostavenie finančného rámca*** – rozdelenie finančných prostriedkov pre opatrenia PRV SR zaradené do integrovanej stratégie (opatrenia osi 3 PRV), financií pre chod miestnej akčnej skupiny a projektov spolupráce (opatrenia osi 4 PRV) - jedno stretnutie moderované facilitátorom
- ***Schválenie Integrovanej stratégie rozvoja územia MAS VITIS*** - jedno stretnutia moderované facilitátorom

Prehľad pracovných stretnutí realizovaných počas spracovania ISRU MAS VITIS je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Dátum stretnutia	Miesto stretnutia	Aktivita
19.10.2011	Jarok	Úvodné informačné stretnutie
19.10.2011	Báb	Úvodné informačné stretnutie
25.10.2011	Veľké Zálužie	Úvodné informačné stretnutie
26.10.2011	Lehota	Úvodné informačné stretnutie
26.10.2011	Rumanová	Úvodné informačné stretnutie
16.11.2011	Lehota	Zostavenie vízie a SWOT analýzy, obecné stretnutie
17.11.2011	Báb	Zostavenie vízie a SWOT analýzy, obecné stretnutie
23.11.2011	Rumanová	Zostavenie vízie a SWOT analýzy, obecné stretnutie
24.11.2011	Jarok	Zostavenie vízie a SWOT analýzy, obecné stretnutie
28.11.2011	Veľké Zálužie	Zostavenie vízie a SWOT analýzy, obecné stretnutie
30.11.2011	Veľké Zálužie	Zostavenie územnej vízie a SWOT analýzy a problémovej analýzy

07.12.2011	Veľké Zálužie	Problémová analýza a výber rozvojových priorít
15.12.2011	Veľké Zálužie	Zostavenie strategického rámca, akčného plánu a finančného rámca
11.01.2012	Veľké Zálužie	Prezentácia kompletného dokumentu zastupiteľstvám
17.01. 2012	Veľké Zálužie	Zasadnutie ustanovujúceho Valného zhromaždenia
11.12.2012	Lehota	Valné zhromaždenie, schválenie aktualizácie ISRU

4.1.1 Vízia, strategický cieľ, strategické priority a špecifické ciele

- Popíšte, zmeny oproti doterajšej praxi riešenia miestnych problémov, vymenujte inovačné aktivity a popíše spôsob využitia miestneho potenciálu pre inovácie.

Základnou metódou, ktorá bola v procese prípravy ISRU uplatnená je ***participácia - zapájanie širokej verejnosti do rozvojového procesu.*** Táto metóda bola v území MAS VITIS prvýkrát ako inovatívna metóda použitá nasledovným spôsobom:

- ✓ Organizovanie individuálnych stretnutí s občianskymi združeniami, podnikateľmi a predstaviteľmi samospráv, s remeselníkmi, občanmi, aktívnymi lídrami
- ✓ Organizovanie spoločenských stretnutí, verejnoprospešných aktivít
- ✓ Propagácia projektu - tabule na verejných miestach, vydávanie občasníka, článkov, pod.

Okrem týchto spomínaných podporných aktivít mobilizácie ľudského potenciálu sa v procese zostavenia ISRU postupovalo podľa osvedčených nástrojov pre strategické plánovanie.

Integrovaná stratégia rozvoja územia MAS VITIS v sebe zahŕňa viacero inovačných aktivít:

- odstránenie izolovanosti v riešení potrieb v území z úrovne lokálnej - obecnej na úroveň spolupráce územnú – mikroregionálnu
- vznik nových medzisektorových partnerstiev
- nové princípy spolupráce medzi subjektmi v mikroregióne (verejnými, podnikateľskými a neziskovými)
- zapájanie verejnosti do riešení problémov pomocou moderných metód komunitného rozvoja
- zvýšenie vzdelanosti a zručností obyvateľom a ich využitie pre potreby rozvoja územia

SPÔSOB VYUŽITIA MIESTNEHO POTENCIÁLU PRE INOVÁCIE

Spôsob a reálne využitie miestneho potenciálu pre inovácie bude uplatnený v rámci konkrétnych projektov, ktoré budú implementované prostredníctvom Integrovanej stratégie rozvoja územia MAS VITIS.
Spôsob využitia miestneho potenciálu pre inovácie bude definovaný v rámci konkrétnych predložených projektov.

- **Uveďte, akým spôsobom prispievajú inovácie k naplneniu cieľov Integrovanej stratégie rozvoja územia.**

Inovatívnosť celého rozvojového procesu v porovnaní s doterajším riešením problémov v území spočíva v ochote zástupcov jednotlivých obcí riešiť situáciu v MAS VITIS spoločne a takto postupovať aj v ďalšom riadení a spravovaní územia. Záujem o spoločný rozvoj územia nielen starostov, ale aj podnikateľov a zástupcov spoločenských organizácií je garanciou že ďalšie spravovanie a plánovanie rozvojových aktivít bude mať v mikroregióne integrovaný charakter.
Inovatívnosť v systéme riadenia rozvoja a spravovaní územia na základe multisektorovej spolupráce, revitalizácia a obnova obcí vedúca k celkovému zatraktívneniu územia a zlepšeniu vzhľadu obcí a stavu ŽP tvorí v spojitosti s podporou a mobilizáciou ľudských zdrojov v oblasti vedomostnej a znalostnej nástroj pre zabezpečenie ekonomickej a sociálnej stability.

- **Uveďte, logický rámec Integrovanej stratégie rozvoja územia a navrhovaných intervencií, opatrenia (vrátane opatrení súvisiacich s osou 3 PRV), názov opatrenia, operačný program, konečný prijímateľ (žiadateľ) a odôvodnenie výberu opatrenia – max. 10 riadkov.**

Na obecných verejných stretnutiach a jednom spoločnom mikroregionálnom stretnutí, ktoré prebehli v území za účasti zástupcov verejného, súkromného aj občianskeho sektora bola zostavená ***vízia*** – predstava o budúcej podobe mikroregiónu:

„Územie MAS VITIS bude v roku 2020 atraktívnym a konkurencieschopným územím využívajúcim predovšetkým vlastné ľudské, spoločenské a kultúrne zdroje v prospech vysokej kvality života a vytvoreným zázemím pre život v čistom, zdravom a kultúrnom vidieckom prostredí.
Miestnym obyvateľom ponúka bývanie v obciach s kvalitnou infraštruktúrou a komplexnými sociálnymi službami.
Potenciál bohatej histórie a ľudových tradícií je základným atribútom pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu v prospech tvorby nových príjmových možností pre miestnych obyvateľov, ako aj prezentácie a propagácie územia.“

Vízia sa začne napĺňať prostredníctvom dosiahnutia vytýčeného strategického cieľa a investovania do troch rozvojových priorít v horizonte roku 2020, ktoré vyplynuli z analýzy územia a hlavne z problémovej analýzy.

Zo SWOT analýzy územia a z problémovej analýzy vyplýva, že na území MAS VITIS, je potrebné riešiť prioritne:

- ***Miestna ekonomika a rozvoj podnikania***
- ***Kvalitná sociálna starostlivosť***
- ***Lokálna a environmentálna infraštruktúra***
- ***Kultúrnohistorické dedičstvo a identita***

LOGICKÝ RÁMEC INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA BOL INTERAKTÍVNE ZOSTAVENÝ PODĽA UVEDENEJ LOGICKEJ ŠTRUKTÚRY V PORADÍ:

- Strategický cieľ
- Strategické priority
- Špecifické ciele a ich priority

- Opatrenia a v rámci nich vybrané aktivity

Strategický cieľ:

„Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020“.

Strategický cieľ vyplynul z výberu rozvojových priorít, a očakávanej dlhodobej merateľnej kvalitatívnej zmeny v území, realisticky dosiahnuteľnej do roku 2020 za predpokladu investovania finančných vstupov v oblasti troch nižšie uvedených strategických priorít.

Strategické priority:

- ***Miestna ekonomika a rozvoj podnikania***
- ***Kvalitná sociálna starostlivosť***
- ***Lokálna a environmentálna infraštruktúra***
- ***Kultúrnohistorické dedičstvo a identita***

Strategické priority sa vyšpecifikovali pri interaktívnom zostavovaní SWOT analýz na úrovni lokálnej aj mikroregionálnej, ale hlavne pri definovaní problémovej analýzy, ktorá bola zostavená za účasti zástupcov všetkých troch sektorov územia MAS VITIS.

V rámci strategických priorít definovali zástupcovia územia aj špecifické ciele. Pri zostavovaní špecifických cieľov bol dôraz kladený najmä na alokáciu finančných prostriedkov vybraných opatrení a nimi podporovaných aktivít.
Zástupcovia územia MAS VITIS identifikovali na základe vyššie uvedených skutočností tieto ciele:

Strategická priorita 1: Miestna ekonomika a rozvoj podnikania
Špecifický cieľ 1.1: Podpora ekonomického rozvoja územia smerom k malému strednému podnikaniu
Špecifický cieľ 1.2: Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia

Strategická priorita 2: Kvalitná sociálna starostlivosť
Špecifický cieľ 2.1: Podpora budovania úrovne sociálnych služieb v území

Strategická priorita 3: Lokálna a environmentálna infraštruktúra
Špecifický cieľ 3.1: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života
Špecifický cieľ 3.2: Rozšírenie a skvalitnenie infraštruktúry životného prostredia s cieľom ochrany prírodného prostredia

Strategická priorita 4: Kultúrnohistorické dedičstvo a identita
Špecifický cieľ 4.1: Zveľadením a zachovávaním kultúrnohistorického dedičstva budovať identitu územia

V rámci uvedených cieľov sú navrhnuté nasledovné opatrenia:

Špecifický cieľ 1.1: Podpora ekonomického rozvoja územia smerom k malému strednému podnikaniu

- ✓ Podpora poľnohospodárskych výrobcov a spracovateľov využívajúcich miestne zdroje
- ✓ Rozvoj malého a stredného podnikania s využitím domáceho rastového potenciálu a progresívnych technológií

Špecifický cieľ 1.2: Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia

- ✓ 313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A (Opatrenie PRV SR, os 3)
- ✓ 313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B (Opatrenie PRV SR, os 3)

Špecifický cieľ 2.1: Podpora budovania úrovne sociálnych služieb v území

- ✓ Rozvoj infraštruktúry sociálnej starostlivosti

Špecifický cieľ 3.1: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života

- ✓ 341 Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka (opatrenie PRV SR, os 3)
- ✓ 342 – Obnova a rozvoj obcí (opatrenie PRV SR, os 3)
- ✓ 341 – Regenerácia sídiel (Opatrenie ROP SR)
- ✓ Obnova obcí (Nástoj 1 NSK)

Špecifický cieľ 3.2: Rozšírenie a skvalitnenie infraštruktúry životného prostredia s cieľom ochrany prírodného prostredia

- ✓ Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd (Opatrenie OP ŽP SR, 1.2.)
- ✓ Ochrana a využívanie vôd (Envirofond, B Oblasť)
- ✓ Odpadové hospodárstvo (OP ŽP SR, 4.4.1 a 4.4.2)

Špecifický cieľ 4.1: Zveľadením a zachovávaním kultúrnohistorického dedičstva budovať identitu územia

- ✓ Rozvoj vidieckej spoločnosti a podpora tradícií (Nástroj 1 NSK)
- ✓ Obnova kultúrnych pamiatok (Ministerstvo kultúry SR, 1.1)
- ✓ Vzdelávanie a informovanie (Opatrenie PRV SR, os 3)

- **Vyplňte, Prílohu č.3 Súhrnný prehľad Integrovanej stratégie rozvoja územia Integrovanej stratégie rozvoja územia.**

Viď príloha č. 3

Vízia vyjadruje predstavu obyvateľov o budúcich okolnostiach života v území. Je úzko prepojená na vnímanie aspektov kvality života v oblastiach ako – pracovné príležitosti, bývanie, životné prostredie, možnosti spoločenského života a oddychu. Je dôležité, aby sa vízia naformulovala spoločne, aby sa s ňou každý stotožnil. Takto sa vízia stáva prostriedkom na začatie spoločnej tvorby rozhodnutí a komunikačného procesu v rámci partnerstva. Je užitočné ak sa vízia najskôr zostaví na úrovni každej jednotlivej obce a potom spoločne za celé územie. To umožní široké zjednotenie uvedenej predstavy.

Strategický cieľ je vyjadrením zmeny, ktorá sa v dlhodobom časovom horizonte udeje v území, ak sa zrealizuje plánovaná intervencia (opatrenia, aktivity a finančný plán) v rozvojových – strategických prioritách. Naformulovaná zmena musí reflektovať situáciu v území – audit zdrojov, analýzy a vybrané rozvojové priority a musí byť realistická (dosiahnuteľná v danom čase, s danými finančnými prostriedkami, v danom prostredí a s danými kapacitami). Musí byť merateľný prostredníctvom indikátorov dopadu.

Strategické priority sú vlastne rozvojovými prioritami, ktoré vzišli z problémovej analýzy. Tieto musia byť takými oblasťami, ktoré ak sa do nich koncentruje investičné úsilie posunú územie maximálne efektívne, účinne a trvaloudržateľne k dosiahnutiu strategického cieľa. Špecifické ciele sú zámery, ktoré je potrebné dosiahnuť v rámci jednotlivých rozvojových priorít tak, aby intervencia viedla k dosiahnutiu strategického cieľa.

- **Uveďte, väzbu vybraných opatrení osi 3 PRV, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader na príslušné ciele Integrovanej stratégie rozvoja územia.**

V rámci uvedených cieľov sú navrhnuté pre Integrovanú stratégiu rozvoja územia MAS VITIS nasledovné opatrenia Programu rozvoja vidieka SR a v rámci nich nižšie uvedené vybrané aktivity:

V rámci špecifického cieľa 1.2 - *Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia*n ide o opatrenia osi 3 PRV SR:

- ✓ 313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A (Opatrenie PRV SR, os 3)

- Rekonštrukcia a modernizácia nízkokapacitných ubytovacích zariadení s kapacitou maximálne 10 lôžok – stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane zriadenia pripojenia a internet;

- Prestavba a/alebo prístavba časti rodinných domov a ďalších nevyužitých objektov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia s kapacitou maximálne 10 lôžok - stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane zriadenia pripojenia a internet;
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia doplnkových relaxačných zariadení sauna, krb, bazén a pod.).

Súčasťou stavebných investícií môžu byť aj prístupové cesty, pripojenia na inžinierske siete a úpravy v rámci areálu.

V rámci špecifického cieľa 1.2 - *Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia*n ide o opatrenia osi 3 PRV SR:

- ✓ 313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B (Opatrenie PRV SR, os 3)

- Marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu rozvoja regiónu

V rámci špecifického cieľa 3.1*: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života* ide o opatrenia osi 3 PRV SR:

- ✓ 341 Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka (opatrenie PRV SR, os 3)

- Rekonštrukcia a modernizácia rekreačných zón;
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských športových ihrísk (vrátane krytých a zázemí týchto ihrísk), tržníc (vrátane krytých), autobusových zastávok a pod., (napr. obecných rozhlasov);
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb (napr. obecný úrad, kultúrny dom, dm smútku) a objektov spoločenského významu (napr. amfiteátre) vrátane ich okolia (okrem stavieb a budov evidovaných na Ministerstve kultúry SR v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok a lokalít UNESCO) vrátane zriadenia pripojenia na internet.

V rámci špecifického cieľa 3.1*: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života* ide o opatrenia osi 3 PRV SR:

- ✓ 342 – Obnova a rozvoj obcí (opatrenie PRV SR, os 3)

- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest, lávok, mostov;
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia chodníkov, cyklotrás, verejného osvetlenia (upozornenie: finančné prostriedky na zlepšenie technického stavu verejného osvetlenia je možné získať i v rámci opatrenia 2.2 Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast) , verejných priestranstiev a parkov.

V rámci špecifického cieľa *4.1: Zveľadením a zachovávaním kultúrnohistorického dedičstva budovať identitu územia* ide o opatrenia osi 3 PRV SR:

- ✓ Vzdelávanie a informovanie (Opatrenie PRV SR, os 3)

Vzdelávacie aktivity určené pre podnikateľské subjekty a subjekty verejnej správy (obce, mestá a ich združenia a občianske združenia) – tematicky zamerané najmä na:

- ekonomiku podnikateľského subjektu (napr. legislatíva, riadenie ekonomicky životaschopného podniku, podnikateľský plán, diverzifikácia činností, spolupráca a rozvoj podnikov);
- zavádzanie nových metód a nástrojov práce a riadenia vo vidieckom priestore;
- manažment kvality;
- inovácie vo vidieckych oblastiach, zavádzanie informačných technológií, internetizácia;
- ochranu životného prostredia (environmentálne vhodné technológie, alternatívne zdroje energie, separovaný zber, využívanie biomasy, ochrana, tvorba a manažment krajiny, cieľová kvalita vidieckej krajiny a pod.);
- obnovu a rozvoj vidieka;
- prístup Leader.

2. nasledovné formy informačných aktivít

- tvorba nových vzdelávacích programov;
- tvorba analýz vzdelávacích potrieb;
- krátkodobé kurzy, školenia, tréningy na získanie potrebných vedomostí a zručností;
- konferencie a semináre;
- televízne a rozhlasové kampane (ako sú propagačné aktivity, besedy, talk shows);
- výmenné informačné stáže a návštevy v tuzemsku a v EÚ;
- putovné aktivity k cieľovým skupinám;
- ďalšie formy, ako napríklad tlačené publikácie a webové portály, trvalý informačný a poradenský servis zameraný na celoživotné vzdelávanie.

Uprednostňujú sa kombinácie uvedených foriem.

Okrem vyššie uvedených opatrení sú v ISRÚ zaradené ***aj <u>prierezové opatrenia</u> z PRV SR*** a to:

opatrenie 431 – Chod miestnej akčnej skupiny, v ktorom oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi opatrenia a príslušnými právnymi
predpismi EÚ, napr.:

- školenia, konferencie, semináre, workshopy manažmentu[1] a zamestnancov MAS**Chyba! Záložka nie je definovaná.** zodpovedných za realizáciu stratégie;
- štúdie a analýzy dotknutého územia zamerané na aktualizáciu stratégie;
- publicita a informovanie o dotknutej oblasti a o stratégii;
- prevádzková činnosť;
- administratívna činnosť MAS: vyhlásenie výzvy, príjem žiadostí, administratívna kontrola žiadostí a príloh, hodnotenie projektov podľa kritérií, výber projektov a ich schválenie, kontrola realizácie projektov;
- zber informácií pre monitoring a hodnotenie;
- vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov;
- semináre, školenia, konferencie, workshopy pre členov MAS zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie;

[1] Členovia výkonného orgánu

- vypracovanie integrovanej stratégie rozvoja územia;
- činnosti súvisiace s budovaním zručností a schopností MAS vrátane výdavkov podľa čl. 59 písm. a)-d) nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005

opatrenie 421 Vykonávanie projektov spolupráce

- spoločný marketing Leaderovských skupín v rôznych regiónoch so zameraním napr.: na miestne špeciality, miestne produkty, remeselné výrobky, vytvorenie siete prevádzkovateľov a výrobcov miestnych produktov, vytvorenie regionálnej značky produktov, služieb a pod.;
- ochrana spoločného kultúrneho bohatstva, ako napr.: rekonštrukcia objektov spoločenského významu (pamätníky, hroby, pamätné tabule, izby), zriadenie a výstavba miestnych múzeí, zriadenie izieb ľudových tradícií a izieb významných osobnosti (vrátane vnútorného vybavenia okrem výstavných exponátov), výstavba vyhliadkovej veže, výstavba a rekonštrukcia náučných a turistických chodníkov, inštalovanie a výroba náučných, informačných a historických tabúľ, revitalizácia, resp. obnova historických parkov a záhrad a pod.;
- budovanie kapacít: výmena skúseností, prenos praktických skúseností pri rozvoji vidieka (napr. spoločné publikácie, prípadové štúdie, návody osvedčených postupov, výskumy, s cieľom výmeny skúseností a prenosu praktických skúseností, ktoré musia viesť k prijatiu spoločných metodík a pracovných metód alebo k rozvinutiu spoločnej alebo koordinovanej činnosti, twinningové podujatia – výmenné programy pre zamestnancov a manažment MAS, spoločná alebo koordinovaná práca) a pod.;
- prevádzková činnosť a administratívna činnosť súvisiaca s prípravou a realizáciou projektu spolupráce.

- **Uveďte ako súbor vybraných opatrení osi 3 PRV reflektuje na situáciu v území (audit zdrojov), analýzy a strategický rámec Integrovanej stratégie rozvoja územia.**
- **Uveďte ako súbor vybraných opatrení osi 3 PRV rieši problémy daného územia a podporuje jeho rozvoj podľa skutočných potrieb.**

Všetkých päť opatrení Integrovanej stratégie rozvoja území MAS VITIS, ktorých opodstatnenosť a potrebu pre ďalší rozvoj územia uvádzame v predchádzajúcich kapitolách , medzi sebou navzájom súvisia a zároveň na seba logicky nadväzujú, čím prispievajú k hodnotovému napĺňaniu strategického cieľa.

- **Vyplňte v Záväznej osnove Integrovanej stratégie rozvoja územia, Prílohu č. 4 Opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader. Formulár Opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader bude vyplnený samostatne pre každé vybrané opatrenie z osi 3 PRV, ktoré sa bude implementovať prostredníctvom osi 4 Leader. Jedno z opatrení bude venované opatreniu 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny a v prípade, ak verejno-súkromné partnerstvo (MAS) predpokladá realizáciu projektov spolupráce, jedno z opatrení bude venované vykonávaniu projektov spolupráce.**

viď príloha č. 4

Akčný plán predstavuje následnú činnosť strategického plánovania a rozpracováva opatrenia osi 3 PRV a konkrétne podporované činnosti, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader.

4.3 Finančný plán

- Uveďte, spolufinancovanie implementácie Integrovanej stratégie rozvoja územia (činnosti, projekty, ktoré nie sú financované z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013), – finančné prostriedky z iných štrukturálnych fondov, operačných programov, grantov, ostatné verejné zdroje. Uveďte názov zdroja a finančnú čiastku.

Nitriansky samosprávny kraj poskytne každému VSP, ktoré splnilo všetky stanovené podmienky (spracovanie Integrovanej stratégie rozvoja územia v súčinnosti s procesom budovanie ľudských kapacít v území) v kraji spolufinancovanie implementácie ISRÚ – dotáciu na úrovni stratégie, o rozdelení ktorej bude rozhodovať Výberová komisia a Výkonná rada MAS VITIS.
Všetky finančné prostriedky z rozpočtu VÚC budú použité v súlade s Nástrojom 2 NSK a budú použité na spolufinancovanie výhradne projektov opatrení PRV SR, a to buď na prefinancovanie neoprávnených nákladov projektov podporených v rámci ISRÚ, alebo na financovanie oprávnených a neoprávnených nákladov identických projektov, ktoré nebudú financované v rámci rozpočtu z osi 4 (PRV SR) v prípade, že pre jednotlivé opatrenia sa použijú všetky plánované finančné prostriedky EPFRV a štátneho rozpočtu.

Pre spolufinancovanie opatrení PRV SR nebudú využité iné verejné zdroje než zdroje EPFRV, štátneho rozpočtu, zdroje vyššie uvedených operačných programov NSRR SR a vyššie uvedené zdroje VÚC. Verejné zdroje obcí (miestnych samospráv) sa budú realizovať prostredníctvom spolufinancovania jednotlivých projektov, ako je to uvedené v prílohe č. 5

V procese spracovanie integrovanej stratégie sa podarilo identifikovať oprávnených užívateľov pre realizáciu podnikateľských aktivít v rámci opatrení PRV, teda konečných užívateľov v opatreniach zameraných na podporu rozvoja vidieckeho cestovného ruchu.

Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu je aj jedným z priorít ISRÚ. Rozpočet integrovanej stratégie je preto tvorený, resp. spolufinancovaný aj potenciálnymi konečnými užívateľmi v tomto opatrení (miestnymi podnikateľskými subjektami).

Finančný plán Integrovanej stratégie územia MAS VITIS korešponduje a reflektuje s jednotlivými opatreniami a aktivitymi akčného plánu, tak ako boli navrhnuté v strategickom rámci definovaným vo vyššie uvedených kapitolách.

Finančná tabuľka uvádza členenie financií podľa osí, cieľov a opatrení strategického rámca a vychádza z objenu financií stanovaných v Usmernení pre administráciu osi 4 LEADER. Kalkulácia oprávnených nákladov vychádza z maximálnej výšky podpory v rámci opatrenia 4.1 pre MAS – tj. 2 086 684 EUR

Verejno- súkromné partnerstvo MAS VITIS bude žiadať pre podporu opatrení osi 3 Integrovanej stratégie rozvoja územia finančnú podporu vo výške 2 086 500 EUR.

Tento finančný objem sa použije pre podporu plánovaných opatrení Osi 3 PRV SR nasledovne:

⇒ ***Špecifický cieľ 1.2: Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia***
⇒ PRIORITA Vidiecky cestovný ruch
⇒ OPATRENIE 2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A

Alokovaná čiastka finančných prostriedkov z verejných zdrojov opatrenia je 196 500 EUR, čo je čiastka predstavujúca 50 % oprávnených nákladov pre podporu 5 vybraných projektov s maximálnou výškou rozpočtu oprávnených nákladov 39 300 EUR .
Celkový rozpočet oprávnených nákladov opatrenia Integrovanej stratégie rozvoja územia tvorí 393 000 EUR (čiastka 196 500 EUR predstavuje spolufinancovanie zo strany opráveného beneficienta finančnej pomoci).

Opatrenie	Rozsah podpory na 1 projekt	Miera spolufinan-covania	Finančný plán		
			Celkový rozpočet oprávnených nákladov	Z toho	
				Os 4 Leader	Ostatné zdroje (súkromné)
Podpora činností v oblasti VCR - A	2 600 – 39 300 EUR	50 %	393 000 EUR	196 500 EUR	196 500 EUR

⇒ ***Špecifický cieľ 1.2: Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia***
⇒ PRIORITA Vidiecky cestovný ruch
⇒ OPATRENIE 2.1.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B

Alokovaná čiastka finančných prostriedkov z verejných zdrojov opatrenia je 90 000 EUR, čo je čiastka predstavujúca 100 % oprávnených nákladov pre podporu 3 vybraných projektov s maximálnou výškou rozpočtu oprávnených nákladov 30 000 EUR .
Celkový rozpočet oprávnených nákladov opatrenia Integrovanej stratégie rozvoja územia tvorí 90 000 EUR.

Opatrenie	Rozsah podpory na 1 projekt	Miera spolufinan-covania	Finančný plán		
			Celkový rozpočet oprávnených nákladov	Z toho	
				Os 4 Leader	Ostatné zdroje (súkromné)
Podpora činností v oblasti VCR - B	1 500 – 30 000 EUR	0 %	90 000 EUR	90 000 EUR	0 EUR

⇒ ***Špecifický cieľ 3.1: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života***

⇒ PRIORITA Verejná infraštruktúra
⇒ OPATRENIE 3.1.1 Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka

Alokovaná čiastka finančných prostriedkov z verejných zdrojov opatrenia je 1 230 000 EUR, čo je čiastka predstavujúca 95 % oprávnených nákladov pre podporu 15 vybraných projektov s maximálnou výškou rozpočtu oprávnených nákladov 82 000 EUR .
Celkový rozpočet oprávnených nákladov opatrenia Integrovanej stratégie rozvoja územia tvorí 1 291 500 EUR (čiastka 61 500 EUR predstavuje spolufinancovanie zo strany opráveného beneficienta finančnej pomoci).

Opatrenie	Rozsah podpory na 1 projekt	Miera spolufinan-covania	Finančný plán		
			Celkový rozpočet oprávnených nákladov	Z toho	
				Os 4 Leader	Ostatné zdroje (verejné)
Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka	30 000 – 82 000 EUR	5 %	1 291 500 EUR	1 230 000 EUR	61 500 EUR

⇒ ***Špecifický cieľ 3.1: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života***
⇒ PRIORITA Verejná infraštruktúra
⇒ OPATRENIE 3.1.2 Obnova a rozvoj obcí

Alokovaná čiastka finančných prostriedkov z verejných zdrojov opatrenia je 500 000 EUR, čo je čiastka predstavujúca 95 % oprávnených nákladov pre podporu 10 vybraných projektov s maximálnou výškou rozpočtu oprávnených nákladov 52 500 EUR .
Celkový rozpočet oprávnených nákladov opatrenia Integrovanej stratégie rozvoja územia tvorí 525 000 EUR (čiastka 25 000 EUR predstavuje spolufinancovanie zo strany opráveného beneficienta finančnej pomoci

Opatrenie	Rozsah podpory na 1 projekt	Miera spolufinan-covania	Finančný plán		
			Celkový rozpočet oprávnených nákladov	Z toho	
				Os 4 Leader	Ostatné zdroje (verejné)
Obnova a rozvoj obcí	10 000 – 52 500 EUR	5 %	525 000 EUR	500 000 EUR	25 000 EUR

⇒ ***Špecifický cieľ 4.1: Zveľadením a zachovávaním kultúrnohistorického dedičstva budovať identitu územia***
⇒ PRIORITA Podpora miestnej identity
⇒ OPATRENIE 4.1.3 Vzdelávanie a informovanie

Alokovaná čiastka finančných prostriedkov z verejných zdrojov opatrenia je 70 000 EUR, čo je čiastka predstavujúca 100 % oprávnených nákladov pre podporu 7 vybraných projektov s maximálnou výškou rozpočtu oprávnených nákladov 10 000 EUR .
Celkový rozpočet oprávnených nákladov opatrenia Integrovanej stratégie rozvoja územia tvorí 70 000 EUR.

Opatrenie	Rozsah podpory na 1 projekt	Spolufinan-covanie užívateľom	Finančný plán		
			Celkový rozpočet oprávnených nákladov	Z toho	
				Os 4 Leader	Ostatné zdroje
Vzdelávanie a informovanie	3 000 – 10 000 EUR	0 %	70 000 EUR	70 000 EUR	0 EUR

Opatrenia osi 4 sú v tabuľke kalkulované zvlášť, a to opatrenie 421 - Vykonávanie projektov spolupráce - sú v strategickom rámci ISRÚ zakomponované ako prierezové opatrenie, majú však samostaný rozpočet v rámci osi 4 (v zmysle Usmernenia administrácie osi 4 Leader maximálna výška oprávnených výdajov na jedene projekt je 40 000 EUR.) **Partnerstvo si naplánovalo v stratégii jeden projekt národnej spolupráce (výška oprávnených nákladov 40 000 EUR) a jeden projekt nadnárodnej spolupráce (výška oprávnených nákladov 40 000 EUR), spolu v celkovej výške oprávnených nákladov 80 000 EUR.**

Pre chod MAS sú určené Usmernením pre administráciu osi 4 maximálne prostriedky pre pokrytie oprávenených výdajov ***415 000 EUR*** počas celého programového obdobia.

Partnerstvo si naplánovalo využiť pre svoj chod 415 000 EUR.

- **Vyplňte, Prílohu č. 5 Finančný plán implementácie opatrení financovaných z PRV 2007-2013 Integrovanej stratégie rozvoja územia , v súlade s údajmi uvedenými Prílohe č.4 Opatrenia osi 3 a osi 4 Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader v časti Výška a rozsah podpory – celkový rozpočet opatrenia.**

Viď príloha č.5

Finančný plán (A) Integrovanej stratégie rozvoja územia vychádza z maximálnej výšky podpory na opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a určuje finančné prostriedky, ktoré budú použité na realizáciu projektov v rámci Integrovanej stratégie rozvoja územia (finančné prostriedky z iných štrukturálnych fondov, operačných programov, grantov sa vo finančnom pláne neuvádzajú).

Pri finančnom pláne (B) na opatrenie 4.2. Vykonávanie projektov spolupráce sa vychádza z maximálnej výšky podpory pre toto opatrenie.

Pri finančnom pláne (C) na opatrenie 4.3. Chod Miestnej akčnej skupiny sa vychádza z maximálnej výšky podpory pre toto opatrenie pričom musí byť dodržaná podmienka nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 a nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006.

4.4 Monitorovací a hodnotiaci rámec

- **Zostavte plán monitoringu (vyplňte tabuľku: Dodatočné monitorovacie ukazovatele)**
  - navrhnite min. 1 merateľný monitorovací ukazovateľ, ktorý bude slúžiť k hodnoteniu strategického cieľa. Uveďte východiskový stav a predpokladanú cieľovú hodnotu, ktorá sa má dosiahnuť do r. 2013, aby bolo možné vyhodnotiť stanovený strategický cieľ.
  - navrhnite min. 1 merateľný monitorovací ukazovateľ, ktorý bude slúžiť pre hodnotenie každého špecifického cieľa. Uveďte východiskový stav a predpokladanú cieľovú hodnotu, ktorá sa má dosiahnuť do r. 2013, aby bolo možné vyhodnotiť stanovený špecifický cieľ.
  - navrhnite merateľné monitorovacie ukazovatele pre jednotlivé opatrenia, ktoré budú implmentované v rámci Vašej stratégie. Ukazovatele musia byť navrhnuté s ohľadom na ciele stratégie a daných opatrení. Uveďte aj ich predpokladanú cieľovú hodnotu, ktorá sa má dosiahnuť do r. 2013. MAS si môže naplánovať predpokladané dosahované hodnoty ukazovateľov za každý rok až do roku 2013.

Tabuľka: Dodatočné monitorovacie ukazovatele

Úroveň	**Ukazovateľ (názov a merná jednotka)**	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Strategický cieľ: Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020**.**	Počet obyvateľov MAS VITIS	12 697	13 000	*Obecné štatistiky, každoročne k 31.12.*
	Počet podnikateľských subjektov	787	820	
Špecifický cieľ 1.2: Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia	Počet novovytvorených lôžok v ubytovacích zariadeniach	52	67	*Obecné štatistiky, každoročne k 31.12.*
Špecifický cieľ 3.1: Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života	Počet nových inovatívnych projektov	0	5	*Obecné štatistiky, každoročne k 31.12.*
Špecifický cieľ 4.1: Zveľadením a zachovávaním kultúrnohistorického dedičstva budovať identitu územia	Počet nových inovatívnych projektov	0	3	*Obecné štatistiky, každoročne k 31.12.*
Opatrenie 2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A	Počet rekonštruovaných, modernizovaných nízkokapacitných ubytovacích zariadení	0	1	Po skončení projektu

	2/Počet prestavaných rodinných domov/iných objektov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia	0	3	projektové záznamy konečných užívateľov, 1x ročne
	3/ Počet vystavaných, rekonštruovaných, modernizovaných doplnkových relaxačných zariadení	0	5	
Opatrenie 2.1.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B	Počet ľudí a subjektov priamo zapojených do marketingových aktivít vidieckeho cestovného ruchu	0	50	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
	Počet marketingových a propagačných aktivít vidieckeho cestovného ruchu	0	10	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
Opatrenie 3.1.1 Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka	Počet vybudovaných, zrekonštruovaný a zmodernizovaných detských ihrísk	5	10	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne

	Počet zrekonštruovaných a zmodernivaných objektov spoločenského významu	0	7	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
Opatrenie 3.1.2 Obnova a rozvoj obcí	Počet zrekonstruovaných verejných priestranstiev a parkov	2	8	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
	Počet zrekonstruovaných lávok a mostov	0	6	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
Opatrenie 4.1.3 Vzdelávanie a informovanie	Počet účastníkov vzdelávacej/ informačnej aktivity (počet)	0	105	Zber údajov od prijímateľov finančnej podpory pri predložení každej ŽoP (prezenčné listiny)
	Počet informačných/ vzdelávacích aktivít (počet)	0	7	Zber údajov od prijímateľov finančnej podpory pri predložení každej ŽoP

- **Popíšte, spôsoby overovania, frekvencie a získavania navrhovaných monitorovacích ukazovateľov. (vzor podľa tabuľky: Dodatočné monitorovacie ukazovatele)**
- **Popíšte, spôsob monitorovania realizácie projektov.**

  Projektový tím MAS VITIS zostavil pre potreby hodnotenia a monitorovania hodnotiace a monitorovacie rámce na úrovni strategického cieľa, špecifických cieľov, aj jednotlivých aktivít. Tieto rámce pomôžu už na začiatku procesu stanoviť reálne ciele a opatrenia v území.

  Paralelne predstavujú aj nástroj pre priebežné hodnotenie implementácie stratégie a slúžia pre Predsedníctvo a Monitorovací výbor ako nástroj zmien v prípade, ak samotná implementácia ISRU nebude sledovať určené ciele. Navrhnuté tabuľky budú slúžiť ako východiskový materiál slúžiaci k posúdeniu vplyvov ISRU na rozvoj územia. Tieto ukazovatele sa budú sledovať minimálen dvakrát ročne a ich číselné hodnoty budú predkladané Monitorovaciemu výboru.

  Zber uvedených monitorovacích indikátorov bude kancelária MAS VITIS realizovať a vyhodnocovať v súčinnosti s PPA dvakrát ročne, tento postup však vždy prebehne u všetkých podporených užívateľov pri každej žiadosti o platbu. Manažér MAS zostaví z výstupov kontroly monitorovacích indikátorov monitorovaciu správu, ktorá bude predložená Predsedníctvu a Monitorovaciemu výboru a PPA. Sledované indikátory sa budú porovnávať v rámci každej správy s východiskových stavom a taktiež s hodnotami sledovanými u všetkých potenciálnych a podporených beneficientov.
  Proces hodnotenia Integrovanej stratégie rozvoja územia MAS VITIS sa bude realizovať pomocou súborov indikátorov – ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu. Hodnotiť sa bude reálny stav v porovnaní s východiskovým stavom v úvodnej fáze realizácie stratégie a hodnoty uvedených ukazovateľov v tomto čase s ohľadom na ostatné zásahy, ktoré sa budú realizovať aj mimo stratégie. Z hľadiska hodnotenia efektívnosti stratégie sa uskutoční ***strednodobé hodnotenie*** (uprostred jej realizácie) a ***ex-post hodnotenie*** (hodnotenie po jej skončení) nezávislými hodnotiteľmi.

- **Uveďte, plánované hodnoty povinných monitorovacích ukazovateľov, ktoré sa majú dosiahnuť do r. 2013 (vyplňte tabuľku: Povinné monitorovacie ukazovatele pre MAS za os 4 Leader).**

Tabuľka: Povinné monitorovacie ukazovatele pre MAS za os 4 Leader

Kód opatrenia: 41	**Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia**	
	veľkosť MAS v km^2 počet obyvateľov v podporenej MAS počet projektov financovaných MAS počet podporených beneficientov počet obcí podporeného územia	107,87 12 697 20 10 6
Kód opatrenia: 421	**Vykonávanie projektov spolupráce**	
	počet podporených projektov spolupráce počet spolupracujúcich MAS hrubý počet vytvorených pracovných miest	1 3 0
Kód opatrenia: 431	**Chod miestnej akčnej skupiny**	
	počet podporených aktivít počet účastníkov, ktorí úspešne dokončili tréningovú aktivitu	20 95

Tabuľka: Povinné ukazovatele za opatrenia osi 3 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader

Úroveň	**Ukazovateľ (názov a merná jednotka)**	**Typ ukazovateľa**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**
Opatrenie: Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu (313)	Počet podporených aktivít (počet)	Výstup	10
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	393 000 EUR
	Hrubý počet vytvorených pracovných miest	Výsledok	2
Opatrenie: Vzdelávanie a informovanie (331)	Počet účastníkov vzdelávacej/ informačnej aktivít (počet)	Výstup	105
	Počet vzdelávacích dní (počet)	Výstup	21
	Počet účastníkov, ktorí úspešne absolvovali a ukončili vzdelávaciu aktivitu	Výsledok	95
Opatrenie: Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo (321)	Počet podporených obcí (počet)	Výstup	5
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	1 292 500 EUR
	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu Rast používania internetu na vidieku	Výsledok	9 000 EUR
Opatrenie: Obnova a rozvoj obcí (322)	Počet podporených obcí (počet)	Výstup	5
	Celkový objem investícií (v EUR)	Výstup	525 000 EUR
	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu	Výsledok	9 000 EUR

- **Uveďte, hodnotiaci rámec – plán, druhy a postupy hodnotenia stratégie, spôsob zapracovania výsledkov hodnotenia do stratégie.**

- **Popíšte, postupy sebahodnotenia jednotlivých orgánov MAS (výkonný orgán, výberová komisia MAS a monitorovací výbor) a činnosti MAS (max. 20 riadkov).**

Predmetom sebahodnotenia MAS je:

- priebeh implementácie stratégie
- činnosť MAS a fungovanie vlastného inštitucionálneho zázemia.

Základom seba-hodnotenia implementácie stratégie je pravidelné (minimálne raz za pol roka) číselné vyhodnocovanie vyššie uvedených ukazovateľov monitorovania (výstup) a minimálne raz za rok ukazovateľov hodnotenia (výsledok) za súčasného sledovania celkového vývoja územia v kontexte. Ukazovatele dopadu sa vyhodnocujú na konci programového obdobia (rok 2013) a implementácie stratégie (rok 2015). V súčinnosti s PPA ďalej MAS vyhodnocuje indikátory povinne stanovené v PRV SR, opatreniach osi 3 a 4.

Správy o monitorovaní pripravuje kancelária MAS, ktorá má k dispozícii údaje v podobe kvantifikovaných ukazovateľov (ich aktuálne hodnoty k dátumu monitorovania) na základe pravidelných zberov údajov u užívateľov v súčinnosti s PPA. Monitorovacie správy sú ďalej podkladom pre zostavenie priebežných hodnotiacich správ a tie slúžia následne ako vstup pre nezávislé hodnotenie implementácie IRSÚ i ako podklad pre RO pre hodnotenie implementácie všetkých vybraných stratégií vrátane posúdenia ako tieto prispievajú k realizácii cieľov PRV SR.

Výkonný výbor na každom svojom zasadnutí prerokuje monitorovacie správy a vydá k nim stanovisko. Správa spolu so stanoviskom je postúpená Monitorovaciemu výboru MAS, ktorý zasadá dvakrát ročne a ktorý správu prerokuje a schváli/neschváli, pričom hodnotí, či implementácia stratégie postupuje v súlade s jej cieľmi.

V prípade, že zistí nezrovnalosti alebo odklon od cieľa, neplánované objektívne dôvody pre nevyužívanie alokovaných zdrojov v jednotlivých opatreniach, alebo vysoké požiadavky v rámci iných opatrení, vykoná návrh na zmeny v implementácii stratégii, tak, aby sa sledovali navrhované strategické a špecifické ciele.

Návrhy na zmenu v implementácii stratégie schvaľuje najvyšší orgán MAS.

Okrem implementácie stratégie MAS pravidelne vyhodnocuje svoje inštitucionálne zabezpečenie implementácie stratégie, a to konkrétne:

- Funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS
- Funkčnosť manažmentu MAS
- Flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch
- Schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov

Schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov

IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

KAPITOLA 5: IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PRI IMPLEMENTÁCII INTEGROVANEJ STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA

5.1 Organizačná štruktúra a zdroje

5.1.1 Organizačná štruktúra a zabezpečenie činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS)

- **Uveďte, štruktúru a organizáciu verejno-súkromného partnerstva (MAS).**

Verejno –súkromné partnerstvo MAS VITIS bude mať nasledovné orgány:

- **Najvyšší orgán (Valné zhromaždenie OZ)**
- **Výkonný orgán (Výkonná rada OZ)**
- **Výberová komisia**
- **Štatutárny orgán (Predseda OZ)**
- **Kontrolný orgán (Revízna komisia OZ)**
- **Monitorovací výbor**

- **Uveďte, úlohu a zodpovednosť jednotlivých subjektov a organizačných zložiek verejno-súkromného partnerstva (MAS) pri realizácii Integrovanej stratégie rozvoja územia.**

<u>Najvyšší orgán (Valné zhromaždenie OZ)</u>

- Najvyšší orgán združenia je tvorený zo všetkých členov združenia, prípadne delegátov a vykonáva aj nasledovné činnosti:

- schvaľuje stanovy, ich zmeny a doplnky
- schvaľuje plán činnosti, účtovnú uzávierku a a výročnú správu o činnosti združenia a implementácii ISRÚ za uplynulý kalendárny rok
- schvaľuje rozpočet a správu o hospodárení
- volí a odvoláva členov výkonného orgánu a kontrolný orgán
- schvaľuje prijatie nových členov
- schvaľuje integrovanú stratégiu rozvoja územia a jej prípadné zmeny, ďalej plán činnosti
  alebo ďalšie rozvojové dokumenty
- rozhoduje o zániku združenia zlúčením s iným občianskym združením alebo dobrovoľným rozpustením.
- schvaľuje organizačný poriadok a volebný poriadok pre voľbu orgánov
- stanovuje výšku, spôsob a termín úhrady členských príspevkov
- rozhoduje o účasti MAS VITIS v iných profesijných alebo záujmových organizáciách a volí do nich svojich zástupcov
- schvaľuje správu o činnosti kontrolného orgánu

- Najvyšší orgán zvoláva Výkonná rada minimálne raz do roka, alebo ak písomne požiada o zvolanie minimálne tretina členov združenia a to do 30-tich dní od doručenia

žiadosti predsedovi Výkonnej rady. V prípade zvolania mimoriadneho zasadnutia najvyššie orgánu je predmetom rokovania len to, čo bolo dôvodom jeho zvolania.

- Pri hlasovaní na zasadnutí Valného zhromaždenia má každý člen jeden hlas.

- Valné zhromaždenie členov je schopné sa uznášať za prítomnosti nadpolovičnej väčšiny všetkých členov. Ak nie je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členovdo 30 minút po stanovenom termíne začiatku zasadnutia, Výkonná rada rozhodne o zvolaní náhradného Valného zhromaždenia.

- Náhradné zasadnutie Valného zhromaždenia je uznášaniaschopné ak je prítomná minimálne 1/3 členov a vždy musí dodržiavať pôvodne stanovený program. Ak je v programe hlasovanie o integrovanej stratégii rozvoja územia, alebo hlasovanie o zlúčení, rozdelení, alebo zrušení MAS VITIS a ak nie je riadne Valné zhromaždenie členov uznášaniaschopné, musí Výkonná rada zvolať valné zhromaždenie členov na nový náhradný termín.

- V prípade rovnosti hlasov sa vykoná nové hlasovanie. V prípade rovnosti hlasov aj v druhom hlasovaní sa návrh považuje za neprijatý.

- Z rokovania zasadnutia Valného zhromaždenia sa vyhotoví zápisnica, ktorá musí obsahovať: dátum, miesto konania, program, prijaté rozhodnutia s uvedením výsledkov hlasovania k jednotlivým bodom programu a námietok účastníkov a záverečné uznesenie a prezenčnú listinu, ktorá tvorí prílohu zápisnice. Zápisnica je sprístupnená všetkým členom najneskôr do 14 dní od konania zasadnutia.

<u>Výkonný orgán (Výkonná rada OZ)</u>

- Výkonná rada je rozhodovací orgán združenia v období medzi dvoma zasadnutiami Najvyššieho orgánu.

- Výkonná rada má 13 členov, zvolených na obdobie 3 rokov. Opakovaná voľba člena je možná. Zastúpenie členov z verejného sektora vo Výkonnej rade môže byť maximálne 50 % z celkového počtu členov. Počet členov musí byť vždy nepárny.

- Výkonná rada rozhoduje o nasledovných činnostiach:

- volí a odvoláva predsedu OZ spomedzi členov Výkonnej rady
- volí a odvoláva členov Výberovej komisie, menuje a odvoláva členov Monitorovacieho výboru a zostavuje a schvaľuje ich štatúty a pracovné manuály
- predkladá zmeny stanov, organizačného poriadku a ostatných vnútorných smerníc na schválenie Najvyššiemu orgánu,
- riadi a koordinuje činnosť MAS VITIS
- zodpovedá za vypracovanie, implementáciu, riadenie, monitorovanie a hodnotenie integrovanej stratégie rozvoja územia, ďalej plánu činnosti alebo iných strategických dokumentov a predkladá ich na schválenie Najvyššiemu orgánu

- pripravuje a schvaľuje uzavretie zmlúv strategického charakteru s inými právnickými a fyzickými osobami v SR a zahraničí
- obsahovo a organizačne pripravuje a zvoláva zasadania Najvyššieho orgánu,
- poveruje ďalšie osoby na konanie v mene OZ VITIS na presne stanovený účel
- riadi a kontroluje činnosť kancelárie združenia
- volí a odvoláva manažéra

➢ Výkonná rada je uznášania schopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov.

➢ Zasadnutie Výkonnej rady zvoláva predseda podľa potreby, minimálne však štyrikrát do roka.

➢ Mandát člena Výkonnej rady končí uplynutím funkčného obdobia, odstúpením člena alebo jeho odvolaním Najvyšším orgánom.

➢ Pri ukončení funkcie člena Výkonnej rady z akéhokoľvek dôvodu nahradí ho novým členom Najvyšší orgán.

Štatutárny orgán (predseda OZ)

➢ Predsedu OZ volí a odvoláva Výkonná rada združenia spomedzi svojich členov.

➢ Predseda je štatutárnym orgánom združenia, ktorý má oprávnenie konať v jeho mene.

➢ Predseda vykonáva hlavne tieto činnosti:

- zvoláva a vedie zasadnutia Výkonnej rady
- vedie alebo poveruje inú osobu vedením zasadania Výkonnej rady,
- rozhoduje o záležitostiach MAS VITIS pokiaľ nie sú tieto stanovami a organizačným poriadkom stanovené inak
- riadi činnosť MAS VITIS
- kontroluje činnosť kancelárie a spolupracuje s manažérom
- zastupuje MAS VITIS navonok, podpisuje zmluvy a ďalšie dokumenty, ktoré sú určené pre RO a PPA.

Výberová komisia

➢ Výberová komisia je orgánom Výkonnej rady, ktorý posudzuje a navrhuje na schválenie projekty pre financovanie v rámci integrovanej stratégie rozvoja územia, a predkladá tento návrh Výkonnej rade.

➢ Výberová komisia je zložená z členov, ktorých schvaľuje alebo odvoláva Výkonná rada na návrh kancelárie MAS VITIS, maximálne 50% členov je z verejného sektora.

➢ Výberovej komisii predsedá na každom zasadnutí jeden jej člen, ktorého si komisia zvolí na začiatku každého zasadnutia.

➢ Výberová komisia sa riadi počas zasadnutia pravidlami svojho štatútu a manuálov, ktoré vypracuje kancelária a schváli Výkonná rada.

Kontrolný orgán (Revízna komisia OZ)

➢ Revízna komisia je orgánom MAS VITIS a za svoju činnosť sa zodpovedá

Najvyššiemu orgánu.

- Revíznu komisiu tvoria minimálne 5 členovia, ich počet je nepárny, volí ich Najvyšší orgán na obdobie 3 rokov. Opakovaná voľba člena Revíznej komisie je možná. Zastúpenie členov z verejného sektora v Revíznej komisii môže byť maximálne vo výške 50% z celkového počtu jej členov.
- Revízna komisia volí zo svojich členov svojho predsedu.

Monitorovací výbor

- Monitorovací výbor je orgán MAS VITIS ktorý má za úlohu monitorovať priebeh implementácie integrovanej stratégie rozvoja územia
- Členov Monitorovacieho výboru vyberá, schvaľuje a odvoláva Výkonný orgán na obdobie implementovania integrovanej stratégie rozvoja územia
- Monitorovací výbor sa stretáva minimálne 2 krát ročne a na svojich zasadnutiach sa riadi štatútom a manuálmi, ktoré vypracuje a schváli Výkonný orgán
- Hlavnou činnosťou Monitorovacieho výboru je monitorovanie, hodnotenie implementácie a manažmentu integrovanej stratégie rozvoja územia, vrátane navrhovania zmien v súlade s dosahovaní cieľov stratégie

- **Popíšte, spôsob delegovania zástupcov členov verejno-súkromného partnerstva (MAS) do orgánov, komisií, príp. pracovných skupín.**

Spôsob delegovania je zakotvený a ošetrený stanovymi MAS VITIS

- **Popíšte, spôsob propagácie činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS).**

Propagáciu činnosti MAS VITIS bude zabezpečovať manažer MAS VITIS v súčinnosti s administratívnym pracovníkom v kancelárii VSP. Bude sa jednať o propagáciu v rámci územia verejno-súkromného partnerstva, ako aj o propagáciu smerom navonok, mimo územia VSP (doma aj v zahraničí).

Propagácia bude spočívať v priebežnom a pravidelnom informovaní svojich členov a činnosti VSP, o výstupoch zo zrealizovaných projektov jednotlivých beneficientov.

Kancelária MAS VITIS bude zabezpečovať aktualizáciu propagačných a informačných materiálov o verejno-súkromnom partnerstve, tiež bude všetky informnácie o dianí na území OZ pravidelne zverejňovať na viditeľnom a voľne prístupnom mieste

Činnosť verejno-súkromného partnerstva však budú propagovať aj jej jednotlivý členovia vo svojich individuálnych propagačných a informačných materiáloch (podnikateľské subjekty, obecné úrady).

Informovanie a propagácia bude prebiehať prostredníctvom:

- Webová stránka OT VITIS
- Webové stránky jednotlivých obcí
- Informačné noviny, informačný spravodajca OZ
- PR články v dennej tlači, regionálnych denníkoch, obecných novinách
- Prezentácia v regionálnych a celonárodných médiách

- Vlastné propagačné a prezentačné materiály, brožúry a letáky

- **Uveďte, spôsob konzultácie s konečnými prijímateľmi – predkladateľmi projektov (poradenstvo a expertná pomoc).**

Kancelária OZ bude mať pre potreby konzultácie s konečnými prijímateľmi – predkladateľmi projektov vyčlenené každý deň konzultačné hodiny. V tomto čase budú môcť potenciálny beneficienti finančnej pomoci využiť bezplatné konzultačne služby manažérov kancelárie. Toto poradenstvo bude spočívať v kontrole správnosti ŽoNFP, v kontrole zoznamu príloh a iné.

Pri každej Výzve na implementáciu ISRU bude kancelária okrem povinnosti zverejniť Výzvu na dostatočne viditeľnom a voľne prístupnom mieste ešte individuálne informovať všetkých potenciálnych beneficientov z územia.

Zároveň budú môcť žiadatelia požadované informácie na základe zákona č.211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám týkajúce sa otázok súvisiacich s PRV SR 2007 – 2013 ako aj podmienky na poskytovanie príspevkov podľa jednotlivých priorít a opatrení ďalej ostatných foriem podpory ako sú: Priame platby, domáce podpory, trhové opatrenia, obchodné mechanizmy a ostatné informácie týkajúce sa pôsobenia Pôdohospodárskej platobnej agentúry získať (osobne, telefonicky, písomne, e-mailom) na ústredí Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

- **Vyplňte, Prílohu č. 8 Personálna matica Integrovanej stratégie rozvoja územia.**

Viď príloha č.8

V rámci jednotlivých orgánov v organizačnej štruktúre MAS, ktoré sú uvedené v personálnej matici MAS (Záväzná osnova, Príloha č.8 Personálna matica a vo výberovej komisii MAS), nominovaná osoba do jednotlivých orgánov nesmie byť zástupcom dvoch a viac sektorov t.j. môže byť zástupcom len jedného sektora.

5.2 Zdroje verejno-súkromného partnerstva (MAS)

5.2.1 Ľudské zdroje

Vyplňte, v Prílohe č.8 Personálna matica tabuľku Kancelária MAS.

5.2.2 Materiálne zdroje

- **Uveďte, prevádzkové podmienky (budovy, kancelárie, dopravné prostriedky a pod), technické vybavenie (kancelárska a audiovizuálna technika), počítačové a programové vybavenie, ktoré má verejno-súkromné partnerstvo k dispozícii.**

Materiálne zabezpečenie činnosti	*Popis situácie*	*Vlastnícky vzťah V-vlastné, P-prenajaté, zvýhodnené služby - ZS*
Budovy, kancelárie	Celé priestory pozostávajú z jednej samostatnej miestnosti, ktorá sa nachádza sa na prvom podlaží a majú celkovú rozlohu 25 m2. Budova je vo veľmi dobrom technickom stave.	**Prenájom za 1,-€** **vrátane vybavenia a techniky**
Vybavenie budov, kancelárie	2x pracovný stôl 4x stolička 1x kompletná zostava kancelárskeho nábytku (3x skriňa dverová, 3x skriňa policová	
Technika (vrátane počítačovej techniky)	Multifunkčná tlačiareň 2 ks PC	
Pripojenie na Internet	Áno, všetky PC	
Dopravné prostriedky	---	
Iné	---	

5.2.3 Finančné zdroje

- **Uveďte, iné finančné zdroje (okrem finančných prostriedkov opatrenia 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny), ktoré má verejno-súkromné partnerstvo (MAS) k dispozícii, alebo je schopné zabezpečiť pre potreby financovania prevádzky a administratívnej činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS).**

Na zabezpečenie činnosti má MAS VITIS v súčasnosti k dispozícii finančné prostriedky z členských príspevkov. Okrem týchto finančných prostriedkov bude svoju činnosť financovať aj z nasledovných zdrojov:

- príjmy z vlastnej činnosti,
- pôžičky a úvery,
- sponzorské príspevky a dary od FO a PO,
- výnosy z organizovania kultúrno-spoločenských a športových podujatí,
- príjmy z publikačnej a propagačnej činnosti,
- výnosy z majetku a hospodárskej činnosti,
- výnosy z verejných zbierok, lotérií a iných hier,
- granty z fondov EÚ, VÚC a iných podporných programov.

5.3 Príjem ŽoNFP (projektov)

- **Popíšte, postup pri vyhlásení výziev na implementáciu stratégie v súlade s Usmernením pre administráciu osi 4 Leader, kapitolou 8. Hodnotenie a výber projektov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci implementácie stratégie.**
- **Uveďte, spôsob zverejnenia výziev na implementáciu stratégie a informovania verejnosti.**

  Kancelária bude informovať verejnosť o možnosti predkladania projektov v rámci implementácie ISRU. Výzvu na predkladanie projektov v rámci implementácie stratégie zverejní na dostatočne viditeľnom a voľne prístupnom mieste. (web stránka MAS VITIS, web stránka jednotlivých obcí, informačné tabule jednotlivých obcí) V rámci Výziev na jednotlivé opatrenia osi 3 kancelária uverejní Povinné prílohy k projektu, ktoré budú uvedené v ŽoNFP pre príslušné opatrenia osi 3, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader.

  Kancelária zverejní prvú Výzvu na implementáciu stratégie do 20-tich pracovných dní odo dňa podpísania Rámcovej zmluvy s PPA a príjem projektov od konečných prijímateľov zabezpečí do dvoch mesiacov od dňa vyhlásenia Výzvy na implementáciu ISRU. Výzvy v rámci implementácie stratégie bude kancelária vyhlasovať minimálne jeden krát do roka a posledná posledná výzva bude zverejnená v roku 2012.

  Konečný prijímateľ predloží Žo NFP v termíne, ktorý je uvedený vo Výzve na implementáciu ISRU vyhlásenej MAS.

  ŽoNFP sa do kancelárie MAS predkladajú na predpísanom tlačive, ktoré bude zverejnené na na internetovej stránke http//www.land.gov.sk alebo http//www.apa.sk spolu s prílohami v zmysle ŽoNF.

- **Popíšte, administratívny postup príjmu a registrácie (ŽoNFP) projektov v súlade s Usmernením pre administráciu osi 4 Leader, kapitolou 8. Hodnotenie a výber projektov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci implementácie stratégie.**

5.4 Výber ŽoNFP (projektov)

- **Popíšte, postupy na výber ŽoNFP (projektov) konečných prijímateľov – predkladateľov projektov (vrátane kritérií na hodnotenie ŽoNFP (projektov), spôsob hlasovania pri rovnakom počte bodov) pre príslušné opatrenia osi 3 PRV, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader.**
- **Popíšte, spôsob zostavenia výberovej komisie MAS a dôvody výberu jej členov.**

Zostavenie výberovej komisie MAS VITIS rešpektuje a odráža podmienky nariadenia rady (ES) č. 1698/2005 a vykonávacie nariadenia Komisie (ES) č.1974/2006 – zástupcovia súkromného sektora vrátane občianskeho a neziskového musia byť zastúpení s min. 50 %

všetkých rozhodujúcich hlasov a zástupcovia verejného sektora s max. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a to počas celého obdobia implementácie stratégie.

Člen výberovej komisie VSP nesmie hodnotiť projekt, ktorý predkladá ako konečný prijímateľ – predkladateľ projektu v rámci implementácie stratégie (resp. je štatutárnym zástupcom, zamestnancom, členom riadiacich orgánov a pod. v organizačnej štruktúre predkladaného projektu, alebo sa zúčastnil na jeho vypracovaní ako konzultant, poradca alebo expert). V prípade zistenia takejto skutočnosti, musí byť člen výberovej komisie VSP nahradený iným členom.

Pre účely hodnotenia a výberu projektov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci každej výzvy, VSP menuje vždy novú Výberovú komisiu VSP, ktorá sa môže skladať z rovnakých členov. Zostavenie výberovej komisie bude vyvážené a reprezentatívne, vždy s dôrazom na prítomnosť odborníkov z danej oblasti predkladania ŽoNFP. Členmi výberovej komisie budú aj experti mimo členov VSP.

Na zasadnutie výberovej komisie VSP musia byť pozvaní ako pozorovatelia zástupcovia RO, PPA a NSRV.

- **Popíšte, spôsoby eliminácie konfliktu záujmu.**

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu môže vzniesť písomnú námietku voči vyradeniu ŽoNFP pri administratívnej kontrole vykonanej MAS do 5 -tich pracovných dní od doručenia oznámenia o vyradení ŽoNFP. Námietka sa podáva na MAS (MAS VITIS) a musí byť doručená preukázateľným spôsobom. Po prekročení uvedenej lehoty nebude MAS na vznesené námietky reagovať.
V prípade, ak na základe písomnej námietky voči vyradeniu ŽoNFP pri administratívnej kontrole vykonanej MAS, príp. vyradení ŽoNFP pri jej hodnotení , nepríde k zhode medzi MAS (MAS VITIS) a konečným prijímateľom – predkladateľom projektu, môže konečný prijímateľ – predkladateľ projektu požiadať o preskúmanie postupu MAS do 5 pracovných dní od doručenia oznámenia od MAS na ústredie PPA, Dobrovičová 12, 815 26 Bratislava. Žiadosť musí byť doručená preukázateľným spôsobom. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí zároveň o tejto skutočnosti informovať MAS (MAS VITIS) .
MAS (MAS VITIS) je povinná v rámci nastavenia postupov na výber projektov konečných prijímateľov – predkladateľov projektov umožniť predložiť žiadosť o preskúmanie postupu MAS pri administratívnej kontrole vykonanej MAS na PPA a to najneskôr v termíne, keď MAS odovzdáva Protokol o výbere projektov MAS na PPA na zaregistrovanie a vykonanie administratívnej kontroly.
Po doručení žiadosti o preskúmanie postupu MAS pri administratívnej kontrole vykonanej MAS, PPA preskúma postup MAS a v prípade ak bola ŽoNFP v rámci Výzvy na implementáciu stratégie vylúčená neoprávnene, bude MAS písomne vyzvaná k náprave (proces výberu a hodnotenia ŽoNFP sa musí uskutočniť znova). PPA bude na vznesené námietky reagovať do 7 pracovných dní od doručenia námietky.

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu môže vzniesť písomnú námietku voči vyradeniu ŽoNFP pri administratívnej kontrole vykonanej PPA do 10-tich pracovných dní od doručenia oznámenia o nesplnení podmienok administratívnej kontroly.

Námietka sa podáva na ústredie PPA, Dobrovičová 12, 815 26 Bratislava a musí byť doručená preukázateľným spôsobom. Po prekročení uvedenej lehoty nebude PPA na vznesené námietky reagovať.
PPA je povinná informovať MAS (MAS VITIS) okrem uzavretia Zmluvy s konečným prijímateľom – predkladateľom projektu, aj o výške vyplatených finančných prostriedkov, o zmenách a dodatkoch k Zmluve s konečným prijímateľom – predkladateľom projektu, o vykonaní kontroly na mieste, prípadne zástupcu MAS (MAS VITIS) na takúto kontrolu prizvať.

HODNOTENIE A VÝBER ŽONFP (PROJEKTOV) KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU V RÁMCI IMPLEMENTÁCIE STRATÉGIE BUDE V KOMPETENCII MAS, zostavuje a predkladá návrh ŽoNFP (projektov), ktoré schvaľuje/odporúča, resp. neschvaľuje/neodporúča na financovanie z PRV na PPA**, KTORÁ VYDÁ** Rozhodnutie o schválení/neschválení Žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 (projektu).

Zloženie členov výberovej komisie MAS musí byť v súlade s podmienkami Usmernenia, kapitoly 2. Miestna akčná skupina, bodu 2.2 Štruktúra MAS.

Štatutárny orgán MAS, manažér MAS, členovia Výkonného orgánu a členovia Výberovej komisie musia podpísať „Vyhlásenie o zachovaní dôvernosti informácií“, „Vyhlásenie o nestrannosti“, „Vyhlásenie o zamedzení konfliktu záujmov“.

1. MAS informuje verejnosť o možnostiach predkladania ŽoNFP (projektov) v rámci implementácie stratégie. Výzva na implementáciu stratégie musí byť zverejnená na viditeľnom a voľne prístupnom mieste a na internetovej stránke príslušnej MAS. MAS je povinná Výzvy na implementáciu stratégie pre príslušné opatrenia osi 3, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4, uverejniť v zmysle Usmernenia, Príloha č. 18. Vzor výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 v rámci implementácie integrovanej stratégie rozvoja územia. Všetky náležitosti vo Výzve na implementáciu stratégie musia byť v súlade so schválenou Integrovanou stratégiou rozvoja územia, príp. dodatkami k stratégií.

Podmienky poskytnutia podpory, určené vo výzve na implementáciu stratégie, musí konečný prijímateľ - predkladateľ projektu spĺňať počas celej doby platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP a nesmú sa meniť ani dodatkom k uzatvorenej zmluve o poskytnutí NFP.

2. MAS musí zverejniť prvú Výzvu na implementáciu stratégie do 20-tich pracovných dní odo dňa podpísania zmluvy s PPA a zabezpečiť príjem ŽoNFP (projektov) konečného prijímateľa – predkladateľa projektu do štyroch mesiacov od dňa vyhlásenia Výzvy na implementáciu stratégie[2], minimálne počas 14 pracovných dní. Výzvy v rámci implementácie stratégie musia byť zverejnené minimálne jeden krát do roka s tým, že **posledná výzva bude zverejnená do 31. decembra 2013.** Výzvy na implementáciu

[2] MAS zverejní časovo ohraničenú Výzvu na implementáciu stratégie. Časovo ohraničená Výzva na implementáciu stratégie sa začína výberovým kolom pre príjem ŽoNFP (projektov) konečných prijímateľov – predkladateľov projektov a to termínom uvedeným vo Výzve na implementáciu stratégie a končí posledným dňom prijímania ŽoNFP (projektov) uvedeným v rámci danej Výzvy na implementáciu stratégie. Pre vypracovanie ŽoNFP (projektu) a pre administráciu ŽoNFP (projektu) konečného prijímateľa – predkladateľa projektu platia ustanovenia v Usmernení platných ku dňu zverejnenia časovo ohraničenej Výzvy na implementáciu stratégie.

stratégie pre príslušné opatrenie osi 3 doručí MAS elektronicky na adresu: leader@apa.sk a to nasledujúci deň po jej zverejnení. V rámci výzvy na implementáciu stratégie pre príslušné opatrenie osi 3 je možnosť vyhlásiť výzvu na implementáciu stratégie len na niektoré činnosti v rámci príslušného opatrenia osi 3. Podmienkou je, že počas implementácie stratégie musí byť na každú činnosť, ktorá je uvedená v stratégií v rámci príslušného opatrenia vyhlásená minimálne jedna výzva. **Po ukončení jednotlivých výziev je MAS povinná najneskôr nasledujúci pracovný deň po skončení prijímania ŽoNFP (projektov) poslať tabuľku s prehľadom všetkých prijatých ŽoNFP projektov (pozri Usmernenie, Príloha č. 7 Zoznam prijatých ŽoNFP (projektov) pre PRV SR 2007-2013 os 4 Leader) prostredníctvom emailu na adresu: leader@apa.sk.**

3. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu predkladá ŽoNFP (projekt) v termíne uvedenom vo Výzve na implementáciu stratégie, ktorú vyhlasuje príslušná MAS.
4. ŽoNFP (projekt) pre jednotlivé opatrenia osi 3, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 sa predkladajú na príslušnú MAS podľa realizácie projektu, **a to osobne** na predpísanom tlačive, ktoré bude zverejnené na internetovej stránke http//www.land.gov.sk alebo http//www.apa.sk spolu s prílohami v zmysle ŽoNFP.

Náležitosti ŽoNFP (projektu), ktoré je povinný predložiť konečný prijímateľ – predkladateľ projektu:

- **Kompletne a čitateľne vyplnený formulár ŽoNFP (projekt) pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4** v tlačenej forme (1x) a v elektronickej verzii (1x), podpísaný konečným prijímateľom – predkladateľom projektu, resp. jeho štatutárnym zástupcom a potvrdený pečiatkou (v prípade, ak je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu povinný používať pečiatku).
- **Povinné prílohy k ŽoNFP (projektu)** pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 (1x v tlačenej verzii). Všetky rozhodnutia predkladané konečným prijímateľom – predkladateľom projektu v rámci príloh k ŽoNFP (projektu), vydávané v správnom konaní musia byť opatrené **pečiatkou právoplatnosti.**
- **Čestné vyhlásenie** konečného prijímateľa – predkladateľa projektu, resp. jeho štatutárneho zástupcu s úradne osvedčeným podpisom. Čestné vyhlásenie tvorí súčasť formuláru ŽoNFP (projektu).
- **Tabuľková časť ŽoNFP (projektu)** pre príslušné opatrenie osi 3 v tlačenej verzii (1x) a zároveň v elektronickej forme (1x vo formáte „Excel“). V Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4 sú uvedené pokyny na vypracovanie Tabuľkovej časti projektu vo formáte Excel.
- Kompletne a čitateľne vyplnený formulár ŽoNFP (projekt) pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 a tabuľková časť ŽoNFP (projektu) pre príslušné opatrenie osi 3 sa predkladá aj na CD nosiči.

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný k ŽoNFP (projektu) taktiež predložiť:

a) v prípade stavebných investícií

1. **právoplatné stavebné povolenie** v zmysle § 66 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov v prípade investícií, pri ktorých sa vyžaduje stavebné povolenie (originál alebo úradne osvedčená fotokópia),alebo **kópiu žiadosti o vydanie stavebného**

povolenia pričom právoplatné rozhodnutie o stavebnom povolení predloží na vyzvanie PPA pri podpise zmluvy (úradne osvedčená fotokópia),

2. **ohlásenie stavebnému úradu** v zmysle § 57, zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov pri stavebných investíciách, prípadne určených technológiách (ak nie je potrebné stavebné povolenie), **vrátane písomného oznámenia stavebného úradu, že nemá námietky voči** predloženému stavebnému ohláseniu, spolu s jednoduchým situačným výkresom osvedčeným stavebným úradom a rozpočtom.

b) **projektovú dokumentáciu s rozpočtom** v prípade, ak si to charakter realizovaného projektu vyžaduje (napr. stavebné investície) – v zmysle formuláru ŽoNFP (projektu) (časť Povinné prílohy ŽoNFP (projektu) - 1x v tlačenej verzii (originál alebo úradne overená fotokópia).

c) **dokumentáciu súvisiacu s verejným obstarávaním** v zmysle platnej legislatívy, ktorá upravuje verejné obstarávanie a podľa Usmernenia, kapitoly 14. Usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb. Dokumentácia súvisiaca s obstarávaním tovarov, stavebných prác a služieb musí byť v súlade s údajmi uvedenými v projektovej dokumentácií. Špecifikácia položiek v cenovej ponuke sa musí týkať len výdavkov, ktoré budú financované z PRV SR (konečný prijímateľ – predkladateľ projektu doloží cenovú ponuku + špecifikáciu položiek z víťaznej cenovej ponuky, ktoré budú financované z PRV SR).

c) **riadnu účtovnú závierku konečného prijímateľa - predkladateľa projektu** za posledné uzatvorené účtovné obdobie, a **daňové priznanie** konečného prijímateľa – predkladateľa projektu k dani z príjmov, potvrdené daňovým úradom za posledný kalendárny rok v prípade, ak sa jedná o povinnú prílohu pre príslušné opatrenie. Konečný prijímateľ - predkladateľ projektu, ktorý požiadal o odklad daňového priznania, predkladá daňové priznanie potvrdené daňovým úradom za predchádzajúci rok (fotokópia), pričom musí predložiť aj fotokópiu listu, ktorým žiadal daňový úrad o odklad. V prípade žiadosti o odklad daňového priznania je **konečný prijímateľ – predkladateľ projektu povinný bez vyzvania predložiť riadnu účtovnú závierku za posledné uzatvorené účtovné obdobie spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov potvrdeným daňovým úradom** na príslušnú MAS a to **najneskôr do 5 pracovných dní odo dňa potvrdenia daňovým úradom**. Koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí začali podnikať v účtovnom období bezprostredne predchádzajúcom pred podaním ŽoNFP (projektu) na MAS, sú povinní predložiť riadnu účtovnú závierku ku dňu predloženia ŽoNFP (projektu) na MAS spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov potvrdeným daňovým úradom. **Riadna účtovná závierka je povinnou prílohou len v prípade, ak sa preukazuje splnenie viac ako 30% podielu tržieb z poľnohospodárskej činnosti.**

Upozornenie

- **Suma finančných prostriedkov** z verejných zdrojov požadovaná konečným prijímateľom – predkladateľom projektu vo formulári ŽoNFP (projekte) v deň jej predloženia na MAS **je konečná** a nie je možné ju v rámci procesu spracovávania dodatočne zvyšovať. Neoprávnené výdavky NFP je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu povinný z požadovanej sumy odčleniť.
- **Čestné vyhlásenie uvedené v ŽoNFP (projekte) musí byť úradne osvedčené Kompletná dokumentácia pre všetky opatrenia osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 bude predložená v šnurovacích spisových doskách P A4.**

- Koneční prijímatelia – predkladatelia projektu ŽoNFP (projekt) a prílohy nezväzujú do väzby.
- Koneční prijímatelia – predkladatelia projektu môžu realizovať projekt aj pred uzatvorením Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. **Oprávnené výdavky v rámci jednotlivých opatrení osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 môžu vzniknúť od udelenia Štatútu Miestnej akčnej skupiny** s výnimkou opatrenia 3.1 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností, kde sú výdavky oprávnené najskôr dňom predloženia ŽoNFP (projektu) na príslušnú MAS a súboru opatrení 3.4 Obnova a rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb, kde sú oprávnené výdavky na obstarávanie podľa platnej legislatívy, ktorá upravuje verejné obstarávanie a Usmernenia, kapitola 14 Usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov) pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb a na vypracovanie projektovej dokumentácie potrebnej v rámci stavebného konania oprávnené od 1.1.2007. V prípade, že k uzatvoreniu Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku nedôjde, riziko znáša konečný prijímateľ- predkladateľ projektu.

5. ŽoNFP (projekt) sa predkladá osobne v jednom vyhotovení, ktoré MAS následne predkladá na PPA. MAS si z predložených ŽoNFP vyhotoví fotokópie, ktoré eviduje a uchováva za účelom kontroly a ďalšieho možnej dodatočnej potreby. MAS prijíma *len **kompletné ŽoNFP (projekty***), ktoré obsahujú všetky požadované prílohy v zmysle Zoznamu povinných príloh k ŽoNFP (projektu) vrátane povinných a nepovinných príloh (ak si MAS v stratégií stanovila), ktoré boli predmetom kritérií na hodnotenie ŽoNFP (projektu) – výberové a hodnotiace kritéria, resp. prílohy na preukázanie kritérií spôsobilosti, ktoré si stanovila MAS pre opatrenia osi 3 (ak si MAS stanovila) v schválenej stratégií. MAS vykoná kontrolu dokumentácie k verejnému obstarávaniu v zmysle podmienok Usmernenia, Príloha č. 17 Metodické usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov) pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb v rámci osi 4 Leader, bod 8.1. MAS vyplní v ŽoNFP (projekte) tabuľku – Povinné prílohy projektu. Manažér MAS pri prijímaní ŽoNFP (projektov) vykoná kontrolu formy predpísaných príloh (originál, fotokópia, úradne osvedčená fotokópia, resp. elektronická verzia v zmysle povinných príloh k ŽoNFP. V prípade, ak ŽoNFP (projekt) bude nekompletný a/alebo forma predpísaných príloh nie je v zmysle povinných príloh k ŽoNFP (projektu), ako napr. iný názov prílohy a pod. nebude manažérom MAS prevzatý. Po prijatí kompletnej ŽoNFP (projektu) je MAS povinná dodržiavať postup prijímania ŽoNFP (projektov), ktorý je uvedený v Usmernení, Príloha č. 8 Pokyny pre MAS k prijímaniu žiadostí o NFP od konečného prijímateľa - predkladateľa projektu a k tvorbe kódu projektu. Manažér MAS vystaví Potvrdenie o prijatí ŽoNFP (projektu) v súlade s Usmernením, Príloha č 9. Potvrdenie o prijatí Žiadosti o nenávratný finančný príspevok a pridelení kódu projektu a zároveň vyplní v ŽoNFP (projekte) tabuľku – Prijatie ŽoNFP (projektu) na MAS.
6. Dodržanie všetkých formálnych náležitostí ŽoNFP (projektu) bude predmetom formálnej kontroly ŽoNFP (projektu). Formálnu kontrolu ŽoNFP (projektu) vykonáva manažér MAS (vyplní v ŽoNFP (projekte) tabuľku – Formálna kontrola projektu).

Formálna kontrola kompletnosti ŽoNFP (projektu)	
1.	Kompletnosť ŽoNFP (projektu) podľa zoznamu povinných príloh k ŽoNFP.
2.	ŽoNFP bola predložená v stanovenom termíne podľa Výzvy.

3.	Povinné prílohy boli predložené predpísanou formou (originál, fotokópia, úradne osvedčená fotokópia resp. elektronická verzia a pod.) v zmysle ustanovení povinných príloh.
4.	Kontrola vyplnenia všetkých predpísaných údajov v ŽoNFP (projekte) - úplnosť žiadosti.
5.	Podpísanie ŽoNFP a požadovaných príloh konečným prijímateľom – predkladateľom projektu

7. V prípade, ak manažér MAS pri formálnej kontrole zistí, že ŽoNFP (projekt) neobsahuje formálne náležitosti obsahovej správnosti predložených povinných príloh, bude konečnému prijímateľovi – predkladateľovi projektu zaslaná výzva na doplnenie a to osobne alebo doporučene poštou (pri osobnom prevzatí výzvy na doplnenie ŽoNFP (projektu) musí byť jej osobné prevzatie konečným prijímateľom – predkladateľom projektu potvrdené podpisom a pečiatkou, ak je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu povinný ju používať, a to na rovnopise Výzvy na doplnenie ŽoNFP (projektu), ktorý sa zakladá k ŽoNFP (projektu)). Ak konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nedoplní náležitosti ŽoNFP (projektu) do termínu stanoveného vo Výzve na doplnenie ŽoNFP (projektu), ŽoNFP (projekt) bude považovaná za nekompletnú a bude z ďalšieho spracovania vyradená.

   Výzvu na doplnenie ŽoNFP (projektu) (zasiela sa len jedenkrát a musia v nej byť uvedené všetky požadované údaje potrebné k doplneniu ŽoNFP (projektu)).

   Dokumenty doložené dodatočne na základe **Výzvy na doplnenie** ŽoNFP (projektu) je manažér MAS povinný doplniť do spisu ŽoNFP (projektu) s uvedením dátumu doloženia konečným prijímateľom – predkladateľom projektu a následným očíslovaním doložených dokumentov v ľavom hornom rohu.

8. Manažér MAS predloží zaregistrované ŽoNFP (projekty), ktoré nesplnili podmienky formálnej kontroly v zmysle bodov 6 – 7 tejto kapitoly formou Návrhu na neschválenie ŽoNFP (projektu) z dôvodu nesplnenia podmienok formálnej kontroly na schválenie Výberovej komisii MAS. Na základe tohto schválenia budú koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí nesplnili podmienky formálnej kontroly a ani v termíne určenom na doplnenie ŽoNFP (projektu), neodstránili zistené nedostatky z ďalšieho hodnotenia vylúčení. Návrh na neschválenie ŽoNFP (projektu) z dôvodu nesplnenia podmienok formálnej kontroly pre príslušné opatrenie osi 3 sa zakladá k ŽoNFP (projektu).

9. Výberová komisia MAS vykoná administratívnu kontrolu prijatých a zaregistrovaných ŽoNFP (projektov), ktoré splnili podmienky formálnej kontroly v súlade s:
   - Usmernením, kapitolou 2. Miestna akčná skupina, bodom 2.2 Štruktúra MAS, časť 2a) Výberová komisia MAS vyplní v ŽoNFP tabuľku – Administratívna kontrola a hodnotenie ŽoNFP (projektu), časť 1. Administratívna kontrola ŽoNFP (projektu).
   - vykoná kontrolu oprávnených výdavkov projektu, tabuľka č.14a) – 14ch), v rámci príloh – tabuľková časť projektu vo formáte Excel**.** Kontrola sa vykonáva v zmysle splnenia kritérií pre uznateľnosť výdavkov, splnenia min. a max. výšky oprávnených výdavkov, oprávnenosti výdavkov v zmysle Usmernenia, kapitoly 1. Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku pre opatrenia osi 4 Leader, časť B. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu, písm. c).
   - vykoná kontrolu splnenia 30%-tného podielu tržieb z poľnohospodárskej činnosti na celkových tržbách za predchádzajúce ukončené účtovné obdobie, tabuľka č.7, bod 4.

30% - tný podiel ročných tržieb z poľnohospodárskej činnosti vrátane dotácií a to v rámci príloh – tabuľková časť projektu vo formáte Excel, pri opatrení 3.1 Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam, implementované prostredníctvom osi 4 a opatrení 3.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, časť A, implementované prostredníctvom osi 4. Kontrola sa vykonáva v zmysle oprávnenosti konečného prijímateľa – predkladateľa projektu.

- vykoná kontrolu intenzity pomoci, tabuľka č.15 v rámci príloh – tabuľková časť projektu vo formáte Excel. Kontrola sa vykonáva v zmysle splnenia min. a max. výšky oprávnených výdavkov, oprávnenosti výdavkov v zmysle Usmernenia, kapitoly 1. Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku pre opatrenia osi 4 Leader, časť B. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu, písm. c). a splnenia podmienok financovania z vlastných zdrojov v rámci intenzity pomoci.

8. V prípade opatrení osi 3 je MAS povinná pozastaviť vykonanie administratívnej kontroly do doby pokiaľ všetci koneční prijímatelia - predkladatelia projektov nepredložia riadnu účtovnú závierku za posledné uzatvorené účtovné obdobie spolu s daňovým priznaním k dani z príjmov a to v súlade s touto kapitolou, bodom 4. časti Náležitosti ŽoNFP (projektu), ktoré je povinný predložiť konečný prijímateľ – predkladateľ projektu.
9. V prípade, ak ŽoNFP (projekt) nebude spĺňať jedno z minimálnych kritérií spôsobilosti pre príslušné opatrenie osi 3 uvedené v Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4 a kritéria spôsobilosti uvedené v Usmernení, kapitole 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a kritéria spôsobilosti, ktoré si stanovila MAS pre jednotlivé opatrenia osi 3 v rámci implementácie stratégie, výberová komisia MAS vypracuje Návrh na neschválenie ŽoNFP (projektu) z dôvodu nesplnenia kritérií spôsobilosti pre príslušné opatrenie, ktoré sa zakladá k ŽoNFP (projektu).
10. Výberová komisia MAS vykoná hodnotenie ŽoNFP (projektov), ktoré splnili podmienky uvedené v bode 10. tejto kapitoly a to v súlade s kritériami na hodnotenie ŽoNFP (projektov) definovanými v Integrovanej stratégií rozvoja územia a vo Výzve na implementáciu stratégie a zároveň vyplní v ŽoNFP tabuľku – administratívna kontrola a hodnotenie ŽoNFP (projektu), časť 2. Hodnotenie ŽoNFP (projektu).
11. Výberová komisia MAS zoradí ŽoNFP (projekty) podľa výsledkov vyhodnotenia ŽoNFP (projektov) a predloží ŽoNFP (projekty), ktoré schvaľuje/odporúča, resp. neschvaľuje/neodporúča na financovanie z PRV štatutárnemu orgánu MAS, ktorý koná v zmysle bodu 13. tejto kapitoly.
12. Po ukončení procesu hodnotenia ŽoNFP (projektov) predloží MAS na PPA Protokol o výbere ŽoNFP (projektov) (Usmernenie, Príloha č. 3 Protokol o výbere Žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013 (projektov) MAS) spolu s povinnými prílohami k Protokolu o výbere ŽoNFP (projektov) podpísaný štatutárnym orgánom MAS. Dokumenty doložené v Protokole o výbere ŽoNFP (projektov) musia byť originály. Vyššie uvedené dokumenty MAS predloží na Ústredie PPA, Sekciu projektových podpôr, Dobrovičová 12, 815 26 Bratislava a to doporučene poštou do 30-tich pracovných dní od uzávierky termínu na predkladanie ŽoNFP (projektov) v rámci Výzvy na implementáciu stratégie. V prípade, ak MAS nepredloží niektorú z povinných príloh k Protokolu o výbere ŽoNFP (projektov) na PPA, proces administratívnej kontroly ŽoNFP (projektov) vykonávanej PPA sa pozastavuje do času

predloženia dokumentov MAS a to na základe výzvy na doplnenie od PPA.

14. Protokol o výbere ŽoNFP (projektov)MAS musí byť podpísaný predsedom výberovej komisie MAS a štatutárom MAS.
15. PPA pri administratívnej kontrole ŽoNFP (projektov) si vyhradzuje právo dodatočného vyžiadania ďalších informácií a dokladov (v záujme objasnenia nezrovnalostí a nejasností) od MAS ako aj od konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v závislosti od charakteru ŽoNFP (projektu) – Výzva na doplnenie. V prípade, ak si PPA bude dodatočne vyžadovať ďalšie informácie a doklady (v záujme objasnenia nezrovnalostí a nejasností v rámci administratívnej kontroly ŽoNFP (projektov)) priamo od konečného prijímateľa – predkladateľa projektu je povinná:
    - písomne informovať príslušnú MAS (PPA uvedie aké informácie a doklady si vyžaduje),
    - dokumenty, ktoré predložil konečný prijímateľ – predkladateľ projektu na vyžiadanie PPA musia byť v kópií predložené aj na príslušnú MAS a to zo strany PPA.

    PPA pri administratívnej kontrole ŽoNFP (projektov) nesmie meniť hodnotenie ŽoNFP (projektu) v súlade s kritériami na hodnotenie ŽoNFP (projektov), ktoré si stanovila MAS (výberové kritéria a bodovacie kritéria), ale v prípade nejasností je oprávnená si vyžiadať špecifikáciu posudzovania jednotlivých výberových a bodovacích kritérií.
16. PPA nemá právo na opravu/úpravu obsahu povinných a nepovinných príloh a ŽoNFP (projektu), ktoré boli predmetom kritérií na hodnotenie ŽoNFP (projektu).
17. PPA do 40-tich pracovných dní od prijatia Protokolu o výbere ŽoNFP (projektov) na PPA (vrátane výzvy na doplnenie – vyžiadanie ďalších informácií, resp. objasnenie nezrovnalostí) vykoná administratívnu kontrolu ŽoNFP (projektov) prijatých na PPA, ktorá pozostáva z kontroly:
    a. ŽoNFP (projektov), ktoré nesplnili podmienky formálnej kontroly MAS v zmysle oprávneného vylúčenia ŽoNFP (projektov) z ďalšieho hodnotenia.
    b. ŽoNFP (projektov), ktoré MAS neschválila/neodporúča na financovanie z PRV (nesplnenie podmienok administratívnej kontroly a/alebo nesplnenie kritérií na hodnotenie ŽoNFP (projektov) pre príslušné opatrenie osi 3, ktoré si stanovila MAS) v zmysle oprávneného neschválenia ŽoNFP (projektov) na financovanie z PRV.
    c. ŽoNFP (projektov), ktoré MAS schválila/odporúča na financovanie z PRV.

    Administratívna kontrola ŽoNFP (projektov) podľa bodu 17. písm. a) až c) tejto kapitoly sa vykonáva zmysle kontroly:
    - oprávnenosti konečného prijímateľa – predkladateľa projektu pre príslušné opatrenie osi 3, v zmysle definícií, ktoré sú uvedené vo Výzve na implementáciu stratégie, v Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom os i 4;

- splnenia oprávnenosti činností v súlade s činnosťami, ktoré si MAS stanovila pre príslušné opatrenia osi 3, ako aj ich súlad s činnosťami definovanými pre príslušné opatrenia osi 3 vo Výzve na implementáciu stratégie a Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Kontroluje, či činnosti nespadajú do kategórie neoprávnených projektov, stanovených pre príslušné opatrenia osi 3 v Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4;
- splnenia kritérií pre uznateľnosť výdavkov (oprávnené a neoprávnené výdavky, min. a max. výšku oprávnených výdavkov na 1 projekt) stanovených pre príslušné opatrenia osi 3 vo Výzve na implementáciu stratégie a Usmernení, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4 a splnenia min. a max. výšky oprávnených výdavkov na 1 projekt, ktoré si stanovila MAS;
- splnenia všetkých kritérií spôsobilostí definovaných pre príslušné opatrenia osi 3 vo Výzve na implementáciu stratégie, v Usmernení, kapitole 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4 a kritérií spôsobilosti, ktoré si stanovila MAS pre príslušné opatrenia osi 3;
- splnenia podmienok uvedených v Usmernení, kapitole 1. Všeobecné podmienky poskytnutia nenávratného finančného príspevku pre opatrenia osi 4 Leader, časti B c), d), h), i), k);
- splnenia kritérií na hodnotenie ŽoNFP (projektov) pre príslušné opatrenia osi 3, ktoré si stanovila MAS v súlade s bodom 15. tejto kapitoly;
- súlad Výzvy na implementáciu stratégie a postupov pre výber projektov pre príslušne opatrenie osi 3 so schválenou Integrovanou stratégiou rozvoja územia, resp. dodatkami k stratégií a s PRV;
- splnenie podmienky zloženia členov Výberovej komisie MAS a výkonného orgánu MAS, ktorá musí odrážať podmienky nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 a vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 – zástupcovia súkromného sektora vrátane občianskeho a neziskového musia byť zastúpení s min. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a zástupcovia verejného sektora s max. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a to počas celého obdobia implementácie stratégie vrátane kontroly v rámci jednotlivých orgánov v organizačnej štruktúre MAS, ktoré sú uvedené v personálnej matici MAS (Záväzná osnova, Príloha č.8 Personálna matica a vo výberovej komisii MAS), nominovaná osoba do jednotlivých orgánov nesmie byť zástupcom dvoch a viac sektorov;
- vyhlásenia o nestrannosti a vyhlásenia o zamedzení konfliktu záujmov členov výberovej komisie MAS, členov výkonného orgánu MAS, štatutárneho orgánu MAS a manažér MAS.

18. PPA po ukončení administratívnej kontroly ŽoNFP (projektov) vydá do 7 pracovných dní konečným prijímateľom – predkladateľom projektu:

a) Rozhodnutie o schválení Žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 (projektu) a predloží návrh zmluvy do 15-tich pracovných dní od vydania Rozhodnutia o schválení ŽoNFP (projektu).

b) Rozhodnutie o neschválení Žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 (projektu), ktorí nesplnili podmienky formálnej kontroly MAS a/alebo administratívnej kontroly MAS, resp. PPA a/alebo kritéria na hodnotenie ŽoNFP (projektov).

c) Rozhodnutie o neschválení ŽoNFP (projektu) z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov pre dané opatrenie na realizáciu projektu.

19. PPA oboznámi s výsledkami administratívnej kontroly ŽoNFP (projektov) príslušnú MAS do 30 pracovných dní od ukončenia administratívnej kontroly vykonanej PPA a to nasledovne:

- Rozhodnutie o schválení ŽoNFP (projektu): koneční prijímatelia – predkladatelia projektu s ktorými bude uzatvorená Zmluva;
- Rozhodnutie o neschválení ŽoNFP (projektu): koneční prijímatelia – predkladatelia projektu, ktorí nesplnili podmienky formálnej kontroly MAS a/alebo administratívnej kontroly MAS, resp. PPA a/alebo kritéria na hodnotenie ŽoNFP (projektov) a/alebo z nedostatku finančných prostriedkov v rámci príslušného opatrenia osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 v rámci Výzvy na implementáciu stratégie .

Pri ďalších Výzvach v rámci implementácie stratégie je MAS povinná postupovať podľa Usmernenia, kapitoly 8. Hodnotenie a výber projektov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci implementácie stratégie.

1. V prípade, ak PPA v rámci administratívnej kontroly zistí pochybenie pri:

   a) súlade Výzvy na implementáciu stratégie a/alebo postupov pre výber projektov pre príslušne opatrenie osi 3 (proces výberu a hodnotenia kritérií ŽoNFP (projektov)) so schválenou stratégiou, resp. dodatkom k stratégií,

   b) splnení podmienky zloženia členov Výberovej komisie MAS a výkonného orgánu MAS, ktorá musí odrážať podmienky nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 a vykonávacieho nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 – zástupcovia súkromného sektora vrátane občianskeho a neziskového musia byť zastúpení s min. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a zástupcovia verejného sektora s max. 50 % všetkých rozhodujúcich hlasov a to počas celého obdobia implementácie stratégie vrátane kontroly v rámci jednotlivých orgánov v organizačnej štruktúre MAS, ktoré sú uvedené v personálnej matici MAS (Záväzná osnova, Príloha č.8 Personálna matica a vo výberovej komisii MAS), nominovaná osoba do jednotlivých orgánov nesmie byť zástupcom dvoch a viac sektorov,

   c) vyhlásení o nestrannosti a vyhlásení o zamedzení konfliktu záujmov členov výberovej komisie MAS a výkonného orgánu MAS,

   vyzve príslušnú MAS k náprave /výzva k náprave/.

V prípade pochybenia v zmysle tohto bodu, písm. a) a b) PPA vyzve príslušnú MAS k náprave /výzva k náprave/ - zrušenie Výzvy na implementáciu stratégie pre príslušné opatrenie osi 3. MAS je následné povinná písomne požiadať PPA o jej zrušenie. Súčasťou žiadosti o zrušenie Výzvy na implementáciu stratégie je odôvodnenie tejto potreby. PPA zabezpečí ďalší postup v zmysle ustanovení § 36 ods. 5 až 7 zákona č. 528/2008 Z.z v znení neskorších predpisov. ŽoNFP (projekty) podané do termínu zrušenia Výzvy na implementáciu stratégie MAS vráti konečnému prijímateľovi – predkladateľovi projektu, ak PPA nerozhodne inak.

V prípade pochybenia v zmysle tohto bodu, písm. c) PPA postupuje v zmysle Usmernenia, bod 8.2 Neschválenie ŽoNFP (projektu) konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci implementácie stratégie, písm. B.

21. PPA zverejní prostredníctvom internetovej stránky NSRV v intervale štvrťročne stav kontrahovania podľa jednotlivých MAS (stav zazmluvnených finančných prostriedkov).

5.5 Kontrola činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS)

- **Popíšte, zabezpečenie kontroly činnosti zamestnancov[1], orgánov a účtovníctva verejno-súkromného partnerstva (MAS).**
- **Popíšte, postupy uskutočňovania kontrol projektov konečných prijímateľov – predkladateľov projektov.**

Konečný prijímateľ[3] sa podpisom zmluvy, zaväzuje, že umožní výkon kontroly a auditu zo strany oprávnených kontrolných zamestnancov v zmysle príslušných predpisov Európskeho Spoločenstva a predpisov SR a bude ako kontrolovaný subjekt pri výkone kontroly a auditu riadne plniť povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených predpisov. Najmä je povinný umožniť vykonanie kontroly a auditu použitia NFP a preukázať oprávnenosť vynaložených výdavkov a dodržanie podmienok poskytnutia NFP.

Konečný prijímateľ je povinný vytvoriť oprávneným kontrolným orgánom vykonávajúcim kontrolu a audit primerané podmienky na riadne a včasné vykonanie kontroly a poskytnúť im bezodkladne potrebnú súčinnosť. Konečný prijímateľ je povinný poskytovať požadované informácie, dokladovať svoju činnosť a umožniť vstup oprávneným kontrolným zamestnancom do objektov a na pozemky súvisiace s projektom za účelom kontroly plnenia podmienok zmluvy.

Oprávnení zamestnanci orgánov kontroly majú počas trvania realizácie schválenej ŽoNFP (projektu) od vydania rozhodnutia o schválení v zmysle uzatvorenej zmluvy, prístup ku všetkým originálom obchodných dokumentov konečný prijímateľa, súvisiacich s výdavkami na realizáciu projektu a plnením povinností podľa zmluvy.

Oprávnení zamestnanci orgánov kontroly a auditu sú:

– poverení zamestnanci PPA, Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva financií

[3]MAS, konečný prijímateľ – predkladateľ projektu, konečný prijímateľ (oprávnený žiadateľ) sa v tomto bode označujú pojmom konečný prijímateľ. V Systéme finančného riadenia Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka sa konečný prijímateľ označuje pojmom príjemca.

SR, Najvyššieho kontrolného úradu SR, príslušnej správy finančnej kontroly;

- zamestnanci poverení kontrolným orgánom na kontrolu čerpania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu SR v zmysle zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle zákona 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov;
- riadne splnomocnení zástupcovia Komisie a Audítorského dvora ES;
- osoby prizvané kontrolnými orgánmi uvedenými v písm. a) až c) v súlade s príslušnými predpismi.

Predmetom výkonu kontroly na mieste je najmä

- overenie skutočného dodania tovarov, vykonania prác alebo poskytnutia služieb deklarovaných na faktúrach a iných relevantných účtovných dokladoch, ktoré predložil konečný prijímateľ ako súčasť ŽoP. V rámci uvedeného sa overujú aj originálny dokladov, ktoré nie sú súčasťou dokumentácie k projektu (napr. stavebný denník);
- overenie súladu realizácie projektu so zmluvou, príp. overovanie ďalších podmienok uvedených v zmluve podľa rozhodnutia RO/PPA;
- overenie, či sú v účtovnom systéme konečného prijímateľa zaúčtované všetky skutočnosti, ktoré sa týkajú projektu žiadateľa a sú predmetom účtovníctva podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov;
- overenie prípadných príjmov z realizovaného projektu;
- overenie dodržiavania pravidiel publicity.

Kontroly na mieste, ktorú vykonáva PPA u konečného prijímateľa - predkladateľa projektu sa môže zúčastniť aj poverený zástupca MAS. V tomto prípade je PPA povinná informovať MAS o výkone kontroly na mieste u konečného prijímateľa - predkladateľa projektu a to 3 pracovné dní pred výkonom kontroly.

- **Uveďte, spôsoby zverejňovania výsledkov Integrovanej stratégie rozvoja územia a vyhodnocovanie.**

VSP informuje verejnosť o výsledku výberu v rámci každej výzvy. Výsledky budú zverejnené na viditeľnom a voľne prístupnom mieste.

MAS VITIS zverejní uvedeným spôsobom tieto údaje o schválených projektoch:

- názov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu
- sídlo
- miesto realizácie projektu
- názov projektu
- výška verejných zdrojov

KAPITOLA 6: SÚLAD INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA S OSTATNÝMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI EURÓPSKEHO, NÁRODNÉHO, REGIONÁLNEHO A MIESTNEHO VÝZNAMU

- Uveďte, prepojenosť Integrovanej stratégie rozvoja územia s nasledovnými prioritami EÚ:
  - Horizontálne priority politík Európskej Únie (marginalizované Rómske komunity – zvýšiť zamestnanosť, úroveň vzdelania a kvalitu života, rovnosť príležitostí – pre všetkých, prevencia všetkých foriem diskriminácie, trvaloudržateľný rozvoj - environmentálny ekonomický a sociálny, trvalá udržateľnosť ekonomického rastu, informačná spoločnosť).
  - Horizontálne priority vidieckej politiky EÚ (rozvoj ľudského potenciálu – vzdelávanie, podnikanie, ženy, mládež, zvýšenie integrácie vidieka do informačnej spoločnosti, zlepšenie spravovania vidieka - prístup Leader).

Integrovaná stratégia rozvoja územia MAS VITIS je v súlade horizontálnymi prioritami politík Európskej Únie a s horizontálnymi prioritami vidieckej politiky EÚ.

A. Horizontálne priority politík Európskej Únie

Marginalizované Rómske komunity: cieľom je najmä zvýšiť zamestnanosť, úroveň vzdelania a kvalitu života týchto skupín. Podpory navrhované v rámci osi 3 užitočne prispejú k mobilizácii a budovaniu kapacít miestnych aktérov. Okrem podpory z osi 3 ISRÚ bude realizovať projekty v tejto témy aj z iných zdrojov EÚ, príp. domácich zdrojov.

Rovnosť príležitostí: rovnosť príležitostí pre všetkých, prevencia všetkých foriem diskriminácie sú súčasťou kohéznej politiky Spoločenstva a PRV ju napĺňa predovšetkým opatreniami zameranými na tvorbu pracovných miest prostredníctvom diverzifikácie poľnohospodárskej činnosti alebo cestovného ruchu a na skvalitňovanie života na vidieku prostredníctvom zlepšenia infraštruktúry obcí. Investície v tejto oblasti sa snažia spomaliť vysídľovanie slovenského vidieka a vyrovnávať rozdiely medzi regiónmi formou zatraktívňovania vidieka jednak z pohľadu možnosti zamestnať sa, podnikania, bývania alebo rekreácie v zaostávajúcich regiónoch Slovenska. Princíp rovnosti príležitostí znamená potieranie diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, viery, zdravotného postihnutia, veku, či sexuálnej orientácie. Program rozvoja vidieka SR zároveň podporuje rovnosť príležitostí pre každého jednotlivca, ktorý sa rozhodne uchádzať o podporu z programu a taktiež rovnosť uchádzať sa o podporu z ISRÚ v území.

Trvaloudržateľný rozvoj: predstavuje najmä zachovanie a obnovu prírodného bohatstva, kultúrneho rázu a ekologickej stability krajiny a zvýšenie environmentálneho povedomia občanov a ich zapojovanie sa do rozhodovacieho procesu. Tieto princípy sú obsiahnuté aj v ISRÚ.

Trvalá udržateľnosť ekonomického rastu: je chápaná ako dlhodobý účinok, jej zhodnotenie spočíva v posúdení efektívnosti vynaložených prostriedkov v rámci dlhšieho obdobia. Tento efekt bude možné zhodnotiť až po ukončení implementácie ISRÚ prostredníctvom vyhodnotenia monitorovacieho a hodnotiaceho rámca.

Informačná spoločnosť: je zameraná najmä na informatizáciu, podporu prepojenia a informovanosti v riešenom území. Tento princíp sa uplatní vo viacerých opatreniach ISRU (**331 ODBORNÉ VZDELÁVANIE INFORMOVANIE HOSPODÁRSKYCH SUBJEKTOV V OBLASTIACH, NA KTORÉ SA VZŤAHUJE OS 3).**

B. Horizontálne priority vidieckej politiky EÚ

Rozvoj ľudského potenciálu: predovšetkým prostredníctvom celoživotného vzdelávania, podpory podnikania a budovania partnerstiev. Tento princíp bol uplatňovaný pri tvorbe ISRÚ a bude zohľadnený aj pri jej implementácii.

Zvýšenie integrácie vidieka do informačnej spoločnosti: zaostalé vidiecke oblasti majú problémy aj vo využívané možností súčasnej informačnej spoločnosti. K rešpektovaniu tohto princípu prispeje ISRÚ prostredníctvom priority celoživotné vzdelávanie.

Zlepšenie spravovania vidieka: prístup Leader prináša zmenu prístupu k rozvoju vidieka, a to od sektorovej podpory k vertikálnej integrovanej. V podmienkach územia, kde potenciál pracovnej sily ponúka široké možnosti pre rozvoj vidieka, je práve prístup Leader vhodným nástrojom pre naštartovanie pozitívnych zmien systémom zdola-nahor.

ZOZNAM PRÍLOH K INTEGROVANEJ STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA

Povinné prílohy

Prílohy musia byť zoradené podľa číslovania uvedeného v zozname príloh k Integrovanej stratégií rozvoja územia a viditeľne označené príslušným číslom podľa zoznamu príloh.

- Príloha č. 1 Socio - ekonomická charakteristika
- Príloha č. 2 Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS) a oboznámením sa s Integrovanou stratégiou rozvoja územia. Konečný prijímateľ (oprávnený žiadateľ), ktorý predložil Integrovanú stratégiu rozvoja územia v rámci I. Výzvy na predkladanie integrovaných stratégií rozvoja územia z PRV SR 2007 - 2013 a nebol úspešný vo výberovom kole, a bude predkladať Integrovanú stratégiu do II. Výzvy je povinný v rámci prílohy č.2 Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS) a oboznámením sa s Integrovanou stratégiou rozvoja územia prijať nové uznesenie, že obec berie na vedomie oboznámenie sa s Integrovanou stratégiou rozvoja územia. Uznesenie potvrdzujúce súhlas obce so zaradením do územia verejno – súkromného partnerstva (MAS) pre II. Výzvu na predkladanie integrovaných stratégií rozvoja územia z PRV SR 2007 - 2013 nie je potrebné znova prijímať.
- Príloha č. 3 Súhrnný prehľad Integrovanej stratégie rozvoja územia
- Príloha č. 4 Opatrenia osi 3 a osi 4 Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, implementované prostredníctvom osi 4 Leader
- Príloha č. 5 Finančný plán implementácie opatrení financovaných z PRV 2007-2013
- Príloha č. 6 Zoznam členov verejno-súkromného partnerstva (MAS)
- Príloha č. 7 Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach vrátane zápisov a prezenčných listín (kópie)
- Príloha č. 8 Personálna matica
- Príloha č. 9 Mapa územia MAS, ktorá musí zobrazovať hranice územia MAS, obce, ktoré spadajú do územia pôsobnosti a mapu územia MAS s okolím (hranice krajov, do ktorej územia spadá alebo s nimi susedí)
- Príloha č. 10 Stanovy s vyznačením dňa registrácie Ministerstvom vnútra SR (úradne osvedčená fotokópia)
- Príloha č. 11 Schéma organizačnej štruktúry s popisom štruktúry orgánov vrátane ich činnosti a menného zoznamu členov orgánov
- Príloha č. 12 Interné vykonávacie predpisy (napr.: organizačný poriadok, vykonávacie predpisy, smernice a pod.), (kópie)
- Príloha č. 13 Výpis z registra trestov štatutárneho zástupcu MAS, nie starší ako tri mesiace od predloženia Integrovanej stratégie rozvoja územia (originál)

PRÍLOHA Č.1
SOCIO-EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA

Tab. č.1.: Vekové skupiny podľa pohlavia k 31.12. **2012**

Muži	Počet	%	Ženy	Počet	%
0 - 14	1169	16,04	**0 - 14**	1235	16,10
15 - 64	5419	74,39	**15 - 64**	5174	67,47
65 a viac	697	9,57	**65 a viac**	1259	16,43

Poznámka: údaje prevzaté zo Štatistického úradu za posledný vyhodnotený kalendárny rok.

Tab. č. 2.: Pohyb obyvateľov v absolútnych hodnotách

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	CELKOM
Celková zmena počtu obyvateľov	**205**	**183**	**304**	**199**	**103**	**171**	**1165**
z toho ženy	88	87	166	100	31	71	543
Prirodzený +prírastok/-úbytok	**11**	**-14**	**19**	**30**	**32**	**6**	**84**
z toho ženy	-2	2	13	10	17	0	**40**
+prírastok/-úbytok sťahovaním	**194**	**197**	**285**	**169**	**71**	**165**	**1081**
z toho ženy	90	85	153	90	14	71	503

Tab. č. 3: Miera nezamestnanosti v percentách

P. č.	Názov obce	Miera nezamestnanosti		
		2010	2011	2012
1.	Báb	11,09	13,62	15,56
2.	Jarok	6,97	6,97	8,95
3.	Lehota	9,05	10,01	12,42
4.	Lužianky	9,72	11,56	12,52
5.	Rišňovce	7,34	6,86	11,01
6.	Rumanová	9,87	11,17	15,32
7.	Veľké Zálužie	6,82	9,92	11,15
	MAS VITIS	**8,21**	**9,75**	**11,80**

Zdroj : UPSVaR Nitra

Tab. č. 5.: Podnikateľské subjekty v území

Počet podnikateľských subjektov v primárnom sektore	**FO**	**PO**
	22	**8**
Počet podnikateľských subjektov v sekundárnom sektore	**FO**	**PO**
	21	**24**
Počet podnikateľských subjektov v terciárnom sektore	**FO**	**PO**
	674	**29**
Prevládajúce odvetvia u podnikateľských subjektov(vymenovať)	Spracovateľský priemysel, poľnohospodárstvo, potravinárstvo, textilný priemysel	
Prevládajúce odvetvia zamestnanosti v podnikateľských subjektoch (vymenovať)	Priemyselná výroba, poľnohospodárstvo, velkoobchod a maloobchod, stavebníctvo	

Tab. č. 6.: Zoznam obcí v pôsobnosti verejno–súkromného partnerstva (MAS) a počet obyvateľov

P. č.	Názov obce	Kategória [2]	Počet obyvateľov
1.	Báb	OO	1049
2.	Jarok	KP	1914
3.	Lehota	KP	2183
4.	Lužianky	KP	2813
5.	Rišňovce	KP	2082
6.	Rumanová	OO	813
7.	Veľké Zálužie	KP	4080
Spolu			14953

Poznámka: údaje prevzaté zo Štatistického úradu za posledný vyhodnotený kalendárny rok

PRÍLOHA Č.2

DOKLAD O SÚHLASE VŠETKÝCH OBCÍ SO ZARADENÍM DO ÚZEMIA PÔSOBNOSTI VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS) A OBOZNÁMENÍM SA S INTEGROVANOU STRATÉGIOU ROZVOJA ÚZEMIA

P. č.	Názov obce	Dátum a číslo Uznesenia potvrdzujúce súhlas obce so zaradením do územia verejno – súkromného partnerstva (MAS)	Dátum a číslo Uznesenia potvrdzujúce, že obec berie na vedomie oboznámenie sa s Integ. stratégiou rozvoja územia	Potvrdenie pravdivosti štatutárom obce	
				Meno	Dátum/podpis/pečiatka
1.	Báb			Peter Nemeček	
2.	Jarok			Róbert Bakyta	
3.	Lehota			Milan Chmelár	
4.	Lužianky			Jozef Bojda	
5.	Rišňovce			Karol Laboš	
6.	Rumanová			Jozef Jankovič	
7.	Veľké Zálužie			Karol Bútora	

PRÍLOHA Č.3
SÚHRNNÝ PREHĽAD INTEGROVANEJ STRATÉGIE ROZVOJA ÚZEMIA

VÍZIA

Územie MAS VITIS bude v roku 2020 atraktívnym a konkurencieschopným územím využívajúcim predovšetkým vlastné ľudské, spoločenské a kultúrne zdroje v prospech vysokej kvality života a vytvoreným zázemím pre život v čistom, zdravom a kultúrnom vidieckom prostredí.
Miestnym obyvateľom ponúka bývanie v obciach s kvalitnou infraštruktúrou a komplexnými sociálnymi službami.
Potenciál bohatej histórie a ľudových tradícií je základným atribútom pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu v prospech tvorby nových príjmových možností pre miestnych obyvateľov, ako aj prezentácie a propagácie územia.

STRATEGICKÝ CIEĽ

Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.

STRATEGICKÁ PRIORITA 1	STRATEGICKÁ PRIORITA 2	STRATEGICKÁ PRIORITA 3	STRATEGICKÁ PRIORITA 4
Miestna ekonomika a rozvoj podnikania	**Kvalitná sociálna starostlivosť**	**Lokálna a environmentálna infraštruktúra**	**Kultúrnohistorické dedičstvo a identita**
↓	↓	↓	↓
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 **Podpora ekonomického rozvoja územia smerom k malému strednému podnikaniu**	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 **Podpora budovania úrovne sociálnych služieb v území**	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 **Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života**	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1 **Zveľadením a zachovávaním kultúrnohistorického dedičstva budovať identitu územia**
↓	↓	↓	↓
PRIORITA 1.1. **Malé a stredné podnikanie využívajúce tradície a miestne**	PRIORITA 2.1 **Infraštruktúra sociálnej starostlivosti**	PRIORITA 3.1 **Verejná infraštruktúra**	PRIORITA 4.1 **Podpora miestnej identity**

suroviny			
OPATRENIE Č. 1.1.1 Podpora poľnohospodárskych výrobcov a spracovateľov využívajúcich miestne zdroje	**OPATRENIE Č. 2.1.1** Rozvoj infraštruktúry sociálnej starostlivosti	**OPATRENIE Č. 3.1.1** Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka PRV SR os 3 kód 321	**OPATRENIE Č. 4.1.1** Rozvoj vidieckej spoločnosti a podpora tradícií Nástroj 1 NSK
OPATRENIE Č. 1.1.2 Rozvoj malého a stredného podnikania s využitím domáceho rastového potenciálu a progresívnych technológií		**OPATRENIE Č. 3.1.2** Obnova a rozvoj obcí PRV SR os 3 kód 322	**OPATRENIE Č. 4.1.2** Obnova kultúrnych pamiatok (Ministerstvo kultúry SR, 1.1)
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2. **Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím danosti územia**		**OPATRENIE Č. 3.1.3** Regenerácia sídel ROP SR 4.1.	**OPATRENIE Č.4.1.3** Vzdelávanie a informovanie PRV SR, os 3, kód 331
PRIORITA 1.2. **Vidiecky cestovný ruch**		**OPATRENIE Č. 3.1.4** Obnova obcí (Nástoj 1 NSK)	
OPATRENIE Č. 2.1.1 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A PRV SR os 3 kód 313		**ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2** **Rozšírenie a skvalitnenie infraštruktúry životného prostredia s cieľom ochrany prírodného prostredia**	
OPATRENIE Č. 2.1.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B PRV SR os 3 kód 313		**PRIORITA 3.2** **Kvalita životného prostredia**	

OPATRENIE Č. 2.1.3 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B PRV SR os 3 kód 313						**OPATRENIE Č.3.2.1** Opatrenie OP ŽP SR 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd			
						OPATRENIE Č.3.2.2 Ochrana a využívanie vôd (Envirofond, B Oblasť)			
						OPATRENIE Č.3.2.2 OP ŽP SR 4.4.1 a 4.4.2 Odpadové hospodárstvo			
Prierezové opatrenie OPATRENIE 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny (PRV SR, os 3 kód 431)									
Prierezové opatrenie OPATRENIE 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce (PRV SR, os 33 kód 421)									

Poznámka: Pri opatreniach osi 3**,** ktoré sa budú implementovať prostredníctvom osi 4 Leader je potrebné rozpísať presné názvy opatrení a jednotlivých činnosti, v rámci príslušného opatrenia osi 3, tak ako sú uvedené v Usmernení pre administráciu osi 4 Leader, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Jedno z opatrení bude venované opatreniu 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny a v prípade, ak verejno-súkromné partnerstvo (MAS) predpokladá realizáciu projektov spolupráce, jedno z opatrení bude venované opatreniu 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce.

PRÍLOHA Č.4
OPATRENIA OSI 3 A OSI 4 PROGRAMU ROZVOJA VIDIEKA SR 2007 – 2013, IMPLEMENTOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM OSI 4 LEADER

Časť A: Opatrenia osi 3

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	**Miestna ekonomika a rozvoj podnikania**
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	**Podpora a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím daností územia**
Názov opatrenia PRV SR 2007 -2013	Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A
Podporované činnosti	• Rekonštrukcia a modernizácia nízkokapacitných ubytovacích zariadení s kapacitou maximálne 10 lôžok – stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane zriadenia pripojenia a internet; • Prestavba a/alebo prístavba časti rodinných domov a ďalších nevyužitých objektov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia s kapacitou maximálne 10 lôžok - stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane zriadenia pripojenia a internet; • Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia doplnkových relaxačných zariadení sauna, krb, bazén a pod.). Súčasťou stavebných investícií môžu byť aj prístupové cesty, pripojenia na inžinierske siete a úpravy v rámci areálu.
Definícia konečných prijímateľov – predkladateľov projektu	Fyzické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti cestovného ruchu, v prípade konečných prijímateľov – predkladateľov projektov podnikajúcich aj v oblasti poľnohospodárstva ich podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby na celkových tržbách/príjmoch musí byť nižší ako 30 %.

ODHAD POČTU KONEČNÝCH PRIJÍMATEĽOV - PREDKLADATEĽOV PROJEKTU

Podnikateľské subjekty	8	Združenia	**0**
Obce	0	Ostatní	**0**

VÝŠKA A ROZSAH PODPORY

Názov zdroja financovania		**Rozpočet v EUR**
Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV		196 500
Výška financovania z vlastných zdrojov		196 500
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	0

	Iné verejné zdroje	0
Celkový rozpočet opatrenia		393 000
OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV		
Minimálna výška oprávnených výdavkov		2 600 EUR
Maximálna výška oprávnených výdavkov		39 300 EUR
Oprávnené výdavky		(s výnimkou obmedzení citovaných v rámci neoprávnených výdavkov pre časť A) 1. investície do dlhodobého hmotného majetku; 2. investície do dlhodobého nehmotného majetku; 3. vlastná práca (iba mzdy vrátane odvodov).
Neoprávnené výdavky		1. výdavky vynaložené pred udelením Štatútu MAS (výdavky, dodacie listy a preberacie protokoly pred udelením Štatútu MAS), evidencia začatia stavebných prác v stavebnom denníku pred udelením Štatútu MAS); 2. nákup použitého majetku; 3. nákup karavanov a dopravných prostriedkov; 4. nákup nehnuteľností; 5. refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá, dovozné prirážky a kurzové straty; 6. daň z pridanej hodnoty okrem prípadov uvedených v bode 3a) článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, t. j. s výnimkou nenávratnej DPH, ak ju znáša zdaniteľná osoba; 7. prevádzkové výdavky (napr. výdavky na opravy a údržbu); 8. vlastná práca vyjadrená peňažnou hodnotou nad 30 % z ceny materiálu zakúpeného a použitého na oprávnenú investíciu realizovanú vlastnou prácou; 9. bankové poplatky, úroky z dlhu, výdavky na záruku a podobné poplatky; 10. lízingové poplatky a koeficient navýšenia; 11. nájomné poplatky; 12. výdavky vynaložené v hotovosti s výnimkou vlastnej práce; 13. poradenské a konzultačné služby; 14. projektová dokumentácia; 15. pri kempingovom ubytovaní výdavky na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu chatiek; 16. výdavky na kúpu a zapožičiavanie športových, rekreačných a relaxačných potrieb.
Neoprávnené projekty		1. projekty zamerané na sociálne služby a bytovú výstavbu;

	2. projekty zamerané na aktivity nesúvisiace s nízkokapacitným ubytovaním.
KRITÉRIA SPÔSOBILOSTI A SPÔSOB PREUKÁZANIA ICH SPLNENIA	
1. Podpora z PRV môže byť použitá len na projekty realizované na území SR a v rámci územia pôsobnosti MAS. 2. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti, nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie (splátkový kalendár potvrdený veriteľom sa akceptuje). Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a následne pri každej ŽoP formou čestného vyhlásenia. 3. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nie je v likvidácii, neprebieha voči nemu konkurzné konanie, nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, neporušil zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a následne pri každej ŽoP formou čestného vyhlásenia. 4. Investícia sa musí využívať najmenej päť rokov po podpise zmluvy, pričom nesmie prejsť podstatnou zmenou, ktorá: a) ovplyvní jej povahu alebo podmienky vykonávania alebo neoprávnene zvýhodní akýkoľvek podnik alebo verejný subjekt, b) vyplýva buď zo zmeny povahy vlastníctva položky infraštruktúry, alebo ukončenia alebo premiestnenia výrobnej činnosti. 5. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov. Preukazuje sa formou čestného vyhlásenia pri ŽoNFP (projekte). 6. Projekt môže byť predmetom záložného práva za podmienok stanovených v Usmernení, kapitole 13 Ochrana majetku nadobudnutého a/alebo zhodnoteného z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu. 7. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí predložiť poslednú ŽoP do 3 rokov od podpísania zmluvy, najneskôr však do 30. júna 2015. V prípade kúpy prenajatej veci a kúpnej zmluvy (pri splácaní kúpnej ceny formou splátok) v zmysle Obchodného zákonníka sa platby v rámci ŽoP uskutočnia až po preukázaní vlastníctva konečného prijímateľa – predkladateľa projektu k predmetu nájmu, resp. kúpy. 8. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí preukázať vlastníctvo, resp. iný právny vzťah oprávňujúci užívať predmet projektu, pretrvávajúci najmenej šesť rokov po predložení projektu s výnimkou špecifických prípadov (napr. výstavba kempingového ubytovania, relaxačných zariadení). Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte). V prípade výstavby objektov sa uvedené kritérium preukazuje pri podaní prvej ŽoP po skolaudovaní stavby (ak bolo vydané stavebné povolenie). 9. Ak je predmetom podpory aj rozvoj ubytovacích služieb, zrekonštruované, zmodernizované ubytovacie zariadenia a prestavané/pristavané časti rodinných domov piatich izbách (každá so sociálnym zariadením – WC a sprcha, resp. vaňa a maximálne dvomi základnými lôžkami) a minimálne spoločnú kuchynku. V prípade budovania stravovacích priestorov tieto musia pokrývať len kapacitu ubytovaných osôb a musia byť prístupné len ubytovaným osobám. 10. Relaxačné objekty vybudované, zrekonštruované, resp. zmodernizované v rámci tohto opatrenia musia pokrývať len kapacitu ubytovaných osôb a musia byť prístupné	

ubytovaným osobám.
11. Ubytovacie objekty vybudované v rámci tohto opatrenia musia byť prístupné a slúžiť verejnosti a musia spĺňať podmienky vyhlášky MH SR č. 277/2008 Z. z., ktorou sa upravuje kategorizácia ubytovacích zariadení a klasifikačné znaky na ich zaraďovanie do tried.
12. V prípade rekonštrukcie a modernizácie nízko kapacitných ubytovacích zariadení konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí preukázať zaplatenie dane z príjmu fyzickej osoby za predchádzajúce účtovné obdobie. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu zároveň preukáže, že v predchádzajúcom účtovnom období vykonával podnikateľskú činnosť v oblasti poskytovania ubytovacích služieb. Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte).
13. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný postupovať v súlade s nariadením
Komisie (ES) č. 1998/2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na pomoc de minimis (pozri kapitolu 15.Výklad pojmov). Preukazuje pri podaní ŽoNFP (projektu).
14. Po ukončení projektu je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu podpory povinný zaregistrovať podporenú aktivitu v Agentúre pre rozvoj vidieka, ktorá je hostiteľským orgánom Národnej siete rozvoja vidieka do 3 mesiacov od predloženia poslednej ŽoP, resp. po jej zriadení.
15. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu z územia tzv.„zmiešanej MAS“ musí predkladať projekt podľa miesta realizácie samostatne pre oblasti cieľa Konvergencia a samostatne pre Ostatné oblasti z dôvodu rozdielneho financovania.
16. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu pri obstarávaní postupuje v zmysle platnej legislatívy, ktorá upravuje verejné obstarávanie a Usmernenia, kapitola 14. Usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov) pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb.

POSTUPY PRE VÝBER ŽONFP (PROJEKTOV) KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU PRE PRÍSLUŠNÉ OPATRENIE OSI 3 PRV (KRITÉRIA NA HODNOTENIE ŽONFP (PROJEKTOV)

Výberové kritéria

P.č.	Kritérium

Bodovacie kritéria

P. č.	Kritérium	Body
1.	Konečnému žiadateľovi nebola v rámci implementácia ISRÚ MAS VITIS doposiaľ schválená v danom opatrení žiadna ŽoNFP	20
2.	Konečný žiadateľi má v rodinnom dome ležiacom na parcele, kde sa realizuje projekt trvalé bydlisko: – nad 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov – nad 24 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov	 10 20
3.	Súčasťou projektu zameraného na ubytovacie služby je i poskytovanie ďalších relaxačných služieb (napr. gril, bazén, sauna)	20

4.	Projekt je umiestnený v obci s nasledovnou hustotou obyvateľov na km2: do 50 nad 50 – do 100 nad 100 – do 150	 15 10 5
5.	Konečným žiadateľom je žena alebo mladý človek do 30 rokov alebo fyzická osoba podnikajúca aj v poľnohospodárstve.	5
6.	Konečný žiadateľ sa zúčastnil na tvorbe ISRÚ MAS VITIS.	10
7.	Projekt je inovatívny pre územie MAS VITIS	10
SPOLU MAXIMÁLNE		**100 bodov**

Postup pri rovnakom počte bodov	
POŽADOVANÉ PRÍLOHY	
Povinné prílohy	„konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný doložiť pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 povinné prílohy v súlade s podmienkami uvedenými v ŽoNFP (*v* projekte) pre príslušné opatrenie osi 3, Usmernenie pre administráciu osi 4 Leader v platnom znení, kapitola 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia, Príloha č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Povinné prílohy, ktoré si stanovila MAS (ak si MAS stanovila v stratégií), sa riadia podmienkami stanovenými v stratégii
Nepovinné prílohy	žiadne
PLÁN IMPLEMENTÁCIE	
Počet výziev	Minimálne 1 x ročne , 3 roky Predloženie ŽoNFP 3 mesiace po vyhlásení Výzvy
Min. a max. doba realizácie projektov	Min 6 mesiac – max 24 mesiacov
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
Dodatočné monitorovacie ukazovatele	

Úroveň	**Ukazovateľ** (názov a merná jednotka)	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Výstup	Počet rekonštruovaných, modernizovaných nízkokapacitných ubytovacích zariadení	0	2	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov, 1x ročne

	Počet prestavaných rodinných domov/iných objektov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia	0	3	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov, 1x ročne
	Počet vystavaných, rekonštruovaných, modernizovaných doplnkových relaxačných zariadení	0	5	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov, 1x ročne

Časť A: Opatrenia osi 3

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	Vidiecky cestovný ruch
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Podpora ekonomického rozvoja územia smerom k malému strednému podnikaniu
Názov opatrenia PRV SR 2007 -2013	Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B
Podporované činnosti	• Marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu rozvoja regiónu
Definícia konečných prijímateľov – predkladateľov projektu	Právnické osoby združujúce subjekty pôsobiace v oblasti vidieckeho cestového ruchu. Koneční prijímatelia –predkladatelia projektu budú definovaní vo Výzve na implementáciu stratégie, ktorú zverejní príslušná MAS a to v súlade s Integrovanou stratégiou rozvoja územia MAS spolu s konečnými prijímateľmi (oprávnenými žiadateľmi) fnančne pomoc v rámci tohto opatrenia.

ODHAD POČTU KONEČNÝCH PRIJÍMATEĽOV - PREDKLADATEĽOV PROJEKTU			
Podnikateľské subjekty	0	Združenia	**2**
Obce	0	Ostatní	**3**

VÝŠKA A ROZSAH PODPORY	
Názov zdroja financovania	**Rozpočet v EUR**

Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV		90 000
Výška financovania z vlastných zdrojov		0
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	0
	Iné verejné zdroje	0
Celkový rozpočet opatrenia		90 000

OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV	
Minimálna výška oprávnených výdavkov	1 500 EUR
Maximálna výška oprávnených výdavkov	30 000 EUR
Oprávnené výdavky	(s výnimkou obmedzení citovaných v rámci neoprávnených výdavkov pre časť B) 1. výdavky súvisiace s prípravou a tlačou propagačných materiálov; 2. výdavky súvisiace s aktívnou účasťou prijímateľa podpory a jeho členov na zahraničných (v rámci EÚ) i domácich veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu; 3. výdavky na vybudovanie informačných a komunikačných technológií; 4. výdavky súvisiace so zabezpečením systému udeľovania Znaku kvality; 5. vlastná práca (iba mzdy vrátane odvodov).
Neoprávnené výdavky	1. výdavky vynaložené pred udelením Štatútu MAS (výdavky, dodacie listy a preberacie protokoly pred udelením Štatútu MAS), evidencia začatia stavebných prác v stavebnom denníku pred udelením Štatútu MAS); 2. nákup použitého majetku; 3. nákup dopravných prostriedkov; 4. nákup nehnuteľností; 5. refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá, dovozné prirážky a kurzové straty; 6. daň z pridanej hodnoty okrem prípadov uvedených v bode 3a) článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, t. j. s výnimkou nenávratnej DPH, ak ju znáša zdaniteľná osoba; 7. prevádzkové výdavky (napr. výdavky na opravy a údržbu); 8. vlastná práca vyjadrená peňažnou hodnotou nad 30 % z ceny materiálu zakúpeného a použitého na oprávnenú investíciu realizovanú vlastnou prácou; 9. bankové poplatky, úroky z dlhu, výdavky na záruku a podobné poplatky; 10. lízingové poplatky a koeficient navýšenia; 11. nájomné poplatky;

	12. poradenské a konzultačné služby; 13. projektová dokumentácia; 14. výdavky na účasť na zahraničnom veľtrhu, ktorá je v jednom kalendárnom roku tretia a ďalšia; 15. výdavky na účasť na zahraničnom veľtrhu a výstave cestovného ruchu štvrtého a ďalšieho účastníka.
Neoprávnené projekty	1. projekty zamerané na vlastnú komerčnú činnosť.

KRITÉRIA SPÔSOBILOSTI A SPÔSOB PREUKÁZANIA ICH SPLNENIA

1. Investície sa môžu realizovať len na území Slovenska. Podpora z PRV môže byť použitá len na projekty realizované na území SR a v rámci územia pôsobnosti MAS pričom výnimku tvoria aktivity, ktoré svojim charakterom sú určené mimo územia MAS a SR, ako napr.: účasť na zahraničných (v rámci EÚ) i domácich veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu.
2. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti, nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie (splátkový kalendár potvrdený veriteľom sa akceptuje). Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a následne pri každej ŽoP formou čestného vyhlásenia.
3. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nie je v likvidácii, neprebieha voči nemu konkurzné konanie, nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, neporušil zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a následne pri každej ŽoP formou čestného vyhlásenia.
4. Predmet projektu (v prípade budovania informačných a komunikačných technológií) môže
byť predmetom záložného práva za podmienok stanovených v Usmernení, kapitole 13. Ochrana majetku nadobudnutého a/alebo zhodnoteného z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu.
5. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí využívať predmet projektu (v prípade budovania informačných a komunikačných technológií) najmenej päť rokov po podpise zmluvy, pričom nesmie prejsť podstatnou zmenou, ktorá:
a) ovplyvní jeho povahu alebo podmienky využívania alebo neoprávnene zvýhodní akýkoľvek podnik alebo verejný subjekt,
b) vyplýva buď zo zmeny povahy vlastníctva položky infraštruktúry alebo ukončenia alebo premiestnenia výrobnej činnosti.
6. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov. Preukazuje sa formou čestného vyhlásenia pri ŽoNFP (projekte).
7. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí predložiť poslednú ŽoP do 3 rokov od podpísania zmluvy najneskôr však do 30. júna 2015.
8. Realizáciou projektov musí byť zabezpečená propagácia aktivít členov zväzu, resp. profesijného združenia. Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a najmenej päť rokov po podpise Zmluvy.
9. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu z územia tzv.„zmiešanej MAS“ musí predkladať projekt podľa miesta realizácie samostatne pre oblasti cieľa Konvergencia

a samostatne pre Ostatné oblasti z dôvodu rozdielneho financovania.
10. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu pri obstarávaní postupuje v zmysle platnej legislatívy, ktorá upravuje verejné obstarávanie a Usmernenia, kapitola 14. Usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov) pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb.

POSTUPY PRE VÝBER ŽONFP (PROJEKTOV) KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU PRE PRÍSLUŠNÉ OPATRENIE OSI 3 PRV (KRITÉRIA NA HODNOTENIE ŽONFP (PROJEKTOV)

Výberové kritéria

P.č.	**Kritérium**

Bodovacie kritéria

P. č.	**Kritérium**	**Body**
1.	Konečnému žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci ISRÚ MAS VITIS schválená v tomto opatrení žiadna ŽoNFP	20
2.	Žiadateľ sa aktívne zúčastnil na tvorbe ISRU MAS VITIS	10
3.	Počet plánovaných marketingových aktivít - 1 a 2 aktivity - 3 a viac aktivít	 5 10
4.	Marketingová aktivita je zameraná aj na ženy alebo mladých ľudí do 30 rokov alebo poľnohospodárov podnikajúcich v oblasti cestovného ruchu	10
5.	Projekt má preukázateľný regionálny význam a dosah (je zameraný na propagáciu celého územia MAS VITIS)	10
SPOLU MAXIMÁLNE		**60 bodov**

Postup pri rovnakom počte bodov	

POŽADOVANÉ PRÍLOHY

Povinné prílohy	„konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný doložiť pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 povinné prílohy v súlade s podmienkami uvedenými v ŽoNFP (*v* projekte) pre príslušné opatrenie osi 3, Usmernenie pre administráciu osi 4 Leader v platnom znení, kapitola 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia, Príloha č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Povinné prílohy, ktoré si stanovila MAS (ak si MAS stanovila v stratégií), sa riadia podmienkami stanovenými v stratégii

Nepovinné prílohy	žiadne
PLÁN IMPLEMENTÁCIE	
Počet výziev	Minimálne 1 x ročne , 3 roky Predloženie ŽoNFP 3 mesiace po vyhlásení Výzvy
Min. a max. doba realizácie projektov	Min 3 mesiace – max 24 mesiacov
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
Dodatočné monitorovacie ukazovatele	

Úroveň	**Ukazovateľ** (názov a merná jednotka)	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Výstup	Počet ľudí a subjektov priamo zapojených do marketingových aktivít vidieckeho cestovného ruchu	0	50	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
	Počet marketingových a propagačných aktivít vidieckeho cestovného ruchu	0	10	Po skončení projektu projektové záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne

Časť A: Opatrenia osi 3

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	Podpora miestnej identity
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zveľadením a zachovávaním kultúrnohitorického dedičstva budovať identitu územia
Názov opatrenia PRV SR 2007 -2013	Vzdelávanie a informovanie
Podporované činnosti	Vzdelávacie aktivity určené pre podnikateľské subjekty a subjekty verejnej správy (obce, mestá a ich združenia a občianske združenia) – tematicky zamerané najmä na: · ekonomiku podnikateľského subjektu (napr. legislatíva, riadenie ekonomicky životaschopného podniku, podnikateľský plán, diverzifikácia činností, spolupráca a rozvoj podnikov); · zavádzanie nových metód a nástrojov práce a riadenia vo vidieckom priestore; · manažment kvality; · inovácie vo vidieckych oblastiach, zavádzanie informačných technológií, internetizácia; · ochranu životného prostredia (environmentálne vhodné technológie, alternatívne zdroje energie, separovaný zber, využívanie biomasy, ochrana, tvorba a manažment krajiny, cieľová kvalita vidieckej krajiny a pod.); · obnovu a rozvoj vidieka; · prístup Leader. **2. nasledovné formy informačných aktivít** · tvorba nových vzdelávacích programov; · tvorba analýz vzdelávacích potrieb; · krátkodobé kurzy, školenia, tréningy na získanie potrebných vedomostí a zručností; · konferencie a semináre; · televízne a rozhlasové kampane (ako sú propagačné aktivity, besedy, talk shows); · výmenné informačné stáže a návštevy v tuzemsku a v EÚ; · putovné aktivity k cieľovým skupinám; · ďalšie formy, ako napríklad tlačené publikácie a webové portály, trvalý informačný a poradenský servis zameraný na celoživotné vzdelávanie. Uprednostňujú sa kombinácie uvedených foriem.

Definícia konečných prijímateľov – predkladateľov projektu	Oprávneným žiadateľom sú subjekty – inštitúcie, pôsobiace v oblasti poskytovania vzdelávacích a informačných služieb (štátne, príspevkové, rozpočtové, verejno-právne, neziskové organizácie, občianske a záujmové združenia, profesijné komory, štátne podniky).

ODHAD POČTU KONEČNÝCH PRIJÍMATEĽOV - PREDKLADATEĽOV PROJEKTU

Podnikateľské subjekty	0	Združenia	**10**
Obce	0	Ostatní	**0**

VÝŠKA A ROZSAH PODPORY

Názov zdroja financovania		**Rozpočet v EUR**
Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV		70 000
Výška financovania z vlastných zdrojov		0
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	0
	Iné verejné zdroje	0
Celkový rozpočet opatrenia		70 000

OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV

Minimálna výška oprávnených výdavkov	1 500 EUR
Maximálna výška oprávnených výdavkov	10 000 EUR
Oprávnené výdavky	Podpora sa poskytuje na výdavky spojené so zabezpečením a realizáciou vzdelávacieho a informačného projektu 1. interné výdavky organizátora (platy, cestovné a ubytovanie pre zamestnancov organizátora, výdavky spojené s účtovníctvom a ekonomicky riadením projektu); a) personálne výdavky – platy vrátane odvodov garantom (projektový, organizačný, finančný manažment a administrátor). b) cestovné, stravné a ubytovanie pre zamestnancov organizátora v prípade, ak sa aktivity projektu realizujú mimo sídla žiadateľa. Preplatenie týchto výdavkov možno v rámci projektu uplatniť pri cestách zamestnancov organizátora z miesta pravidelného pracoviska alebo bydliska na miesto konania vzdelávacieho projektu a späť. Za oprávnené cestovné výdavky sa považujú reálne cestovné výdavky doložené platným cestovným lístkom za leteckú dopravu, železničnú, autobusovú

	dopravu a MHD Þ Výdavky na stravu a ubytovanie · výdavky na ubytovanie nesmú prekročiť maximálne stanovenú čiastku **170 EUR/deň/osobu.** · **výdavky na stravu nesmú prekročiť maximálne stanovenú čiastku 30 EUR/deň/osobu.** Þ Výdavky na automobilovú dopravu budú prípustné · pri použití taxíka: skutočné výdavky; · pri použití motorového vozidla organizácie na prepravu zamestnancov organizátora na základe opatrenia MPSVR SR o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách + spotreba PHM na základe technického preukazu motorového vozidla; · akékoľvek cesty mimo miest konania vzdelávacieho projektu (stáže a návštevy) musia byť zdôvodnené ako cesty, ktoré súvisia so zabezpečením a realizáciou projektu. c) výdavky na použitie priestorov a techniky vo vlastnej réžii (môžu tu byť zahrnuté výdavky na použitie vlastného učebného priestoru, vlastnej didaktickej techniky a vlastného ubytovacieho priestoru) v súlade s interným predpisom a pomôcky súvisiace s témou vzdelávania. 2. externé výdavky organizátora[1] (honoráre lektorom, autorom štúdijných a propagačných materiálov – vrátane vlastných lektorov a autorov organizátora), prekladateľom, oponentom a tlmočníkom, cestovné, vrátane hromadnej prepravy, stravné a ubytovanie pre účastníkov vzdelávacej aktivity, lektorov a tlmočníkov, prenájom učebného priestoru a didaktickej techniky, propagácia vzdelávacej a informačnej aktivity); a) personálne výdavky lektorom, prekladateľom, autorom študijných materiálov, oponentom, tlmočníkom Prípustné maximálne sadzby: · honoráre lektorom a autorom študijných a propagačných materiálov..... **170 EUR** /1 hod. · honoráre tlmočníkom ..... **70 EUR** /1 hod. · honoráre prekladateľom..... **30 EUR** /1 str. · honoráre oponentom..... **30 EUR** /1str. Táto suma musí zahŕňať príspevky organizácie do zdravotných a sociálnych poisťovní, ale nesmie zahŕňať žiadne prémie, odmeny alebo podiely na zisku. b) cestovné, stravné a ubytovanie pre účastníkov vzdelávacej aktivity, lektorov, tlmočníkov; Preplatenie týchto výdavkov možno v rámci projektu

	uplatniť pri cestách lektorov, tlmočníkov a cieľovej skupine vzdelávacieho projektu z miesta bydliska na miesto konania vzdelávacieho projektu a späť. Za oprávnené cestovné výdavky sa považujú reálne cestovné výdavky doložené platným cestovným lístkom za leteckú dopravu, železničnú, autobusovú dopravu a MHD. Þ Výdavky na stravu a ubytovanie · výdavky na ubytovanie nesmú prekročiť maximálne stanovenú čiastku **170 EUR/deň/osobu.** · **výdavky na stravu nesmú prekročiť maximálne stanovenú čiastku 30 EUR/deň/osobu.** Výdavky na automobilovú dopravu budú prípustné · pri použití taxíka: skutočné výdavky; · pri použití motorového vozidla organizácie na prepravu lektorov, tlmočníkov a cieľovej skupine vzdelávacieho projektu na základe opatrenia MPSVR SR o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách + spotreba PHM na základe technického preukazu motorového vozidla; · akékoľvek cesty mimo miest konania vzdelávacieho projektu (stáže a návštevy) musia byť zdôvodnené ako cesty, ktoré súvisia so zabezpečením a realizáciou projektu. c) prenájom didaktickej techniky, prenájom učebného priestoru – sú oprávnenými výdavkami za predpokladu, že sa zakladajú na skutočných výdavkoch, týkajúcich sa realizácie projektu a sú riadne preukázateľné, d) výdavky na zahraničné informačné a vzdelávacie stáže a návštevy v EÚ môžu predstavovať maximálne 30 % z oprávnených výdavkov na projekt (z podpory sú vylúčené výdavky na pracovné cesty a stáže do zámorských oblastí krajín EÚ). Výdavky na zahraničné informačné a vzdelávacie stáže a návštevy v EÚ pre organizátorov, lektorov, cieľovú skupinu vzdelávacieho projektu, tlmočníkov, maximálne do výšky 315 EUR vrátane ubytovania, stravy a poistenia na osobu a deň a skutočné výdavky na dopravu. Výdavky na tuzemské informačné a vzdelávacie stáže a návštevy pre organizátorov, lektorov, cieľovú skupinu vzdelávacieho projektu maximálne do výšky 170 EUR vrátane ubytovania, stravy a poistenia na osobu a deň a skutočné výdavky na dopravu. 3. ostatné výdavky organizátora (musia byť nevyhnutné pre riadnu realizáciu prác na projekte, musia byť ľahko identifikovateľné); a) kancelárske potreby (papier, toner, bežné

	kancelárske kopírovanie a pod.), b) tvorba a tlač študijného **a informačného** materiálu – návrhy, grafická úprava, **odborná úprava** tlač a kopírovanie a väzbu vo väčších množstvách pri príprave a výrobe učebných materiálov, **výdavky spojené s poštovou distribúciou** a pod., c) šírenie informácií a publicita projektu (tvorba webovej stránky, tlačové konferencie, výroba informačných a propagačných materiálov vrátane zverejnenia v tlači a masmédiách, prenájom výstavnej plochy a ďalšie diseminačné aktivity projektu). 4. výdavky na ostatnú réžiu **paušálne** do maximálnej výšky **20 %** z celkových výdavkov projektu (okrem výdavkov uvedených v bode 1c).
Neoprávnené výdavky	1. výdavky vynaložené pred udelením Štatútu Miestnej akčnej skupiny (výdavky, dodacie listy a preberacie protokoly pred udelením Štatútu Miestnej akčnej skupiny); 2. výdavky, ktoré priamo nesúvisia s predmetným vzdelávacím a informačným projektom (napr. výdavky na informačné a komunikačné technológie); 3. výdavky za sprostredkovanie účasti v projekte; 4. výdavky na finančné zabezpečenie možných budúcich strát alebo dlhov; 5. čiastky odložené ako rezervy; 6. finančné výdavky (penále, finančné pokuty a súdne výdavky); 7. daň z pridanej hodnoty okrem prípadov uvedených v bode 3a) článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, t. j. s výnimkou nenávratnej DPH, ak ju znáša zdaniteľná osoba; 8. tvorba internetových stránok, ktoré nesúvisia s cieľmi opatrenia; 9. poradenské a konzultačné služby; 10. príjmy od konečného prijímateľa nefinančnej pomoci (napr. účastnícky poplatok);
Neoprávnené projekty	1. podpora sa nevzťahuje na vzdelávacie projekty, ktoré sú organizované v rámci existujúceho školského systému na úrovni stredných, vyšších a vysokých škôl (vrátane špecializačného a kvalifikačného štúdia);

KRITÉRIA SPÔSOBILOSTI A SPÔSOB PREUKÁZANIA ICH SPLNENIA
1. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu s právnou subjektivitou a oficiálne zaregistrovaným sídlom na území Slovenska Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte). 2. Projekt sa musí realizovať pre subjekty, ktoré sú konečnými prijímateľmi nefinančnej pomoci. Preukazuje sa pri ŽoP. 3. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu z územia tzv.„zmiešanej MAS“ musí predkladať projekt podľa miesta realizácie samostatne pre oblasti cieľa Konvergencia a samostatne pre Ostatné oblasti z dôvodu rozdielneho financovania.

4. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použil iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov. Preukazuje sa formou čestného vyhlásenia pri ŽoNFP (projekte).
5. Zmluva o vedení bankového účtu konečného prijímateľa – predkladateľa projektu (fotokópia) alebo potvrdenie banky o vedení bankového účtu konečného prijímateľa – predkladateľa projektu vrátane uvedenia čísla bankového účtu (fotokópia). Preukazuje sa pri ŽoP.
6. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí predložiť poslednú ŽoP do 3 rokov od podpísania Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, najneskôr však do 30. júna 2015.
7. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu môže požadovať poplatky od účastníkov maximálne do výšky DPH v prípade, že ide o konečných prijímateľov – predkladateľov projektu, pre ktorých je DPH neoprávneným výdavkom na aktivity, ktoré sú oprávnené. Pokiaľ ide o konečných prijímateľov – predkladateľov projektu, pre ktorých je DPH oprávneným výdavkom, nesmú žiadať poplatky na oprávnené aktivity. V prípade poplatkov na neoprávnené aktivity poplatky od účastníkov nie sú obmedzované. Preukazuje sa pri ŽoP.

POSTUPY PRE VÝBER ŽONFP (PROJEKTOV) KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU PRE PRÍSLUŠNÉ OPATRENIE OSI 3 PRV (KRITÉRIA NA HODNOTENIE ŽONFP (PROJEKTOV)

Výberové kritéria

P.č.	**Kritérium**	

Bodovacie kritéria

P. č.	**Kritérium**	**Body**
1.	Projekt je zameraný na plnenie jednej alebo viacerých strategických priorít ISRÚ	15
2.	Konečný žiadateľ sa v projekte zameriava na viac cieľových skupín (2 a viac)	15
3.	Konečný žiadateľ využíva inovatívne postupy	30
4.	Konečný žiadateľ preukáže, že pri príprave vzdelávacej a informačnej aktivity spolupracoval s potenciálnymi účastníkmi (prieskum potrieb, dotazníkový prieskum potrieb a pod.)	20
5.	Referencie - skúsenosti	20
SPOLU MAXIMÁLNE		**100 bodov**

Postup pri rovnakom počte bodov	Rozhoduje čas predloženia projektu

POŽADOVANÉ PRÍLOHY

Povinné prílohy	„konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný doložiť pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 povinné prílohy v súlade s podmienkami uvedenými v ŽoNFP (*v* projekte) pre príslušné opatrenie osi 3, Usmernenie pre administráciu osi 4 Leader v platnom znení, kapitola 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia, Príloha č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Povinné prílohy, ktoré si stanovila MAS (ak si MAS stanovila v stratégií), sa riadia podmienkami stanovenými v stratégii
Nepovinné prílohy	žiadne
PLÁN IMPLEMENTÁCIE	
Počet výziev	Minimálne 1 x ročne , 3 roky Predloženie ŽoNFP 3 mesiace po vyhlásení Výzvy
Min. a max. doba realizácie projektov	Min 1 mesiac – max 6 mesiacov
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
Dodatočné monitorovacie ukazovatele	

Úroveň	**Ukazovateľ** (názov a merná jednotka)	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Výstup	Počet účastníkov vzdelávacej/ informačnej aktivity (počet)	0	105	Zber údajov od prijímateľov finančnej podpory pri predložení každej ŽoP (prezenčné listiny)
	Počet informačných/ vzdelávacích aktivít (počet)	0	7	Zber údajov od prijímateľov finančnej podpory pri predložení každej ŽoP

Časť A: Opatrenia osi 3

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	Verejná infraštruktúra
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života
Názov opatrenia PRV SR 2007 -2013	Základné služby pre hospodárstvo a obyvateľov vidieka
Podporované činnosti	Oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú súlade s cieľmi opatrenia a príslušnými právnymi predpismi EÚ, napr.: • Rekonštrukcia a modernizácia rekreačných zón; • Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských športových ihrísk (vrátane krytých a zázemí týchto ihrísk), tržníc (vrátane krytých), autobusových zastávok a pod., (napr. obecných rozhlasov); • Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb (napr. obecný úrad, kultúrny dom, dm smútku) a objektov spoločenského významu (napr. amfiteátre) vrátane ich okolia (okrem stavieb a budov evidovaných na Ministerstve kultúry SR v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok a lokalít UNESCO) vrátane zriadenia pripojenia na internet.
Definícia konečných prijímateľov – predkladateľov projektu	Koneční prijímatelia aktivít skupiny opatrení 3.4 Obnova rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb ako súčasť projektov realizovaných miestnymi akčnými skupinami, zahŕňajú aj obec, ktorá je pólom rastu, resp. obce ktoré sú pólmi rastu. Z podpory sú však vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000.

ODHAD POČTU KONEČNÝCH PRIJÍMATEĽOV - PREDKLADATEĽOV PROJEKTU			
Podnikateľské subjekty	0	Združenia	**0**
Obce	7	Ostatní	**0**

VÝŠKA A ROZSAH PODPORY	
Názov zdroja financovania	**Rozpočet v EUR**

Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV		1 230 000
Výška financovania z vlastných zdrojov		0
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	55 800
	Iné verejné zdroje	61 500
Celkový rozpočet opatrenia		1 347 300

OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV	
Minimálna výška oprávnených výdavkov	30 000 EUR
Maximálna výška oprávnených výdavkov	82 000 EUR
Oprávnené výdavky	**Oprávnené výdavky** (s výnimkou obmedzení citovaných v rámci neoprávnených výdavkov) 1. investície do dlhodobého hmotného majetku; 2. investície do dlhodobého nehmotného majetku; 3. výdavky spojené s obstarávaním podľa zákona o verejnom obstarávaní; 4. výdavky spojené s vypracovaním projektovej dokumentácie potrebnej v rámci stavebného konania; 5. výdavky spojené s externým manažmentom projektov; 6. vlastná práca (iba mzdy vrátane odvodov). Výška výdavkov uvedených v bode 3, 4 a 5 nesmie presiahnuť 8 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt.
Neoprávnené výdavky	1. výdavky vynaložené pred udelením Štatútu Miestnej akčnej skupiny (s výnimkou výdavkov na obstarávanie podľa zákona o verejnom obstarávaní a na vypracovanie projektovej dokumentácie potrebnej v rámci stavebného konania, kde sú výdavky oprávnené od 1.1.2007) ; 2. výdavky na verejné obstarávanie, výdavky na vypracovanie projektovej dokumentácie a výdavky spojené s externým manažmentom projektov presahujúce 8 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt; 3. nákup použitého majetku; 4. nákup dopravných prostriedkov a dopravných zariadení; 5. výdavky na nákup nehnuteľností s výnimkou nákupu pozemkov (pod stavbami) určených na výstavbu, resp. technické zhodnotenie stavieb, ktoré je predmetom projektu, pričom konečný prijímateľ – predkladateľ projektu si môže uplatniť výdavky na nákup pozemkov v hodnote zistenej znaleckým posudkom, max. však

	do výšky 10 % oprávnených výdavkov na výstavbu, resp. technické zhodnotenie príslušných stavieb; 6. refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá, dovozné prirážky a kurzové straty; 7. daň z pridanej hodnoty; 8. prevádzkové výdavky (napr. výdavky na opravy a údržbu); 9. vlastná práca vyjadrená peňažnou hodnotou nad 30 % z ceny materiálu zakúpeného a použitého na oprávnenú investíciu realizovanú vlastnou prácou; 10. bankové poplatky, úroky z dlhu, výdavky na záruku a podobné poplatky; 11. nájomné poplatky; 12. výdavky vynaložené v hotovosti s výnimkou vlastnej práce; 13. poradenské a konzultačné služby; 14. výdavky na vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie; 15. výdavky na vnútorné vybavenie administratívnych priestorov obecných úradov; 16. výdavky súvisiace s preplatením personálnych výdavkov na pracovníkov (zamestnancov) v rámci externého manažmentu projektov a to v prípade, ak starosta obce, ktorá bola/je konečným prijímateľom/prijímateľom v projekte vystupuje zároveň ako priamo zainteresovaná osoba pri realizácií projektu.
Neoprávnené projekty	1. projekty zamerané na vytváranie zisku[7]; 2. projekty zamerané na zdravotnú starostlivosť, bytovú, sociálnu a školskú problematiku.
KRITÉRIA SPÔSOBILOSTI A SPÔSOB PREUKÁZANIA ICH SPLNENIA	
Oprávnenosť projektov na financovanie z PRV je podmienená splnením všetkých nasledovných kritérií spôsobilosti, stanovených pre toto opatrenie, kritérií spôsobilosti, ktoré sú uvedené v Usmernení, kapitole 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a kritérií spôsobilosti, ktoré si stanovila MAS. 1. Podpora z PRV môže byť použitá len na projekty realizované na území SR a v rámci územia pôsobnosti MAS.. 2. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nemá zavedený ozdravný systém alebo nie je v nútenej správe. Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a následne pri ŽoP formou čestného vyhlásenia. 3. Investícia sa musí využívať najmenej päť rokov po podpise zmluvy, pričom nesmie prejsť podstatnou zmenou, ktorá: a) ovplyvní jej povahu alebo podmienky využívania alebo neoprávnene zvýhodní	

akýkoľvek podnik alebo verejný subjekt,
b) vyplýva buď zo zmeny povahy vlastníctva položky infraštruktúry, alebo ukončenia alebo premiestnenia výrobnej činnosti.
4. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov. Preukazuje sa formou čestného vyhlásenia pri ŽoNFP (projekte).
5. Projekt môže byť predmetom záložného práva za podmienok stanovených v Usmernení, kapitole 13. Ochrana majetku nadobudnutého a/alebo zhodnoteného z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu.
6. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí predložiť poslednú ŽoP do troch rokov od podpísania zmluvy najneskôr však do 30. júna 2015.
7. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí prostredníctvom stavebného povolenia, resp. iného právneho úkonu (ohlásenie stavebnému úradu v zmysle zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov) preukázať oprávnenie užívať predmet projektu s výnimkou špecifických prípadov (napr. výstavba nových športových ihrísk). Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte), najneskôr však pred podpisom zmluvy. V prípade vykonávania udržiavacích prác, na ktoré nie je potrebné ani ohlásenie stavebnému úradu (§ 139b, ods. 15. zák. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov) musí konečný prijímateľ – predkladateľ projektu preukázať vlastníctvo, resp. iný právny vzťah užívať predmet projektu pri podaní ŽoNFP (projektu). V prípade pozemkov pod stavbami, ktorých technické zhodnotenie je predmetom projektu, preukáže konečný prijímateľ – predkladateľ projektu vlastnícky vzťah k pozemkom pri podaní prvej ŽoP, ktorá súvisí s nadobudnutím pozemkov do vlastníctva. V prípade nákupu pozemkov určených pre výstavbu objektov, ktoré sú predmetom projektu, konečný prijímateľ – predkladateľ projektu preukáže vlastnícky vzťah k pozemkom pri podaní prvej ŽoP po skolaudovaní objektov, ktoré sú predmetom projektu.
8. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí užívať predmet projektu najmenej 6 rokov po predložení ŽoNFP (projektu) (deklaruje čestným prehlásením pri podaní ŽoNFP (projektu)).
9. Po ukončení projektu je konečný prijímateľ podpory povinný zaregistrovať podporenú aktivitu do Agentúry pre rozvoj vidieka, ktorá je hostiteľským orgánom Národnej siete rozvoja vidieka do 3 mesiacov od podania poslednej ŽoP, resp. po jej zriadení.
10. Všetky objekty podporené z verejných zdrojov v rámci projektu musia byť prístupné verejnosti.
11. Projekt musí mať neziskový charakter.
12. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu pri obstarávaní postupuje v zmysle platnej legislatívy, ktorá upravuje verejné obstarávanie a Usmernenia, kapitola 14. Usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov) pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb.
13. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu z územia tzv.„zmiešanej MAS“ musí predkladať projekt podľa miesta realizácie samostatne pre oblasti cieľa Konvergencia a samostatne pre Ostatné oblasti z dôvodu rozdielneho financovania.

POSTUPY PRE VÝBER ŽONFP (PROJEKTOV) KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU PRE PRÍSLUŠNÉ OPATRENIE OSI 3 PRV (KRITÉRIA NA HODNOTENIE ŽONFP (PROJEKTOV)

Výberové kritéria

P.č.	Kritérium

Bodovacie kritéria		
P. č.	**Kritérium**	**Body**
1.	Konečnému žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci tohto opatrenia, schválená žiadna ŽoNFP	20
2.	Konečný žiadateľ sa zúčastnil na tvorbe ISRU MAS VITIS	20
3.	Projekt je v súlade so schváleným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušnej obce	20
4.	Projekt rieši bezpečnosť pohybu telesne postihnutých obyvateľov (marginalizované skupiny obyvateľov) alebo problém mladých ľudí do 30 rokov alebo problém žien	20
5.	Projekt je umiestnený v obci s nasledovnou hustotou obyvateľov na km2: do 50 nad 50 – do 100 nad 100 – do 150	 20 10 5
SPOLU MAXIMÁLNE		**100 bodov**

Postup pri rovnakom počte bodov	Rozhoduje čas predloženia projektu
POŽADOVANÉ PRÍLOHY	
Povinné prílohy	„konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný doložiť pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 povinné prílohy v súlade s podmienkami uvedenými v ŽoNFP (*v* projekte) pre príslušné opatrenie osi 3, Usmernenie pre administráciu osi 4 Leader v platnom znení, kapitola 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia, Príloha č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Povinné prílohy, ktoré si stanovila MAS (ak si MAS stanovila v stratégií), sa riadia podmienkami stanovenými v stratégii
Nepovinné prílohy	žiadne
PLÁN IMPLEMENTÁCIE	
Počet výziev	Minimálne 1 x ročne , 3 roky Predloženie ŽoNFP 3 mesiace po vyhlásení Výzvy
Min. a max. doba realizácie projektov	Min 6 mesiacov – max 24 mesiacov
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	

Dodatočné monitorovacie ukazovatele				
Úroveň	**Ukazovateľ** (názov a merná jednotka)	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Výstup	Počet vybudovaných, zrekonštruovaný a zmodernizovaných detských ihrísk	5	10	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
	Počet zrekonštruovaných a zmodernivaných objektov spoločenského významu	0	7	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne

Časť A: Opatrenia osi 3

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	**Verejná infraštruktúra**
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Dobudovanie a skvalitnenie technickej a občianskej infraštruktúry pre zvýšenie kvality života
Názov opatrenia PRV SR 2007 -2013	Obnova a rozvoj obcí
Podporované činnosti	Oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi a príslušnými právnymi prepismi EÚ, napr.: • Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest, lávok, mostov; • Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia chodníkov, cyklotrás, verejného osvetlenia **(upozornenie: finančné prostriedky na zlepšenie technického stavu verejného osvetlenia je možné získať i v rámci opatrenia 2.2 Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast)** , verejných priestranstiev a parkov.
Definícia konečných prijímateľov – predkladateľov projektu	Koneční prijímatelia aktivít skupiny opatrení 3.4 Obnova rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb ako súčasť projektov realizovaných miestnymi akčnými skupinami, zahŕňajú aj obec, ktorá je pólom rastu, resp. obce ktoré sú pólmi rastu. Z podpory sú však vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000.

ODHAD POČTU KONEČNÝCH PRIJÍMATEĽOV - PREDKLADATEĽOV PROJEKTU			
Podnikateľské subjekty	0	Združenia	**0**
Obce	5	Ostatní	**0**

VÝŠKA A ROZSAH PODPORY		
Názov zdroja financovania		**Rozpočet v EUR**
Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV		500 000
Výška financovania z vlastných zdrojov		0
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	37 200
	Iné verejné zdroje	25 000
Celkový rozpočet opatrenia		562 200

OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV	
Minimálna výška oprávnených výdavkov	10 000 EUR
Maximálna výška oprávnených výdavkov	52 500 EUR
Oprávnené výdavky	**Oprávnené výdavky** (s výnimkou obmedzení citovaných v rámci neoprávnených výdavkov) 1. investície do dlhodobého hmotného majetku; 2. investície do dlhodobého nehmotného majetku; 3. výdavky spojené s obstarávaním podľa zákona o verejnom obstarávaní; 4. výdavky spojené s vypracovaním projektovej dokumentácie potrebnej v rámci stavebného konania; 5. výdavky spojené s externým manažmentom projektov; 6. vlastná práca (iba mzdy vrátane odvodov). Výška výdavkov uvedených v bode 3, 4 a 5 nesmie presiahnuť 8 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt
Neoprávnené výdavky	1. výdavky vynaložené pred udelením Štatútu Miestnej akčnej skupiny (s výnimkou výdavkov na obstarávanie podľa zákona o verejnom obstarávaní a na vypracovanie projektovej dokumentácie potrebnej v rámci stavebného konania, kde sú výdavky oprávnené od 1.1.2007); 2. výdavky na verejné obstarávanie, výdavky na vypracovanie projektovej dokumentácie a výdavky spojené s externým manažmentom projektov presahujúce *8* % z celkových

	oprávnených výdavkov na projekt; 3. nákup použitého majetku; 4. nákup dopravných prostriedkov a dopravných zariadení; 5. výdavky na nákup nehnuteľností s výnimkou nákupu pozemkov (pod stavbami) určených na výstavbu, resp. technické zhodnotenie stavieb, ktoré je predmetom projektu, pričom konečný prijímateľ – predkladateľ projektu si môže uplatniť výdavky na nákup pozemkov v hodnote zistenej znaleckým posudkom, max. však do výšky 10 % oprávnených výdavkov na výstavbu, resp. technické zhodnotenie príslušných stavieb; 6. refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá, dovozné prirážky a kurzové straty; 7. daň z pridanej hodnoty; 8. prevádzkové výdavky (napr. výdavky na opravy a údržbu); 9. vlastná práca vyjadrená peňažnou hodnotou nad 30 % z ceny materiálu zakúpeného a použitého na oprávnenú investíciu realizovanú vlastnou prácou; 10. bankové poplatky, úroky z dlhu, výdavky na záruku a podobné poplatky; 11. nájomné poplatky; 12. výdavky vynaložené v hotovosti s výnimkou vlastnej práce; 13. poradenské a konzultačné služby; 14. výdavky na vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie; 15. výdavky súvisiace s preplatením personálnych výdavkov na pracovníkov (zamestnancov) v rámci externého manažmentu projektov a to v prípade, ak starosta obce, ktorá bola/je konečným prijímateľom/prijímateľom v projekte vystupuje zároveň ako priamo zainteresovaná osoba pri realizácií projektu.
Neoprávnené projekty	1. projekty zamerané na vytváranie zisku.

KRITÉRIA SPÔSOBILOSTI A SPÔSOB PREUKÁZANIA ICH SPLNENIA

Oprávnenosť projektov na financovanie z PRV je podmienená splnením všetkých nasledovných kritérií spôsobilosti, stanovených pre toto opatrenie, kritérií spôsobilosti, ktoré sú uvedené v Usmernení, kapitole 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a kritérií spôsobilosti, ktoré si stanovila MAS.
1. Podpora z PRV môže byť použitá len na projekty realizované na území SR a v rámci územia pôsobnosti MAS .
2. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nemá zavedený ozdravný systém nie je

v nútenej správe. Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte) a následne pri ŽoP formou čestného vyhlásenia.
3. Investícia sa musí využívať najmenej päť rokov po podpise zmluvy, pričom nesmie prejsť podstatnou zmenou, ktorá:
a) ovplyvní jej povahu alebo podmienky využívania alebo neoprávnene zvýhodní akýkoľvek podnik alebo verejný subjekt,
b) vyplýva buď zo zmeny povahy vlastníctva položky infraštruktúry, alebo ukončenia alebo premiestnenia výrobnej činnosti.
4. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov. Preukazuje sa formou čestného vyhlásenia pri ŽoNFP (projekte).
5. Projekt môže byť predmetom záložného práva za podmienok stanovených v Usmernení, kapitole 13. Ochrana majetku nadobudnutého a/alebo zhodnoteného z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu.
6. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí predložiť poslednú ŽoP do troch rokov od podpísania zmluvy najneskôr však do 30. júna 2015.
7. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí prostredníctvom stavebného povolenia, resp. iného právneho úkonu (ohlásenie stavebnému úradu v zmysle zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov) preukázať oprávnenie užívať predmet projektu s výnimkou špecifických prípadov (napr. výstavba nových športových ihrísk). Preukazuje sa pri ŽoNFP (projekte),najneskôr však pred podpisom zmluvy. V prípade vykonávania udržiavacích prác, na ktoré nie je potrebné ani ohlásenie stavebnému úradu (§ 139b, ods. 15. zák. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov) musí konečný prijímateľ – predkladateľ projektu preukázať vlastníctvo, resp. iný právny vzťah užívať predmet projektu pri podaní ŽoNFP (projektu). V prípade pozemkov pod stavbami, ktorých technické zhodnotenie je predmetom projektu, preukáže konečný prijímateľ – predkladateľ projektu vlastnícky vzťah k pozemkom pri podaní prvej ŽoP, ktorá súvisí s nadobudnutím pozemkov do vlastníctva. V prípade nákupu pozemkov určených pre výstavbu objektov, ktoré sú predmetom projektu, konečný prijímateľ – predkladateľ projektu preukáže vlastnícky vzťah k pozemkom pri podaní prvej ŽoP po skolaudovaní objektov, ktoré sú predmetom projektu
8. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu musí užívať predmet projektu najmenej 6 rokov po predložení ŽoNFP (projektu) (deklaruje čestným prehlásením pri podaní ŽoNFP (projektu)).
9. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu nesmie predmet projektu prenajať tretej osobe po dobu platnosti Zmluvy o poskytnutí NFP.
10. Po ukončení projektu je konečný prijímateľ – predkladateľ projektu podpory povinný zaregistrovať podporenú aktivitu do Agentúry pre rozvoj vidieka, ktorá je hostiteľským orgánom Národnej siete rozvoja vidieka do 3 mesiacov od podania poslednej ŽoP, resp. po jej zriadení.
11. Všetky objekty podporené z verejných zdrojov v rámci projektu musia byť prístupné verejnosti.
12. Projekt musí mať neziskový charakter.
13. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu pri obstarávaní postupuje v zmysle platnej legislatívy, ktorá upravuje verejné obstarávanie a Usmernenia, kapitola 14. Usmernenie postupu konečných prijímateľov (oprávnených žiadateľov) pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb.
14. Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu z územia tzv.„zmiešanej MAS“ musí predkladať projekt podľa miesta realizácie samostatne pre oblasti cieľa Konvergencia a samostatne pre Ostatné oblasti z dôvodu rozdielneho financovania.

POSTUPY PRE VÝBER ŽONFP (PROJEKTOV) KONEČNÉHO PRIJÍMATEĽA – PREDKLADATEĽA PROJEKTU PRE PRÍSLUŠNÉ OPATRENIE OSI 3 PRV (KRITÉRIA NA HODNOTENIE ŽONFP (PROJEKTOV)		
Výberové kritéria		
P.č.	**Kritérium**	

Bodovacie kritéria		
P. č.	**Kritérium**	**Body**
1.	Konečnému žiadateľovi nebola doposiaľ v rámci tohto opatrenia, schválená žiadna ŽoNFP	20
2.	Konečný žiadateľ sa zúčastnil na tvorbe ISRU MAS VITIS	20
3.	Projekt je v súlade so schváleným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušnej obce	20
4.	Projekt rieši bezpečnosť pohybu telesne postihnutých obyvateľov (marginalizované skupiny obyvateľov) alebo problém mladých ľudí do 30 rokov alebo problém žien	20
5.	Projekt je umiestnený v obci s nasledovnou hustotou obyvateľov na km2: do 50 nad 50 – do 100 nad 100 – do 150	 20 10 5
SPOLU MAXIMÁLNE		**100 bodov**
Postup pri rovnakom počte bodov		
POŽADOVANÉ PRÍLOHY		
Povinné prílohy	„konečný prijímateľ – predkladateľ projektu je povinný doložiť pre príslušné opatrenie osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 povinné prílohy v súlade s podmienkami uvedenými v ŽoNFP (*v* projekte) pre príslušné opatrenie osi 3, Usmernenie pre administráciu osi 4 Leader v platnom znení, kapitola 5. Opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia, Príloha č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4. Povinné prílohy, ktoré si stanovila MAS (ak si MAS stanovila v stratégií), sa riadia podmienkami stanovenými v stratégii	
Nepovinné prílohy	žiadne	

PLÁN IMPLEMENTÁCIE	
Počet výziev	Minimálne 1 x ročne , 3 roky Predloženie ŽoNFP 3 mesiace po vyhlásení Výzvy
Min. a max. doba realizácie projektov	Min 6 mesiacov – max 24 mesiacov

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA				
Dodatočné monitorovacie ukazovatele				
Úroveň	**Ukazovateľ** (názov a merná jednotka)	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Výstup	Počet zrekonstruovaných verejných priestranstiev a parkov	2	8	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne
	Počet zrekonstruovaných lávok a mostov	0	6	záznamy konečných užívateľov (monitorovacie správy z realizovaných projektov, prezenčné listiny, fotodokumentáci) 1x ročne

Časť B: Opatrenia osi 4

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	Všetky priority
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Všetky ciele
Názov opatrenia PRV SR 2007 -2013	**431 CHOD MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY**

Podporované činnosti	1. školenia, konferencie, semináre, workshopy manažmentu[4] a zamestnancov MAS**Chyba! Záložka nie je definovaná.** zodpovedných za realizáciu stratégie; 2. štúdie a analýzy dotknutého územia zamerané na aktualizáciu stratégie; 3. publicita a informovanie o dotknutej oblasti a o stratégii; 4. prevádzková činnosť; 5. administratívna činnosť MAS: vyhlásenie výzvy, príjem žiadostí, administratívna kontrola žiadostí a príloh, hodnotenie projektov podľa kritérií, výber projektov a ich schválenie, kontrola realizácie projektov; 6. zber informácií pre monitoring a hodnotenie; 7. vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov; 8. semináre, školenia, konferencie, workshopy pre členov MAS zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie; 9. vypracovanie integrovanej stratégie rozvoja územia; 10. činnosti súvisiace s budovaním zručností a schopností MAS vrátane výdavkov podľa čl. 59 písm. a)-d) nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.
Definícia konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa)	Miestna akčná skupina zastúpená občianskym združením v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, ktorej bol udelený Štatút Miestnej akčnej skupiny na základe Rozhodnutia o schválení vydaného PPA.

VÝŠKA A ROZSAH PODPORY

Názov zdroja financovania	Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV	Ostatné verejné zdroje		% z oprávnených výdavkov
		VÚC	Iné verejné zdroje	
Prevádzka a administratívna činnosť	332 000 EUR	0	0	**80**
Budovanie zručností a schopností MAS	83 000 EUR	0	0	**20**
Celkový rozpočet opatrenia	415 000 EUR	0	0	**X**
% oprávnených výdavkov spolu	**X**	**X**	**X**	**100**

OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV

Maximálna výška oprávnených výdavkov	**Prevádzka a administratívna činnosť**	332 000 EUR
	Budovanie zručností a schopností MAS	83 000 EUR
Oprávnené výdavky	***1.*** *Výdavky súvisiace s prevádzkou a administratívnou činnosťou MAS* - personálne výdavky zahŕňajú mzdu a/alebo odmenu pre manažéra MAS a účtovníka	

[4] Členovia výkonného orgánu

	v rozsahu maximálne 6 násobku minimálnej mzdy/mesačne a pre administratívneho pracovníka MAS v rozsahu maximálne 4 násobku minimálnej mzdy/mesačne. - Oprávnené sú nasledovné výdavky podľa formy pracovného pomeru (interný zamestnanci, externí zamestnanci a služby pracovného charakteru zabezpečené dodávateľsky)[5]: **Celková cena práce** – hrubá mzda vrátane zákonom stanovených odvodov zamestnávateľa a zamestnanca, dane. **Odmena** - (práca mimo pracovného pomeru) podľa pracovného pomeru v zmysle Zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, Zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka. **Alikvótna časť mzdy** – pre osoby, ktoré nepracujú na plný pracovný čas. **Nárokovateľné príplatky** – práca nadčas, počas štátnych sviatkov, a víkendov kedy zamestnanec vykonával činnosti spojené s prevádzkou a administratívou MAS pre interných zamestnancov v trvalom pracovnom pomere podľa zákona č. 311/2001 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. **Zákonné sociálne výdavky zamestnávateľa** (podľa formy pracovného pomeru) na manažéra MAS, administratívneho pracovníka a účtovníka, ako napr. nákup stravovacích poukážok pre interných zamestnancov v trvalom pracovnom pomere podľa zákona č. 311/2001 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Nakoľko na základe iných ako pracovnoprávnych vzťahov (vzťah na základe Obchodného zákonníka, ako napr.: mandátna zmluva) ide o poskytovanie služieb je **nutné postupovať podľa pravidiel o verejnom obstarávaní.** V prípade, ak sa osoba nepodieľa na činnostiach

[5] Pracovný pomer pracovníkov MAS môže byť napr.: plný, príp. čiastkový (presný – ½, ¼) úväzok – interní zamestnanci v trvalom pracovnom pomere podľa zákona č. 311/2001 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, externí zamestnanci vykonávajúci činnosť na základe dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti v zmysle Zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, alebo prostredníctvom služieb pracovného charakteru zabezpečené dodávateľsky na základe mandátnej zmluvy v zmysle Zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka, dobrovoľník.

	spojených s prevádzkou a administratívou MAS 100 % jeho skutočného pracovného času, je výška oprávnených výdavkov vypočítaná pomerne v závislosti od skutočného využitia pre účely na činnostiach spojených s prevádzkou a administratívou MAS v danom období, tzn. od počtu odpracovaných hodín pre účely na činnostiach spojených s prevádzkou a administratívou MAS k celkovému počtu hodín odpracovaných zamestnancom v danom období. Pokiaľ osoba pracuje menej ako 100 % jej skutočného pracovného času na činnostiach spojených s prevádzkou a administratívou MAS, výpočet musí byť založený na hodinovej sadzbe odvodenej zo skutočnej sadzby mzdy rozdelenej celkovým počtom hodín odpracovaných danou osobou. Hodinová sadzba sa potom vynásobí počtom hodín skutočne odpracovaných na činnostiach spojených s prevádzkou a administratívou MAS. Nie je prípustné, aby jedna osoba bola platená za vykonávanie činností na viac ako jeden plný úväzok v rovnakom čase a z viacerých projektov , ako napr.: manažér MAS administratívny pracovník, ktorí sa podieľajú na realizácii projektu spolupráce a zároveň vykonávajú činnosti na základe pracovno-právneho pomeru uvedeného v Usmernení kapitole 2. Miestna akčná skupina a kapitole 6. Opatrenie 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce. - personálne výdavky (odmeny) súvisiace s výkonom funkcie členom výberovej komisie MAS zahŕňajú personálne výdavky v rozsahu maximálne 2 násobku minimálnej mzdy za kalendárny rok (zúčtovanie k 31. 12. v roku) (preukazuje sa prezenčnými listinami a pozvánkou na zasadnutie Výberovej komisie MAS). <u>Neoprávnené sú nasledovné výdavky:</u> prémie, odmeny (s výnimkou odmien v zmysle Zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, Zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov) alebo podiely na zisku. <u>Preukazuje sa pri ŽoP:</u> • podľa charakteru pracovného pomeru: pracovná zmluva, dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, mandátna zmluva, príp. dodatky (zmluvy a dohody

	musia obsahovať aj popis činností, na ktorých sa zamestnanec v rámci svojej práce podieľa, odmenu/ plat, počet odpracovaných hodín); • výkaz o odpracovaných hodinách (pozri Usmernenie, Príloha č.16. Výkaz o odpracovaných hodinách). V prípade, ak sa uzatvára zmluva na vedenie účtovníctva s právnickou osobou výkaz o odpracovaných hodinách sa nepredkladá; • výpočet mzdy (odmeny – práca mimo pracovného pomeru); • bankový výpis ako doklad o úhrade (miezd, odvodov, daní a pod.); • a iné podľa povahy výdavku. - Poštovné a telekomunikačné poplatky, poplatky za internet, zriadenie internetového pripojenia, výdavky na vodu, plyn, elektrickú energiu, nájom kancelárskych priestorov vrátane upratovania a čistenia, overenie podpisov s výnimkou výdavkov súvisiacich zo zriadením záložného práva, výdavky na poistenie obstaraného majetku v zmysle Usmernenia, kapitola 13. Ochrana majetku nadobudnutého a/alebo zhodnoteného z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu, písm. A, kancelárske potreby (napr.: papier, toner, šanóny, písacie potreby, zakladače a pod.), bežné kancelárske kopírovanie sú oprávnenými výdavkami za predpokladu, že sa zakladajú na skutočných výdavkoch, týkajúcich sa chodu MAS a sú riadne preukázateľné; - nákup PC, notebooka, klávesnice, myši k PC, mobilného telefónu, faxu, tlačiarne, dataprojektoru a plátna, fotoaparátu, kopírovacieho stroja a softwaru vrátane jeho aktualizácie a licencií v maximálnej výške 5% výdavkov na prevádzku a administratívnu činnosť MAS, služby súvisiace so servisom a opravou technických zariadení; - nákup kancelárskeho nábytku, vybavenia a príslušenstva, ako napr.: koberec, poličky a pod. v maximálnej výške 5% výdavkov na prevádzku a administratívnu činnosť MAS; - výdavky spojené s vypracovaním stratégie vrátane poradenských a konzultačných služieb na jej

	vypracovanie (výdavok vznikol po 1. januári 2007) nie však staršie ako registráciou občianskeho združenia registračným orgánom - Ministerstvom vnútra SR; - výdavky súvisiace s vytvorením a administráciou internetovej stránky v maximálnej výške 3% výdavkov na prevádzku a administratívnu činnosť MAS; - aktualizácia stratégie v maximálnej výške 6 638 EUR (štúdie, analýzy, dotknutého územia, zber informácií pre monitoring ***a hodnotenie***). V rámci a*ktualizáci*e *stratégie kapitola 1. Konečný prijímateľ (oprávnený žiadateľ), kapitola 2. Prehľad zdrojov územia, kapitola 3. Analýzy a kapitola 4. Zostavenie strategického rámca, bod 4.1. musia zostať zachované t.j. nemôžu sa zmeniť (výnimka sa uplatňuje v prípade, ak MAS vykonáva zmeny v zmysle Usmernenia, kapitola 12. Vykonávanie zmien, bod 2. Zmeny so súhlasom PPA, písm. a).* - vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov; - výdavky na verejné obstarávanie v maximálnej výške 2% výdavkov na prevádzku a administratívnu činnosť MAS[6]; - výdavky vynaložené v hotovosti v max.výške 265 EUR/mesiac; - výdavky na občerstvenie súvisiace so zasadnutiami výberovej komisie, monitorovacieho výboru, najvyššieho orgánu, výkonného orgánu a v rámci chodu MAS, preukazuje sa prezenčnými listinami a pozvánkou (podľa povahy) na vyššie uvedené zasadnutia; - cestovné náhrady (cestovné, stravné a ubytovanie). **Cestovné náhrady (ubytovanie, cestovné – *vrátane cestovného poistenia*, stravné)** upravuje zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách alebo osobitné predpisy. Pri právnych vzťahoch ako napr.: dohoda o vykonaní práce a dohoda o pracovnej činnosti v zmysle Zákona č. 311/2001 Z. z., alebo služby pracovného charakteru zabezpečené dodávateľsky na

[6] Výdavky vynaložené na zabezpečovanie verejného obstarávania prostredníctvom osoby spôsobilej pre verejné obstarávanie nebudú zo strany PPA v prípade obstarávania zákaziek s nízkymi hodnotami (§102) uznané ako oprávnené výdavky.

	základe mandátnej zmluvy v zmysle Zákona č. 513/1991 Z.z. **musí byť poskytovanie cestovných náhrad (cestovné, stravné a ubytovanie) <u>písomne dohodnuté v zmluve, resp. dohode nad rámec dohodnutej odmeny (cestovné náhrady budú preplatené na základe predložených dokladov, ktoré sú uvedené v časti „Preukazuje sa pri ŽoP“ v rámci bodu 7. Opatrenie 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny).</u>** Cestovné náhrady sú oprávnenými výdavkami pre zamestnancov MAS, výkonný orgán, štatutárny orgán, členov výberovej komisie MAS a pre členov monitorovacieho výboru. V rámci interných výdavkov cestovné náhrady sú oprávnené pri cestách zamestnancov MAS, manažmentu MAS a členov MAS z miesta pravidelného pracoviska alebo bydliska na miesto konania vzdelávacieho projektu a späť. V rámci externých výdavkov cestovné náhrady sú oprávnené pre lektorov, tlmočníkov, prekladateľov a účastníkov vzdelávacej aktivity z miesta bydliska na miesto konania vzdelávacej aktivity a späť. Výdavok cestovné v súvislosti s dochádzkou do zamestnania nie je oprávneným výdavkom. Ak zamestnanec pri pracovnej ceste použije motorové vozidlo iné ako motorové vozidlo zamestnávateľa, oprávneným výdavkom je základná náhrada za každý 1 km jazdy (základná náhrada) podľa platného opatrenia MPSVR SR a náhrada za spotrebované pohonné látky (PHL), maximálne *400* EUR /mesiac/MAS. Pri použití súkromného automobilu je možné uplatniť aj postup prepočítania cestovných náhrad pomocou platných cenníkov autobusovej dopravy v prípade, že to interné smernice MAS dovoľujú. Ak zamestnanec pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo zamestnávateľa, oprávneným výdavkom je náhrada za spotrebované pohonné látky. Náhrada za spotrebované PHL patrí zamestnancovi podľa cien PHL platných v čase použitia cestného motorového vozidla, prepočítaných podľa spotreby PHL uvedenej v technickom preukaze (TP) cestného motorového vozidla, maximálne 400 EUR /mesiac/MAS. Ak živnostník na cestovanie využije vlastné osobné motorové vozidlo nezahrnuté do obchodného majetku,

	uplatní výdavky do výšky náhrady za spotrebované pohonné látky a základnej náhrady za každý jeden km jazdy podľa Zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. V prípade, že výdavky na stravné nie sú uplatnené podľa zákona č. 283/2002 Z. z. výdavky na stravu nesmú prekročiť maximálne stanovenú čiastku 30 EUR/deň/osobu. Výdavky na ubytovanie nesmú prekročiť maximálne stanovenú čiastku 165 EUR /deň/osobu. Pri použití taxíka sú oprávnené skutočné výdavky. Pri použití autobusu objednaného na prepravu účastníkov akcie (školenia, konferencie, exkurzia, seminár a pod.)sú oprávnené skutočné výdavky (doklad preukazujúci úhradu). Akékoľvek cesty mimo miest konania vzdelávacej aktivity musia byť zdôvodnené ako cesty, ktoré súvisia so zabezpečením a realizáciou projektu. <u>Preukazuje sa pri ŽoP:</u> ● výdavky na ubytovanie: cestovný príkaz podpísaný zamestnávateľom a zamestnancom spolu s príslušnými prílohami, ktoré sa týkajú výdavkov súvisiacich s pracovnou cestou v prípade, že pracovníci majú uzatvorené dohody o pracovnej činnosti, prípade dohody o vykonaní práce na základe Zákona č. 311/2001 Z. z., ak sa uplatňuje, faktúra s príslušnými prílohami (rozpis výdavkov na cestovné, ubytovanie a stravné s priloženými kópiami dokladov z reštaurácií, hotelov a pod.), ktoré sa týkajú výdavkov súvisiacich s pracovnou cestou v prípade, uzatvorenej mandátnej zmluvy podľa Zákona 513/1998 Z. z., ● výdavky na stravné: výpočet sadzieb stravného; ● výdavky za použitie inej formy dopravy ako je motorové vozidlo: cestovný príkaz podpísaný zamestnávateľom a zamestnancom, ak sa uplatňuje, čitateľná fotokópia cestovných dokladov (lístok na vlak, autobus, letenka a pod.) alebo faktúra, doklad o realizácii platby - bankový výpis alebo príjmový/výdavkový doklad, vyúčtovanie pracovnej cesty (kalkulácia celkových výdavkov súvisiacich z pracovnou cestou);

	• pri použití autobusu objednaného na prepravu účastníkov akcie (školenia, konferencie, exkurzia, seminár a pod.): skutočné výdavky - doklad preukazujúci úhradu; • výdavky za použitie motorového vozidla: cestovný príkaz podpísaný zamestnávateľom a zamestnancom), pokladničný blok o nákupe pohonných hmôt alebo doklad preukazujúci cenu PHM (napr.: z internetovej stránky www.natankuj.sk), vyúčtovanie pracovnej cesty (kalkulácia celkových výdavkov súvisiacich z pracovnou cestou), výdavky za parkovné; • pri každej pracovnej ceste (podľa povahy) tuzemskej alebo zahraničnej musí byť predložená pozvánka, program a správa z cesty; • a iné podľa povahy výdavku. 2. *výdavky súvisiace s budovaním zručností a schopností MAS v súlade s článkom 59 písm. a) až d) nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005:* a) publicita a informovanie o dotknutej oblasti a o stratégii (informačné a propagačné materiály, ako napr.: tlač, návrhy, grafická úprava, odborná úprava, výroba, kopírovanie, väzba, výroba infotabúľ, stojanov, distribúcia formulárov, metodík, informačných a propagačných materiálov, CD nosiče, multimediálne DVD, *PR aktivity* a pod.); b) výdavky vynaložené v hotovosti v max.výške 265 EUR/mesiac; c) **<u>interné výdavky</u>:** vzdelávanie zamestnancov MAS, manažmentu MAS (členovia výkonného orgánu) zodpovedných za realizáciu stratégie a členov MAS zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie. Preukazuje sa pri ŽoP písomnou správou (zápisom) zo vzdelávacej aktivity: - školenia, semináre, konferencie, workshopy (vrátane účastníckych poplatkov, vložného a pod.); - cestovné, stravné a ubytovanie (cestovné náhrady) pre zamestnancov MAS, manažment MAS a členov MAS sa poskytuje v súlade s Usmernením kapitolou 7. Chod miestnej akčnej skupiny, časť oprávnené výdavky, bod 1. Výdavky súvisiace s prevádzkou

	a administratívnou činnosťou MAS, časť - cestovné náhrady. Preplatenie týchto výdavkov možno v rámci projektu uplatniť pri cestách zamestnancov MAS, manažmentu MAS a členov MAS z miesta pravidelného pracoviska alebo bydliska na miesto konania vzdelávacieho projektu a späť. Za oprávnené cestovné výdavky sa považujú reálne cestovné výdavky doložené platným cestovným lístkom za leteckú dopravu, železničnú, autobusovú dopravu a MHD. d) externé výdavky[7] súvisiace so vzdelávacou aktivitou (školenia, semináre, konferencie, workshopy) zameranou na rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie alebo propagačné podujatia o dotknutej oblasti a o stratégii, ktoré sú organizované príslušnou MAS (honoráre lektorom, prekladateľom, tlmočníkom, cestovné - vrátane hromadnej prepravy, stravné a ubytovanie pre účastníkov vzdelávacej aktivity, lektorov a tlmočníkov, prenájom učebného priestoru a didaktickej techniky, propagácia vzdelávacej a informačnej aktivity). - personálne výdavky lektorom, prekladateľom, tlmočníkom Prípustné maximálne sadzby: honoráre lektorom..... 165 EUR /1 hod. honoráre tlmočníkom ..... 66 EUR /1 hod. honoráre prekladateľom..... 33 EUR /1 str. Táto suma musí zahŕňať príspevky do zdravotných a sociálnych poisťovní, ale nesmie zahŕňať žiadne prémie, odmeny alebo podiely na zisku. - prenájom miestností, občerstvenie, pozvánky, podkladové materiály, prenájom didaktickej techniky, propagácia vzdelávacej aktivity sú oprávnenými výdavkami za predpokladu, že sa zakladajú na skutočných výdavkoch, týkajúcich sa realizácie projektu a sú riadne preukázateľné (preukázanie spôsobu výpočtu pomernej časti, v prípade, ak okrem činností realizovaných v rámci projektu sa uskutočňuje aj iná činnosť). Preukazuje sa pri ŽoP písomnou správou

[7] MAS nesmie organizovať, napr.: školenia, semináre, konferencie, workshopy a pod. zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie mimo SR.

	(zápisom) zo vzdelávacej aktivity a verejným oznámením o konaní sa stretnutia; - cestovné, stravné a ubytovanie (cestovné náhrady) pre lektorov, tlmočníkov a prekladateľov, cestovné, stravné pre účastníkov vzdelávacej aktivity sa poskytuje v súlade s Usmernením kapitolou 7. Chod miestnej akčnej skupiny, časť oprávnené výdavky, bod 1. Výdavky súvisiace s prevádzkou a administratívnou činnosťou MAS, časť – cestovné náhrady.
Neoprávnené výdavky	- investície do školiacich programov a kurzov, ktoré sú súčasťou bežných programov školenia a vzdelávania na úrovni stredných škôl a vyššie; - výdavky vynaložené pred 1. januárom 2007; (výdavky, dodacie listy a preberacie protokoly pred 1. januárom 2007) a pred udelením Štatútu Miestnej akčnej skupiny, a pred registráciou občianskeho združenia registračným orgánom – Ministerstvom vnútra SR v prípade vypracovania stratégie; - nákup použitého DHM a DNM; - nákup nákladných a osobných vozidiel; - refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá a dovozné prirážky, kurzové straty; - daň z pridanej hodnoty okrem prípadov uvedených v bode 3a) článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, t. j. s výnimkou nenávratnej DPH, ak ju znáša zdaniteľná osoba; - poradenské a konzultačné služby s výnimkou výdavkov spojených s vypracovaním stratégie; - výdavky na vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie; - výdavky vynaložené na zabezpečovanie verejného obstarávania prostredníctvom osoby spôsobilej pre verejné obstarávanie, v prípade obstarávania zákaziek s nízkymi hodnotami (§102); - stavebné a rekonštrukčné výdavky súvisiace s kancelárskymi priestormi v rámci chodu MAS; - výdavok cestovné v súvislosti s dochádzkou do zamestnania; - výdavky súvisiace s vypracovaním stratégie,

	ktorej vypracovanie bolo preplatené v rámci opatrenia 3.5 **ZÍSKAVANIE ZRUČNOSTÍ, OŽIVOVANIE A VYKONÁVANIE INTEGROVANÝCH STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA** a výdavky súvisiace s vypracovaním stratégie, ktorej vypracovanie bolo preplatené inými verejnými zdrojmi (**PREPLÁCA SA LEN AKTUALIZÁCIA V ZMYSLE PODMIENOK USMERNENIA, KAPITOLY 7. OPATRENIE 4.3 CHOD MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY, ČASTI KRITÉRIA PRE UZNATEĽNOSŤ VÝDAVKOV**); - technické prehliadky a servisné práce súvisiace s údržbou motorového vozidla; - poistné motorových vozidiel; - bankové poplatky, úroky z úveru, finančné pokuty, súdne výdavky, výdavky spojené so zriadením záložného práva; vzdelávacie aktivity, ktoré sú organizované v rámci existujúceho školského systému na úrovni stredných, vyšších a vysokých škôl, (vrátane špecializačného a kvalifikačného štúdia), jazykové kurzy

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA

Dodatočné monitorovacie ukazovatele				
Úroveň	**Ukazovateľ** názov a merná jednotka	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Výstup	počet podporených aktivít	0	40	Záznamy kancelárie MAS, 1x ročne
	počet účastníkov, ktorí úspešne dokončili tréningovú aktivitu	0	95	Záznamy kancelárie MAS, 1x ročne

Strategický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Zvýšiť atraktívnosť územia a štandard životných podmienok obyvateľov MAS VITIS vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia do roku 2020.
Priorita Integrovanej stratégie rozvoja územia	Všetky priority
Špecifický cieľ Integrovanej stratégie rozvoja územia	Všetky ciele
Názov opatrenia PRV SR 2007 - 2013	**421 VYKONÁVANIE PROJEKTOV SPOLUOPRÁCE**

Podporované činnosti	• spoločný marketing Leaderovských skupín v rôznych regiónoch so zameraním napr.: na miestne špeciality, miestne produkty, remeselné výrobky, vytvorenie siete prevádzkovateľov a výrobcov miestnych produktov, vytvorenie regionálnej značky produktov, služieb a pod.; • ochrana spoločného kultúrneho bohatstva, ako napr.: rekonštrukcia objektov spoločenského významu (pamätníky, hroby, pamätné tabule, izby), zriadenie a výstavba miestnych múzeí, zriadenie izieb ľudových tradícií a izieb významných osobnosti (vrátane vnútorného vybavenia okrem výstavných exponátov), výstavba vyhliadkovej veže, výstavba a rekonštrukcia náučných a turistických chodníkov, inštalovanie a výroba náučných, informačných a historických tabúľ, revitalizácia, resp. obnova historických parkov a záhrad a pod.; • budovanie kapacít: výmena skúseností, prenos praktických skúseností pri rozvoji vidieka (napr. spoločné publikácie, prípadové štúdie, návody osvedčených postupov, výskumy, s cieľom výmeny skúseností a prenosu praktických skúseností, ktoré musia viesť k prijatiu spoločných metodík a pracovných metód alebo k rozvinutiu spoločnej alebo koordinovanej činnosti, twinningové podujatia – výmenné programy pre zamestnancov a manažment MAS, spoločná alebo koordinovaná práca) a pod.; • prevádzková činnosť a administratívna činnosť súvisiaca s prípravou a realizáciou projektu spolupráce.	
Definícia konečného prijímateľa (oprávneného žiadateľa)	Miestna akčná skupina zastúpená občianskym združením v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, ktorej bol udelený Štatút Miestnej akčnej skupiny na základe Rozhodnutia o schválení vydaného PPA.	
Typ a počet projektov spolupráce	Projekt národnej spolupráce	☒ / počet: 1
	Projekt nadnárodnej spolupráce	☒ / počet: 1

A1. PROJEKT NÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

Zameranie projektu spolupráce	1.	Realizácia projektu národnej spolupráce bude zameraná na oprávnené činnosti: - společný marketing leadrovských skupín v rôznych regiónech - ochrana společného kultúrneho bohatstva budovanie kapacít: výmena skúseností, prenos praktických skúseností pri rozvoji vidieka
	2.	---
Predpokladaný počet partnerov projektu spolupráce	1.	2
	2.	---
Predpokladaný termín realizácie	1.	2010 - 2013

projektu spolupráce	2.	---		
Názov zdroja financovania	**Projekt**	**Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV**	**Ostatné verejné zdroje**	
			VÚC	**Iné verejné zdroje**
a) Príprava projektov spolupráce	1.	0	0	0
	2.	---	---	---
b) Realizácia projektov spolupráce	1.	40 000	0	0
	2.	---	---	---
B1. PROJEKT NADNÁRODNEJ SPOLUPRÁCE				
Zameranie projektu spolupráce	1.	Realizácia projektu národnej spolupráce bude zameraná na oprávnené činnosti: - společný marketing leadrovských skupín v rôznych regiónech - ochrana společného kultúrneho bohatstva budovanie kapacít: výmena skúseností, prenos praktických skúseností pri rozvoji vidieka		
	2.	---		
Predpokladaný počet partnerov projektu spolupráce	1.	1		
	2.	---		
Predpokladaný termín realizácie projektu spolupráce	1.	2013		
	2.	---		
Názov zdroja financovania	**Projekt**	**Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV**	**Ostatné verejné zdroje**	
			VÚC	**Iné verejné zdroje**
a) Príprava projektov spolupráce	1.	0	0	0
	2.	---	---	---
b) Realizácia projektov spolupráce	1.	40 000	0	0
	2.	---	---	---
VÝŠKA A ROZSAH PODPORY OPATRENIA				
Názov zdroja financovania	**Projekt**	**Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV**	**Ostatné verejné zdroje**	
			VÚC	**Iné verejné zdroje**
Príprava projektov spolupráce	**A1+B1**	0	0	0
Realizácia projektov spolupráce	**A1+B1**	80 000	0	0

Celkový rozpočet opatrenia	**A1+B1**	80 000	0	0

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA

Dodatočné monitorovacie ukazovatele				
Úroveň	**Ukazovateľ** (názov a merná jednotka)	**Východiskový stav**	**Cieľová hodnota ukazovateľa do r. 2013**	**Spôsob overovania a získavania údajov, frekvencia zberu**
Vykonávanie projektov	Počet podporovaných projektov spolupráce	0	2	Záznamy kancelárie MAS, 1x ročne
	Počet spolupracujúcich MAS	0	3	Záznamy kancelárie MAS, 1x ročne

PRÍLOHA Č.5

FINANČNÝ PLÁN IMPLEMENTÁCIE OPATRENÍ FINANCOVANÝCH Z PRV 2007-2013

A/ FINANČNÝ PLÁN OPATRENIA 4.1. IMPLEMENTÁCIA INTEGROVANÝCH STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA

FINANČNÝ PLÁN OPATRENIA 4.1 IMPLEMENTÁCIA INTEGROVANÝCH STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA (v EUR)				
Opatrenie PRV	**Intenzita pomoci**		**Ostatné verejné zdroje[iii]**	
	Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV[iv]	**Výška financovania z vlastných zdrojov [v]**	**VÚC**	**Iné verejné zdroje**
313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť A	196 500	196 500	0	0
313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu – časť B	90 000	0	0	0
321 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	1 230 000	0	55 800	61 500
322 Obnova a rozvoj obcí	500 000	0	37 200	25 000
331 Vzdelávanie a informovanie	70 000	0	0	0

CELKOVÝ ROZPOČET OPATRENIA 4.1 IMPLEMENTÁCIA INTEGROVANÝCH STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA		**EUR**
Celková požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV pre opatrenia osi 3[vi]		2 086 500
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	93 000
	Iné verejné zdroje	86 500
Celkový rozpočet opatrenia		2 266 000

B/ FINANČNÝ PLÁN OPATRENIA 4.2 VYKONÁVANIE PROJEKTOV SPOLUPRÁCE

FINANČNÝ PLÁN OPATRENIA 4.2 VYKONÁVANIE PROJEKTOV SPOLUPRÁCE v (EUR)				
Typ projektu spolupráce		**Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV**	**Ostatné verejné zdroje[vii]**	
			VÚC	**Iné verejné zdroje**
Projekty národnej spolupráce	Príprava projektov národnej spolupráce	0	0	0
	Realizácia projektov národnej spolupráce	40 000	0	0
Projekty nadnárodnej spolupráce	Príprava projektov nadnárodnej spolupráce	0	0	0
	Realizácia projektov nadnárodnej spolupráce	40 000	0	0

CELKOVÝ ROZPOČET OPATRENIA 4.2 VYKONÁVANIE PROJEKTOV SPOLUPRÁCE		EUR
Celková požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV[viii]		80 000
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	0
	Iné verejné zdroje	0
Celkový rozpočet opatrenia		80 000

C/ FINANČNÝ PLÁN OPATRENIA 4.3 CHOD MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY

FINANČNÝ PLÁN OPATRENIA 4.3 CHOD MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY (v EUR)				
Názov zdroja financovania	**Požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV [ix]**	**Ostatné verejné zdroje[x]**		**% z oprávnených výdavkov**
		VÚC	**Iné verejné zdroje**	
Prevádzka a administratívna činnosť	332 000	0	0	**80**
Budovanie zručností a schopností MAS	83 000	0	0	**20**
Rozpočet opatrenia	415 000	0	0	**X**
% oprávnených výdavkov spolu	**X**	**X**	**X**	**100**

CELKOVÝ ROZPOČET OPATRENIA 4.3 CHOD MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY		**EUR**
Celková požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov PRV[xi]		415 000
Ostatné verejné zdroje	**VÚC**	0
	Iné verejné zdroje	0
Celkový rozpočet opatrenia		415 000

PRÍLOHA Č.6
ZOZNAM ČLENOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS)

NÁZOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS): **OZ VITIS**

CELKOVÝ POČET ČLENOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS): **70**
subjekty zastupujúce verejný sektor (v %): 20 %
subjekty zastupujúce súkromný sektor vrátane občianskeho sektora (v %): 80 %

P. č.	Názov subjektu/ Meno, priezvisko a titulxii	FO/POxiii	Sídlo/adresaxiv	IČO/DÁTUM NARODENIAXV	Sektor V/SXVI	Zástupca subjektu pre verejno-súkromné partnerstvo (MAS)XVII
1.	Obec Rumanová	PO	Rumanová 1	00308412	V	Jozef Jankovič
2.	TJ Rumanová	PO	Rumanová 1	18049672	S	Jaroslav Šedovič
3.	Poľovnícke združenie Rumanová	PO	Rumanová 315	37968475	S	František Vaško
4.	AGRUP s.r.o.	PO	Rumanová 183	35971371	S	František Upohlav
5.	Ruman o.z.	PO	Rumanová 1	42207517	S	Daniel Molnár
6.	Športovo-strelecký klub Rumanová	PO	Rumanová 1	42207525	S	Bohuslav Popovič
7.	ZŠ a MŠ Rumanová	PO	Rumanová 308	37968718	V	Anna Horáková
8.	Jednota dôchodcov Rumanová	PO	Rumanová 125	42035843	S	Cecília Kukučková
9.	Divad.spoločnosť Meteorit Rumanová	PO	Rumanová 13	42048541	S	Milan Bališ
10.	ZO SZZ Rumanová	PO	Rumanová 143	42036361	S	František Horník
11.	Obec Lehota	PO	Lehota 16	00308153	V	Radoslav Kriváček
12.	ZŠ Lehota	PO	Lehota 144	37865340	V	Anna Burdová
13.	Obecný športový klub Lehota	PO	Lehota 100	34006940	S	Alexander Gála

14.	MO Matice Slovenskej Lehota	PO	Lehota 375	17902721	S	Daniel Pavel
15.	Vinohradnícky spolok Lehota	PO	Lehota 104	42048524	S	Štefan Petrík
16.	Vladimíra Chobotová	FO	Lehota 722	16.10.1979	S	
17.	Dagmar Kubicová	FO	Lehota 622	28.5.1974	S	
18.	Štefan Pavel	FO	Lehota 355	17.10.1945	S	
19.	Petra Petríková	FO	Lehota 104	10.7.1980	S	
20.	Obec Báb	PO	Báb 465	00307742	V	Peter Nemeček
21.	ZŠ Báb	PO	Báb 225	37865528	V	Petra Kolenová-Viskupová
22.	Ivana Kalinayová	FO	Báb 527	15.12.1984	S	
23.	Margita Šandulová	FO	Báb 52	19.2.1944	S	
24.	Mária Blašková	FO	Báb 305	2.3.1988	S	
25.	Eva Božíková	FO	Báb 219	26.10.1945	S	
26.	športový klub Báb	PO	Báb 465	31875441	S	Jaroslav Viskup
27.	Slovenský poľovnícky zväz	PO	Báb	35593334	S	Ing. Stanko Jozef
28.	Obec Jarok	PO	Hlavná 176, Jarok	00308056	V	Róbert Bakyta
29.	Poľovnícka spoločnosť Jarok	PO	Hlavná 176, Jarok	37952630	S	František Nosek
30.	Ján Novák	FO	Hlavná 316, Jarok	13.3.1967	S	
31.	Juraj Minárik	FO	Záhumenica 559, Jarok	3.1.1948	S	
32.	Sidónia Tökölyová	FO	Hlavná 44, Jarok	29.10.1947	S	
33.	Eduard Novák	FO	Hlavná 575, Jarok	15.1.1978	S	
34.	Jaroslav Melo	FO	Pod kostolom 409, Jarok	34638326	S	

35.	Obec Veľké Zálužie	PO	Obecná 955, Veľké Zálužie	00308595	V	Karol Bútora
36.	ZŠ Veľké Zálužie	PO	Školská 851, Veľké Zálužie	37865544	V	Mária Kollárová
37.	Dychová hudba Zálužanka	PO	Veľká Urbankova 745, Veľké Zálužie	35613548	S	Michal Vindiš
38.	Eva Števíková	FO	Vinohrady 631, Veľké Zálužie	10.8.1969	S	
39.	Silvia Cocherová	FO	Školská 793, Veľké Zálužie	13.11.1979	S	
40.	Slovenský skauting - 45.zbor V.Zálužie	PO	Petrovičova 352, Veľké Zálužie	36112551	S	Štefan Kováčik
41.	Viliam Zabák	FO	Jarocká 402, Veľké Zálužie	35007532	S	
42.	Lukostrelecký klub	PO	Cintorínska 1388/6, Veľké Zálužie	42211387	S	Ing. Eva Komárňanská
43.	FS Ujlačanka	PO	Družstevná 72, Veľké Zálužie	26.7.1947	S	Anna Baková
44.	Jednota dôchodcov S.	PO	Družstevná 44 Veľké Zálužie	23.12.1948	S	Gizela Mížová
45.	Ing. Martin Richter	FO	Hlavná 18/19 Jarok	14.6.1984	S	
46.	Mgr. Malgorzata Baková	FO	Školská 793, Veľké Zálužie	24.4.1957	S	
47.	Mgr. Eva Prekopová	FO	Podvinohrady 1344 Veľké Zálužie	12.8.1959	S	
48.	ZO SZZ	PO	Obecná 955 Veľké Zálužie	00178152	S	Ing. Vladislav Omelina
49.	Milan Bíro	FO	Školská 800 Vekľé Zálužie	30.3.1963	S	
50.	Obec Lužianky	PO	Rastislavova 266, Lužianky	34003517	V	Vladimír Macánek
51.	Základná škola s materskou školou Lužianky	PO	Sasinkova 1, Lužianky	37866745	V	Soňa Kochanská
52.	MO Slovenský zväz záhradkárov Lužianky	PO	Kaplanova 11, Lužianky	42036361	S	Milan Cabánek
53.	SPZ PZ Berbeciny	PO	Novomeského 75, Nitra	31195806	S	Jaroslav Brodáni
54.	Obecný futbalový klub Lužianky	PO	Športová 4, Lužianky	31826491	S	Marian Rác
55.	Alena Kiková	FO	Rastislavova 183, Lužianky	07.10.1947	S	

56.	Mária Kucharíková	FO	Radošinská 4, Lužianky	21.09.1941	S	
57.	Ignác Chudiak	FO	Horákova 17, Lužianky	22.02.1952	S	
58.	Anna Poláčiková	FO	Kaplanova 40, Lužianky	07.09.1937	S	
59.	EvaČentéšová	FO	Švantnerova 8, Lužianky	28.12.1956	S	
60.	Jozef Hubert	FO	Rastislavova 99, Lužianky	02.07.1952	S	
61.	Obec Rišňovce	PO	Rišňovce 259, 951 21	00308404	V	Ing. Peter Hrabárik
62.	ZŠ a MŠ	PO	Rišňovce 427, 951 21	42206618	V	Mgr. Marta Novosadová
63.	Liga na ochranu ľudskej dôstojnosti	PO	Rišňovce 467, 951 21	42200512	S	Karol Laboš
64.	Telovýchovná jednota	PO	Rišňovce 409, 951 21	34006796	S	Patrik Fiala
65.	Poľovnícke združenie	PO	Rišňovce 704, 951 21	35593652	S	Ing. Branislav Židek, PhD.
66.	Záhradkár	PO	Rišňovce 141, 951 21	00178152	S	Ing. Patrik Rovný, PhD.
67.	Jednota dôchodcov	PO	Rišňovce 555, 951 21		S	JUDr. Jozef Žinčík
68.	Hasičský zbor	PO	Rišňovce 352, 951 21	1774742103	S	Jozef Rehuš
69.	Zájmové združenie	PO	Rišňovce 211, 951 21	42125553	S	Andrej Jurena
70.	Martin Barantal	FO	Rišňovce 473, 951 21	24.9.1977	S	

PRÍLOHA Č.7
PREHĽAD O USKUTOČNENÝCH STRETNUTIACH A PODUJATIACH

NÁZOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS): MAS VITIS
Prehľad o uskutočnených stretnutiach a podujatiach **k budovaniu verejno – súkromného partnerstva (MAS)**

P. č.	Dátum	Miesto konania	Forma stretnutia[xviii]	Počet účastníkov[xix]			
				V	S	O	Spolu
1.	19.10.2011 17:00	Jarok	Úvodné informačné stretnutie	5	3	12	20
2.	19.10.2011 19:00	Báb	Úvodné informačné stretnutie	2	1	6	9
3.	25.10.2011 17:00	Veľké Zálužie	Úvodné informačné stretnutie	3	3	9	15
4.	26.10.2011 17:00	Lehota	Úvodné informačné stretnutie	3	2	6	11
5.	26.10.2011 19:00	Rumanová	Úvodné informačné stretnutie	3	1	5	9
7.	07.12.2011 18:00	Veľké Zálužie	Verejné stretnutie zástupcov VSP Problémová analýza a výber rozvojových priorít	3	0	9	12
8.	15.12.2011 18:00	Veľké Zálužie	Verejné stretnutie zástupcov VSP Zostavenie strategického rámca, akčného plánu a finančného rámca	3	0	12	15
9.	11.1.2012 17:00	Veľké Zálužie	Prezentácia kompletného dokumentu ISRÚ zastupiteľstvám	8	5	21	34
10.	17.1.2012 17:00	Veľké Zálužie	Zasadnutie ustanovujúceho Valného zhromaždenia MAS VITIS	9	3	27	39
11.	27.11.2012 17.00	Lužianky	Verejné stretnutie zástupcov VSP informačné stretnutie a spracovanie podkladov pre ISRU	10	2	16	28
12.	11.12.2012 17:00	Lehota	Zasadnutie Valného zhromaždenia MAS VITIS	11	3	18	32

Poznámka.: k prehľadu sa priložia zápisy a prezenčné listiny

NÁZOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS): MAS VITIS

Prehľad o uskutočnených stretnutiach a podujatiach **k spracovaniu SWOT analýzy**

P. č.	Dátum	Miesto konania	Forma stretnutia[xviii]	Počet účastníkov[xix]			
				V	S	O	Spolu
1.	19.10.2011 17:00	Jarok	Úvodné informačné stretnutie	5	3	12	20
2.	19.10.2011 19:00	Báb	Úvodné informačné stretnutie	2	1	6	9
3.	25.10.2011 17:00	Veľké Zálužie	Úvodné informačné stretnutie	3	3	9	15
4.	26.10.2011 17:00	Lehota	Úvodné informačné stretnutie	3	2	6	11
5.	26.10.2011 19:00	Rumanová	Úvodné informačné stretnutie	3	1	5	9
6.	16.11.2011	Lehota	Verejné stretnutie	2	1	5	8
7.	17.11.2011	Báb	Verejné stretnutie	2	2	5	9
8.	23.11.2011	Rumanová	Verejné stretnutie	4	2	6	12
9.	24.11.2011	Jarok	Verejné stretnutie	3	3	6	12
10.	28.11.2011	Veľké Zálužie	Verejné stretnutie	1	1	3	5
11.	27.11.2012	Lužianky	Verejné stretnutie	10	2	16	28

Poznámka.: k prehľadu sa priložia zápisy a prezenčné listiny

NÁZOV VEREJNO – SÚKROMNÉHO PARTNERSTVA (MAS): MAS VITIS

Prehľad o uskutočnených stretnutiach a podujatiach **k spracovaniu problémovej analýzy**

P. č.	Dátum	Miesto konania	Forma stretnutia[xviii]	Počet účastníkov[xix]			
				V	S	O	Spolu
1.	19.10.2011 17:00	Jarok	Úvodné informačné stretnutie	5	3	12	20
2.	19.10.2011 19:00	Báb	Úvodné informačné stretnutie	2	1	6	9
3.	25.10.2011 17:00	Veľké Zálužie	Úvodné informačné stretnutie	3	3	9	15
4.	26.10.2011 17:00	Lehota	Úvodné informačné stretnutie	3	2	6	11
5.	26.10.2011 19:00	Rumanová	Úvodné informačné stretnutie	3	1	5	9
6.	16.11.2011	Lehota	Verejné stretnutie	2	1	5	8
7.	17.11.2011	Báb	Verejné stretnutie	2	2	5	9
8.	23.11.2011	Rumanová	Verejné stretnutie	4	2	6	12
9.	24.11.2011	Jarok	Verejné stretnutie	3	3	6	12
10.	28.11.2011	Veľké Zálužie	Verejné stretnutie	1	1	3	5
11.	30.11.2011	Veľké Zálužie	Zostavenie územnej vízie a SWOT analýzy a problémovej analýzy	12	1	16	29
12.	27.11.2012	Lužianky	Verejné stretnutie	10	2	16	28

Poznámka.: k prehľadu sa priložia zápisy a prezenčné listiny

PRÍLOHA Č.8
PERSONÁLNA MATICA

NAJVYŠŠÍ ORGÁN

NAJVYŠŠÍ ORGÁN	Názov	VALNÉ ZHROMAŽDENIE
	Subjekty zastupujúce verejný sektor (v %)	20,00 %
	Subjekty zastupujúce súkromný sektor vrátane občianskeho sektora (v %)	80,00 %
	Celkový počet členov najvyššieho orgánu	70

P. č.	Názov subjektu/ Meno, priezvisko a titul	FO/PO	Sídlo/adresa	IČO/ DÁTUM NARODENIA	Sektor V/S	Zástupca subjektu pre verejno-súkromné partnerstvo (MAS)	Zodpovednosť a úlohy v orgáne xx
1.	Obec Rumanová	PO	Rumanová 1	00308412	V	Jozef Jankovič	Výkonná rada
2.	TJ Rumanová	PO	Rumanová 1	18049672	S	Jaroslav Šedovič	
3.	Poľovnícke združenie Rumanová	PO	Rumanová 315	37968475	S	František Vaško	
4.	AGRUP s.r.o.	PO	Rumanová 183	35971371	S	František Upohlav	
5.	Ruman o.z.	PO	Rumanová 1	42207517	S	Daniel Molnár	
6.	Športovo-strelecký klub Rumanová	PO	Rumanová 1	42207525	S	Vladimír Sollár	Revízna komisia
7.	ZŠ a MŠ Rumanová	PO	Rumanová 308	37968718	V	Anna Horáková	
8.	Jednota dôchodcov Rumanová	PO	Rumanová 125	42035843	S	Cecília Kukučková	
9.	Divad.spoločnosť Meteorit Rumanová	PO	Rumanová 13	42048541	S	Milan Bališ	
10.	ZO SZZ Rumanová	PO	Rumanová 143	42036361	S	František Horník	Výkonná rada
11.	Obec Lehota	PO	Lehota 16	00308153	V	Radoslav Kriváček	Výkonná rada
12.	ZŠ Lehota	PO	Lehota 144	37865340	V	Anna Burdová	

13.	Obecný športový klub Lehota	PO	Lehota 100	34006940	S	Alexander Gála	Revízna komisia
14.	MO Matice Slovenskej Lehota	PO	Lehota 375	17902721	S	Daniel Pavel	Výkonná rada
15.	Vinohradnícky spolok Lehota	PO	Lehota 104	42048524	S	Štefan Petrík	
16.	Vladimíra Chobotová	FO	Lehota 722	16.10.1979	S		
17.	Dagmar Kubicová	FO	Lehota 622	28.5.1974	S		
18.	Štefan Pavel	FO	Lehota 355	17.10.1945	S		
19.	Petra Petríková	FO	Lehota 104	10.7.1980	S		
20.	Obec Báb	PO	Báb 465	00307742	V	Peter Nemeček	
21.	ZŠ Báb	PO	Báb 225	37865528	V	Petra Kolenová-Viskupová	
22.	Ivana Kalinayová	FO	Báb 527	15.12.1984	S		
23.	Margita Šandulová	FO	Báb 52	19.2.1944	S		Revízna komisia
24.	Mária Blašková	FO	Báb 305	2.3.1988	S		
25.	Eva Božíková	FO	Báb 219	26.10.1945	S		
26.	Športový klub Báb	PO	Báb 465	31875441	S	Jaroslav Viskup	Výkonná rada
27.	Slovenský poľovnícky zväz	PO	Báb	35593334	S	Ing. Stanko Jozef	Výkonná rada
28.	Obec Jarok	PO	Hlavná 176, Jarok	00308056	V	Róbert Bakyta	
29.	Poľovnícka spoločnosť Jarok	PO	Hlavná 176, Jarok	37952630	S	František Nosek	
30.	Ján Novák	FO	Hlavná 316, Jarok	13.3.1967	S		Výkonná rada
31.	Juraj Minárik	FO	Záhumenica 559, Jarok	3.1.1948	S		Revízna komisia
32.	Sidónia Tökölyová	FO	Hlavná 44, Jarok	29.10.1947	S		Výkonná rada
33.	Eduard Novák	FO	Hlavná 575, Jarok	15.1.1978	S		

34.	Jaroslav Melo	FO	Pod kostolom 409, Jarok	34638326	S		
35.	Obec Veľké Zálužie	PO	Obecná 955, Veľké Zálužie	00308595	V	Karol Bútora	Výkonná rada
36.	ZŠ Veľké Zálužie	PO	Školská 851, Veľké Zálužie	37865544	V	Mária Kollárová	
37.	Dychová hudba Zálužanka	PO	Veľká Urbankova 745, Veľké Zálužie	35613548	S	Michal Vindiš	
38.	Eva Števíková	FO	Vinohrady 631, Veľké Zálužie	10.8.1969	S		Revízna komisia
39.	Silvia Cocherová	FO	Školská 793, Veľké Zálužie	13.11.1979	S		Výkonná rada, predseda
40.	Slovenský skauting - 45.zbor V.Zálužie	PO	Petrovičova 352, Veľké Zálužie	36112551	S	Štefan Kováčik	
41.	Viliam Zabák	FO	Jarocká 402, Veľké Zálužie	35007532	S		
42.	Lukostrelecký klub	PO	Cintorínska 1388/6, Veľké Zálužie	42211387	S	Ing. Eva Komárňanská	
43.	FS Ujlačanka	PO	Družstevná 72, Veľké Zálužie	26.7.1947	S	Anna Baková	
44.	Jednota dôchodcov S.	PO	Družstevná 44 Veľké Zálužie	23.12.1948	S	Gizela Mížová	
45.	Ing. Martin Richter	FO	Hlavná 18/19 Jarok	14.6.1984	S		
46.	Mgr. Malgorzata Baková	FO	Školská 793, Veľké Zálužie	24.4.1957	S		
47.	Mgr. Eva Prekopová	FO	Podvinohrady 1344 Veľké Zálužie	12.8.1959	S		
48.	ZO SZZ	PO	Obecná 955 Veľké Zálužie	00178152	S	Ing. Vladislav Omelina	Výkonná rada
49.	Milan Bíro	FO	Školská 800 Vekľé Zálužie	30.3.1963	S		
50.	Obec Lužianky	PO	Rastislavova 266, Lužianky	34003517	V	Vladimír Macánek	Výkonná rada
51.	Základná škola s materskou školou Lužianky	PO	Sasinkova 1, Lužianky	37866745	V	Soňa Kochanská	
52.	MO Slovenský zväz záhradkárov Lužianky	PO	Kaplanova 11, Lužianky	42036361	S	Milan Cabánek	Revízna komisia
53.	SPZ PZ Berbeciny	PO	Novomeského 75, Nitra	31195806	S	Jaroslav Brodáni	
54.	Obecný futbalový klub Lužianky	PO	Športová 4, Lužianky	31826491	S	Marian Rác	Výkonná rada

55.	Alena Kiková	FO	Rastislavova 183, Lužianky	07.10.1947	S		
56.	Mária Kucharíková	FO	Radošinská 4, Lužianky	21.09.1941	S		
57.	Ignác Chudiak	FO	Horákova 17, Lužianky	22.02.1952	S		
58.	Anna Poláčiková	FO	Kaplanova 40, Lužianky	07.09.1937	S		
59.	EvaČentéšová	FO	Švantnerova 8, Lužianky	28.12.1956	S		
60.	Jozef Hubert	FO	Rastislavova 99, Lužianky	02.07.1952	S		Revízna komisia
61.	Obec Rišňovce	PO	Rišňovce 259, 951 21	00308404	V	Ing. Peter Hrabárik	Revízna komisia
62.	ZŠ a MŠ	PO	Rišňovce 427, 951 21	42206618	V	Mgr. Marta Novosadová	
63.	Liga na ochranu ľudskej dôstojnosti	PO	Rišňovce 467, 951 21	42200512	S	Karol Laboš	Výkonná rada
64.	Telovýchovná jednota	PO	Rišňovce 409, 951 21	34006796	S	Patrik Fiala	
65.	Poľovnícke združenie	PO	Rišňovce 704, 951 21	35593652	S	Ing. Branislav Židek, PhD.	Výkonná rada
66.	Záhradkár	PO	Rišňovce 141, 951 21	00178152	S	Ing. Patrik Rovný, PhD.	
67.	Jednota dôchodcov	PO	Rišňovce 555, 951 21		S	JUDr. Jozef Žinčík	
68.	Hasičský zbor	PO	Rišňovce 352, 951 21	1774742103	S	Jozef Rehuš	
69.	Zájmové združenie	PO	Rišňovce 211, 951 21	42125553	V	Andrej Jurena	
70.	Martin Barantal	FO	Rišňovce 473, 951 21	24.9.1977	S		

[1] Pracovníci MAS

[2] V stĺpci sa vyznačí: IP – inovačný pól rastu, KP – kohézny pól rastu, OO – obec mimo pólov rastu. Definícia jednotlivých kategórií spolu so zoznamom obcí je uvedená v Rozhodnutí ministra výstavby a regionálneho rozvoja SR č. 3/2007 zo 6. júna 2007, ktorým sa stanovuje Zoznam pólov rastu pre Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013. Rozhodnutie je zverejnené na internetovej stránke Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR (www.build.gov.sk).

[iii] V prípade ak verejno - súkromné partnerstvo (MAS) použije finančné zdroje z VÚC a iné verejné zdroje, ako napr.: granty, programy a pod. na financovanie neoprávnených výdavkov PRV SR 2007 – 2013, uveďte ostatné verejné zdroje. Finančné zdroje z VÚC a iné verejné zdroje je potrebné doložiť zmluvou alebo záväzným vyhlásením s uvedeným výšky spolufinancovania, resp. výpis z uznesenia.

[iv] Uveďte požadovanú výšku finančného príspevku z verejných zdrojov (zdroje EPFRV + SR) pre jednotlivé opatrenia osi 3 implementované prostredníctvom osi 4 .

[v] Uveďte výšku financovania z vlastných zdrojov, ktoré predstavujú povinné vlastné zdroje v rámci maximálnej výšky pomoci z celkových oprávnených výdavkov a ktoré sú uvedené v rámci príslušného opatrenia osi 3 v Usmernení pre administráciu osi 4 Leader, Prílohe č.6 Charakteristika priorít a opatrení osi 3, ktoré sú implementované prostredníctvom osi 4..

[vi] Uveďte požadovanú výšku finančného príspevku z verejných zdrojov (EPFRV + SR) pre opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia.

[vii] V prípade ak verejno - súkromné partnerstvo (MAS) použije finančné zdroje z VÚC a iné verejné zdroje, ako napr.: granty, programy a pod. na financovanie neoprávnených výdavkov PRV SR 2007 – 2013, uveďte ostatné verejné zdroje. Finančné zdroje z VÚC a iné verejné zdroje je potrebné doložiť zmluvou alebo záväzným vyhlásením s uvedeným výšky spolufinancovania, resp. výpis z uznesenia.

[viii] Uveďte požadovanú výšku finančného príspevku z verejných zdrojov zdroje (EPFRV + SR) na opatrenie 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce - požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov projektov národnej spolupráce(príprava a realizácia) + požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov projektov nadnárodnej spolupráce(príprava a realizácia). .

[ix] Uveďte požadovanú výšku finančného príspevku z verejných zdrojov (EPFRV + SR) v rámci opatrenia 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny a to pre prevádzku a administratívnu činnosť a budovanie zručností a schopností MAS v súlade s podmienkami (obmedzeniami v rámci prevádzkových výdavkov) uvedenými v Usmernení pre administráciu osi 4 Leader, kapitola 7 Opatrenie 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny.

[x] V prípade ak verejno - súkromné partnerstvo (MAS) použije finančné zdroje z VÚC a iné verejné zdroje, ako napr.: granty, programy a pod. na financovanie neoprávnených výdavkov PRV SR 2007 – 2013, uveďte ostatné verejné zdroje. Finančné zdroje z VÚC a iné verejné zdroje je potrebné doložiť zmluvou alebo záväzným vyhlásením s uvedeným výšky spolufinancovania, resp. výpis z uznesenia.

[xi] Uveďte požadovanú výšku finančného príspevku z verejných zdrojov zdroje (EPFRV + SR) v rámci opatrenia 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny - požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov pre prevádzku a administratívnu činnosť + požadovaná výška finančného príspevku z verejných zdrojov budovanie zručností a schopností MAS.

xii Názov subjektu u právnických osôb musí byť uvedený presne v súlade s výpisom z Obchodného registra a/alebo Živnostenského registra a/alebo Registra pozemkových spoločenstiev a/alebo osvedčením o vykonávaní činností ako samostatne hospodáriaci roľník a pod.) u obcí sa uvádza názov obce. Pri fyzických osobách sa uvedie priezvisko, meno a titul.

xiii FO – fyzická osoba, PO – právnická osoba.

xiv Vyplňte údaj deklarujúci pôsobenie v území verejno-súkromného partnerstva (sídlo v prípade právnickej osoby, miesto podnikania v prípade fyzickej osoby, prevádzku podniku, adresu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu fyzickej osoby).

xv U právnických osôb sa uvádza Identifikačné číslo a u fyzických osôb sa uvádza dátum narodenia.

xvi Uveďte, ktorý sektor subjekt zastupuje - V - verejný sektor, S – súkromný sektor vrátane občianskeho sektora (mimovládny sektor, občania).

xvii V prípade právnickej osoby je potrebné uviesť štatutárneho zástupcu, resp. povereného zástupcu.

[xviii] Uvedie sa forma stretnutia, ako napr.: anketa, dotazník, spoločenské aktivity, verejné stretnutie, individuálne rokovanie a pod.

[xix] Vyplní sa počet účastníkov za jednotlivé sektory: V – verejný sektor, S – súkromný, podnikateľský sektor, O – občiansky, mimovládny sektor, občania a celkový počet účastníkov.

xxPri každom členovi sa uvedie jeho funkcia v príslušnom orgáne (komisii) verejno-súkromného partnerstva (MAS), členovia ktorí nie sú v orgánoch, alebo v komisiách si uvedú len člen.